

Jaarstukken 2017 Gemeente Gennep

Besloten door het college van B&W d.d. 1 mei 2018 (2018/288892);
Vastgesteld door de gemeenteraad van Gennep d.d. 4 juni 2018.

Gemeente Gennep,
Postbus 9003
6590 HD Gennep,
Tel: 0485-494141

Bezoekersadres: Ellen Hoffmannplein 1, Gennep

Internet: www.gennep.nl
E-mail: gemeente@gennep.nl

INHOUD

AANBIEDINGSBRIEF JAARSTUKKEN 2017	4
LEESWIJZER.....	15
PROGRAMMA 1 'VEILIGHEID'	18
PROGRAMMA 2 'OPENBARE RUIMTE'	24
PROGRAMMA 3 'ECONOMISCHE STRUCTUUR, TOERISME EN RECREATIE'	32
PROGRAMMA 4 'ONDERWIJS EN KINDEROPVANG'	41
PROGRAMMA 5 'CULTUUR EN SPORT'	46
PROGRAMMA 6 'SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK'	54
PROGRAMMA 7 'MILIEU'	70
PROGRAMMA 8 'RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING'	76
PROGRAMMA 9 'DIENSTVERLENING'	84
PROGRAMMA 10 'BESTUUR en ORGANISATIE'	89
PROGRAMMA 11 'GEMEENTEFINANCIËN'	97
Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing	102
Paragraaf lokale heffingen	113
Paragraaf grondbeleid	120
Paragraaf bedrijfsvoering	126
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.....	130
Paragraaf verbonden partijen	134
Paragraaf financiering.....	141
Jaarrekening.....	148
BIJLAGE 1: Stand van zaken kredieten.....	179
BIJLAGE 2: Budgetoverheveling van 2017 naar 2018	180
BIJLAGE 3: Staat van vaste activa	184
BIJLAGE 4: Staat van reserves en voorzieningen.....	188
BIJLAGE 5: Staat van langlopende geldleningen	189
BIJLAGE 6: Verantwoording SiSa.....	190
BIJLAGE 7: Overzicht afkortingen.....	191

AANBIEDINGSBRIEF JAARSTUKKEN 2017

Voor u liggen de jaarstukken 2017. Hiermee legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over de realisatie van de Programmabegroting 2017.

Financieel resultaat

Het resultaat over het boekjaar 2017 is € 1.524.000 positief.

Bij de bepaling van het resultaat hebben we de uitgaven en inkomsten in het sociaal domein budgettair neutraal verwerkt. De totale kosten sociaal domein, inclusief nog te betalen facturen, zijn € 575.000 lager dan de hiervoor begrote budgetten. Dit bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve sociaal domein.

Van trimesterrapportage naar jaarrekening

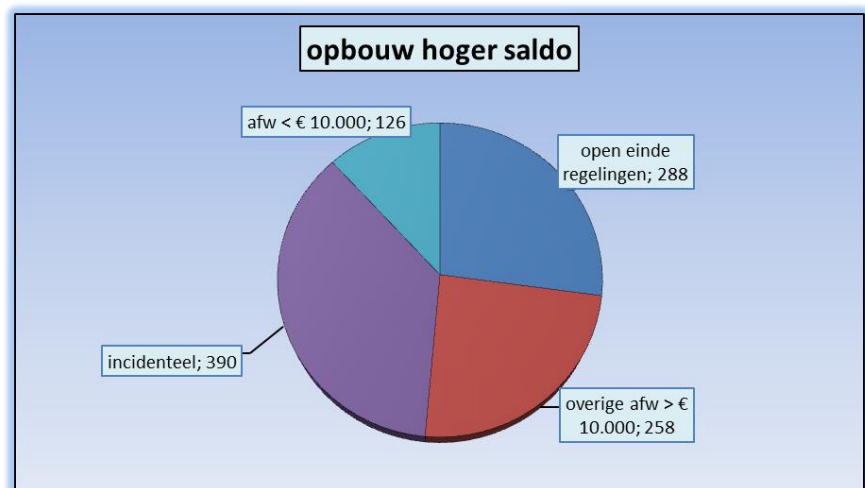
In de 2^e trimesterrapportage 2017 is een positief saldo geprognostiseerd van € 462.000. Het werkelijk saldo is € 1.062.000 hoger wat als volgt is opgebouwd:

1. Lagere kosten en hogere inkomsten bij open einde-regelingen totaal € 288.000. Kosten c.q. inkomsten m.b.t. open einde-regelingen zijn afhankelijk van ingediende aanvragen, bijvoorbeeld sociale uitkeringen, sociaal domein of omgevingsvergunningen. De grootste afwijkingen zijn bij het leerlingenvervoer en de algemene bijstand. Binnen het sociaal domein zijn ook afwijkingen maar hier staat de toevoeging aan de bestemmingsreserve tegenover.
2. Incidentele afwijkingen van per saldo €

390.000. Positieve afwijkingen zijn een hogere opbrengst toeristenbelasting en een ontvangen vergoeding voor in voorgaande jaren gemaakte plankosten niet gerealiseerd asielzoekerscentrum. Een negatieve afwijking is de restitutie ozb recreatieparken. Bij de incidentele afwijkingen zitten ook de vrijval van een gedeelte van de pensioen-voorziening wethouders door stijging van de rekenrente en het verlagen van de voorziening onderhoud schoolgebouwen.

3. De overige afwijkingen zijn lagere kosten automatisering, raad en commissies, personeelskosten en kantoorkosten ambtelijke organisatie. Totaal € 258.000.
4. De sub-budgethouders zijn ook kritisch geweest op relatief kleinere uitgaven. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 126.000.

Het hogere saldo is verklaarbaar en was niet eerder te voorzien. We zijn in control op de budgetten. De afwijkingen zijn vooral te

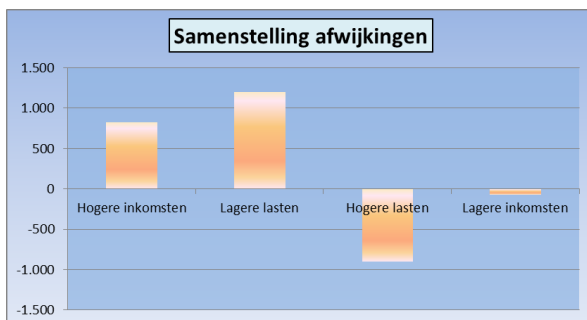

verklaren uit het beschikbaar komen van informatie na het opstellen van de 2^e trimesterrapportage. Voor de open einde regelingen bestaat pas aan het einde van het jaar duidelijkheid over

de totale uitgaven c.q. inkomsten. De vergoeding voor de plankosten van het niet gerealiseerde asielzoekerscentrum is in december toegekend. De resitutie van de ozb is naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad begin januari 2018. De kleinere budget- voordelen zijn pas bekend bij de jaarafsluiting.

Afwijkingen absoluut

Het hogere saldo ten opzichte van de 2^e trimesterrapportage bestaat uit € 1.456.000 aan positieve afwijkingen en € 394.000 aan negatieve afwijkingen. Totaal aan afwijkingen € 1.850.000. Dit is 3,7% van onze jaarbegroting. De absolute bedragen worden sterk beïnvloed door vrijval van voorzieningen en een aanvullende storting in een voorziening.

Realisatie beleid

In de programmabegroting 2017 staan de beleidsvoornemens. Er was zeer beperkt ruimte voor nieuw beleid in 2017.

Een overzicht van de speerpunten:

- ✓ Naleving hondenbeleid en drank en horecawet
- ✓ Verbetering bermen en aanpassen weginrichtingen (60 km zone buitengebied)
- ✓ Versterken toeristische-recreatieve infrastructuur
- ✓ Realisering IKC
- ✓ Zoveel mogelijk inwoners in beweging krijgen.
- ✓ Transformatie werkwijzen op basis van het programmaplan OMO
- ✓ Opstellen nieuw milieubeleidsplan
- ✓ Regionale woonvisie vertalen naar lokaal volkshuisvestingsbeleid
- ✓ Verder optimaliseren dienstverlening
- ✓ Betrekken inwoners bij het beleid
- ✓ Sluitende exploitatie

In het Programmaplan kunt u lezen dat wat we hebben afgesproken ook grotendeels is bereikt.

De inwoners zijn in 2017 financieel ontzien. De tarieven voor onze leges en belastingen zijn alleen trendmatig verhoogd. De tarieven voor de riool- en reinigingsrechten zijn gelijk gebleven.

Het overzicht op de volgende pagina geeft een beknopte analyse van het saldo 2017. Daarna volgt een toelichting op de afwijkingen.

Beknopte analyse saldo jaarrekening 2017

Prog	Bedragen x € 1.000
Voordelige afwijkingen	
<u>Hogere inkomsten</u>	
1 Leges APV	11
3 Toeristenbelasting	73
6 Algemene bijstand/IOAW	132
8 Leges bestemmingsplannen	52
8 Leges omgevingsvergunningen	51
9 Leges reisdocumenten	12
10 Vrijval pensioenvoorziening wethouders	251
11 Incidentele baten	64
11 Vrijval voorziening onderhoud schoolgebouwen	184
subtotaal hogere inkomsten	830
<u>Lagere lasten</u>	
1 Rampenbestrijding studiekosten	11
2 Openbare verlichting	12
3 Toeristische promotie	40
4 Leerlingenvervoer	138
6 Budgetten sociaal domein	575
6 Toevoeging best.reserve sociaal domein	-575
8 Bouw en Woning Toezicht RUD	52
10 Advieskosten algemeen	11
10 Raad en commissies	23
10 Personeelskosten	160
10 Bureaunkosten	21
10 Automatisering	32
Diverse budgetten, afw < € 10.000	126
subtotaal lagere lasten	626
Nadelige afwijkingen	
<u>Hogere lasten</u>	
6 Besluit Bijstand Zelfstandigen	-149
10 Dotatie voorziening wachtgeld wethouders	-175
subtotaal hogere lasten	-324
<u>Lagere inkomsten</u>	
AD Doorbelaste rente	-16
AD Onroerende Zaak Belasting	-54
subtotaal lagere inkomsten	-70
Totaal verschillen	1.062
Niet gebruikte deel post onvoorzien	0
Begroot resultaat 2017	462 positief
Resultaat jaarrekening 2017	1.524 positief

Tabel beknopte analyse saldo.

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen

Hogere inkomsten:

Leges APV € 11.000

Door toename van het aantal evenementen hebben we meer leges ontvangen voor de diverse vergunningen.

Toeristenbelasting € 73.000

Het aantal overnachtingen is in 2016 toegenomen. In de 2^e trimesterrapportage is de opbrengst hiervoor bijgesteld. Voor 2017 is door deze toename een hogere voorlopige aanslag opgelegd.

Algemene bijstand/IOAW € 132.000

Er is een bijdrage uit de vangnetregeling toegekend en de reguliere tegemoetkoming voor 2017 door het rijk is verhoogd. De sociale uitkeringen zijn ook hoger maar per saldo hebben we een voordeel van € 132.000.

Leges bestemmingsplannen en anterieure overeenkomsten € 52.000

In 2017 zijn meerdere bestemmingsplannen vastgesteld, die al in 2015-2016 gestart zijn via behandeling in de Regiekamer. Door de langere doorlooptijd van enkele van deze bestemmingsplannen, zijn de inkomsten in 2017 ontvangen (met de vaststelling), maar zijn een deel van de bijbehorende kosten/uren al in 2016 gemaakt. Voor het overige zijn er ook meer kleinere ruimtelijke procedures doorlopen als gevolg van een aantrekkende markt. En tenslotte heeft de ruimtelijke procedure voor een nieuwe bedrijfshal op de Brem ook bijgedragen aan de hogere inkomsten in 2017.

Leges omgevingsvergunningen € 51.000

Er zijn in 2017 meer reguliere bouwvergunningen verleend dan gepland en nog hogere inkomsten door de leges voor de uitbreiding van een bedrijfspand op De Brem.

Leges reisdocumenten € 12.000

We hebben meer reisdocumenten afgegeven.

Vrijval pensioenvoorziening wethouders € 251.000

Voor de bepaling van de hoogte van de pensioenvoorziening wethouders is de rekenrente van groot belang. Na jaren van dalende rente en extra stortingen is de rekenrente nu gestegen waardoor ruimte aanwezig is in de voorziening. Deze ruimte dient vrij te vallen.

Incidentele baten € 64.000

Van het COA is een vergoeding ontvangen voor plankosten niet gerealiseerd asielzoekerscentrum. De kosten hiervan zijn in voorgaande jaren gemaakt.

Vrijval voorziening onderhoud schoolgebouwen 184.000

De gemeente heeft een voorziening voor het groot onderhoud aan de schoolgebouwen. De verantwoordelijkheid voor het groot onderhoud van de schoolgebouwen is in 2015 overgegaan naar de schoolbesturen. Voor de scholen aan de Picardie zijn afspraken gemaakt over nog uit te voeren onderhoud indien nieuwbouw niet doorgaat. De kosten van het nog uit te voeren groot onderhoud zijn lager dan de hoogte van de voorziening waardoor € 184.000 vrijvalt.

Lagere lasten:

Rampenbestrijding studiekosten € 11.000

In 2017 is er geen oefening in Gennep geweest in verband met het incident Paesplas.

Openbare verlichting € 12.000

Betreft lagere kosten van onderhoud van de verlichting, budget is in de begroting 2018 al structureel verlaagd met € 10.000.

Toeristische promotie € 40.000

€ 10.000 ten behoeve van Dynamic Borders, een interreg project. De gemeente Gennep draagt in principe hieraan bij middels de inzet van uren. Mochten er onvoldoende uren worden gemaakt, dan zal dit verrekend worden in middelen. Dit is voor 2017 niet het geval.

€ 30.000 Regio Venlo, de verwachting was dat in 2017 een start zou worden gemaakt met het actieprogramma vrijetijdseconomie van de regio Venlo, dit wordt pas 2018.

Leerlingenvervoer € 138.000

De kosten voor het leerlingenvervoer bleven de afgelopen jaren oplopen. Daarom hebben wij ingezet op een nieuwe aanbesteding, waarbij efficiencyvoordeel is gezocht in de vervoersbewegingen door samen te werken met buurgemeenten. Deze aanpak, in combinatie met een gunstiger kilometertarief, heeft direct tot een aanzienlijke kostenbesparing geleid.

Budgetten sociaal domein € 575.000

Toevoeging bestemmingsreserve sociaal domein € 575.000

Sociaal domein	
Minimabeleid	39
Hogere lasten begeleide participatie	-178
Lagere lasten WMO dagvoorzieningen	160
Lagere lasten WMO zorg en ondersteuning	16
Lagere lasten WMO preventie	12
Lagere lasten WMO dienstverlening en communicatie	15
Hogere lasten eerste lijnloket en jeugdzorg	-40
Hogere lasten WMO hulpmiddelen	-43
Lagere lasten WMO woningaanpassingen	19
Lagere lasten WMO huishoudelijke hulp	162
Lagere lasten WMO maatwerkvoorzieningen	267
Lagere inkomsten eigen bijdragen WMO	-31
Lagere lasten WMO PGB	7
Hogere lasten WMO collectief vervoer	-12
Lagere lasten Jeugdzorg	182
Dotatie bestemmingsreserve sociaal domein	-575

Bij het minimabeleid zijn de kosten voor schulddienstverlening door efficiënter werken verder gedaald. Daarnaast worden vergoedingen met ingang van 2017 betaald via fondsen en blijken inwoners die weg nog niet goed te kennen. Dit laatste wordt met een voorlichtingscampagne gecorrigeerd en is een tijdelijk effect in 2017.

De kostenoverschrijding bij begeleide participatie betreft de afnemende WSW subsidie die we van het rijk ontvangen. Dit is bij de eerste trimesterrapportage en voorjaarsnota gemeld. Het effect werkt door in latere jaren. Maatregelen om kosten te verlagen en/of opbrengsten te verhogen om deze subsidieafname op te vangen, zijn in onderzoek.

Ten opzichte van 2016 hebben we voor 2017 een iets lagere decentralisatie uitkering ontvangen voor de WMO nieuwe taken € 20.000. Voor Jeugdzorg kregen we in 2017 een hogere uitkering van € 467.000, per saldo een hogere uitkering van € 447.000.

De zorgkosten op het gebied van jeugd zijn in 2017 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2016. Door de hogere decentralisatie uitkering hebben we een onderschrijding op het gebied van jeugd. Voor de komende jaren gaan de budgetten voor jeugd weer dalen (2018 € 207.000 en in 2019 € 170.000). Deze bedragen zijn gebaseerd op de decembercirculaire 2017.

De uitgaven in het kader van de WMO laten over de hele line een daling zien. Huishoudelijke hulp, maatwerkvoorzieningen WMO en woonaanpassingen zijn open einde regelingen. Een aantal van deze budgetten laat een onderschrijding zien. In 2017 hebben we minder eigen bijdrage ontvangen voor de WMO. Dit komt mede door het feit dat we minder maatwerkvoorzieningen hebben verstrekt.

Voor de uitvoering van huiskamerprojecten (algemene voorzieningen) in Milsbeek en Heijen waren middelen gereserveerd. De uitvoering hiervan heeft in 2017 niet plaatsgevonden. In Gennep Zuid is een inloopvoorziening gerealiseerd. Voor Milsbeek geldt dat deze plaatsvindt in 2018. De realisatie van een inloopvoorziening in Heijen is nog onzeker.

Het saldo aan lagere lasten is toegevoegd aan de bestemmingsreserve sociaal domein.

Omgevingswet bouwactiviteiten € 52.000

Minder kosten voor toezicht dan gepland in verband met beperkte complexiteit verleende vergunningen.

Advieskosten algemeen € 11.000

Meer juridische taken zijn intern uitgevoerd. Daardoor was er minder externe ondersteuning nodig voor juridische zaken en inzet voor bezwaren WWB/WMO nodig.

Raad en commissies € 23.000

Lagere studiekosten raad, minder presentiegelden commissies en lagere kosten uitzenden raadsvergaderingen.

Personeelskosten € 160.000

Het voordeel op de personeelskosten is opgebouwd uit diverse onderdelen.

In de begroting wordt jaarlijks rekening gehouden met declaraties zoals reis-en verblijfkosten. De declaraties zijn lager dan vooraf ingeschat.

De vacatures BGT functioneel beheer en technisch beheer zijn niet ingevuld.

De kosten van de Ondernemingsraad (OR) zijn lager doordat niet alle uren van OR leden zijn vervangen.

Lagere kosten van tijdelijk personeel vanwege langdurige ziekte interim afdelingshoofd Bedrijfsvoering, lagere kosten inhuur P&O medewerkers en minder inhuur vervanging zwangerschapsverlof cluster Ruimte.

Rekening was gehouden met extra kosten voor vervanging van 3 langdurige ziektegevallen. De werkelijke kosten zijn lager uitgevallen.

Er is ook een voordeel op de inhuur van 2 garantiebanen. Beide banen zijn, na vertrek van medewerkers met een garantiebaan, tijdelijk door kandidaten ingevuld met een nul uur tarief, ter beoordeling van geschiktheid.

Bureaunkosten € 21.000

Betreft met name lagere kopieer- en portiekosten, deels door incidentele doorbelasting van deze kosten aan andere taakvelden. Of door de verder gaande digitalisering structureel sprake is van lagere kopieer- en portiekosten zal de komende jaren moeten blijken.

Automatisering € 32.000

Lagere telefoonkosten door gunstige aanbesteding en ontvangen vergoeding voor verrichte diensten aan een andere gemeente.

Diverse budgetten € 126.000.

Doordat sub-budgethouders kritisch zijn op alle uitgaven, hebben we op veel budgetten kleinere voordelen kunnen realiseren. Samen levert dat een groot totaalvoordeel op van € 126.000.

Hogere lasten:

Besluit Bijstand Zelfstandigen € 149.000

Er is een drietal verstrekte bedrijfskredieten buiten invordering gesteld omdat de betrokkenen duurzaam geen draagkracht voor aflossing hebben.

Dotatie voorziening wachtgeld wethouders € 175.000

Bij het opmaken van de jaarrekening was al bekend dat in elk geval één wethouder na de verkiezingen niet terug zou komen, waarmee recht bestaat op wachtgeld. Voor deze verplichting is een voorziening gevormd.

Lagere inkomsten:

Doorberekende rente € 16.000

Door het achterblijven van de investeringen in vooral de rioleringen is de doorberekende rente over de investeringen lager.

Onroerend zaak belasting € 54.000

In januari 2018 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan op een landelijk spelend bezwaar van bungalowpark-exploitanten om niet als bedrijf (niet-woning) te worden aangemerkt, maar als woning. Daarmee vervalt de OZB gebruikersopbrengst en is de OZB eigenarenopbrengst veel lager, omdat het woningtarief lager is dan het niet-woning tarief.

Door deze uitspraak moeten we over het belastingjaar 2016 een bedrag terugbetalen aan een bungalowexploitant en krijgt deze een lagere aanslag over 2017. Het negatieve financiële effect van de uitspraak valt voor een deel weg tegen een hogere opbrengst over het totaal aan onroerend zaak belasting.

Post onvoorzien

Voor de post onvoorzien was in de primitieve begroting € 30.000 beschikbaar. Dit bedrag is ingezet voor de inrichting van de raadzaal en onderzoek vergadermogelijkheden.

Het resultaat

In het resultaat zijn, conform raadsbesluiten, de stortingen en onttrekkingen aan de reserves verwerkt. In onderstaand overzicht is het resultaat zonder stortingen en onttrekkingen aan de reserves weergegeven, een specificatie van de stortingen en onttrekkingen en het uiteindelijk gerealiseerde resultaat.

Overzicht resultaat, bedragen x € 1.000			
		totaal lasten	46.322
		totaal baten	46.588
	saldo van baten en lasten	positief	266
Stortingen in reserves			
Toevoeging bestemmingsreserve budgetoverheveling 2017 naar 2018			
	programma 2	173	
	programma 3	97	
	programma 4	28	
	programma 5	53	
	programma 6	326	
	programma 7	13	
	programma 8	76	
	programma 9	27	
	programma 10	576	
	algemene dekkingsmiddelen	12	
			1.379
6	Toevoeging bestemmingsreserve sociaal domein		575
8	Toevoeging algemene reserve grondexploitaties winst Smele		150
8	Toevoeging Fonds bovenwijkse voorzieningen bedrag per m2		5
		Af: stortingen in reserves	2.109
Onttrekkingen aan reserves			
	Overheveling budgetten vanuit 2016 naar 2017	1.039	
2	Onttrekking algemene vrije reserve tbv onderhoud wegen en bermen	1.450	
2	Onttrekking algemene vrije reserve GVVP	24	
3	Onttrekking algemene vrije reserve projectbureau regiovisie	26	
3	Onttrekking algemene reserve grondexploitaties kosten De Brem	71	
8	Onttrekking algemene reserve grondexploitaties	526	
8	Onttrekking algemene vrije reserve kosten centrumplan Heijen	75	
10	Onttrekking bestemmingsreserve verkoop gronden	158	
		Bij: onttrekkingen aan reserves	3.368
	Gerealiseerd resultaat	positief	1.524

Tabel resultaat.

Investerings en balansontwikkeling

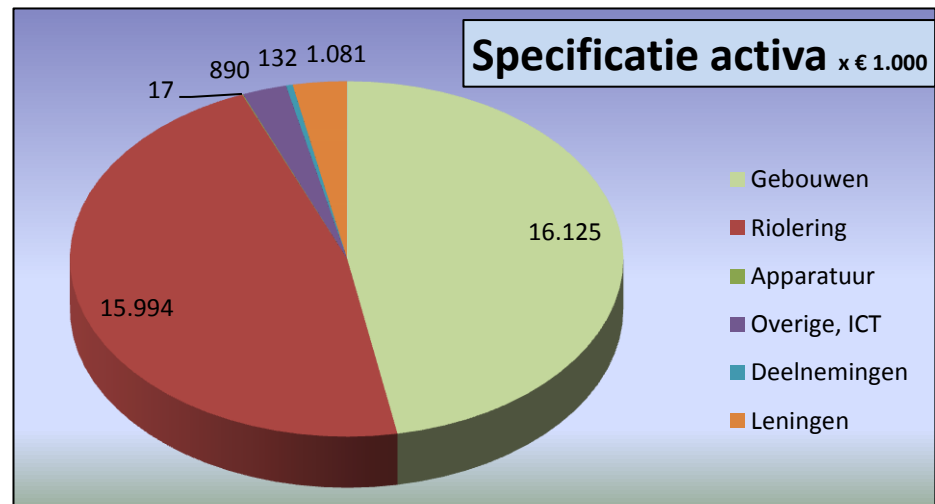
Balansontwikkelingen

Activa

De activa van de gemeente bestaan voornamelijk uit gebouwen, rioleringen en verstrekte geldleningen.

De gebouwen zijn weer onder te verdelen in:

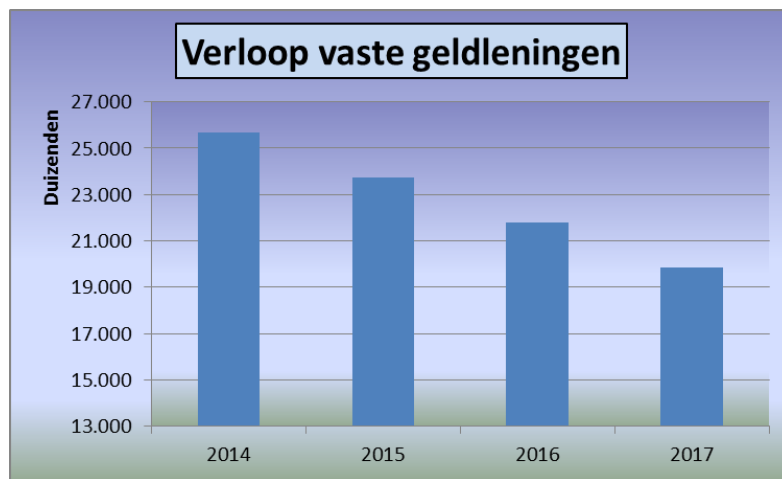
- Huisvesting ambtelijke organisatie;
- School-gebouwen;
- Gemeenschaps-huizen en sport-accommodaties;

Grafiek specificatie activa

Vaste geldleningen

De activa worden deels gefinancierd door vaste geldleningen. Het saldo van de vaste geldleningen per 31 december 2017 is € 19,9 miljoen. De jaarlijkse aflossingen bedragen € 1,9 miljoen.

Figuur verloop vaste geldleningen

Reserves

Het aantal investeringen dat gedekt wordt door aanwending van de Algemene Vrije Reserve is voor de komende jaren beperkt. Door verkoop van De Brem bestaat meer zekerheid over onze grondexploitaties en daarmee de hoogte van de algemene reserve grondexploitaties. Voor de jaren 2017-2020 is sprake van een stabilisatie in onze reserves.

Financiering

Onze investeringen worden gefinancierd met leningen die wij hebben afgesloten en door de inzet van het eigen vermogen (de reserves) en voorzieningen. Het totaal aan leningen, eigen vermogen en voorzieningen is veel hoger dan de boekwaarde van de activa. Dit zien wij ook terug in onze liquiditeitspositie, we hebben een overschot aan liquide middelen.

Vervroegd aflossen van vaste geldleningen is niet mogelijk. De overtollige liquide middelen moeten wij verplicht onderbrengen in de rijkschatkist en door de lage rentestand is het rendement in feite nihil.

Financieringspositie per 31 december 2017

Totaal boekwaarde investeringen incl. grondexploitaties	€ 36,0 miljoen
Saldo vaste geldleningen	€ 19,9 miljoen
Reserves en voorzieningen	<u>€ 25,2 miljoen</u>
Totaal financieringsmiddelen	<u>€ 45,1 miljoen</u>
Overschot financiering	<u>€ 9,1 miljoen</u>

Resultaatbestemming

In de kadernota 3-D's OMO, die uw raad heeft vastgesteld, is als beleidslijn opgenomen dat tot en met 2018 de budgetten, die we voor de nieuwe taken krijgen, behouden blijven binnen programma 6 Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening, ten behoeve van risico's, preventie en innovatie. Dit sluit ook aan bij de wens van de raad om onze eigen inwoners te ontzien bij de bezuinigingen die het rijk bij de decentralisaties heeft opgelegd, en de raadsbrede inzet voor het sociaal domein. Voor eventuele tekorten op het sociaal domein is een bestemmingsreserve gevormd. Na toevoeging van het overschot in 2017 ad. € 575.000 is het saldo per 31-12-2017 € 1.825.000. Gezien de hoogte van deze reserve is een aanvullende storting vanuit het voordelig resultaat van de jaarrekening niet noodzakelijk.

Onze risico's op de grondexploitaties zijn afgedekt met voorzieningen en de algemene reserve grondexploitaties.

In de 2^e trimesterrapportage is aangegeven dat we het boekjaar 2017 gaan afsluiten met een positief saldo wat wordt toegevoegd aan de algemene vrije reserve.

Gezien het bovenstaande is het voorstel om het positief resultaat van € 1.524.000 toe te voegen aan de algemene vrije reserve.

Voorstel

Wij stellen u voor:

1. De jaarstukken 2017 vast te stellen;
2. Het positief saldo ad € 1.524.000 toevoegen aan de Algemene Vrije Reserve.
3. Afgewikkelde kredieten af te sluiten conform het in bijlage 1 van dit boekwerk opgenomen overzicht.

Burgemeester en wethouders van Gennepe

Dhr. P.J.H.M. de Koning, burgemeester

Mevr. J.M. Nijland, secretaris

LEESWIJZER

De jaarstukken zijn documenten die tot stand komen in het kader van de planning en control-cyclus.

Alle bedragen zijn, tenzij anders aangegeven, afgerond op hele euro's. Wanneer het voor de gemeente hogere lasten betreft (dus meer uitgaven of minder inkomsten) zijn het *positieve* cijfers, wanneer het voor de gemeente lagere lasten betreft (dus minder uitgaven of meer inkomsten) staat er een min voor de cijfers.

De jaarstukken bestaan uit drie delen, te weten:

- Het programmaplan
- De paragrafen
- De jaarrekening

Het programmaplan

Het programmaplan bestaat uit de verantwoording over de realisatie van de programma's en het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

Het programmaplan bestaat, conform de begroting 2017, uit tien programma's.

1. Veiligheid
2. Openbare ruimte
3. Economische structuur, toerisme en recreatie
4. Onderwijs en kinderopvang
5. Cultuur en sport
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening
7. Milieu en volksgezondheid
8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
9. Dienstverlening
10. Bestuur

Realisatie van de programma's

Het programmaplan biedt per programma inzicht in:

- de mate waarin de doelstellingen vanuit de programmabegroting zijn gerealiseerd;
- de gerealiseerde baten en lasten.

Deze twee onderwerpen zijn per programma uitgewerkt in de kopjes:

Realisatie 2017?

Per taakveld is aangegeven "Wat we willen bereiken" en "Wat gaan we er voor doen". Per item is aangegeven of we het gerealiseerd hebben met een toelichting.

Daarnaast zijn daar waar mogelijk kengetallen aangegeven.

Wat heeft het gekost?

Per programma wordt aangegeven wat de lasten, baten en het saldo zijn van de primaire begroting, de begroting na wijzigingen en de realisatie. Door de nieuwe indeling naar taakvelden in plaats van producten zijn geen vergelijkende cijfers van 2016 opgenomen.

De belangrijkste afwijkingen tussen het saldo van de begroting na wijziging en het saldo van de

realisatie worden kort toegelicht. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in verschillen in kapitaallasten, directe salariskosten en overige verschillen. De apparaatskosten maken vanaf 2017 onderdeel uit van het taakveld overhead. Hier staan ook de indirecte salariskosten.

Overzicht van algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht van algemene dekkingsmiddelen geeft aan welke middelen de gemeente verwachtte en wat de daadwerkelijke ontvangsten zijn geweest. Tevens wordt het verloop van de post onvoorzien aangegeven.

De paragrafen

Artikel 9 van het 'Besluit Begroting en Verantwoording' (BBV) bepaalt dat in de begroting afzonderlijke paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige activiteiten en de lokale heffingen. Deze paragrafen geven een dwarsdoorsnede van respectievelijk de begroting en de rekening, bekeken vanuit een bepaald perspectief (bijvoorbeeld het risicoprofiel, de bedrijfsvoering of de kwaliteit van het openbaar gebied).

In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over hetgeen in de paragrafen van de begroting was opgenomen (Artikel 26 BBV).

We kennen zeven voorgeschreven paragrafen. Dit zijn:

1. weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. lokale heffingen
3. grondbeleid
4. bedrijfsvoering
5. onderhoud kapitaalgoederen
6. verbonden partijen
7. financiering

De jaarrekening

De jaarrekening betreft de grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling, de programmarekening en de balans met toelichting.

De programmarekening bevat:

- a) de begrote en gerealiseerde baten en lasten per programma, waarbij de begrote bedragen worden aangegeven voor en na wijziging;
- b) het overzicht van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen;
- c) het gerealiseerde resultaat volgend uit de onderdelen a en b;
- d) de werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
- e) het gerealiseerde resultaat volgend uit de onderdelen c en d (resultaat na Bestemming).

Voor de toelichting op de verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie wordt verwezen naar de toelichting per programma.

KERNGEGEVENS

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Sociale structuur			
Aantal inwoners	17.129	17.090	17.052
Jongeren 0 t/m 19 jaar	3.636	3.680	3.590
Middengroep 20 t/m 64 jaar	9.751	9.770	9.624
Ouderen 65 jaar en ouder	3.742	3.640	3.840
Aantal bijstandsgerechtigden	297	285	293
Aantal WSW ers	201 SE	199 SE	202 SE
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente (in ha)	5.040	5.040	5.040
Waarvan land	4.802	4.802	4.802
Waarvan water	238	238	238
Lengte wegen (in km)	203	203	203
Waarvan onverhard	46	46	46
Waarvan verhard	157	157	157
Aantal woonruimten	8.323	8.408 ²⁾	8.434 ²⁾
Financieel			
Totale lasten	€ 46.692.000	€ 46.000.000	€ 49.955.000
Lasten per inwoner	€ 2.725	€ 2.691	€ 2.929
Opbrengst belastingen	€ 4.359.000	€ 4.418.000	€ 4.613.000
Opbrengst belastingen per inwoner	€ 254	€ 258	€ 270
Uitkering Gemeentefonds incl. sociaal domein	€ 27.130.000	€ 27.140.000	€ 28.608.000
Algemene uitkering Gemeentefonds per inw.	€ 1.584	€ 1.588	€ 1.677
Netto schuldquote ¹⁾	23,91%	29,33%	20,76%
Netto schuldquote gecorrigeerd alle leningen	22,47%	27,92%	19,38%
Solvabiliteitsratio ¹⁾	32,87%	30,55%	33,46%
Grondexploitatie ¹⁾	0,06%	0,02%	0,04%
Structurele exploitatieruimte ¹⁾	3,43%	0,28%	3,04%
Belastingcapaciteit ¹⁾	93,46%	93,63%	93,63%

1) Voor een toelichting op deze kengetallen zie de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

2) Woonruimten voor algemene uitkering gemeentefonds, 2017 incl. bijstelling

Voor verdere informatie over de fysieke structuur van de gemeente, zie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

PROGRAMMA 1 'VEILIGHEID'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 1.1. Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2. Openbare orde en veiligheid.

Accenten binnen het programma:

Op dit terrein blijven we inzetten op een (meer) efficiënt opererende Veiligheidsregio Limburg-Noord. Ook blijven we ons inzetten om de kansen te benutten die ons geboden worden door maatregelen die we moeten nemen om bij te dragen aan de hoogwaterveiligheid in het kader van het Deltaplan Maas. Hier liggen –in het verlengde van de beschreven focus op vrijetijdseconomie- nadrukkelijk kansen om toeristisch-recreatieve doelen te koppelen aan veiligheidsdoelen.

De reguliere BOA-taken worden uitgevoerd. Aandachtspunten in 2017 zijn voor wat betreft toezicht en handhaving: toezicht houden op de naleving van de afspraken zoals vastgelegd in het hondenbeleid, deelname aan landelijke aanpak adreskwaliteit en toezicht op naleving van de Drank- en horecawet.

Taakveld	1.1 Crisisbeheersing en brandweer		
Portefeuillehouder	P. de Koning		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
1.1.a Bevordering zelfredzaamheid en bewustzijnsvergroting van eigen verantwoordelijkheid tijdens een incident/calamiteit	Inzet van het preventieprogramma brandveilig leven, waarbij inwoners, ondernemers en bezoekers middels voorlichting bewust worden gemaakt van de risico's op brand en worden gewezen op de eigen verantwoordelijkheid in het voorkomen van incidenten.	J	In september vond de 'brandveilig leven' oefening plaats bij zorgcentrum Norbertushof, waarbij bewoners geïnformeerd werden over woningbrand en de veiligheidsmaatregelen die ze kunnen treffen.
	Het organiseren van de week voor de veiligheid (jaarlijks in oktober), waarbij de diverse preventieprogramma's binnen de gemeente onder de aandacht worden gebracht. Daarbij faciliteren politie, brandweer en overige betrokken organisaties om deel te kunnen nemen aan deze week van de veiligheid.	J	Ook dit jaar heeft in Gennep weer de week van de veiligheid plaatsgevonden. De week stond in 2017 in het kader van Waak voor Inbraak. Verschillende communicatie-uitingen en een lezing door een voormalig inbreker onderstreepten het belang van preventie en de mogelijkheden daartoe.

	Tijdens een incident wordt via crisiscommunicatie ingezet op het gericht bieden van een handelingsperspectief aan betrokkenen, zoals het sluiten van ramen en deuren bij hevige rookontwikkeling.	J	
1.1.b Verminderen en voorkomen van incidenten en calamiteiten	Ervoor zorgen dat de betrokken veiligheidspartners voorafgaand advies uitbrengen op evenementen en toezicht houden tijdens evenementen	J	Gedurende het jaar wordt de Gennepse evenementenkalender gedeeld met de veiligheidspartners. Bij de evenementenvergunning geven de brandweer, de politie en de VRLN advies.
	Monitoren van risicovolle objecten en advies geven aan verantwoordelijke organisaties	J	
1.1.c Voorbereiden van de gemeentelijke organisatie op het bestrijden van rampen en beheersen van crises	Deelnemen aan regionale opleidingen voor processen bevolkingszorg en deelnemen aan regionale/lokale oefeningen voor processen bevolkingszorg	J	Alle medewerkers met een rol in de crisisorganisatie hebben tenminste aan 1 training en 1 regionale oefening deelgenomen om kennis en ervaring up to date te houden.

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

De Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) draagt bij aan alle doelen van het taakveld: het geeft vorm en inhoud aan intergemeentelijke samenwerking op de schaal van Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen te behartigen, op gebied van:

- a) De brandweezorg;
- b) De geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- c) De rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- d) Het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen;
- e) Het bijdragen aan een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio.

Daarnaast behartigt de VRLN die taken die door de wet- en regelgeving aan gemeenten zijn toegekend op gebied van collectieve preventie volksgezondheid en maatschappelijke zorg waarvoor samenwerking tussen gemeenten op de schaal van de regio uit het oogpunt van verhoging van efficiency en effectiviteit wordt vereist.

Taalveld		1.2 Openbare orde en veiligheid	
Portefeuillehouder		P. de Koning	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
1.2.a Verminderen en voorkomen van incidenten, calamiteiten en verstoringen van de openbare orde en criminaliteit en verminderen van gevoelens van onveiligheid	Actief wegnemen van geconstateerde onveilige situaties (ook als het gaat om het gevoel van onveiligheid).	J	
	Bevordering sociale veiligheid (incl. gerelateerde kwesties vanuit Wmo-taken zoals voorkomen dakloosheid, aanpak huiselijk geweld en bevorderen verslavingspreventie) via casusoverleg.	J	In 2017 is het lokale coördinatie-overleg Zorg en Veiligheid opgericht; er wordt gericht samengewerkt tussen Sociaal Domein en Veiligheid op complexe casuïstiek en thematisch. De nieuwe Wet aanpak woonoverlast is vertaald in de APV van de gemeente Gennep.
	Uitvoering geven aan regionale veiligheidsprojecten en -aanpakken: Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), voor de aanpak van georganiseerde misdaad, preventiecampagne drugs, aanpak huiselijk geweld, zorg- en veiligheidshuis, Waak voor inbraak, burgernet.	J	Er is aangesloten bij verschillende regionale veiligheidsprojecten voor lokale uitvoering, o.a. invulling gegeven aan communicatie over de preventiecampagne tegen productie en handel in drugs. In 2017 is een plan van aanpak voor de evaluatie van het huidige coffeeshopbeleid opgesteld. Deze evaluatie van het nuloptiebeleid wordt in 2018 uitgevoerd. In 2017 is gestart met de verbetering van de aanpak 'personen met verward gedrag' voortvloeiend uit het landelijke programma. De uitgifte van borden voor Whatsapp Buurtpreventie is toegenomen en het aantal meldingen voor burgernet is gegroeid naar 2616 (15,3% op totaal aantal inwoners).
	We zetten waar nodig in op het verbeteren van de gezamenlijke aanpak door ketenpartners.	J	
	Bewustzijnsbevordering op het gebied van polarisering en radicalisering door gesprekken te voeren met maatschappelijke organisaties en actieve voorlichting.	J	In 2017 zijn functionarissen van het KCC, Sociaal Domein en veiligheidsketenpartners getraind op het herkennen van signalen op gebied van polarisering en radicalisering. Er is geïnvesteerd in de relatie met de moskee in Gennep.

	Periodiek communiceren over incidentcijfers.	J	
	We brengen de gevoelens van (on)veiligheid in beeld met behulp van bestaande meetinstrumenten.	J	Op waarstaatjegemeente.nl worden cijfers weergegeven van in Gennep gemeten gevoel van (on)veiligheid in vergelijking met Nederland o.b.v. de Veiligheidsmonitor.
1.2.b Adequate handhaving van de regels met daarbij zo min mogelijk administratieve last voor inwoners en bedrijven	<p>Directe aanpak vandalisme en criminaliteit d.m.v. preventie, repressie en handhaving:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Surveillance en toezicht houden op de openbare orde/leefbaarheid, bijdragen aan de veiligheid en netheid, bijvoorbeeld m.b.t. agressie op straat, hondenpoep en graffiti. • Handhaving van en toezicht op parkeren blauwe zones, en opmaken processen verbaal ten behoeve van parkeerboetes. • Uitschrijven processen verbaal voor overtredingen van de Algemene Plaatselijke Verordening. • Signaleren van ongewenste situaties en gemeentelijke diensten daarvan in kennis stellen, bijvoorbeeld met betrekking tot de groenvoorzieningen, openbare verlichting en vervuiling. • Dienstverlening aan burgers en toeristen, zoals de weg wijzen, bemiddelen bij conflicten op straat. • Toezicht bij evenementen. 	J	I.s.m Venrayse overlast-boa's bijbehorende taken uitgevoerd.
	Deelname aan Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA).	J	
	Toeziën op naleving Drank- en horecawet.	J	
1.2.c Verminderen van overlast en criminaliteit van vooral jeugdigen	Actief wegnemen van geconstateerde onveilige situaties (ook als het gaat om de subjectieve veiligheidsbeleving).	J	

	Uitvoering geven aan regionale veiligheidsprojecten: preventiecampagne drugs, Lekker Friz en burgernet.	J	In 2017 is provinciaal een lespakket ontwikkeld m.b.t. preventie op handel en productie van drugs. Regionaal vindt aansluiting plaats bij Lekker Friz en NIX18. Bij evenementen als de carnavalsoptocht, Mertzitting en lokale feesten wordt geïnvesteerd in preventie en repressie. Halt geeft met sturing van gemeente en scholen voorlichting omtrent actuele thematiek
	Inventarisatie van overlast, jeugdoverlast en verloedering middels bespreking in de lokale overlegstructuren en het opstellen van een plan van aanpak.	J	

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	W 2016	B 2017	W 2017
Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren (bron bureau Halt)	2,1 (1,68)	2,3 (0,72)	2	2,1
Harde kern jongeren per 10.000 inwoners (Bron KLPD)	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	0	
Winkeldiefstallen per 1.000 inw. (Bron CBS)	0,1	0,6	0,1	*
Geweldsmisdrijven per 1.000 inw. (Bron CBS)	3,8	3,8	3,7	*
Diefstallen uit woning per 1.000 inw. (Bron CBS)	2,6	2,6	2,5	*
Vernielingen en beschadigingen per 1.000 inw. (Bron CBS)	5,5	3,2	5,3	*

*Cijfers uit 2017 zijn nog niet bekend.

Wat heeft het gekost

Programma	Taakveld	Grootboeknummer	Primitieve Begroting 2017	Wijziging Begroting 2017	Herziene Begroting 2017	Rekening 2017
01 - Veiligheid			1.273.144	252.834	1.525.978	1.481.276
	1.1 - Crisisbeheersing en brandweer		1.095.812	114.250	1.210.062	1.188.090
		611000 - Regionale brandweer	1.051.900	65.000	1.116.900	1.113.733
		611010 - Rampenbestrijding	15.322	49.250	64.572	43.521
		611999 - Directe salariskosten taakveld 1.1	28.590		28.590	30.836
	1.2 - Openbare orde en veiligheid		177.332	138.584	315.916	293.186
		612000 - Integrale veiligheid	79.150	-8.000	71.150	57.597
		612010 - APV	-19.000		-19.000	-30.333
		612020 - BOA	1.500		1.500	-579
		612100 - Ruiming explosieven		146.584	146.584	146.584
		612999 - Directe salariskosten taakveld 1.2	115.682		115.682	119.917

Toelichting mutaties reserves (bedragen * € 1.000)

Geen mutaties reserves

Toelichting verschil "Saldo na bestemming" (bedragen * € 1.000)

Directe salariskosten	-6
Rampenbestrijding studiekosten	11
Leges APV	11
Overige verschillen	29
	<u>45</u>

Rampenbestrijding studiekosten € 11.000

In 2017 is er geen oefening in Gennep geweest. Er is in het begin van 2017 veel inzet geweest n.a.v. het incident bij de stuw in Grave en de gevolgen van het laagwater voor Gennepse woonbootbewoners en ondernemers rondom de Paesplas. Hierbij is vanuit de Veiligheidsregio (o.a. gemeente en brandweer) en andere samenwerkingspartners (o.a. politie, waterschappen en Rijkswaterstaat) veel kennis en ervaring op gebied van rampenbestrijding en nazorg opgedaan. Het incident is vanuit verschillende invalshoeken geëvalueerd.

Leges APV € 11.000

Door toename van het aantal evenementen hebben we meer leges ontvangen voor de diverse vergunningen.

PROGRAMMA 2 'OPENBARE RUIMTE'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 2.1 Verkeer, wegen en water
- 2.2 Parkeren
- 5.7 Openbaar groen (algemeen en natuurbescherming)

Accenten binnen het programma:

De kwaliteit van de openbare ruimte is voor ons ook vanuit toeristisch recreatief oogpunt van groot belang. Dat uitgangspunt wordt expliciet vastgelegd in de omgevingsvisie.

De komende jaren wordt ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van het wegennet. Dit bestaat onder andere uit het verbeteren van: asfalt, bermen en het aanpassen van de weginrichtingen (60 km uur/zone buitengebied). Tevens wordt de komende jaren de gehele openbare verlichting voorzien van LED-armaturen, zodat zal worden voldaan aan de duurzaamheidseisen.

Taakveld	2.1 Verkeer, wegen en water		
Portefeuillehouder	J. Welles		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
2.1.a Het in stand houden van wegen en pleinen en deze laten	Regulier onderhoud (klein onderhoud)	J	Wortelopdruk in voetpaden is verwijderd. Verzakkingen in voetpaden en wegen zijn hersteld.

voldoen aan het vastgestelde beleid van de gemeente Genneep.	Planmatig onderhoud wegen en bermen	J	Onderhoud uitgevoerd aan diverse asfaltwegen in het buitengebied zodat deze wegen weer voldoen aan het vastgestelde beleid "B niveau"
	Versterken bermen d.m.v. grasbetontegels	J	Op diverse locaties grasbetontegels aangebracht om de bermen te versterken in het kader van het optimaliseren van de bermen in het buitengebied.
	Aanleg inritten	J	Inritten zijn aangelegd in de Touwslagersgroes, Antoniusstraat, Heijenseweg en Zwaluwstraat.
	Gladheidsbestrijding	J	In 2017 zijn 27 gladheidsbestrijdingsacties uitgevoerd.
	Afhandelen klachten en meldingen openbare ruimte	J	Er zijn circa 600 meldingen en klachten, die betrekking hebben op de openbare ruimte, behandeld en afgehandeld.
	Verlichting Goorseweg	J	De motie verlichting Goorseweg is uitgevoerd.
	Optimaliseren beheersysteem	J	De wegen zijn volledig doorgevoerd in het beheersysteem GBI.
	Schoonhouden openbare ruimte	J	De openbare ruimte is schoongehouden op basis van de vastgestelde beeldkwaliteit

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
2.1.b Bevorderen van de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en de (verkeer)leefbaarheid in de gemeente Genneep.	Opstellen Mobiliteitsplan RMO Noord-Limburg	J	De Mobiliteitsvisie Trendsportal van het RMO Noord-Limburg is in december 2017 ter vaststelling aangeboden aan de Raad. In 2018 wordt een Uitvoeringsprogramma opgesteld voor de regio en de gemeente Genneep.
	Actualisatie Wegenlegger	N	De concept-Wegenlegger is in december 2017 ter controle aangeboden aan belanghebbende wegbeheerders. Medio 2018 wordt de Wegenlegger ter

			vaststelling aangeboden aan de Raad.
	Uitvoeren gedragsbeïnvloedingsproject scholen	J	Er zijn enkele gedragsbeïnvloedingsprojecten uitgevoerd. In oktober is o.a. het evenement DriveXperience voor beginnende bestuurders georganiseerd.
	Uitvoeren constructieberekeningen Maasbrug	N	De provincie Noord-Brabant heeft een technische haalbaarheidsstudie laten uitvoeren waaruit blijkt dat het verbreden van het fietspad op de brug technisch mogelijk is. We zijn nu in afwachting van een reactie van RWS.
	Planvoorbereiding project Fietspad achter Weverflat	N	De civieltechnische planvoorbereiding voor de realisatie van een fietspad achter de Weverflat is in 2017 opgestart maar nog niet afgerond.
	Fietspromotie 2017	J	Op 1 september 2017 is tijdens de Holland Ladies Tour een loopfietsjesrace georganiseerd voor 3- en 4-jarige meisjes van de Kinderdagverblijven en Peuterspeelzalen.
	Aanschaf/vervanging smileys	J	Er zijn twee smileys aangeschaft.
	Aanpak toegankelijkheid bushaltes	J	De oostelijke bushalte "Stiemensweg" is aangepakt, als onderdeel van de aanpak van de aansluiting Zwerfheide-Heijenseweg.
	Uitvoeren quickscan ongevallencijfers	N	Sinds medio 2017 wordt per kwartaal automatisch en digitaal een BLIQ-verkeersongevallenrapportage aangeleverd. Hierdoor is het niet meer nodig een Quickscan verkeersongevallenanalyse uit te voeren.
	Snelheidsremmende maatregelen Heiveld en Eindstraat	N	In Ven-Zelderheide zijn in 2017 snelheidsremmende maatregelen getroffen t.h.v. de bebouwde komgrens en het kruispunt Eindstraat-

			Speksestraat. Indien de buurt nog aanvullende maatregelen nodig vindt, is dit mogelijk in 2018.
	Aanleg laad- en losplaats Oliestraat	N	De laad- en losplaats wordt in 2018 integraal meegenomen als onderdeel van het project Pottenhoek.
	Inrichting 30 km/uur-zone Margrietstraat-Roggestraat	N	De inrichting van deze 30 km/uur-zone wordt in 2018 meegenomen in de integrale aanpak van problemen met de riolering in deze omgeving.
	Afhandelen meldingen en verkeersklachten	J	In 2017 zijn diverse meldingen en verkeersklachten afgehandeld.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	W 2016	B 2017	W 2017
Aantal verkeersongevallen	91	112	0	n.n.b.
Aantal gewonden bij verkeersongevallen	15	10	0	n.n.b.
Dodelijke verkeersongevallen	2	0	0	1
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (Bron VeiligheidNL)	12	n.n.b.		n.n.b.
Overige verkeersongevallen met een gewonde fietsster(Bron VeiligheidNL)	14	n.n.b.		n.n.b.

Taakveld	2.2 Parkeren		
Portefeuillehouder	J. Welles		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
2.2.a Bieden van een aantrekkelijk parkeerklimaat en het voorkomen van parkeerproblemen.	Uitvoering maatregelen Parkeerroutesysteem	J	Medio 2017 is het Parkeerroutesysteem in het centrumgebied van Gennep geactualiseerd.
	Deelname Green Deal Opladinfrastructuur elektr. voertuigen	J	De gemeente Gennep neemt deel aan de Green Deal, en heeft op twee locaties oplaadpalen laten plaatsen.
	Aanpassen tijden blauwe zone op koopavonden	J	Begin 2017 zijn de tijden van de blauwe zone aangepast.
	Aanpassen beleidsregels gehandicapten parkeren	N	De beleidsregels zijn geïnventariseerd en worden geactualiseerd in 2018.
	Parkeeronderzoek Tiltenhof	J	Een parkeeronderzoek op de

			Tiltenhof en omgeving is uitgevoerd.
	Onderzoek parkeervoorziening vrachtauto's N271	N	Dit onderzoek wordt in 2018 meegenomen in de integrale aanpak van de N271 Gennep-Heijen van de provincie Limburg.
	Herinrichting parkeerterrein Bleekstraat	N	De herinrichting van de parkeervoorzieningen worden in 2018 integraal meegenomen als onderdeel van het project Pottenhoek.
	Aanpak parkeersituatie nabij Fitland	N	De parkeerproblematiek nabij Fitland, wordt meegenomen in de planvoorbereiding van het project Fietspad achter de Weverflat.

Taakveld	5.7-1 Openbaar groen, algemeen		
Portefeuillehouder	J. Welles		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
5.7.a Het in stand houden van openbaar groen en deze laten voldoen aan vastgesteld beleid van de gemeente Gennep.	Onderhoud groen	J	Uitgevoerd op basis van het beeldbestek.
	Bestrijding dierenoverlast	J	De processierups is zowel preventief en curatief bestreden. Op diverse plaatsen hondenpoep verwijderd.
	Optimaliseren beheersysteem	J	De mutatie van groenelementen in het openbare gebied zijn verwerkt in het beheersysteem GBI.
	Schoonhouden openbare ruimte	J	Uitgevoerd op basis van het beeldbestek.
	Afhandelen meldingen en klachten	J	Er zijn diverse meldingen en klachten ontvangen en afgehandeld.

Taakveld		5.7-2 Openbaar groen, natuurbescherming	
Portefeuillehouder		J. Welles	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
5.7.b Behoud, ontwikkeling en bevordering van de kwaliteit van natuur en landschap en soortenrijkdom in de gemeente.	Uitvoering Milieubeleidsplan 2017-2020, onderdeel Natuur en Landschap	J	6-11-2017 is de Duurzaamheidsvisie 2017 – 2021 vastgesteld door de raad.
	Uit het Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied financieren van beheer van natuur en landschap door burgers, agrariërs, en natuur- en milieuorganisaties	J	Dit jaar is één project gefinancierd uit het Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied en zijn twee projecten goedgekeurd door het college (18 dec 2017) voor financiering en zijn vijf projecten in behandeling.
	Afstemming beheer op Flora- en faunawet (Gedragscode)	J	Gestart met opstellen Gedragscode en update NW-kaart. Afronding in 2018.
	Inventarisatie bij burgers, agrariërs, natuur- en milieuorganisaties van kansen (beheer van) natuur en landschap in het kader van het Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied.	J	Website Gennep Buiten (www.gennepbuiten.nl) is gelanceerd. Hierop zijn al meerdere aanmeldingen binnen gekomen.
	Bescherming en vergroting biodiversiteit	J	Het project Bloemrijke Akkerranden is uitgevoerd.
	Opstellen leidraad/inspiratieboek landschappelijke inpassing	N	De budgetten van 2017 en 2018 worden samen gevoegd zodat de uitvoering in 2018 kan plaats vinden.

Wat heeft het gekost

Programma	Taakveld	Grootboeknummer	Primitieve Begroting 2017	Wijziging Begroting 2017	Herziene Begroting 2017	Rekening 2017
02 - Openbare ruimte			2.607.420	-22.382	2.585.038	2.532.131
	0.10 - Mutaties reserves		-1.650.000	150.025	-1.499.975	-1.394.840
		691002 - Mutatie reserve P02	-1.650.000	150.025	-1.499.975	-1.394.840
	2.1 - Verkeer en vervoer		2.721.190	-125.582	2.595.608	2.455.275
		621000 - Algemene kosten wegen	-22.630	280	-22.350	-31.652
		621010 - Regulier onderhoud wegen	180.500	18.700	199.200	163.188
		621020 - Planmatig onderhoud wegen	1.364.441	-17.000	1.347.441	1.368.898
		621030 - Bermen en sloten (wegen)	282.600		282.600	262.761
		621040 - Aanleg inritten	1.600	1.400	3.000	1.683
		621050 - Schoonhouden wegen	-170.000		-170.000	-170.000
		621060 - Gladheidsbestrijding	131.500	-3.500	128.000	127.490
		621090 - Tractie	13.666	2.093	15.759	15.050
		621101 - Reconstructie Bloemenstraat	135.000	-135.000	0	0
		621102 - Reconstructie Nieuwwijkstraat Heijen	25.000		25.000	25.000
		621200 - Openbare verlichting	155.351	29.306	184.657	173.056
		621500 - Verkeersmaatregelen	58.000	12.287	70.287	67.391
		621510 - Verkeersveiligheid	15.500		15.500	14.647
		621520 - Verkeers- en vervoersplannen	47.350		47.350	42.907
		621530 - Verkeers- en vervoersplannen jaarschijf GVP 2016	105.000	-70.000	35.000	19.167
		621531 - Verkeers- en vervoersplannen jaarschijf GVP 2017	92.500	-47.000	45.500	34.194
		621600 - Verkeersmaatregelen rotonde Weverstraat		14.584	14.584	14.585
		621601 - N271 ombouw Gennep	0		0	
		621602 - Aanpak busstation Gennep		4.123	4.123	4.551
		621603 - Project 'aansluiting Zwerfheide Heijenseweg'		54.000	54.000	23.405
		621604 - Verkeersmaatregelen fietspad achter de Weverflat		10.145	10.145	
		621999 - Directe salariskosten taakveld 2.1	305.812		305.812	298.955
	2.2 - Parkeren		37.825	-27.500	10.325	7.003
		622000 - Parkeren	32.500	-27.500	5.000	2.138
		622010 - Invaliden parkeerkaarten	-5.000		-5.000	-5.275
		622999 - Directe salariskosten taakveld 2.2	10.325		10.325	10.140
	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie		1.498.405	-19.325	1.479.080	1.464.694
		657000 - Openbaar groen	985.440	-19.325	966.115	968.278
		657100 - Bossen	2.115	0	2.115	290
		657110 - Natuur en Landschap	30.495		30.495	24.271
		657999 - Directe salariskosten taakveld 5.7	480.355		480.355	471.854

<u>Toelichting mutaties reserves (bedragen * € 1.000)</u>	
<i>Lasten</i>	
Toevoeging bestemmingsreserve budgetoverheveling 2017 naar 2018 voor:	
Inrichten hondenspeelplaatsen	28
Onderhoud wegen hekwerk	5
Verkeersmaatregelen planvorming fietspad Weverstraat e.o.	10
Verkeers- en vervoersplannen, parkeerbeleid	123
Actualisatie natuurwaardenkaart	6
	173
<i>Baten</i>	
Overheveling budgetten vanuit 2016 naar 2017	94
Onttrekking AVR vorming voorziening onderhoud wegen	1.200
Onttrekking AVR onderhoud bermen	250
Onttrekking AVR uitvoering GVVP	24
	1.568
<u>Toelichting verschil "Saldo na bestemming" (bedragen * € 1.000)</u>	
Openbare verlichting	12
Directe salariskosten	16
Overige verschillen	25
	53

Openbare verlichting € 12.000

Betreft lagere kosten van onderhoud van de verlichting, budget is in de begroting 2018 al verlaagd met € 10.000.

PROGRAMMA 3 'ECONOMISCHE STRUCTUUR, TOERISME EN RECREATIE'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling
- 3.4 Economische promotie (toeristische en recreatieve voorzieningen)
- 5.7 Openbaar groen (speelvoorzieningen)

Accenten binnen het programma:

Door de verkoop van bedrijventerrein De Brem is een einde gekomen aan de financiële onzekerheid rondom deze werklocatie. De verkoop markeert echter ook een nieuw begin, namelijk die van een belangrijke economische ontwikkeling die ook impact zal hebben op onder andere woningmarkt en werkgelegenheid. Hier spelen we als college actief op in door te zorgen dat we organisatorisch 'klaar' zijn om de nieuwe particuliere initiatieven, die zich ongetwijfeld aan zullen dienen, efficiënt te kunnen begeleiden.

Vrijtijdseconomie is en blijft een speerpunt voor ons college. We willen ten volle gebruik (blijven) maken van de kansen die natuur en landschap en cultuurhistorie ons op dit terrein bieden. We willen blijven investeren in versterking van de toeristisch-recreatieve infrastructuur en ons daarbij richten op de verdere ontsluiting van het Maasdalen en het Niersdal en het tot stand brengen van verbindingen met deze beide voor onze gemeente zo beeldbepalende rivieren. Zowel de voorgenomen hoogwatermaatregelen (Deltaprogramma) als de samenwerking met onze buurgemeenten/oost-west samenwerking Boxmeer, Cuijk, Bergen en Mook en Middelaar en in Duitsland Weeze en Goch biedt hiertoe kansen. Promotioneel is het van belang dat we inmiddels formeel 'wielergemeente' zijn geworden. Daar zullen we ten volle van proberen te profiteren. Ook de ontwikkeling van het gebied Koningsven biedt op tal van gebieden - ook toeristisch - grote kansen.

Naast natuur en landschap vormen cultuur en cultuurhistorie belangrijke onderdelen van onze toeristische infrastructuur met een nog nader uit te nutten groeipotentieel. Door de beperkte middelen zijn we momenteel niet in staat hier nader beleid met een bijbehorend investeringsprogramma op te ontwikkelen. Zodra het financiële perspectief beter wordt zullen we, daar waar zich kansen aandienen, het toeristische en recreatieve potentieel van de gemeente verder ontwikkelen.

Met betrekking tot spelen en ontmoeten staat de visie centraal dat speel- en ontmoetingsplekken meer van de gemeenschap moeten worden en minder van de gemeente. De buurt weet immers zelf het beste waar behoefte aan is. We stimuleren belanghebbenden zoals buurtverenigingen, dorps- en wijkraden en jeugd- en jongerenorganisaties om het initiatief te nemen. Vervolgens zullen we ons samen met de initiatiefnemers sterk maken voor uitdagende speelvoorzieningen en plekken waar men elkaar kan ontmoeten in de openbare ruimte.

Taakveld	3.1 Economische ontwikkeling
Portefeuillehouder	P. Lucassen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
3.1.a Opstellen van economisch beleid en bieden van dienstverlening aan bedrijfsleven (direct)	Samenwerken in het kader van Keurmerk Veilig Ondernemen - Bedrijventerreinen: uitvoeren acties Plan van Aanpak ter verbetering van de veiligheid en ruimtelijke kwaliteit op de bedrijventerreinen	J	Samenwerking ondernemers, hulpdiensten en gemeente is uitstekend verlopen. Veiligheid op en ruimtelijke kwaliteit van alle bedrijventerreinen is toegenomen. Vier maal vergadert en daarbij de incidentcijfers en schouwverslagen besproken. Met betrekking tot het plan van aanpak 2015-2018 zijn in totaal 14 acties geformuleerd. Concreet: - 9 afgedaan - 3 lopend - 2 later Huidig certificaat is tot en met 24-11-2018 geldig. 5 ^{de} maal her-certificering is pas eind 2018 aan de orde.
	Samenwerken in het kader van centrumvisie: uitvoering projecten ter verbetering van de aantrekkelijkheid en bestedingen in het kernwinkelgebied	J	Samenwerking ondernemers en gemeente uitstekend verlopen. Aantrekkelijkheid van en bestedingen in het centrumgebied zijn toegenomen. Zes maal vergadert. Concreet: - voor centrumbijdrage is thans geen behoefte bij ondernemers - er heeft een bijeenkomst plaatsgevonden rondom de leegstand van winkelpanden dit wordt in 2018 vervolgd door een actieprogramma - promotie opgepakt door middel van plaatsen Duitse advertenties en adverteren 400 jaar Stadhuis - sfeer en beleving verbeterd door het plaatsen van banners, het aanbrengen

			van een stroompunt, het plaatsen van kerstbomen en het vervangen van de geluidsboxen in de Zandstraat.
	De Brem overdracht openbaar gebied c.a.	N	De overdracht van het openbaar gebied is op dit moment niet aan de orde. In 2018 vindt dit wel plaats.
3.1.b Bevorderen van economische ontwikkeling, ondernemerschap en werkgelegenheid (indirect)	Faciliteren en ontzorgen	J	<p>Het Bedrijvenloket + treedt als team proactief naar buiten door het opstarten van ondernemerscafés, gebruikmakend van social media en het uitbrengen van nieuwsbrieven waarmee de ondernemers gefaciliteerd en geïnformeerd worden over relevante ontwikkelingen. Intern is het uitgangspunt dat de ondernemer door één regisseur zo effectief en integraal mogelijk wordt bediend. Er wordt gedacht in mogelijkheden en niet in onmogelijkheden waardoor het ondernemersklimaat toeneemt. Dit heeft een positieve invloed op de leefbaarheid in de gemeente Gennep.</p> <p>Concreet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realisatie leaflet Bedrijvenloket+ • Opstellen en uitvoeren communicatieplan "op de kaart zetten Bedrijvenloket+"

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	W 2016	B 2017	W 2017
Banen (Bron E'til)	8.545	8.235	8.410	8.440
Functiemenging (Bron LISA)	53,7%	53,5%	53,7%	53,5%
Restcapaciteit bedrijfskavels (Bron Etil/Provincie Limburg)	0 ha	0 ha	0 ha	0 ha
Vestigingen (Bron LISA)	1.570	1.610	1610	1610

Noot: invloed van de gemeente Gennep op bovenstaande indicatoren is zeer beperkt. Het cijfer zoals vermeld onder de indicator banen zijn opgevraagd bij E'til. LISA beschikte niet over de actuele cijfers voor 2017. LISA heeft de gemeente doorverwezen naar E'til. Wegens verschillende onderliggende definities zijn de aantallen niet exact gelijk.

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Euregio Rijn-Maas-Noord

De Euregio Rijn-Maas-Noord heeft als taak de regionale grensoverschrijdende samenwerking tussen haar leden te stimuleren, te ondersteunen en te coördineren. Dit gebeurt door (het entameren van) onderling overleg, kennisuitwisseling en het bevorderen van de totstandkoming van grensoverschrijdende projecten evenals het bemiddelen bij de toekenning van (sommige) Europese subsidies. De gemeente Gennep probeert vooral te bewerkstelligen dat er aandacht is voor vrijetijdseconomie in het beleid van de Euregio en draagvlak voor toeristisch-recreatieve projecten.

Euregio Rijn –Waal

De Euregio Rijn-Waal heeft als taak de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar deelnemers te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. De Euregio Rijn- Waal voert binnen deze taak projecten uit. Zij vraagt aan en ontvangt financiële middelen van deelnemers, burgers, bedrijven, overheden en instellingen. Zij verleent financiële middelen aan deze derden en zij adviseert de derden bij grensoverschrijdende activiteiten en problemen. De gemeente Gennep spant zich momenteel in om het project Dynamic Borders vanuit Europa gesubsidieerd te krijgen. Dit project richt zich vooral op (agri-)toeristische versterking van 'ons' grensgebied.

Taakveld		3.4 Toeristische en recreatieve voorzieningen	
Portefeuillehouder	P. Lucassen		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
3.4.a Stimuleren werkgelegenheid in de toeristische sector.	In de regio Venlo verband wordt in samenwerking met de provincie ingezet op kwalitatief goede bedrijven. Middels provinciale subsidies krijgen we kansen om gesprekken aan te gaan met ondernemers over hun toekomst visie. Dit draagt bij aan de vitaliteit van de sector en zo ook aan de werkgelegenheid.	J	In 2017 is de provincie gestart met een pilot rondom de vitalisering van toeristische bedrijven. De gemeente Gennep is een actieve deelnemer in dit traject: (1) Ondernemers participeren in subsidie regelingen. (2) De vitaliteitsmanager is sinds eind 2017 in gesprek met Gennepse ondernemers.
3.4.b Versterken toeristische infrastructuur voor	Het schrijven van een plan van aanpak voor de realisatie van fietspad Zelder.		In 2017 is door uw raad het programma vrijetijdseconomie Gennep

bezoekers en inwoners. 3.4.c Versterking attractieve waarde van de gemeente	<p>Kansen inventariseren/voorbereiding op uitvoering voor het aanleggen van een fietsverbinding tussen de Loswal en Paesplas.</p> <p>Beleefbaar maken van de historie van het Genneperhuis.</p>	J	<p>vastgesteld. Naar aanleiding daarvan is er een projectenboek opgesteld. De drie genoemde projecten zijn daarin opgenomen:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Ten aanzien van fietspad Zelder is gesproken met diverse stakeholders. Daarnaast is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd op het gebied van flora en fauna. (2) Om te komen tot de aanleg van het fietspad Loswal en Paesplas is een eerste inventarisatie uitgevoerd van de mogelijkheden in relatie tot de eigendommen van Rijkswaterstaat in dit gebied. (3) De gemeente Gennep en Staatsbosbeheer werken momenteel samen aan een plan voor het beleefbaar maken van het Genneperhuis.
	<p>Verder optimaliseren wandel- en fietsrouten netwerk (o.a. digitaliseren).</p>	J	<p>Eind 2017 zijn enkele verbeteringen aangebracht aan het netwerk. Daarnaast zijn knooppunten toegevoegd aan nieuwe toeristische trekpleisters, zoals de vlonder. Zodat het netwerk weer volledig ontsloten is.</p>
	<p>Het realiseren van toeristisch recreatieve projecten binnen het samenwerkingsverband Bergen, Gennep, Mook en Middelaar. Denk daarbij aan lokale kansen zoals de aanleg van Maasstrandjes, maar ook aan gezamenlijke projecten als een</p>	N	<p>In 2017 is de samenwerking met de gemeenten Bergen en Mook en Middelaar opnieuw opgepakt.</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) In 2017 is met name ingezet op het inventariseren van gezamenlijke

	<p>Maasfietsroute, de combinatie tussen zorg en toerisme, de toeristische uitstraling van de N271.</p>		<p>projecten met de stakeholders. Dit zal begin 2018 worden vertaald in een uitvoeringsprogramma.</p> <p>(2) Daarnaast is een start gemaakt met een aantal concrete projecten zoals: inventarisatie van het herstel van het Ruiterroutenetwerk en het herstel van de Maasheggen.</p>
	<p>Dynamic Borders, een grensoverschrijdende samenwerking met de gemeenten Goch, Weeze, Cuijk, Boxmeer, Bergen, Gennep en Mook en Middelaar. Een samenwerking gericht op agribusiness, toerisme en recreatie en werkgelegenheid. Toerisme en recreatie zetten vooral in op grensoverschrijdende routestructuren en arrangementen tussen ondernemers.</p>	<p>J</p>	<p>Het project Dynamic Borders is gestart in 2017. Momenteel wordt er gewerkt aan agro-belevingsroutes en interactieve grensoverschrijdende fietsroutes gerelateerd aan het thema agrofood.</p>
	<p>Ten aanzien van Leisure Port, de promotie organisatie, wordt met ingang van 2017 een bezuiniging doorgevoerd van € 35.000. Dit budget zal ingezet worden ten behoeve van het speerpunt toerisme en recreatie. Voor de realisatie van projecten, zowel lokaal als regionaal.</p>	<p>J</p>	<p>De Stichting Leisure Port is niet langer actief. Regio promotie is ondergebracht bij het Toeristisch Platform Maasduinen. De bezuiniging is met de overgang gerealiseerd. In 2018 wordt via het platform gebouwd aan een nieuw model voor regionale promotie.</p>
<p>3.4.d Op regionaal niveau werken aan de vitalisering van de verblijfsrecreatie.</p>	<p>Binnen de Regio Venlo wordt begin 2017 een start gemaakt met de uitvoering van het programma Vitale Vrijetijdseconomie. Een programma dat zich inzet op de volgende speerpunten: Vitale Verblijfsrecreatie, Vitale Dagrecreatie, Vrijetijdsbeleving in de openbare ruimte, Cross-overs met andere sectoren en</p>	<p>J</p>	<p>Het regionale actieprogramma is door de individuele regio gemeenten vastgesteld. Een tweetal projecten is al gestart:</p> <p>(1) Vitalisering verblijfsrecreatie door middel van de vitaliteitsmanager.</p> <p>(2) Het opstellen van een ontwikkelkader.</p>

	marketing en promotie.		In 2018 zal de uitwerking verder vorm krijgen.
3.4.e Behoud van een kermis in elke kern.	Voor 2017 en verder dienen nieuwe overeenkomsten gesloten te worden met de kermisexploitanten. Hierbij is het goed de kermissen van de afgelopen jaren in iedere kern te evalueren. Dit om te kijken hoe we voor de komende jaren verder willen.	J	Evaluatie met de kermisexploitanten heeft plaatsgevonden, op basis waarvan een nieuw contract is aangegaan met de kermisexploitanten tot en met 2021.

Taakveld		5.7 Speelvoorzieningen	
Portefeuillehouder	P. Lucassen / E. Vandermeulen		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
5.7.a Onderhouden en veilig houden van de huidige speelvoorzieningen.	Het regelmatig uitvoeren van visuele inspecties en het controleren van toestellen op basis van meldingen en defecten.	J	Visuele inspecties zijn uitgevoerd en geconstateerde defecten zijn verholpen.
	Een keer per jaar alle speeltoestellen laten inspecteren door een erkend inspectiebedrijf. Aan de hand van het rapport dienen alle geconstateerde gebreken te worden opgelost.	J	Conform uitgevoerd.
5.7.b Op initiatief van, en in samenwerking met, de wijk of buurt nieuwe initiatieven realiseren of huidige voorzieningen optimaliseren.	Buurtverenigingen, dorps- en wijkraden, jeugd- en jongerenorganisaties en andere belanghebbende partijen actief informeren over de mogelijkheden om een initiatief in te dienen.	J	Informatie over de mogelijkheden voor het indienen van een initiatief is verspreid via het lokale weekblad en middels folders bij de bibliotheek en bij de receptie.
	Samen met initiatiefnemers plannen voor speel- of ontmoetingsplekken verder uitwerken en afhankelijk van collegebesluitvorming de plannen al dan niet realiseren.	J	De initiatieven eind 2016 ingediend zijn grotendeels gerealiseerd in 2017. Uitvoering van één ingediend initiatief is in de afrondende fase. Eind 2017 zijn zes nieuwe initiatieven ingediend.

Wat heeft het gekost

Programma	Taakveld	Grootboeknummer	Primitieve Begroting 2017	Wijziging Begroting 2017	Herziene Begroting 2017	Rekening 2017
03 - Economische structuur, toerisme en recreatie			-619.689	-147.862	-767.551	-892.416
0.10 - Mutaties reserves			-60.000	-138.247	-198.247	-55.266
		691003 - Mutatie reserve P03	-60.000	-138.247	-198.247	-55.266
3.1 - Economische ontwikkeling			234.500	21.138	255.638	266.055
		631000 - Economisch beleid	138.380	21.138	159.518	146.693
		631999 - Directe salariskosten taakveld 3.1	96.120		96.120	119.362
3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur			63.760	57.210	120.970	68.429
		632000 - Bedrijventerrein de Brem	50.800	27.210	78.010	54.050
		632001 - Project Schaafsebosweg en maatregelen Brem		30.000	30.000	7.418
		632010 - Project uitbreiding haven Heijen		0	0	43
		632999 - Directe salariskosten taakveld 3.2	12.960		12.960	6.919
3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen			22.881		22.881	19.159
		633000 - Markten	16.835		16.835	15.255
		633999 - Directe salariskosten taakveld 3.3	6.046		6.046	3.904
3.4 - Economische promotie			-953.645	-118.963	-1.072.608	-1.262.844
		634000 - Evenementen	140.600	-18.500	122.100	121.170
		634001 - Evenement: 400 jaar stadhuis		32.500	32.500	31.679
		634010 - Kermissen	-9.500	-500	-10.000	-13.280
		634020 - Toeristische promotie	169.390	670	170.060	123.701
		634030 - Strategische regiovisie		55.617	55.617	32.895
		634040 - Regio project vrijetijdseconomie		7.250	7.250	-24.601
		634100 - Toeristenbelasting	-1.333.000	-213.000	-1.546.000	-1.618.697
		634110 - Forensenbelasting	-35.000	17.000	-18.000	-19.377
		634999 - Directe salariskosten taakveld 3.4	113.865		113.865	103.666
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie			72.815	31.000	103.815	72.050
		657010 - Speelsterreinen	72.815	31.000	103.815	72.050

Toelichting mutaties reserves (bedragen * € 1.000)

Lasten

Toevoeging bestemmingsreserve budgetoverheveling 2017 naar 2018 voor:

Onderzoek toekomstvisie centrum Gennep	12
Regioproject Vrijetijdseconomie	32
Stategische regiovisie	23
Aankoop materialen speelruimten	30
	<hr/>
	97

Baten

Overheveling budgetten van 2016 naar 2017	55
Onttrekking AVR regiovisie	26
Onttrekking algemene reserve grondexploitaties kosten De Brem	71
	<hr/>
	152

Toelichting verschil "Saldo na bestemming" (bedragen * € 1.000)

Toeristische promotie	40
Toeristenbelasting	73
Directe salariskosten	-5
Overige verschillen	17
	<hr/>
	125

Toeristische promotie € 40.000

€ 10.000 ten behoeve van Dynamic Borders, een interreg project. De gemeente Gennep draagt in principe hieraan bij middels de inzet van uren. Mochten er onvoldoende uren worden gemaakt, dan zal dit verrekend worden in middelen. Dit is voor 2017 niet het geval.

€ 30.000 Regio Venlo. De verwachting was dat in 2017 een start zou worden gemaakt met het actieprogramma vrijetijdseconomie van de regio Venlo, dit is echter niet het geval. In 2018 wordt van start gegaan met het project.

Toeristenbelasting € 73.000

Het aantal overnachtingen is in 2016 toegenomen. In de 2^e trimsterrapportage is de opbrengst hiervoor bijgesteld. Voor 2017 is door deze toename een hogere voorlopige aanslag opgelegd.

PROGRAMMA 4 'ONDERWIJS EN KINDEROPVANG'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
- 6.1 Kinderopvang

Accenten binnen het programma:

De realisering van het Integraal Kind Centrum (IKC) heeft binnen dit programma de hoogste prioriteit. In 2017 heeft hierover besluitvorming in de raad plaatsgevonden waarna het IKC daadwerkelijk vormgegeven zal worden. In 2017 is verder vormgegeven aan het realiseren van extra kinderopvangplaatsen voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar conform de rijksregeling impuls opvang peuters.

Taakveld	4.2 Onderwijshuisvesting		
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
4.2.a Inzet van financiële middelen voor onderwijshuisvesting, gericht op realiseren van maximale leer- en ontwikkelingsmogelijkheden voor de leerlingen binnen de grenzen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs.	Uitvoering Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs.	J	Uitgevoerd conform de verordening.
	In 2017 zal samen met de stuurgroep IKC Gennep verdere uitwerking worden gegeven aan de IKC vorming in het gebied Picardie.	J	De gemeenteraad heeft ingestemd met een tweetal voorbereidingskredieten. Het college heeft het bouwheerschap aanvaard en is mede op basis daarvan overgegaan tot de opzet van een projectorganisatie en inhuur van een bouwmanagement bureau. In december 2017 is de eerste informatie-bijeenkomst voor alle inwoners van Gennep verzorgd.
4.2.b Bevorderen verdere samenwerking tussen onderwijs, overheden en welzijn- en zorginstellingen	Uitvoering doorontwikkeling samenwerking onderwijs met welzijnsinstellingen via de Lokale Educatieve Welzijns Agenda (LEWA)	J	Via LEWA is overleg gevoerd over samenwerking tussen onderwijs en welzijnspartners.

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Gemeenschappelijk orgaan openbaar onderwijs (Invitare)

Het gemeenschappelijke orgaan coördineert en oefent de bevoegdheden van de gemeenteraad uit als bedoeld in artikel 48 Wet primair onderwijs en in de statuten van de stichting Invitare, met uitzondering van de opheffing van de scholen.

Taakveld		4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken	
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
4.3.a Alle kinderen in Gennep halen het beste uit zichzelf door gebruik te maken van de aanwezige onderwijsvoorzieningen, zodat leerlingen hun eigen talenten en vaardigheden zo volledig mogelijk kunnen ontplooiën. Daar waar het gewenste onderwijs verder weg gelegen is faciliteren wij het vervoer er naar toe.	Volgen ontwikkelingen van per augustus 2014 van kracht zijnde wet Passend Onderwijs; invloed van deze wet op vervoer van Gennepse leerlingen bezien. Ontwikkelingen volgen.	J	Ook in 2017 is samengewerkt met de regio's Nijmegen en Venlo op het gebied van Passend Onderwijs. Met name op het thema zorg in de school.
	Uitvoeren verordening leerlingenvervoer voor het wettelijk vereiste minimum.	J	De verordening leerlingenvervoer is conform uitgevoerd. Circa 60 kinderen maken dagelijks gebruik van het vervoer.
	Voor het schooljaar 2017-2018 en verder wordt een nieuwe aanbesteding van het leerlingenvervoer voorbereid en uitgevoerd.	J	De aanbesteding is uitgevoerd, waarbij een nieuwe vervoerder is geselecteerd. Het nieuwe contract wordt in gezamenlijkheid met de gemeente Bergen uitgevoerd waarbij een aanzienlijke besparing op de kosten van vervoer is gerealiseerd.
	Door de uitvoering van het Voor- en Vroegschoolse Educatie beleid alsmede de regeling Sociaal Maatschappelijke Indicatie (SMI) en het bieden van ondersteuning vanuit de Jeugdwet wordt er voor gezorgd dat iedereen de mogelijkheden krijgt zichzelf te ontwikkelen op een niveau dat bij hem of haar past.	J	Gemeente Gennep kent een subsidieregeling voor kinderen van ouders die niet voldoen aan de eisen voor kinderopvang toeslag, maar waarbij het voor de ontwikkeling goed is dat de kinderen naar een peuterspeelzaal gaan. Indien nodig wordt aanvullende ondersteuning vanuit de Jeugdwet ingezet.
4.3.c Alle leerplichtige en kwalificatie plichtige kinderen in Gennep volgen onderwijs passend bij hun mogelijkheden.	Preventief handelen ter voorkoming van uitval en verzuim, naast de inzet van de leerplichtambtenaar wordt ook Team Toegang en Team Thuiscoach ingezet indien ondersteuning gewenst is.	J	Leerplicht wordt gehandhaafd conform de nieuwe MAS methode. (Methodische Aanpak Schoolverzuim). Hierbij wordt verzuim in eerste instantie benaderd als een signaal van onderliggende problematiek en wordt minder ingezet op de

			strafrechtelijke vervolging. Samenwerking met Team Toegang is hierbij essentieel.
	Leerplicht handhaven volgens wettelijke eisen.	J	De leerplicht wet is conform uitgevoerd.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	B 2016	B 2017	W 2017
Absoluut verzuim (Bron DUO)	4	1	2	0
Relatief verzuim (Bron DUO)	33	36	38	43
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (Bron DUO VSV-verkenner)	19	18	19	17

Uitgegaan is van de leerplichtige leerlingen en kwalificatieplichtigen behalve de kwalificatieplichtigen op het MBO.

Deze worden begeleid door de medewerkers van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Venray.

Relatief verzuim. Leerplichtige staat wel op een school ingeschreven, maar hij/zij verzuimt zonder geldige reden les- of praktijktijd. Absoluut verzuim. Er is sprake van absoluut verzuim als een leerplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven.

Taakveld	6.1 Kinderdagopvang
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
6.1.a Binnen peuterspeel-zaalwerk voldoende opvangplaatsen voor kinderen in de leeftijd van 2.5 tot 4 jaar	Subsidie verstrekken aan aanbieder van peuterspeelzaalwerk.	J	Subsidie is conform verordening verstrekt.
6.1.b Een veilige omgeving voor jonge kinderen in de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven.	Bijhouden van het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP)	J	Wijzigingen in het LRKP zijn tijdig doorgevoerd.
	Controle gastouderbureaus	J	De wettelijke norm van 5% inspecties van de aanwezige gastouders is behaald.
	Risico-gestuurde controle gastouderbureaus	J	De gastouderbureaus zijn conform verplichting en planning geïnspecteerd.
	Risico-gestuurde controle kinderdagverblijven	J	Alle kinderdagverblijven zijn conform verplichting en planning geïnspecteerd.
	Risico gestuurde controle Buitenschoolse Opvangvoorzieningen	J	De Buitenschoolse Opvangvoorzieningen zijn conform verplichting en planning geïnspecteerd.

	Handhaving kwaliteit kinderopvang door gemeente	J	De handhavingsadviezen van de GGD zijn door de gemeente opgevolgd.
6.1.c Alle kinderen in Gennep de mogelijkheid bieden om gebruik te maken van kinderopvang en- of peuterspeelzaalwerk.	Uitvoering regeling voor kinderopvang voor ouders met sociale medische indicatie.	J	Gemeente Gennep kent een subsidieregeling voor kinderen van ouders die niet voldoen aan de eisen voor kinderopvang toeslag, maar waarbij het voor de ontwikkeling goed is dat de kinderen naar een peuterspeelzaal gaan.
	Uitvoeren impuls regeling opvang.	J	Met de middelen van de impuls regeling is een taalscholingsprogramma opgestart waarbij alle pedagogisch medewerkers zijn geschoold op 3F Niveau. Dit programma loopt door in 2018

Wat heeft het gekost

Programma	Taakveld	Grootboeknummer	Primitieve Begroting 2017	Wijziging Begroting 2017	Herziene Begroting 2017	Rekening 2017
04 - Onderwijs en kinderopvang			1.580.918	61.610	1.642.528	1.501.458
	0.10 - Mutaties reserves			-9.460	-9.460	18.450
		691004 - Mutatie reserve P04		-9.460	-9.460	18.450
	4.2 - Onderwijshuisvesting		850.221	-8.390	841.831	836.744
		642000 - Openbaar basisonderwijs: huisvesting	72.028	1.505	73.533	76.081
		642010 - Bijzonder basisonderwijs: huisvesting	296.162	-2.005	294.157	291.652
		642020 - Bijzonder speciaal onderwijs: huisvesting	291.188	-3.700	287.488	286.506
		642030 - Bijzonder voortgezet onderwijs: huisvesting	170.729	-4.190	166.539	161.160
		642999 - Directe salariskosten taakveld 4.2	20.114		20.114	21.344
	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		541.983	47.000	588.983	454.850
		643000 - Onderwijsbegeleiding	20.210		20.210	20.210
		643010 - Leerplichtadministratie	240		240	232
		643020 - Vervoerskosten gymastiekonderwijs	11.000		11.000	9.051
		643030 - Leerlingenvervoer	445.000	70.000	515.000	377.464
		643040 - Lokaal onderwijsbeleid	6.700	-23.000	-16.300	-17.033
		643999 - Directe salariskosten taakveld 4.3	58.833		58.833	64.926
	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie		188.714	32.460	221.174	191.414
		643100 - Peuterspeelzalen	158.714	32.460	191.174	161.218
		661000 - Kinderopvang	30.000		30.000	30.196

<u>Toelichting mutaties reserves (bedragen * € 1.000)</u>	
<i>Lasten</i>	
Toevoeging bestemmingsreserve budgetoverheveling 2017 naar 2018 voor:	
Peuterspeelzalen budget taalniveau 3F	28
<i>Baten</i>	
Overheveling budgetten van 2016 naar 2017	9
<u>Toelichting verschil "Saldo na bestemming" (bedragen * € 1.000)</u>	
Leerlingenvervoer	138
Directe salariskosten	-7
Overige verschillen	10
	141

Leerlingenvervoer € 138.000

De kosten voor het leerlingenvervoer bleven de afgelopen jaren oplopen. Daarom hebben wij ingezet op een nieuwe aanbesteding, waarbij efficiencyvoordeel is gezocht in de vervoersbewegingen door samen te werken met buurgemeenten. Deze aanpak, in combinatie met een gunstiger kilometertarief, heeft direct tot een aanzienlijke kostenbesparing geleid.

PROGRAMMA 5 'CULTUUR EN SPORT'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media

Accenten binnen het programma:

In 2017 is in de bibliotheek (benedenverdieping) de Kenniskeuken gerealiseerd. In deze ruimte wordt door Biblioplus in samenwerking met diverse culturele partners een breed palet aan educatieve en culturele activiteiten aangeboden. De Kenniskeuken is erop gericht om kennis op te doen, kennis te brengen en van elkaar leren. Maar ook een plek waar je kunt ontmoeten en ontdekken. Er zijn door Biblioplus verbindingen gelegd met activiteiten van andere maatschappelijke, culturele, onderwijs- en vrijwilligersorganisaties. Voor speciale doelgroepen, zoals laaggeletterden en mensen met een taalachterstand worden in het Taalhuis cursussen en activiteiten georganiseerd. De vrijwilligers van de papieren brigade hebben in de Kenniskeuken hun spreekuur. Op gebied van kunst en cultuur zijn er door vrijwilligersorganisaties exposities georganiseerd.

In 2017 heeft de succesvolle viering van 400 jaar Stadhuis plaatsgevonden. Gedurende het hele jaar zijn veel activiteiten (48) georganiseerd, zoals lezingen, concerten en evenementen. Ook bij deze activiteiten is veel samengewerkt met het onderwijs en organisaties en verenigingen in Gennep.

Het programma Gennep Doet Mee vormt de rode draad van het beleidsplan 'Meedoen met sport en bewegen in de gemeente Gennep'. Met dit programma proberen we samen met andere organisaties zoveel mogelijk inwoners in beweging te krijgen. Er zijn diverse beweegcoaches actief, met elk hun eigen specialisme. In 2017 is de organisatie van de beweegcoaches verder ontwikkeld. Ze weten elkaar en betrokken organisaties goed te vinden en (sport) verenigingen en scholen worden actief ondersteund. Voor de doelgroepen 55+ en mensen met een beperking zijn speciale (beweeg) programma's opgezet.

Tevens is er aandacht voor de regionale samenwerking die is verankerd in de Regiovisie Sportregio Noord-Limburg.

Taakveld	5.1 Sportbeleid en activering
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
5.1.a Vitale individuen, met bijzondere aandacht voor kwetsbare en inactieve individuen.	Publiciteit geven aan het project Gennep Doet Mee en in gesprek gaan met lokale organisaties op het gebied van sport en bewegen en gerelateerde domeinen (bijv. onderwijs, zorg en welzijn).	J	De beweegwijzer voor beweegactiviteiten in Gennep is uitgebracht en huis aan huis verspreid. Gennep Doet Mee onderhoudt contacten met sportverenigingen, welzijn- en zorgorganisaties.

	Uitvoering geven aan projectplan Gennep Doet Mee schooljaar 2016/2017 t/m 2018/2019.	J	Op de enkele basisscholen wordt bewegingsonderwijs uitgevoerd door een bewegecoach. Er zijn programma's uitgevoerd voor speciale doelgroepen.
5.1.b Vitale verenigingen die zelfstandig hun maatschappelijke rol kunnen invullen.	Uitvoering geven aan subsidieregeling 'Ondersteunen basisinfrastructuur sociaal domein'	J	De jaarlijkse subsidies voor (vrijwilligers)organisaties zijn afgehandeld.
	Uitvoering geven aan projectplan Gennep Doet Mee schooljaar 2016/2017 t/m 2018/2019.	J	Conform projectplan uitvoering gegeven aan Gennep Doet Mee. In het kader van een veilig sportklimaat zijn bijeenkomsten georganiseerd.
5.1.c Invulling geven aan Regio-visie Sportregio Noord-Limburg	Het uitwerken en implementeren van de programmalijnen en het realiseren van een sterke publiek-private samenwerking.	J/N	De programmalijnen zijn in 2017 voorbereid. In 2018 worden drie programmalijnen in de regio geïmplementeerd. Publiek-private samenwerking is niet gerealiseerd. In de praktijk blijkt dat aansluiting van nieuwe partners meer voor de hand ligt op lokaal niveau dan op regionaal niveau.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	B 2016	B 2017	W 2017
Niet sporters (Bron RIVM)	52%	52%	52%	n.n.b.

De verwachting van het RIVM is dat de sportdeelname tot 2030 ongeveer gelijk zal blijven (RIVM, 2016).

Taakveld	5.2 Sportaccommodaties
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
5.2.a Voldoende capaciteit en kwaliteit van binnen- en buiten-sportvoorzieningen voor sportverenigingen.	Uitvoering geven aan meerjarig onderhoudsplan 2015-2024 voor gemeentelijke accommodaties.	J	Planmatig onderhoud is uitgevoerd.
	Uitvoering geven aan meerjarige onderhoudsplanning geprivatiseerde buitensportverenigingen.	J	De budgetten zijn beschikbaar, het uitvoeren van de onderhoudsplanning ligt conform de privatiseringsafspraken bij de sportverenigingen.

	Realiseren van een nul situatie m.b.t. de kledacommodatie bij korfbalvereniging VIOS, zodat er privatiseringsafspraken met deze vereniging gemaakt kunnen worden.	J	Hierover heeft intensief overleg met VIOS en TOV plaatsgevonden. We verwachten in het 1 ^e kwartaal 2018 overeenstemming met hen te bereiken.
	Afronden en vastleggen van de privatiseringsafspraken met Achates.	J	Deze afspraken zijn in de laatste fase en zullen in 2018 leiden tot besluitvorming door het college.

Taakveld	5.3 Cultuurpresentatie, -productie en –participatie
Portefeuillehouder	P. Lucassen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
5.3.a Cultureel betrokken gemeenschap bevorderen	Verstrekken van jaarlijkse subsidies voor vrijwilligersorganisaties op het gebied van kunst, cultuur (onderdeel subsidieregeling Ondersteunen basisinfrastructuur sociaal domein).	J	De subsidies zijn verstrekt.
	Verstrekken van jaarlijkse subsidie aan harmonie- en fanfare verenigingen die onder leiding van de Stichting Muziekopleiding Gennep samen muziekopleidingen organiseren. (subsidieregeling Muziekonderwijs).	J	De subsidieregeling muziekonderwijs harmonie- en fanfare verenigingen is uitgevoerd.
	Een financiële bijdrage leveren aan cultuureducatie voor de basisscholen in de gemeente Gennep.	J	De bijdrage is verstrekt
	Aansluiten bij het Jeugdcultuurfonds.	J	Cijfers zijn in het eerste kwartaal 2018 bekend.
	Ondersteunt stichting GESP voor het onderhouden van de stedenband met onze partnerstad San Pedro de Lóvago. GESP zet zich in om het mondiaal bewustzijn van de inwoners van de gemeente Gennep te vergroten en bevordert het ontwikkelingsniveau, de wederzijdse kennisuitwisseling en het welvaartsniveau van onze partnerstad.	J	Subsidie is verstrekt. Deelname aan de bestuurlijke reis heeft in afgeslankte vorm plaats gevonden.

<p>5.3.b Aantrekkelijk maken van openbare ruimte m.b.v. kunst.</p>	<p>De gemeente stimuleert en faciliteert initiatieven voor het plaatsen van kunst in de openbare ruimte en brengt de initiatieven naar de raad indien een financiële bijdrage noodzakelijk is.</p>	<p>J</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunstwerk 'Genneperhuis' gerealiseerd. • Kunstwerk Gennepermolen gerealiseerd. • Stier van Kortekaas is gerestaureerd. • 3^e plaats Kunststad 2018
<p>5.3.c Stimuleren van particuliere initiatieven op het gebied van kunst en cultuur.</p>	<p>Het verstrekken van subsidie aan cultureel podium Roepaen</p>	<p>J</p> <p>De jaarlijkse subsidie is verstrekt. Verantwoording vindt plaats in 2018.</p>
	<p>Het verstrekken van subsidie voor projecten en activiteiten op het gebied van kunst en cultuur (Onderdeel subsidieregeling stimulering maatschappelijke participatie).</p>	<p>J</p> <p>16 subsidies verstrekt, inclusief bijdrage aan het SEG voor viering 400 jr. Stadhuis. In het kader van dit jubileum hebben er 48 culturele activiteiten plaats gevonden (concerten, lezingen, exposities, evenementen etc.)</p>
	<p>De gemeente koppelt leegstaand vastgoed aan culturele en kunstzinnige activiteiten.</p>	<p>J</p> <p>De leegstaande benedenverdieping Bibliotheek is ingericht t.b.v. de Kenniskeuken (zie 5.6a)</p>

Taakveld	5.4 Musea
Portefeuillehouder	P. Lucassen (cultuurhistorie)/ J.Welles (Monumenten en Archeologie)

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
5.4.a Bevorderen van kennismaking met cultuurhistorie voor bewoners en bezoekers.	Verstrekken subsidie aan musea	J	Subsidies zijn verstrekt aan musea Het Petershuis, De Crypte en De Oude Pottenbakkerij.

Taakveld	5.5 Cultureel erfgoed		
Portefeuillehouder	P. Lucassen (cultuurhistorie)/ J. Welles (Monumenten en Archeologie)		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
5.5.a Behoud en bescherming cultuurhistorisch erfgoed binnen de gemeente.	Onderhoudssubsidie verstrekken aan rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten.	J	Subsidie is verstrekt. De subsidie- vraag voor gemeentelijke monumenten is wat achter gebleven. Voor de restauratie van het Stadhuis zijn provinciale en Rijkssubsidies aangevraagd.
	Aanwijzing gemeentelijke monumenten.	N	Geen nieuwe aanwijzingen
	Financiële ondersteuning werkgroep Martinustoren.	J	Met name kosten gemaakt voor de PR (folders en website)
	Ondersteuning Open Monumentendag.	J	Federatief Platform Cultuurhistorie Maas en Niers ontvangt jaarlijks een bijdrage voor de organisatie van Open Monumentendagen.
	Subsidie aan cultuurhistorische verenigingen.	J	Cultuurbehoud Milsbeek, Filmwerkgroep Cultuurhistorie Maas en Niers, Cultuurbehoud Ottersum en de Historische kring.
5.5.b Bevorderen van de beleefbaarheid en uitstraling van het cultureel erfgoed.	Informatievoorziening over Cultureel Erfgoed verbeteren en uitbreiden.	J	Er is een nieuwe folder uitgebracht. Alle eigenaren van gemeentelijke monumenten zijn lid geworden van de monumentenwacht en de gemeentelijke monumentenschildjes zijn

			geplaatst.
	Visualisatie Genneper Molen.	J	Gerealiseerd
	Beleefbaar maken van de historie van het Genneperhuis en zijn omgeving.	N/J	Verkenning van mogelijkheden, fiche in het routeboek en afspraken gemaakt over onderhoud met Staatsbosbeheer.

Taakveld	5.6 Media
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
5.6.a (Bibliotheek) voorziening, waar diverse educatieve activiteiten worden georganiseerd, waarbij inwoners kennis opdoen, kennis brengen en van elkaar leren en elkaar ontmoeten. Een omgeving waar ook kunst- en cultuurbeleving centraal staat.	Implementatie van de nieuwe beleidsvisie 2016 e.v.	J	Er is uitvoering gegeven aan producten, zoals de Standaard bibliotheek, uniforme diensten, de Bibliotheek op school en het taalhuis, conform de beleidsvisie.
	Verstrekken van subsidie voor uitvoering bibliotheekwerk.	J	Subsidie voor uitvoering is verstrekt.
	In samenwerking met Biblioplus en organisaties op gebied van kunst, cultuur en educatie een nieuw concept voor de bibliotheek (Ellen Hoffmannplein) ontwikkelen en opzetten.	J	In de Kenniskeuken (benedenverdieping), wordt door Biblioplus intensief samengewerkt met culturele organisaties, netwerkpartners taalhuis. Er zijn diverse activiteiten georganiseerd, zoals het taalcafé, spreekuren, exposities, pop-up techlab, kindercollege, speeltheek TomTect, workshop positieve gezondheid en kinderboekenweek etc.
5.6 b Taalvaardige en mediavaardige kinderen, met speciale aandacht voor die kinderen die een grotere taalachterstand hebben.	Door de Bibliotheek op school (BOS) bevorderen we het leesgedrag en leesplezier bij kinderen. Een leesconsulent helpt de school en kinderen bij het lezen en de taalontwikkeling.	J	Naast de inzet op de basisscholen (BOS) is ook de jeugdcollectie van de Bibliotheek (Ellen Hoffmannplein) versterkt. Biblioplus is in overleg met het Elzendaalcollege over het starten van een BOS op deze school.

<p>5.6 c Minder 'laaggeletterden' in onze gemeente.</p>	<p>Voor laaggeletterden worden speciale (taal)programma's opgezet.</p>	<p>J</p> <p>Het netwerk partners Taalhuis is opgericht. In de bibliotheek is het taalhuis ingericht en er vinden cursussen en activiteiten plaats (o.a. taalmaatjes). Vrijwilligers worden getraind door stichting Lezen en Schrijven om laaggeletterden te helpen. Maandelijks wordt het Taalcafé georganiseerd en is de VoorleesExpress gestart (gericht op leesbevordering ouders in het gezin)</p>
<p>5.6 d Inwoners zijn geïnformeerd over zaken die zich in de gemeente of hun directe omgeving voordoen via een lokale omroep.</p>	<p>Verstrekken van subsidie aan de lokale omroep.</p>	<p>J</p> <p>Subsidie is verstrekt. In 2017 vond ook de procedure plaats voor aanwijzing van de zendgemachtigde in Gennep door het Commissariaat voor de Media. De zendmachtiging is naar GennepNews gegaan.</p>

Wat heeft het gekost

Programma	Taakveld	Grootboeknummer	Primitieve Begroting 2017	Wijziging Begroting 2017	Herziene Begroting 2017	Rekening 2017
05 - Cultuur en sport			1.789.356	8.075	1.797.431	1.805.016
	0.10 - Mutaties reserves			-15.760	-15.760	36.955
		691005 - Mutatie reserve P05		-15.760	-15.760	36.955
	5.1 - Sportbeleid en activering		207.367	-8.250	199.117	203.691
		651000 - Stimulering sportbeoefening	70.100		70.100	75.710
		651010 - Combinatiefunctionaris	125.369	-8.250	117.119	115.894
		651999 - Directe salariskosten taakveld 5.1	11.898		11.898	12.087
	5.2 - Sportaccommodaties		851.899	17.755	869.654	830.758
		652010 - Binnensportaccommodaties	581.443	12.000	593.443	587.582
		652020 - Buitensportaccommodaties	250.536	5.755	256.291	221.978
		652999 - Directe salariskosten taakveld 5.2	19.920		19.920	21.197
	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		207.233	3.250	210.483	214.540
		653000 - Amateurstische cultuur beoefening	61.500		61.500	67.173
		653010 - Internationale samenwerking	16.000	5.000	21.000	21.409
		653020 - Kunst	32.900	-1.750	31.150	31.071
		653030 - Cultuur beoefening (Roepaen)	27.000		27.000	27.000
		653999 - Directe salariskosten taakveld 5.3	69.833		69.833	67.887
	5.4 - Musea		31.978		31.978	32.239
		654000 - Musea	25.266		25.266	25.463
		654999 - Directe salariskosten taakveld 5.4	6.712		6.712	6.776
	5.5 - Cultureel erfgoed		58.783	1.075	59.858	55.216
		655100 - Rijksmonumenten	28.659	1.075	29.734	27.411
		655200 - Gemeentelijke monumenten	-746		-746	-977
		655300 - Particuliere monumenten	15.000		15.000	12.493
		655999 - Directe salariskosten taakveld 5.5	15.870		15.870	16.289
	5.6 - Media		432.096	10.005	442.101	431.617
		656000 - Openbare bibliotheek	415.928	10.005	425.933	413.387
		656010 - Lokale Omroep	8.545		8.545	10.352
		656999 - Directe salariskosten taakveld 5.6	7.623		7.623	7.877

Toelichting mutaties reserves (bedragen * € 1.000)

Lasten

Toevoeging bestemmingsreserve budgetoverheveling 2017 naar 2018 voor:

Openbare bibliotheek onderzoek invulling pand	6
Onderzoek binnensportaccommodaties	10
Sport, onderhoud en aanpassing velden	37
	<hr/>
	53

Baten

Overheveling budgetten van 2016 naar 2017

16

Toelichting verschil "Saldo na bestemming" (bedragen * € 1.000)

Overige verschillen

-8

PROGRAMMA 6 'SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJK WERK'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensvoorzieningen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 7.1 Volksgezondheid

Accenten binnen het programma:

De transformatie in het sociaal domein vraagt veel van onze burgers en de gemeente. Het programmaplan Ontmoeten Meedoen Ondersteunen (OMO) vormt de basis voor hoe we deze transformatie vorm geven. Deze transformatiegedachte komt terug in alles wat we binnen het sociaal domein doen. In dat kader blijven we zoveel mogelijk inzetten op eigen kracht van onze inwoners en preventie. Zo hebben we daar waar het echt nodig is, voldoende ruimte om mensen met een maatwerkvoorziening te ondersteunen. Binnen de gemeentelijke organisatie bewaken we de samenhang van het beleid in het sociaal domein en gaan we verkokering tegen. We werken volgens het principe één gezin één plan.

Ook binnen het kernen- en wijkenbeleid heeft de OMO-gedachte meer gestalte gekregen. Zo hebben we het afgelopen jaar in samenspraak met onze inwoners de wensen en behoeften geïnventariseerd. Deze zullen een plek krijgen in de voorzieningenplannen per kern, waarna een integrale afweging zal plaatsvinden over de te maken beleidskeuzes voor de komende jaren. De besluitvorming over de voorzieningenplannen door de gemeenteraad zal in de loop van 2018 plaatsvinden.

De inkoopcontracten voor de maatwerkvoorzieningen jeugd en WMO zijn wederom via de MGR gesloten. Verder hebben we mooie initiatieven zien ontstaan in de kernen en wijken. In dat kader willen we in ieder geval noemen: Accent op ieders talent in Gennep West, waar onder andere een wijkondersteuner uit is voortgekomen en waarbij veel verbindingen zijn gemaakt in de wijk. Ook de voorbereidingen van de huiskamerprojecten in Ottersum, Milsbeek en Heijen noemen we hier graag. In het kader van het mantelzorgersbeleid is er weer een verwen- en ontmoetingsmarkt georganiseerd met een deelnemersaantal dat weer hoger lag dan in 2016. Tot slot zijn er eind 2017 en begin 2018 collegebezoeken geweest in alle kernen en wijken.

Taakveld	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen
Beïnvloedbaarheid	

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
6.1.a Samenhangend aanbod van huisvesting voor verenigingsleven, groepen inwoners en maatschappelijke organisaties in alle kernen, aansluitend bij vraag en behoefte en waarbij sprake is van efficiënt en doelmatig gebruik van accommodaties.	Samen met inwonersorganisaties en andere betrokken partijen worden per kern en wijk voorzieningenplannen opgesteld.	J/N	Het samen met inwoners opstellen van de voorzieningenplannen verloopt langzamer dan verwacht. Wel zien we in diverse kernen goede ontwikkelingen. Het aanbieden van een raadsvoorstel is doorgeschoven naar 2018. De raad is hierover via een raadsinformatiebrief geïnformeerd.
6.1.b Vitaal en bruisend verenigingsleven.	Uitvoering van subsidieregelingen, het sportbeleid, het cultuurbeleid en het vrijwilligers- en mantelzorgbeleid.	J	De uitrol van het beleid vrijwilligers en mantelzorgers is goed op gang gekomen. De subsidiepot voor leefbaarheid is bijna leeg. Dat is positief: onze inwoners weten hem dus goed te vinden.
	Ondersteunen van dorps- en wijkraden en nieuwe bewonersorganisaties.	J	De dorps- en wijkraden kunnen beroep doen op ondersteuning van de opbouwwerker van Synthese. Dit geldt ook voor andere wijk/buurtinitiatieven.
6.1.c Verduurzaming van (het beheer van) accommodaties.	Onderzoek doen naar verduurzaming van een aantal gemeentelijke accommodaties. Voor een drietal panden komt nader onderzoek naar duurzaamheidsoplossingen.	J/N	Voor d'n Toomp is in 2017 een haalbaarheidsonderzoek gestart.
6.1.d Goede sociale structuur zodat de samenleving het individu ondersteunt. Door	Ondersteunen van (de realisatie van) wijkdagvoorzieningen (inwonerinitiatieven, waarbij accent ligt op laagdrempelig	J	Er is ingezet op de ondersteuning ten behoeve van de realisatie van nieuwe huiskamerprojecten in

versterking van het collectieve vermogen in buurten, kernen en wijken zijn inwoners samen in staat om mensen die hulp nodig hebben te ondersteunen.	algemeen toegankelijke voorzieningen met hoofdzakelijk inzet van vrijwilligers en eventueel met professionele ondersteuning).		Milsbeek, Heijen en Ottersum. Iedere huiskamer kent daarin zijn eigen traject.
	Gebiedsgericht werken om zelfredzaamheid en participatie van mensen te vergroten.	J	Inwoners (organisaties) zijn gestimuleerd, ondersteund en gefaciliteerd bij het opzetten van diverse buurt- en wijkinitiatieven, bij projecten in kader van speelruimtebeleid, bij het opstellen van voorzieningenplannen, bij huiskamerinitiatieven.
	Ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers.	J	Mantelzorg heeft ook dit jaar veel aandacht gekregen. Zo heeft waardering van mantelzorgers plaatsgevonden via de mantelzorgmarkt en kregen mantelzorgers een pas waarmee zij korting krijgen bij diverse ondernemers en instellingen.
	Monitoring via het zgn. CLEAR model.	N	Personele wijzigingen noopten tot prioritering, waardoor de implementatie van het mantelzorgers- en vrijwilligersbeleid vertraging heeft opgelopen. Monitoring kan pas aan de orde zijn na implementatie, derhalve vanaf 2018.
6.1.e Zelfsturing binnen kernen, wijken, buurten en straten vergroten, zodat inwoners meer regie en verantwoordelijkheid pakken in het versterken van hun leefomgeving.	Collegebezoek aan kern of wijk als onderdeel wijkgericht werken.	J	Eind 2017 en in januari 2018 heeft het college de wijken en kernen bezocht. De bijeenkomsten onder de titel Samen aan Tafel werden door de genodigde inwoners goed gewaardeerd. De opbrengst van de bezoeken is vastgelegd in een rapportage.
	Doorontwikkelen en -waar deze nog ontbreken- stimuleren en faciliteren van dorps- en wijkontwikkelingsplannen.	J	Het opbouwwerk van Synthese ondersteunt de dorps- en wijkraden bij de verdere ontwikkeling van de

			<p>dorps- en wijkontwikkelingsplannen. De specifieke vraagbehoefte vanuit de dorps- en wijkraden is hierbij leidraad.</p>
	<p>Versterking leefbaarheid in dorpen en kernen door het stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven o.a. via subsidiëring.</p>	J	<p>Er zijn diverse initiatieven uit kernen en wijken ondersteund via subsidies. Ook wijkinitiatieven in het kader van het speelruimtebeleid zijn in 2017 ingediend.</p>
	<p>Stimuleren en faciliteren lokale mogelijkheden m.b.t. vrijwillige (kleinschalige) vervoersprojecten (zoals wensbus).</p>	J	<p>De Wensbus wordt ondersteund middels subsidie.</p>
	<p>Stimuleren inwonersinitiatieven of algemene voorzieningen, zoals boodschappendienst en was- en strijkservice eventueel in de vorm van sociale coöperaties.</p>	N	<p>De gemeente heeft in 2017 geen nieuwe initiatieven ontplooid. Wel is in lijn met de OMO gedachte aangesloten bij inwonersinitiatieven waar bij inwoners algemene voorzieningen willen ontwikkelen. Momenteel wordt samen met de dorpsraad van Ven-Zelderheide onderzocht of er mogelijkheden zijn voor het oprichten van een sociale- of dorpscoöperatie.</p>

Taakveld		6.2 Wijkteams	
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
6.2.a. Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen.	<p>Uitvoering geven aan het meerjarige beleidsplan "Gezond en Wel in 3D", de verordening WMO en de verordening jeugdhulp.</p> <p>Uitvoering geven aan regionaal convenant en regioprogramma met Zorgkantoor/Zorgverzekeraar</p>	J	<p>Beide verordeningen zijn opnieuw vastgesteld. Daaraan geven we uitvoering op allerlei manieren. Zowel met maatwerkvoorzieningen, als met algemene voorzieningen. Daarbij richten we ons zowel op het ondersteunen waar nodig, als preventie, zodat zorg niet of later pas nodig wordt.</p> <p>Via de Samenwerkingstafel wordt Sociaal Domein-breed uitvoering gegeven aan het regionaal convenant en het regioprogramma met Zorgkantoor/Zorgverzekeraar.</p>
6.2.b De zelfredzaamheid van inwoners en hun deelname aan de samenleving vergroten.	<p>Vroegsignalering / Versterking sociaal netwerk.</p> <p>Ondersteunen algemene voorzieningen zoals papierenbrigade, ouderenbond, dorpsondersteuner, mantelzorgers, informele zorgondersteuners</p>	J	<p>We zien dat het lokale netwerk binnen het sociaal domein steeds sterker wordt. Meestal gevormd nadat het is opgestart door de gemeente, maar vervolgens op eigen kracht doorontwikkeld.</p>
6.2.c Samenwerking met inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties op basis van gelijkwaardigheid. Samen optrekken in bedenken en realiseren van de beste aanpak en oplossingen, gebruikmakend van elkaars expertise en kerncompetenties. Doel: afname aantal doorverwijzingen naar 1e- en 2e-lijns zorg t.o.v. voorgaande jaren.	Doorontwikkeling dorpsondersteuners en afstemming met team Toegang	J	Dit is in de verschillende kernen in verschillende stadia van ontwikkeling.
	Met maatschappelijke partners integraal netwerk opbouwen, waar inhoudelijke kennis en ervaring aanwezig is, sociale kaart goed in beeld is en knelpunten vroegtijdig gesignaleerd, besproken en opgelost worden.	J	Deze werkwijze is vormgegeven in het cluster Zorg en Welzijn via de teams Toegang, Thuiscoaches en de backoffice. Dit is een proces dat voortdurend in ontwikkeling is.
	Organiseren algemene informatie- en themabijeenkomsten	J	Voor onze jonge inwoners hebben we voorlichtingsbijeenkomsten gegeven over overgang van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs en zijn er weerbaarheidstrainingen gegeven. Voor ouders hebben we

			voorlichtingsbijeenkomsten gegeven over hoe om te gaan met roken, middelen gebruik (alcohol, drugs) en sociale media. Voor professionals hebben we ons gefocust op het signaleren van achterstanden bij hele jonge kinderen.
	Verzorgen toegang tot zorg en welzijn via Team Toegang.	J	De inwoners van de gemeente Gennep kunnen terecht bij het team Toegang voor brede ondersteuning welzijn en zorg

Taakveld		6.3 Inkomensvoorzieningen	
Portefeuillehouder	P. Lucassen		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
6.3.a. Tijdig en rechtmatig uitkeringen verstrekken, zo mogelijk binnen het door het rijk beschikbaar gestelde BUIG budget.	Bewaken rechtmatigheid van uitkeringen. Er worden op jaarbasis 80 tot 90 aanvragen beoordeeld op rechtmatigheid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van huisbezoeken en bestandskoppelingen met belastingdienst en UWV.	J	De rechtmatigheid is geborgd door een onafhankelijke Interne Controle en geschiedt ruim binnen de toleranties. De kosten overstijgen het door het rijk beschikbaar gesteld budget en wij vragen uit het BUIG budget een extra Vangnet subsidie aan.
6.3.b Tegengaan van fraude en onrechtmatig gebruik door scherpe poortwachter (gegevens controleren via bestandskoppeling, onderzoek sociale recherche).	Inschakelen sociale recherche bij twijfel over een aanvraag of een lopende uitkering. Dit is 20 tot 25 keer per jaar.	J	Dit is conform beleid uitgevoerd. 12 zaken zijn in 2017 afgerond, 8 zaken zijn per ultimo december nog in onderzoek. Er is door beëindiging van uitkeringen een besparing gerealiseerd van € 89.000 en er werd € 14.000 teruggevorderd.
6.3.c Beroep op bijstand zoveel mogelijk beperken (zie functie Participatiewet).	Alle inwoners met een uitkering van de gemeenten worden begeleid naar werk of andere maatschappelijk relevante activiteiten.	N	Zoals in december met de gemeenteraad besproken zijn de huidige financiële randvoorwaarden te krap om aan iedereen een begeleiding te kunnen bieden. Er zijn gedurende 2017 in totaal 231 unieke klanten begeleid. Dit is meer dan 70% van de inwoners met een uitkering.

6.3.d Sociale uitsluiting voorkomen. Iedereen kan ongeacht zijn financiële mogelijkheden maatschappelijk participeren.	Transitie o.b.v. uitgangspunten beleidsplan 'Gezond en Wel in 3D' en 'Ondersteund in de basis'. Individuele geldelijke tegemoetkomingen worden stapsgewijs vervangen door collectieve arrangementen en maatschappelijke initiatieven.	J	Op alle onderdelen zijn inmiddels collectieve arrangementen en maatschappelijke initiatieven gerealiseerd. Begin 2018 organiseren deze samen met de gemeente een grote bijeenkomst om zich beter bij de inwoners bekend te maken en om de onderlinge keten samenwerking te versterken.
---	---	---	--

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	W 2016	B 2017	W 2017
Personen met een bijstandsuitkering, aantal per 10.000 inwoners. (Bron CBS)	237,5	269	260	274
Lopende re-integratievoorzieningen aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar. (Bron CBS)	72,7	73	110	149

Taakveld		6.4 Begeleide participatie			
Portefeuillehouder		P. Lucassen			
Wat willen we bereiken		Wat gaan we er voor doen		Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting		
6.4.a Sociale Werkvoorziening tijdens de afbouw financieel verantwoord blijven uitvoeren	Dienstbetrekkingen WSW oud (afbouw)	J	Deze verloopt volgens planning. Dit is via natuurlijk verloop en zal gelet op de demografische opbouwen doorlopen tot na 2045.		
	Aanvalsplan 2015-2018 laten uitvoeren door de Stichting Intos, monitoren en evalueren	N	Het aanvalsplan levert niet volledig de gewenste financiële resultaten op. Dit is in mei gemeld aan de raad Uit een analyse blijkt dat het tekort op de SW grotendeels te wijten is aan externe factoren.		
6.4.b Opbouw nieuwe vormen van beschut, begeleid en gesubsidieerd werk voor doelgroep banenafpraak	Loonkostensubsidie Participatiewet o.b.v. loonwaardebepaling	J	Dit wordt geregeld in afstemming en samenwerking met het Werkgeversservicepunt. De subsidiebetaling wordt uitgevoerd door de gemeente.		
	Beschut werk nieuwe doelgroep Participatiewet	J	De beschutte werkplekken zijn gerealiseerd conform wettelijke taakstelling.		

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Intergemeentelijke Werkvoorziening Gennep, Mook en Middelaar, IWGM

Op een bedrijfsmatig verantwoorde wijze door de Stichting Intos laten uitvoeren van taken van en voor de deelnemende gemeenten op het terrein van de gesubsidieerde en ongesubsidieerde arbeid.

Taakveld		6.5 Arbeidsparticipatie	
Portefeuillehouder	P. Lucassen		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
6.5.a Ondersteuning van alle inwoners met bijstand en/of loaw-uitkering bij het vinden van werk.	Banenafpraak: Werkgevers faciliteren zodat zij de banenafpraak kunnen waarmaken (2015 – 2025) in regionale samenwerking via Werkbedrijf en Werkgeversservicepunt Noord-Limburg	J	Hiervoor heeft Gennep afspraken in de regio. De Centrumgemeente Venlo organiseert dit samen met de regiogemeenten in het Werkbedrijf en Werkgeversservicepunt.
6.5.b Begeleiding van inwoners met bijstand en/of loaw-uitkering die geen werk vinden, bij andere vormen van maatschappelijke participatie	Werkervaringsplekken, dagbesteding en/of vrijwilligerswerk aanbieden en faciliteren.	J	Er zijn arrangementen voor werkervaring en dagbesteding. De huidige financiële randvoorwaarden zijn te krap om aan iedereen een begeleiding te kunnen bieden.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	W 2016	B 2017	W 2017
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar (Bron LISA)	771	773	770	781
Netto arbeidsparticipatie (Bron CBS)	66,2	66,2	68%	n.n.b.

N.n.b. = nog niet beschikbaar via CBS.

Taakveld		6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
6.6.a Inwoners kunnen zo lang mogelijk meedoen aan de samenleving en elkaar ontmoeten.	Wanneer een inwoner een belemmering ervaart in het meedoen aan de samenleving, kan hierover een keukentafelgesprek worden gevoerd. Bij het zoeken naar oplossingen wordt eerst de eigen kracht van de inwoner benut. Indien deze niet voldoende oplossing biedt, wordt het sociale netwerk aangesproken. Pas als dit ook niet voldoende is, kan een	J	De keukentafelgesprekken worden gevoerd door Team toegang. Daarbij wordt ook zoveel mogelijk gestimuleerd dat er meer dorpsdagvoorzieningen komen. In 2017 is in Milsbeek hard gewerkt om te komen tot een eigen huiskamerproject. Dit zal in 2018 geopend worden. Ook

	beroep worden gedaan op algemene en collectieve voorzieningen en tot slot de individuele voorzieningen.		in Heijen en in Ottersum zijn inmiddels initiatieven.
6.6.b Beroep op individuele voorzieningen beperken door de inzet van collectieve voorzieningen.	Ontwikkelen pilot hulpmiddelen pool in samenspraak met leverancier hulpmiddelen.	J/N	De ontwikkeling is gestart en loopt door in 2018.
	Inkopen collectieve en individuele voorzieningen met aandacht voor innovatie	J/N	De ontwikkeling van de algemene voorziening huishoudelijke hulp loopt, maar niet zo soepel als gehoopt. Loopt dus door in 2018.

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Omnibuzz

Voor de uitvoering van het doelgroepenvervoer neemt de gemeente Gennep deel aan de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz. Via Omnibuzz wordt het doelgroepenvervoer uitgevoerd. Het betreft in 2017 wmo vervoer (regio-taxi). Het overige (gemeentelijk) doelgroepenvervoer, namelijk Wmo vervoer dagbesteding en het leerlingenvervoer worden de komende jaar in de GR Omnibuzz opgenomen.

Taakveld	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
6.71.a Ondersteunen van inwoners die onvoldoende zelf kunnen voorzien in hun zelfredzaamheid en participatie. De inwoner wordt in staat gesteld om in een schoon en leefbaar huis te wonen, zelfstandig thuis te blijven wonen en schone kleding te dragen.	Keukentafelgesprekken voeren met inwoners die voorheen geen maatwerkvoorziening huishoudelijk werk hebben ontvangen of waarvan indicatie afloopt. Tijdens deze gesprekken worden nadrukkelijk oplossingen in eigen kracht van inwoner en zijn netwerk gezocht. Hierdoor wordt een verdere kostenreductie bewerkstelligd.	J	Team Toegang heeft keukentafelgesprekken gevoerd met inwoners die een ondersteuningsvraag hadden (o.a. op het gebied van huishoudelijk werk). Hoewel er nadrukkelijk gestuurd wordt op de inzet van eigen kracht en eigen netwerk is dit op basis van het huidige administratiesysteem niet inzichtelijk te maken. Het systeem registreert alleen de ingezette maatwerkvoorzieningen. In 2018 zal een keuze gemaakt worden voor een nieuw regiesysteem waarin ook eigen kracht oplossingen kunnen worden vastgelegd.
	Omvormen van de maatwerkvoorziening	N	Ondanks de hiervoor verrichte inspanningen, is dit

	huishoudelijke hulp naar een algemene voorziening.		nog niet gelukt. We blijven hier wel op inzetten.
	Inkoop maatwerkdienstverlening via de MGR inkoop sociaal domein Limburg-Noord	J	Ook in 2018 is de inkoop van maatwerkvoorzieningen voor de gemeente Gennepe weer geregeld via de MGR.
6.71.b Mensen met bedreigende of niet op eigen kracht op te lossen schulden, worden begeleid om schuldenvrij te worden of om schulden hanteerbaar te krijgen.	Monitoring en vernieuwen of verlengen aanbestede schulddienstverlening.	J	De aanbesteding is al in 2015 vernieuwd. De processen zijn gerationaliseerd en de uurtarieven zijn lager. De aandacht voor preventie is verruimd. In 2017 hebben we de inhoudelijke dienstverlening uitgebreid met twee vormen van budgetbeheer, waardoor het beroep op zwaardere bewindvoering voor die gevallen niet meer nodig is.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	W 2016	B 2017	W 2017
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (Bron GMSD)	790	785	790	n.n.b.

Taakveld	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
6.72.a Een kwalitatief hoogwaardig aanbod in zorg, ondersteuning en advies ten behoeve van Gennepe kinderen en gezinnen.	Inkoop maatwerkdienstverlening via de MGR inkoop sociaal domein Limburg-Noord.	J	Inkoop maatwerkvoorzieningen in het sociaal domein is via de MGR geregeld.
	Met regio, inwoners en instellingen via diverse ontwikkelafels werken aan inkoopkaders rondom de zorg voor jeugd en gezinnen.	J	Voor het schrijven van de inkoop documenten is intensief samengewerkt met de aanbieders. Daarnaast heeft er op het GGZ domein een kostprijsonderzoek plaatsgevonden. De uitkomsten van dit onderzoek zijn meegenomen in de tariefstelling 2018
6.72.b Een positieve en stimulerende basis waarin kinderen zich optimaal ontwikkelen en	Ketensamenwerking met diverse partners op het gebied van Voor- en Vroeg Schoolse voorzieningen om eventuele problemen	J	Voor het signaleren van ontwikkelingsachterstanden bij onze jongste inwoners (0-6) is een Zorg Advies Team

hun talenten ontplooiën	vroegtijdig te signaleren en aan te pakken.	opgericht. In dit team kunnen pedagogische medewerkers van de peuterspeelzalen en kinderopvang organisaties hun zorgen neerleggen, waarna samen met ouders nader onderzoek wordt gedaan. Dit team bestaat uit de GGD, Gemeentelijke Toegang, Bovenschools ondersteuningsloket en kan aangevuld worden met expertise op afroep.
6.72.c Ouders en jongeren zijn zo veel mogelijk zelf (en met hun omgeving) in staat om met opvoeding gerelateerde problemen om te gaan.	Door het bieden van begeleiding door team Toegang en team Thuiscoach gezinnen en jongeren ondersteunen.	J Kortdurende begeleiding (korter dan 6 maanden) is in 2017 gegeven door onze eigen thuiscoaches. Daar waar dit langer duurt wordt er opgeschaald naar aanbieders. Daarbij blijft de betrokken medewerker actief als regievoerder.
6.72.d Een slagvaardig en specialistisch hulpaanbod, (eventueel onder dwang) bij gevaar of (ernstige) bedreiging van een jeugdige.	Uitgangspunt voor de inzet van jeugdhulp door team Toegang en Team thuiscoach is zo licht als kan en zo zwaar als nodig. Mocht het nodig zijn dan wordt doorverwezen naar specialistische hulp, al dan niet afgedwongen middels een rechterlijke beslissing.	J Ook in 2017 was het volledige hulp aanbod beschikbaar.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	W 2016	B 2017	W 2017
Jongeren met een delict voor de rechter in % 12 t/m 21 jarigen (Bron Kinderen in Tel)	2,25%	1,09%	2,25%	Nog niet bekend
Kinderen in uitkeringsgezin, % kinderen tot 18 jaar (Bron Kinderen in Tel)	2,82%	3,83%	2,80%	Nog niet bekend
Achterstandsleerlingen in % 4-12 jarigen (Bron Kinderen in Tel)	6,83%	Vervallen	7,00%	Nog niet bekend
Werkeloze jongeren % 16 t/m 22 jarigen (Bron Kinderen in Tel)	1,54%	1,57%	1,75%	Nog niet bekend
Jongeren met jeugdhulp in % jongeren tot 18 jaar (Bron CBS)	7,8%	11,6%	8,0%	10
Jongeren met jeugdbescherming in % jongeren tot 18 jaar (Bron CBS)	1,1%	1,5%	1,2%	1,4
Jongeren met jeugdreclassering in % jongeren van 12 tot 23 jaar (Bron CBS)	0,4%	0,5%	1,0%	0,5

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord

De gemeenten in Noord-Limburg hebben de inkoop van diensten in het Sociaal Domein centraal belegd bij de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord.

Deze organisatie sluit voor de regiogemeenten raamovereenkomsten met aanbieders en faciliteert de Ontwikkeltafels, een overlegstructuur waarin gemeenten en aanbieders de overeenkomsten vanuit de innovatiegedachte doorontwikkelen.

Taakveld	7.1 Volksgezondheid
Portefeuillehouder	E. Vandermeulen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
7.1.a Inwoners blijven zo lang mogelijk gezond in 'positieve gezondheid'⁽¹⁾.	<p>Gezondheidsproblemen kunnen niet meer vanuit de gezondheidszorg alleen opgepakt worden. De focus ligt op netwerkgericht samenwerken. Continuïteit en samenhang binnen de publieke gezondheidszorg worden nagestreefd.</p> <p>In 2017 gaan we uit van nieuw lokaal gezondheids-beleid. Uitgangspunt is Positieve Gezondheid. Tevens wordt bestaand beleid gecontinueerd met een belangrijk accent op bewegen.</p> <p>Extra aandacht zal er zijn voor het verkleinen van de gezondheidsverschillen tussen mensen met een lage en hoge sociaaleconomische status (SES). Tevens verdienen veel gezondheidsproblematieken regionale aandacht.</p>	J	<p>Binnen de gemeente Gennep werken we steeds meer vanuit het concept Positieve Gezondheid. Bij verschillende lopende projecten hebben we aandacht voor de zes dimensies van het nieuwe concept.</p> <p>Met name met het GIDS-project (participatie van kwetsbare inwoners door middel van een individueel maatwerktraject) besteden we aandacht aan het verkleinen van de gezondheidsverschillen tussen mensen met een lage en hoge sociaal economische status.</p> <p>Naar aanleiding van de volwassenen- en ouderengezondheidsmonitoren hebben duidingsgesprekken plaatsgevonden met verschillende partijen. Deze input wordt gebruikt voor het opstellen van de gezondheidsrapporten en voor nieuw lokaal gezondheidsbeleid. Het bestaande beleid is in 2017 gecontinueerd met een belangrijk accent op bewegen.</p>
7.1.b Zoveel mogelijk	Gezondheidsrisico's zijn vroegtijdig in beeld.	J	98 % van de jongeren uit de gemeente Gennep bezoekt het

kinderen in Gennep groeien zo gezond mogelijk op.			consultatiebureau.
	De vaccinatiegraad is minimaal gelijk gebleven.	J	De vaccinatiegraad is met 97% gelijk gebleven ten opzichte van 2016.
	Bereik en tijdigheid van neonatale screenings (hielprik en gehoorscreening) is minimaal gelijk gebleven (peil 2010).	J	Bereik en tijdigheid van neonatale screenings is 100 %.
7.1.c Wij hebben speciale aandacht voor bewegen en overgewicht bij kinderen	Middels de uitvoering van het Programma Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) worden jongeren actief gestimuleerd om te komen tot een gezonde leefstijl.	J	Jongeren Op Gezond Gewicht is geïntegreerd in het programma Gennep Doet Mee. Het maken van gezonde keuzes is gemakkelijker en leuker gemaakt.
7.1.d De GGD heeft met zijn aanbod van jeugdgezondheidszorg een grote betrokkenheid bij de normale ontwikkeling van kinderen. Vandaar dat wij de GGD zien als een belangrijke partner in de preventieve en curatieve zorg voor de Gennepse Jongeren	Afdeling Jeugdgezondheidszorg neemt actief deel aan Team Toegang. Er vindt, met instemming van de ouders en of jongere, op casusniveau actieve informatie-uitwisseling plaats tussen de GGD en Team Toegang ter voorkoming en bestrijding van opvoed- en opgroeioblemmeringen.	J	De Jeugdgezondheidszorg maakt geen deel uit van Team Toegang, maar is wel toegankelijk in casuïstiek. De GGD maakt onderdeel uit van het Zorg Advies Team.
7.1.e Extra aandacht is er voor maatschappelijke participatie van mensen met een bijstandsuitkering.	Middels de uitvoering van het project Inzet GIDS-gelden wordt de maatschappelijke participatie van mensen met een bijstandsuitkering gestimuleerd.	J	Het GIDS-project is in 2017 voortgezet en verder ontwikkeld.

⁽¹⁾ 'Positieve gezondheid' is het nieuwe concept van gezondheid. Gezondheid is daarbij 'het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven'. 'Positieve gezondheid' richt zich niet louter op de toestand van 'compleet welbevinden'. Ziekte moet waar mogelijk worden behandeld, maar daarnaast moet er ook aandacht zijn voor het versterken van veerkracht en zelfregie. Het hebben van een ziekte wil lang niet altijd zeggen dat mensen niet meer de dingen kunnen doen die ze willen doen.

Wat heeft het gekost

Programma	Taakveld	Grootboeknummer	Primitieve Begroting 2017	Wijziging Begroting 2017	Herziene Begroting 2017	Rekening 2017	Verschil 2017
06 - Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening			17.528.677	796.953	18.325.630	18.195.355	130.275
0.10 - Mutaties reserves				-433.680	-433.680	428.453	-862.133
		691006 - Mutatie reserve P06		-433.680	-433.680	428.453	-862.133
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie			1.301.874	362.973	1.664.847	1.228.341	436.506
		661010 - WMO Dagvoorzieningen en opvang	112.800	70.000	182.800	22.390	160.410
		661020 - WMO Bewonersorganisaties leefbaarheid	102.000		102.000	98.980	3.020
		661030 - WMO Zorg en ondersteuning	145.000		145.000	108.651	36.349
		661040 - WMO Preventie	37.500	-15.000	22.500	11.162	11.338
		661050 - WMO Welzijnsbeleid	290.000	30.000	320.000	320.383	-383
		661060 - WMO Jeugd en jongerenwerk	27.350		27.350	27.719	-369
		661070 - WMO Kernen en wijken	84.000	-10.000	74.000	63.075	10.925
		661080 - Huisvesting vergunninghouders asiel		205.883	205.883	33.188	172.695
		661500 - Gemeenschapsaccommodaties	276.157	51.270	327.427	329.329	-1.902
		661510 - Project voorzieningenplannen		30.820	30.820	28.910	1.910
		661999 - Directe salariskosten taakveld 6.1	227.067		227.067	184.555	42.512
6.2 - Wijkteams			1.550.595	-9.388	1.541.207	1.466.301	74.906
		662000 - WMO Dienstverlening en communicatie	35.050		35.050	19.993	15.057
		662010 - WMO Eerste lijnloket en jeugd	1.179.800	-9.388	1.170.412	1.210.163	-39.751
		662999 - Directe salariskosten taakveld 6.2	335.745		335.745	236.145	99.600
6.3 - Inkomensregelingen			1.491.112	-95.872	1.395.240	1.363.540	31.700
		663000 - Algemene Bijstand	82.700	-120.587	-37.887	-217.835	179.948
		663010 - Bijstand Zelfstandigen (BBZ)	71.170	-42.264	28.906	178.151	-149.245
		663020 - Hoogwaardige handhaving	35.500	2.759	38.259	38.259	0
		663030 - IOAW	270.000		270.000	303.325	-33.325
		663040 - IOAZ	50.000		50.000	59.475	-9.475
		663050 - Minimabeleid	458.000	164.220	622.220	556.380	65.840
		663060 - WMO Inkomensvoorz. chronisch zieken en gehandicapt	100.000	-100.000	0	0	0
		663999 - Directe salariskosten taakveld 6.3	423.742		423.742	445.785	-22.043
6.4 - Begeleide participatie			5.041.996	1.118.706	6.160.702	6.356.227	-195.525
		664000 - WSW	5.009.708	1.118.706	6.128.414	6.334.456	-206.042
		664010 - WMO Dagbesteding				0	0
		664999 - Directe salariskosten taakveld 6.4	32.288		32.288	21.771	10.517
6.5 - Arbeidsparticipatie			551.235	84.730	635.965	614.753	21.212
		665000 - Participatiebudget	457.969	84.730	542.699	514.726	27.973
		665999 - Directe salariskosten taakveld 6.5	93.266		93.266	100.027	-6.761
6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)			294.000		294.000	318.508	-24.508
		666000 - WMO Hulpmiddelen	134.000		134.000	177.447	-43.447
		666010 - WMO woonaanpassingen	160.000		160.000	141.061	18.939
6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+			3.208.801	-293.959	2.914.842	2.442.582	472.260
		667120 - WMO Huishoudelijke hulp	1.131.978	-242.723	889.255	727.496	161.759
		667140 - WMO Maatwerkvoorzieningen	1.388.253	273.764	1.662.017	1.394.697	267.320
		667150 - WMO Maatwerkvoorzieningen en opvang	-243.000	-20.000	-263.000	-232.051	-30.949
		667160 - WMO PGB	500.000	-360.000	140.000	132.680	7.320
		667170 - WMO Collectief vervoer overig	353.000	55.000	408.000	419.761	-11.761
		667199 - Directe salariskosten taakveld 6.71	78.570		78.570	0	78.570
6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-			3.479.134	21.580	3.500.714	3.291.490	209.224
		667210 - Jeugdzorg algemeen	140.970	7.000	147.970	126.942	21.028
		667220 - Jeugdzorg maatwerkdienstverlening 18-	3.256.271	14.580	3.270.851	3.109.535	161.316
		667299 - Directe salariskosten taakveld 6.72	81.893		81.893	55.013	26.880
7.1 - Volksgezondheid			609.930	41.863	651.793	685.160	-33.367
		671000 - Veiligheidsregio GGD	592.360	41.863	634.223	591.894	42.329
		671010 - Rode Kruis	4.250		4.250	3.500	750
		671999 - Directe salariskosten taakveld 7.1	13.320		13.320	89.766	-76.446

<u>Toelichting mutaties reserves (bedragen * € 1.000)</u>	
<i>Lasten</i>	
Toevoeging bestemmingsreserve budgetoverheveling 2017 naar 2018 voor:	
Algemene bijstand onderzoek verbeterkansen	15
Minimabeleid budget armoedebestrijding kinderen	22
Minimabeleid voorlichtingsbijeenkomst	5
WMO kernen en wijken	13
WMO programma Accent op ieders talent	20
Project voorzieningenplannen	21
Project Gezond in de Stad	35
ID trofee	20
Huisvesting vergunninghouders	174
Toevoeging bestemmingsreserve Sociaal Domein	575
	901
<i>Baten</i>	
Overheveling budgetten van 2016 naar 2017	473
<u>Toelichting verschil "Saldo na bestemming" (bedragen * € 1.000)</u>	
Uitkeringen Algemene Bijstand	165
Hogere uitgaven IOAW	-33
Inkomsten BBZ	-149
Sociaal domein	
Minimabeleid	39
Hogere lasten begeleide participatie	-178
Lagere lasten WMO dagvoorzieningen	160
Lagere lasten WMO zorg en ondersteuning	16
Lagere lasten WMO preventie	12
Lagere lasten WMO dienstverlening en communicatie	15
Hogere lasten eerste lijnloket en jeugdzorg	-40
Hogere lasten WMO hulpmiddelen	-43
Lagere lasten WMO woningaanpassingen	19
Lagere lasten WMO huishoudelijke hulp	162
Lagere lasten WMO maatwerkvoorzieningen	267
Lagere inkomsten eigen bijdragen WMO	-31
Lagere lasten WMO PGB	7
Hogere lasten WMO collectief vervoer	-12
Lagere lasten Jeugdzorg	182
Dotatie bestemmingsreserve sociaal domein	-575
Directe salariskosten	153
Overige verschillen	-6
	130

Algemene bijstand/IOAW € 132.000

Er is een bijdrage uit de vangnetregeling toegekend en de reguliere tegemoetkoming voor 2017 door het rijk is verhoogd. De sociale uitkeringen zijn ook hoger maar per saldo hebben we een voordeel van € 132.000.

Besluit Bijstand Zelfstandigen € 149.000

Er is een drietal verstrekte bedrijfskredieten buiten invordering gesteld omdat de betrokkenen duurzaam geen draagkracht voor aflossing hebben.

Sociaal domein

Bij het minimabeleid zijn de kosten voor schulddienstverlening door efficiënter werken verder gedaald. Daarnaast worden vergoedingen met ingang van 2017 betaald via fondsen en blijken inwoners die weg nog niet goed te kennen. Dit laatste wordt met een voorlichtingscampagne gecorrigeerd en is een tijdelijk effect in 2017.

De kostenoverschrijding bij begeleide participatie betreft de afnemende WSW subsidie die we van het rijk ontvangen. Dit is bij de eerste trimesterrapportage en voorjaarsnota gemeld. Het effect werkt door in latere jaren. Maatregelen om kosten te verlagen en/of opbrengsten te verhogen om deze subsidieafname op te vangen, zijn in onderzoek.

Ten opzichte van 2016 hebben we voor 2017 een iets lagere decentralisatie uitkering ontvangen voor de WMO nieuwe taken € 20.000. Voor Jeugdzorg kregen we in 2017 een hogere uitkering van € 467.000, per saldo een hogere uitkering van € 447.000.

De zorgkosten op het gebied van jeugd zijn in 2017 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2016. Door de hogere decentralisatie uitkering hebben we een onderschrijding op het gebied van jeugd. Voor de komende jaren gaan de budgetten voor jeugd weer dalen (2018 € 207.000 en in 2019 € 170.000). Deze bedragen zijn gebaseerd op de decembercirculaire 2017.

De uitgaven in het kader van de WMO laten over de hele line een daling zien.

Huishoudelijke hulp, maatwerkvoorzieningen WMO en woonaanpassingen zijn open einde regelingen. Een aantal van deze budgetten laat een onderschrijding zien.

In 2017 hebben we minder eigen bijdrage ontvangen voor de WMO. Dit komt mede door het feit dat we minder maatwerkvoorzieningen hebben verstrekt.

Voor de uitvoering van huiskamerprojecten (algemene voorzieningen) in Milsbeek en Heijen waren middelen gereserveerd. De uitvoering hiervan heeft in 2017 niet plaatsgevonden. In Gennep Zuid is een inloopvoorziening gerealiseerd. Voor Milsbeek geldt dat deze plaatsvindt in 2018. De realisatie van een inloopvoorziening in Heijen is nog onzeker.

PROGRAMMA 7 'MILIEU'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen

Accenten binnen het programma:

De inwoners van de gemeente Gennep doen het prima op het gebied van afvalscheiding. We hebben als gemeente goede voorzieningen waarmee we dat faciliteren en gaan uit van het principe afval = grondstof. Naast optimale afvalscheiding, hergebruik en recycling, is er in de gemeente een kringloopwinkel om recycling een extra stimulans te kunnen geven. Verder willen we als gemeente duurzamer worden. Via het nieuwe Milieubeleidsplan wordt dit in samenwerking met inwoners verder opgepakt. In regionaal verband kijken wij wat de Cradle-2-Cradle-ambities voor ons kunnen betekenen.

Op het gebied van riolering sluiten we goed aan op onze klimaatdoelstellingen. Met name het scheiden van schoon hemel- en afvalwater leidt tot een betere kwaliteit water vanuit het zuiveringsproces. Daarnaast maakt het ons minder kwetsbaar voor wateroverlast bij hevige buien die steeds vaker voorkomen als gevolg van de klimaatverandering.

Bij de uitvoering van rioleringsmaatregelen zoeken we voortdurend naar alternatieve en doelmatige oplossingen. Een voorbeeld hiervan is de riool-overstort in Milsbeek. In plaats van een traditioneel betonnen bergbezink kelder onderzoeken we samen met het Waterschap en aanwonenden een alternatief in de vorm van een groene uitstroomvoorziening. Dit heeft positieve uitwerkingen op duurzaamheid, ecologie, life-cycle-costs en maatschappelijk belang. Verder maken we bij onderhoudsmaatregelen voortdurend de afweging om werk met werk te combineren (vervanging van riool met bijvoorbeeld nieuw wegdek). Indien dit niet mogelijk is, wordt er gekozen voor zoveel mogelijk enkel te relinen zodat de kosten en overlast voor omwonenden beperkt blijven.

Taakveld	7.2 Riolering		
Portefeuillehouder	J. Welles		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
7.2.a Een duurzame en klimaatbestendige waterhuishouding	Relinen/vervangen bestaande riolering, aanbrengen gescheiden stelsels waar mogelijk	J	In lijn met het beleid is er in totaal 385 meter gerelined en 500 meter vervangen.
	Afkoppelen regenwater verhard oppervlak (openbaar en particulier)	J	Door gebruik te maken van de stimuleringsregeling van het Waterschap en actieve communicatie is er in 2017 zo'n 3.750 m ² particulier terrein afgekoppeld. In 2016 was dit 0 m ² . Daarnaast is er in het openbaar gebied zo'n 11.500m ² afgekoppeld bij rioolwerkzaamheden.

	Rioleringen inspecteren	J	In lijn met ons beleid is circa 16 km gereinigd en geïnspecteerd
	Afhandelen meldingen rioolstoringen	J	In totaal 50 rioolstoringen afgehandeld Drukriolering 75 stuks
	Waar mogelijk werk met werk creëren (bijvoorbeeld i.c.m. verkeersproblematieken)	J	De riolering in de Julianalaan, Davidlaan, Zuidoosterlaan, Nieuwwijkstraat, Geneperhuisweg en Doelen vervangen en afgekoppeld. Hierbij is gelijktijdig onderhoud gepleegd aan de Openbare Ruimte en de verlichting.
	Vervangen vuilwaterriool Julianalaan (incl. aanbrengen hemelwaterriool)	J	Dit is uitgevoerd.
	Uitvoeren onderdelen Groene Gracht	J	De werkzaamheden aan de Groene Gracht zijn (al) in 2016 uitgevoerd in combinatie met de uitvoering van het centrumplan Hart van Genneep.

Taakveld		7.3 Afval	
Portefeuillehouder		J. Welles	
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
7.3.a (Financieel) stimuleren en faciliteren van de gescheiden inzameling van het huishoudelijk restafval met als doel optimale afvalscheiding door en voor de burger.	Jaarlijks de burgers vragen naar de behoefte en wensen op het gebied van afvalinzameling.	J	Tijdens 2 bewoners-bijeenkomsten om te komen tot een nieuw beleidsplan Duurzaamheid is ook het thema afval besproken. Hierbij zijn voor dit thema met name informatie en communicatie genoemd om als gemeente meer aandacht aan te besteden. Dit zal met nieuwe bijeenkomsten in 2018 worden opgepakt.
	De burgers (financieel en praktisch) ondersteunen in het realiseren van een betere scheiding van het huishoudelijk gft-afval.	J	Ook voor 2017 zijn de gft-tarieven verlaagd om daarmee de burgers te stimuleren het gft nog beter te scheiden.

7.3.b Realiseren van een schone leefomgeving door burgers actief te betrekken en te ondersteunen bij het schoonhouden van hun directe leefomgeving.	Het milieustation zodanig exploiteren dat dit dé plek is waar de burgers eenvoudig al hun afval kunnen aanbieden.	J	In 2017 is de toegang/ingang verbeterd door deze te herinrichten (o.a. verbreden), zijn de slagbomen en palen vernieuwd en is de vloeistofdichte vloer gerepareerd.
	De burgers (financieel en praktisch) ondersteunen in hun initiatieven om hun woonomgeving schoon en leefbaar te krijgen en houden.	J	In maart en september is het project Gennep Schoon uitgevoerd. In totaal hebben 43 verenigingen/stichtingen deelgenomen.
7.3.c Vergroten van het 'afvalbewustzijn' bij burgers	Burgers bewust maken van hun eigen rol c.q. verantwoordelijkheid ten aanzien van de kwaliteit van hun directe woonomgeving via het thema afval. De landelijke subsidie zwerfafval wordt hiervoor ingezet in de periode 2017 – 2020.	J	In 2017 zijn meerdere bijeenkomsten en gesprekken geweest met de inwoners van Gennep-Zuid en Vogelbuurt om te komen tot een samenwerking om de buurt schoon te maken en op te knappen. Bijkomende wens van de gemeente was om iets van een startende wijk/buurtraad gevormd te krijgen. In 2018 gaat de samenwerking verder. Daarnaast ondersteunt de gemeente buurtverenigingen tijdens opschoonacties met materieel.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	W 2016	B 2017	W 2017
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner (bron CBS)	121,8	121,1	100 ⁽¹⁾	120,2

(1) Dit geldt als outputindicator. Feit blijft dat de gemeente hier alleen indirect invloed op kan uitoefenen (zie de acties onder 'wat gaan we er voor doen') maar niet direct op kan sturen. Inmiddels zijn de grote slagen, door meer gescheiden afvalfracties aan huis in te zamelen, gezet en zal voor verdere vermindering van restafval, met name ingezet gaan worden op gedragsverandering.

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Vereniging afvalsamenwerking Limburg.

De taak is het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten bij het verwerken van het huishoudelijk restafval en gft. Tot de taken behoort ook advisering van gemeenten en het deelnemen aan netwerken.

Bodemzorg Limburg B.V.

Het uit een oogpunt van volksgezondheid zorgvuldig beheren van gesloten stortplaatsen (nazorg).

Taakveld	7.4 Milieubeheer		
Portefeuillehouder	J. Welles		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
7.4.a Milieubeleid, vertaald vanuit duurzaamheid, voor de komende periode waar de burger zich in herkent en waar de burger zich betrokken bij voelt.	Een samenwerking aangaan tussen gemeente (ambtenaren, college en raad) en inwoners om te benoemen welke behoefte er bestaat op milieugebied aan de hand van het thema duurzaamheid en dit vervolgens – ieder vanuit de eigen rol – uitvoeren in de periode 2017-2020. Vanuit het Rijk wordt hierbij de nadruk gelegd op hernieuwbare elektriciteit.	J	Om te komen tot een nieuwe Duurzaamheidsvisie zijn in 2017 twee bijeenkomsten geweest met inwoners, bedrijven en raadsleden om de behoefte op milieu/duurzaamheid op te halen. Deze zijn vertaald in de nieuwe Duurzaamheidsvisie die op 6 november 2017 is vastgesteld door de gemeenteraad.
	De gemeente ondersteunt, faciliteert, stuurt of trekt de projecten die in gezamenlijkheid zijn opgesteld, al naar gelang de rol die we hebben of krijgen.	J	Via de website zijn de eerste duurzaamheidsinitiatieven ingediend (o.a. tiny house). Deze worden momenteel in samenwerking met de indieners opgepakt.
7.4.b Stimuleren en verbeteren van het naleefgedrag van burgers en bedrijfsleven op het gebied van milieuwet- en regelgeving.	Uitvoering geven aan de vergunning-, toezicht- en handhavingstaken conform de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en regionale afspraken, waarmee kwaliteit, regionale eenduidigheid en lokale prioriteiten zijn gewaarborgd. Dit is onder meer vastgelegd: <ul style="list-style-type: none"> • Regionale probleemanalyse • Handhavingsbeleid gemeente Gennep • Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht 	J	Bedrijven (milieu-inrichtingen) zijn grotendeels gecontroleerd conform planning. Uitvoering heeft plaatsgevonden onder coördinatie van de Regionale Uitvoeringsdienst en door milieutoezichthouders die voldoen aan de daarvoor geldende kwaliteitseisen. Waar nodig is handhavend opgetreden om de geconstateerde overtredingen te beëindigen.
7.4.c Inwoners beschermen tegen hoog water met behoud van landschappelijke en cultuur-historische gebiedskwaliteiten en recreatief-toeristische potentie.	In samenwerking met de betrokken Maasgemeenten, waterschappen, Maasprovincies en Rijkswaterstaat borgen dat de belangen van de gemeente Gennep voldoende worden meegewogen in de Rijksmaatregelen op de middellange (tot 2030) en de lange termijn. Indien nodig en mogelijk daarvoor coalities aangaan. De informatie over het	J	Gemeenteraad heeft het beleidskader hoogwaterveiligheid en borging gebiedskwaliteiten vastgesteld. Gemeente heeft zich in de Regio sterk gemaakt voor het aanstellen van een regio-coördinator hoogwaterveiligheid.

	hoogwaterbeleid richting burgers en bedrijven bevorderen.	Binnen de verschillende programma's (DPM, Lob van Gennep, Versterking dijkkring 54, Stroomlijn) heeft de gemeente zich sterk gemaakt voor behoud en versterking van de gebiedskwaliteiten. Gemeente heeft met de dorpsvertegenwoordigers <i>gecommuniceerd</i> over de Lob van Gennep.
--	---	--

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	W 2016	B 2017	W 2017
Hernieuwbare elektriciteit (Bron RWS)	2,5%	3,1%	7%	nbn

Taakveld	7.5 Begraafplaatsen		
Portefeuillehouder	J. Welles		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
7.5.a In stand houden van de algemene Begraafplaats inclusief urnenmuur 7.5.b Een rustige en groene omgeving waar men een plek heeft ter nagedachtenis aan de overledene.	Ruimen oude graven	J	21 oude graven geruimd
	Verlengen grafrechten	J	30 grafrechten verlengd
	Graven delven	J	8 graven gedolven
	Schoonhouden begraafplaats	J	In lijn met het beleid is de begraafplaats schoon gehouden
	Groenonderhoud en renovatie	J	In lijn met het beleid is groen onderhouden

Wat heeft het gekost

Programma	Taakveld	Grootboeknummer	Primitieve Begroting 2017	Wijziging Begroting 2017	Herziene Begroting 2017	Rekening 2017
07 - Milieu en volksgezondheid			-363.673	44.354	-319.319	-342.636
0.10 - Mutaties reserves				-68.976	-68.976	-56.401
		691007 - Mutatie reserve P07		-68.976	-68.976	-56.401
7.2 - Riolering			-593.715	-1.300	-595.015	-585.574
		672000 - Riolering algemeen	990.710	500	991.210	980.441
		672010 - Onderhoud riolering vrijverval	87.000		87.000	87.464
		672020 - Kolk- en huisaansluitingen	34.900		34.900	38.242
		672030 - Randvoorzieningen	14.000		14.000	15.903
		672040 - Drukriolering	150.800	-1.800	149.000	161.672
		672100 - Opbrengsten riolering	-2.004.217	0	-2.004.217	-1.998.329
		672999 - Directe salariskosten taakveld 7.2	133.092		133.092	129.033
7.3 - Afval			-295.301	-2.100	-297.401	-308.666
		673000 - Huisvuil inzameling en verwijdering	300.255	-600	299.655	302.304
		673010 - Overige vuilinzameling	37.000		37.000	8.810
		673020 - Huisvuil inzameling: Milieustraat	161.912		161.912	156.020
		673030 - Huisvuil inzameling: Zwerfafval	196.000	-1.500	194.500	234.177
		673040 - Huisvuil inzameling: Heffing en inning	30.000		30.000	28.305
		673100 - Opbrengsten afvalstoffenheffing	-1.051.929		-1.051.929	-1.070.608
		673110 - Overige opbrengsten afvalstoffenheffing	-1.300		-1.300	-1.655
		673999 - Directe salariskosten taakveld 7.3	32.761		32.761	33.981
7.4 - Milieubeheer			505.517	126.730	632.247	594.878
		674000 - Milieu beleid	33.600	54.876	88.476	78.580
		674010 - VTH: overige Wabo-taken	151.500	75.804	227.304	217.317
		674020 - VTH: RUD-basistaken en overige	161.000	-3.950	157.050	144.475
		674999 - Directe salariskosten taakveld 7.4	159.417		159.417	154.506
7.5 - Begraafplaatsen en crematoria			19.826	-10.000	9.826	13.127
		675000 - Gemeentelijke begraafplaats	19.826	-10.000	9.826	13.127

Toelichting mutaties reserves (bedragen * € 1.000)

Lasten

Toevoeging bestemmingsreserve budgetoverheveling 2017 naar 2018 voor:

Nog uit te voeren (milieu-) controles 13

Baten

Overheveling budgetten vanuit 2016 naar 2017 69

Toelichting verschil "Saldo na bestemming" (bedragen * € 1.000)

Directe salariskosten 8

Overige verschillen 15

23

PROGRAMMA 8 'RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie
- 8.3 Wonen en bouwen

Accenten binnen het programma:

Wij willen de komende jaren inzetten op een succesvolle implementatie van de Omgevingswet. De omgevingswet is ontwikkelingsgericht en bevordert integrale oplossingen. Vanuit onze veranderende rol als overheid vormt deze nieuwe wet de kapstok voor minder regels, meer transparantie en betere en snellere dienstverlening in de ruimtelijke ordening. Dit betekent dat we flexibel moeten kunnen inspelen op veranderingen. Tot aan het moment dat de nieuwe wet in werking is getreden, houden wij onze gemeentelijke bestemmingsplannen actueel. Daarbij werken wij al waar mogelijk vanuit onze veranderende rol.

De in 2016 vastgestelde Regionale Structuurvisie Wonen stuurt aan op een gezonde woningmarkt waarbij het woningaanbod zowel kwalitatief als kwantitatief aansluit op de woonbehoefte. Deze sturing leidt tot een prioritering van bouwplannen die lokaal in een uitvoeringsprogramma worden vertaald. In 2017 zijn belangrijke afspraken gemaakt en kaders hiervoor vastgesteld.

Op het gebied van de ruimtelijke ordening liggen er belangrijke dwarsverbanden met vrijetijdseconomie. De inrichting van onze kernen en ons buitengebied vormt een deel van ons toeristisch product en (minstens zo belangrijk) een belangrijke factor in de 'kwaliteit van leven' voor onze inwoners.

Taakveld	8.1 Ruimtelijke ordening		
Portefeuillehouder	J. Welles		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
8.1.a Actuele bestemmingsplannen	Vaststellen bestemmingsplan kern Heijen	J	Dit bestemmingsplan is op 23 januari 2017 vastgesteld en op 31 maart 2017 onherroepelijk geworden.
	Vaststellen bestemmingsplan de Brem	J	In 2017 is het nieuwe bestemmingsplan opgesteld en zijn de bijbehorende onderzoeken uitgevoerd. De procedure om het plan vast te stellen door de gemeenteraad, start in 2018.
	Vervolgen actualisatie bestemmingsplan Ovenberg-Sprokkelveld (start 2016, vaststelling 2018)	J	Het voorontwerp-bestemmingsplan heeft ter inzage gelegen. De ingekomen inspraakreacties

			worden beantwoord en waar nodig verwerkt in het ontwerpbestemmingsplan. De vaststelling van het bestemmingsplan is gepland halverwege 2018.
8.1.b In het kader van de nieuwe Omgevingswet (verwachte inwerkingtreding 2019) uitnodigingsplanologie in de organisatie introduceren.	Het betreft hier een wenselijk geachte verandering in cultuur en gedrag bij medewerkers, bestuur en politiek. In 2015 is met de bewustwording een start gemaakt bij medewerkers en het bestuur. In 2016 heeft dit een vervolg gekregen in de zgn. Expeditie Ruimte en het organisatie-brede traject 'De gemeente, dat ben ik'. In het kader van de implementatie van de Omgevingswet zal in 2017 e.v. ruimte worden ingebouwd voor een verdere bewustwording en cultuurverandering.	J	Met het opstellen van de omgevingsvisie wordt bewustwording gecreëerd voor de nieuwe werkwijze die de omgevingswet met zich meebrengt. Voortdurend wordt stilgestaan bij het werken volgens de gedachte van de omgevingswet. Ook worden er door diverse mensen trainingen bijgewoond. Ook in 2018 e.v. zal voldoende aandacht aan het benodigde cultuurtraject besteedt worden.
8.1.c Regionale ruimtelijke Visie vanuit het Provinciaal Omgevingsplan	Op regionaal niveau is de wens uitgesproken om voor de Regio Venlo een inspirerend ruimtelijke document op te stellen. Daarbij gaan de gedachten uit naar een beknopt en mooi vormgegeven verhaal/ruimtelijke agenda over/voor de regio, om daarmee de regio in ruimtelijk-economisch opzicht op de landelijke kaart te zetten in het kader van de Nationale Omgevingsvisie (Greenport Venlo, Logistieke hotspot, Agrofood en toerisme en recreatie). Daarnaast wordt door de Regio Venlo een regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader opgesteld. De gemeente Gennep participeert bij het opstellen van deze regionale beleidsstukken. Vaststelling van deze documenten wordt in 2017 verwacht.	N	In regionaal verband is het voornemen om een integrale regionale, ruimtelijke visie op te stellen verlaten.

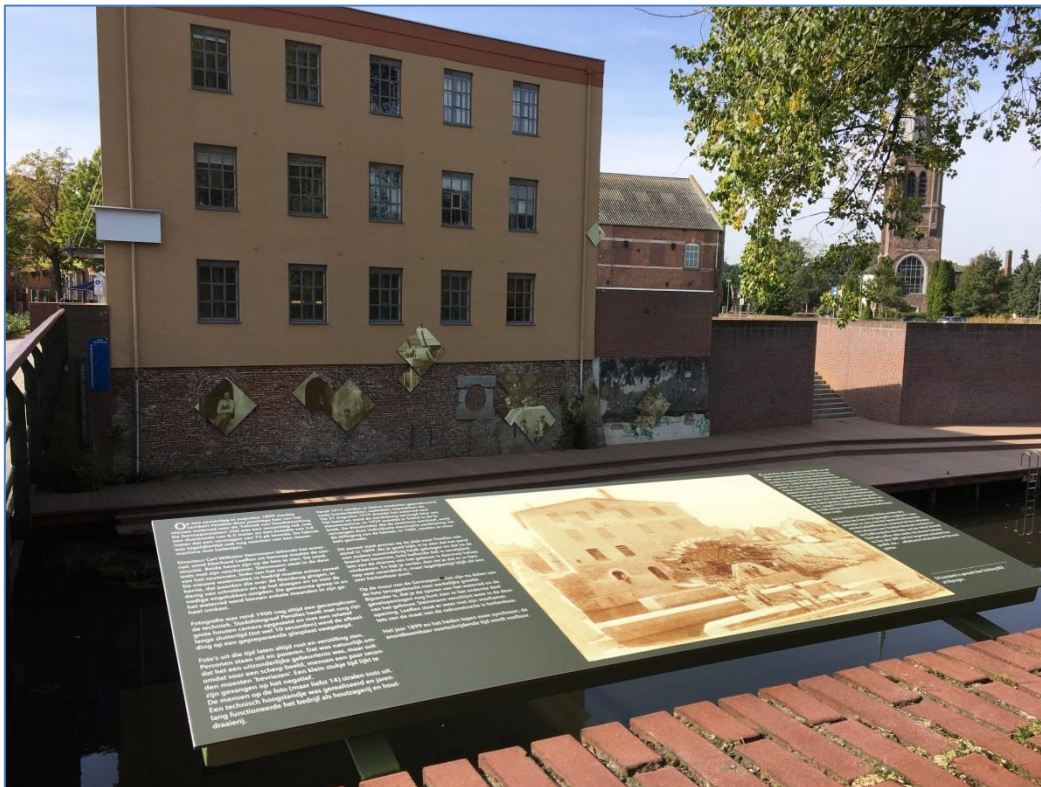
Taakveld		8.2 Grondexploitatie	
Portefeuillehouder	P. Lucassen		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
8.2.a Afronden van gemeentelijke grondexploitaties woningbouw Zwarteweg Milsbeek, Hogeweg te Ven-Zelderheide en Smele 2 te Heijen.	Opstellen actieplan om alle gemeentelijke kavels uiterlijk binnen drie jaar verkocht te hebben	N/J	Er is geen actieplan opgesteld, wel zijn gemeentelijke kavels actief onder de aandacht gebracht, waardoor de gemeente geen kavels meer heeft binnen de Zwarteweg.
	In 2017 actief promoten van beschikbare kavels in gemeente en in directe omgeving	J	De beschikbaarheid van deze kavels is kenbaar gemaakt via de website van de gemeente.

Taakveld		8.3-1 Wonen en bouwen, algemeen	
Portefeuillehouder	P. Lucassen		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
8.3-1.a Realiseren stabiele woningmarkt waar kwalitatieve- en kwantitatieve vraag en aanbod op elkaar blijven aansluiten	In evenwicht brengen van plancapaciteit met planvorming en woonbehoefte: <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeringsplan Regionale structuurvisie Wonen • Verstrekken van startersleningen 	J	De lokale woonvisie is door u als raad vastgesteld. De gemeente Gennep voldoet aan de reductieopgave tot 2020 zoals geformuleerd in de Regionale Structuurvisie. Voor een verdere reductie van de plancapaciteit is een Adviesgroep Wonen in het leven geroepen. In 2017 zijn er zes startersleningen verstrekt.
	Opstellen en uitvoeren van prestatieafspraken met woningcorporaties Destion en Mooiland.	J	Met woningcorporatie Destion zijn in 2016 prestatieafspraken gesloten. Met woningcorporatie Mooiland zijn dit jaar prestatieafspraken gesloten. De ambitie is om gezamenlijke prestatieafspraken op te stellen in 2018 voor een periode van vier jaar.

<p>8.3-1.c Uitvoeren van bouw- en woningtoezicht en waar nodig handhavend optreden</p>	<p>Uitvoeren van controles c.q. het houden van toezicht op juist planologisch gebruik conform de in het Bouwbeleidsplan vastgelegde prioriteiten.</p> <p>Het betreft zowel regulier bouw- en slooptoezicht als gebiedsgerichte surveillance (preventief toezicht) als mede controle n.a.v. meldingen/klachten (repressief toezicht).</p>	<p>J</p> <p>Het toezicht heeft plaatsgevonden conform de uitgangspunten van het Bouwbeleidsplan, waarbij toezicht bij risicovolle bouwwerken intensief heeft plaatsgevonden. En voor reguliere bouwwerken met een laag risico steekproefsgewijs is uitgevoerd.</p> <p>Bij overtredingen is daar waar noodzakelijk handhavend opgetreden middels het opleggen van een bouwstop. Ook heeft handhaving enkele malen geleid tot het afbreken van een illegaal bouwwerk.</p>
---	---	---

Taakveld	8.3-2 Wonen en bouwen, stads- en dorpsvernieuwing		
Portefeuillehouder	J. Welles		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
<p>8.3-2.a Realiseren prettige woon- en werkomgeving door leefbaarheid en vitaliteit van centrum van Gennep en kerkdorpen te verbeteren.</p>	Uitvoeren Centrumplan Heijen	J	Het centrumplan is gereed.
	Faciliteren centrumplan Ven-Zelderheide	J	De gemeente heeft eerder gefaciliteerd dat samen met de dorpsraad een haalbaarheidsonderzoek is opgesteld. De wijze van financiering van een MFA in het kerkgebouw is nog in onderzoek bij de werkgroep.
	Ontwikkelen locatie Gennep Molen (Keramiek Experience)	J/N	In 2017 is de Nierspromenade gerealiseerd. Voor de ontwikkeling van de locatie Gennepmolen is in oktober 2017 door de raad een besluit genomen. E.e.a. zal in 2018 verder worden vormgegeven.
	Opknappen Schuttersplein	N	De dorpsraad (SLIM) heeft in 2017 een plan uitgewerkt voor de inrichting van het Schuttersplein e.o. In overleg met de ambtelijke organisatie wordt bekeken hoe dit plan kan worden uitgevoerd in 2018.

Taakveld	8.3-3 Wonen en bouwen, omgevingsvergunning activiteit bouwen		
Portefeuillehouder	J. Welles		
Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
<p>8.3-3.a Te realiseren bouwwerken voldoen aan gestelde eisen t.a.v. veiligheid, gezondheid, energiezuinigheid en bruikbaarheid.</p>	<p>Vergunningverlening door specialisten: bouwwerken die voldoen aan de geldende kwaliteitseisen.</p>	J	<p>In 2017 zijn ca. 50% meer bouwvergunningen verleent dan in 2016. Vergunningverlening is uitgevoerd door specialisten van de regionale uitvoeringsdienst (RUD), die voldoen aan de daarvoor geldende kwaliteitscriteria.</p>
<p>8.3-3.b Digitaal verwerken en afhandelen van aanvragen.</p>	<p>Verdere digitalisering van het wabo-vergunningen-proces, om aansluiting te houden bij de digitale overheid 2020.</p>	J	<p>Voor het verder digitaliseren van het vergunning-verleningsproces is projectbudget beschikbaar gesteld. Daarnaast is regionaal een aanbestedingsprocedure opgestart t.b.v. van de aanschaf van een gemeenschappelijk vak</p>

			applicatie VTH voor alle RUD-partners.
8.3-3.c Realiseren van kortere doorlooptijden.	Herijken interne werkprocessen vergunningenprocedure.	N	Alle vergunningprocedures zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Door de enorme toename van het aantal vergunningaanvragen én de regionale ontwikkelingen heeft geen aanpassing van het vergunningenproces plaatsgevonden. Het herijken van de werkprocessen is gekoppeld aan de digitalisering van het vergunningverleningsproces en hangt samen met de aanschaf van de gemeenschappelijk vakapplicatie VTH (en bijbehorende zaaktypen/werkprocessen).

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	W 2016	B 2017	W 2017
Gemiddelde WOZ-waarde in duizend € (Bron CBS)	€ 210	€ 219	€ 215	NNB
Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)	0,3	n.n.b.		n.n.b.
Demografische druk	72,6%	74,9%		75,8%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	€ 598	€ 612		€ 618
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	€ 680	€ 697		€ 700

Wat heeft het gekost

Programma	Taakveld	Grootboeknummer	Primitieve Begroting 2017	Wijziging Begroting 2017	Herziene Begroting 2017	Rekening 2017	Vershil 2017
08 - Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting			815.118	34.795	849.913	568.867	281.046
0.10 - Mutaties reserves				-142.743	-142.743	-437.034	294.291
		691008 - Mutatie reserve P08		-142.743	-142.743	-437.034	294.291
8.1 - Ruimtelijke ordening			376.665	107.700	484.365	369.785	114.580
		681000 - RO: beleidsplannen	21.000	-3.000	18.000	13.156	4.844
		681001 - RO: Geurts van Bergen		0	0		0
		681002 - Project ontwikkeling Koningsven De Diepen	-50.000	50.000	0	-9.258	9.258
		681003 - RO: Kampveld Milsbeek		3.099	3.099	3.099	-0
		681004 - RO: bestemmingsplan de Kuulwei		12.436	12.436	12.436	0
		681005 - RO: kern Heijen	5.000	-4.405	595	595	0
		681007 - RO: Ovenberg-Sprokkelveld	15.000	8.767	23.767	6.216	17.551
		681100 - Regiekamer algemeen	-56.500	31.503	-24.997	-72.694	47.697
		681200 - RO: planschade beheersplannen		9.300	9.300	7.460	1.840
		681999 - Directe salariskosten taakveld 8.1	442.165		442.165	408.775	33.390
8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)			-21.123	-675	-21.798	314.197	-335.995
		682000 - Exploitatie Zwarteweg	-29.209	0	-29.209	-27.183	-2.026
		682010 - Exploitatie Hogeweg	-15.225	0	-15.225	160.385	-175.610
		682020 - Exploitatie Smele 2	-17.550	0	-17.550	-164.684	147.134
		682030 - Exploitatie Gennepershuisweg	-18.325	-675	-19.000	332.660	-351.660
		682040 - Exploitatie woningbouw Hoofdstraat Heijen				-17.559	17.559
		682999 - Directe salariskosten taakveld 8.2	59.186		59.186	30.578	28.608
8.3 - Wonen en bouwen			459.576	70.513	530.089	321.919	208.170
		683000 - Stads- en dorpsvernieuwing algemeen	15.000	17.310	32.310	17.310	15.000
		683020 - Project centrumplan Heijen		73.203	73.203	73.703	-500
		683030 - Pagepark				317	-317
		683500 - Omgevingswet: bouwactiviteiten	2.500	-30.000	-27.500	-131.034	103.534
		683510 - Omgevingswet: welstand	10.000		10.000	11.731	-1.731
		683520 - Omgevingswet: implementatie	60.000		60.000	27.696	32.304
		683530 - Volkshuisvesting	11.250	10.000	21.250	22.989	-1.739
		683540 - Woonwagenzaken	160		160	155	5
		683999 - Directe salariskosten taakveld 8.3	360.666		360.666	299.051	61.615

<u>Toelichting mutaties reserves (bedragen * € 1.000)</u>	
<i>Lasten</i>	
Toevoeging bestemmingsreserve budgetoverheveling 2017 naar 2018 voor:	
RO werkbudgetten div bestemmingsplannen	20
Onderzoek invulling kern Ven Zelderheide	15
KVDD onderzoeken	9
Implementatie omgevingswet	32
Toevoeging algemene reserve grondexploitaties winst Smele	150
Toevoeging FBWV bedrag per m2 verkochte grond	5
	231
<i>Baten</i>	
Overheveling budgetten vanuit 2016 naar 2017	68
Onttrekking Algemene Reserve grondexploitaties	527
Onttrekking Algemene Vrije Reserve centrumplan Heijen	74
	668
<u>Toelichting verschil "Saldo na bestemming" (bedragen * € 1.000)</u>	
Leges bestemmingsplannen/antérieure overeenkomsten	52
Bouw en woningtoezicht leges	51
Bouw en woningtoezicht toezicht	52
Directe salariskosten	124
Overige verschillen	2
	281

Leges bestemmingsplannen en antérieure overeenkomsten € 52.000

In 2017 zijn meerdere bestemmingsplannen vastgesteld, die al in 2015-2016 gestart zijn via behandeling in de Regiekamer. Door de langere doorlooptijd van enkele van deze bestemmingsplannen, zijn de inkomsten in 2017 ontvangen (met de vaststelling), maar zijn een deel van de bijbehorende kosten/uren al in 2016 gemaakt. Voor het overige zijn er ook meer kleinere ruimtelijke procedures doorlopen als gevolg van een aantrekkende markt. En tenslotte heeft de ruimtelijke procedure voor een nieuwe bedrijfshal op de Brem ook bijgedragen aan de hogere inkomsten in 2017.

Bouwvergunningen leges € 51.000.

Er zijn in 2017 meer reguliere bouwvergunningen verleend dan gepland en nog hogere inkomsten door de leges voor de uitbreiding van een bedrijfspand op De Brem.

Omgevingswet bouwactiviteiten € 52.000

Minder kosten voor toezicht dan gepland in verband met beperkte complexiteit verleende vergunningen.

PROGRAMMA 9 'DIENSTVERLENING'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

0.2 Burgerzaken

0.4 Ondersteuning organisatie: onderdeel dienstverlening.

Accenten binnen het programma:

Landelijk zijn ontwikkelingen gestart tussen gemeenten, uitvoeringsinstellingen, koepelorganisaties en ministeries met als ambitie om tot aanscherping van de dienstverleningsambities voor 2020 te komen en de uitwerking van een gezamenlijke uitvoeringsstrategie en uitvoeringsagenda op te pakken.

In het uitvoeringsprogramma staan de volgende zes kernthema's centraal:

- Digitalisering dienstverlening en kanaalsturing
- Face-to-face: dienstverlening op maat
- Overheidsparticipatie
- Eén Overheidspoort
- Standaardisatie en deregulering
- Ketensamenwerking en informatiedeling

We hebben de afgelopen jaren grote stappen gezet op het gebied van verbetering van de dienstverlening, vooral door de realisering van het Klant Contact Centrum. Er liggen nog meer mogelijkheden om die dienstverlening verder te optimaliseren door vereenvoudiging van processen en kennisverbreding aan de voorkant te realiseren, onder andere op het gebied van het sociaal domein. Daarnaast ligt er ook de wens en verplichting (Digitale Agenda 2020) om in te zetten op verdere digitalisering.

Onze inwoner vindt het belangrijk dat de mogelijkheid bestaat om persoonlijk in contact met de gemeente te komen. Dit persoonlijk contact is het belangrijkste uitgangspunt van onze dienstverlening. De digitalisering en automatisering moeten daarbij gemak opleveren.

De receptie wordt steeds meer een zogenaamde snelle balie waar eenvoudige producten en diensten – zonder afspraak - worden verstrekt. Datzelfde geldt voor telefonie. Voor meer specialistische producten en diensten kan men op afspraak terecht bij de (vak)balies. Hierdoor realiseren we betere maar ook efficiëntere dienstverlening. Tegelijkertijd moeten we voor de drie decentralisaties in deze participatiesamenleving lichte ondersteuning bieden waar het kan, en intensieve ondersteuning leveren waar het moet. Maatwerkdienstverlening organiseren we dicht bij onze inwoners (in de kernen en aan de keukentafel).

Wij willen tot slot adequaat inspelen op de mogelijkheden die de nieuwe Omgevingswet ons biedt. Die mogelijkheden willen we optimaal benutten.

Taakveld	0.2 Burgerzaken
Portefeuillehouder	P. de Koning

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
0.2.a Wettelijke taak: leveren van betrouwbaar, actueel en juist bestand van persoonsgegevens (Basisregistratie Personen BRP) zo optimaal mogelijk vervullen.	De controle van de BRP gegevens vindt plaats via de bestandscontrolemodule (BCM) in de Kwaliteitsmonitor van het Ministerie van BZK. Maandelijks vind er een bestandscontrole plaats en foutmeldingen worden onderzocht en opnieuw verwerkt. Door technologische ontwikkelingen en de verbindingen tussen overheidsorganisaties wordt deze rol steeds belangrijker. Daarnaast is Burgerzaken door de afgifte van paspoorten, identiteitskaarten en rijbewijzen een belangrijke speler in de keten van identiteitsvaststelling, identiteitscontrole en identiteitsbescherming.	J	De geconstateerde fouten zijn inmiddels door externe inhuur gecorrigeerd. In 2018 zal de bestandscontrole en de daar uit volgende correcties in de reguliere werkzaamheden worden opgenomen. De Zelfevaluatie BRP en PNIK zijn met goed gevolg afgesloten.
0.2.b Uitvoeren van gemeentelijke taak, zijnde het organiseren van verkiezingen	Organiseren van verkiezingen Tweede Kamer op 15-3-2017	J	De verkiezingen zijn zonder problemen verlopen.

Taakveld	0.4 Dienstverlening / KCC
Portefeuillehouder	P. de Koning

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
0.4.a Doorontwikkelen tot toegangsportaal van de overheid, waarbij de Poort van Gennep de ingang vormt.	We houden onze processen tegen het licht en maken deze klantvriendelijker. Daarbij betrekken we onze inwoners. De receptie wordt tevens een zogenaamde snelle balie waar eenvoudige producten en diensten worden verstrekt. Datzelfde geldt voor telefonie. Voor meer specialistische producten en	J	Digitalisering van aanvraagprocedure evenementen en diverse producten Burgerzaken. Meerdere producten zijn zonder afspraak af te halen bij de receptie. Het Bedrijvenloket ⁺ is

	diensten kan men terecht bij de (vak)balies.		gerealiseerd waarmee een integraal loket voor bedrijven is gerealiseerd.
0.4.b Streven 80% van alle klantvragen bij het eerste contact (ongeacht welk kanaal) correct, juist en eenduidig af te handelen.	<p>In 2015 zijn we hiermee gestart en dit loopt door in 2017 en zal zelfs nog doorlopen tot 2020.</p> <p>We passen onze werkprocessen aan en zetten in op verhoging van het kennisniveau in het KCC om meer klantvragen direct af te kunnen handelen. Anno 2017 streven we naar een percentage van 50-60% voor het telefonische kanaal.</p> <p>Verder zullen we op het gebied van het sociaal domein de veel voorkomende en relatief eenvoudige taken bij het KCC neer leggen, om zoveel mogelijk vragen ook op dit gebied bij het eerste contact correct, juist en eenduidig af te handelen.</p>	J	<p>Aantal direct afgehandelde vraagstukken bij telefonie is gestegen, waardoor burgers niet meer hoeven te worden doorverbonden.</p> <p>Samenwerking met sociaal domein is geïntensiveerd en kennisoverdracht vindt periodiek plaats om kwaliteit en afhandeling van vraagstukken bij het 1^e klantcontact te realiseren.</p> <p>Toch blijft het afhandelpercentage van het telefonische kanaal iets onder 50% en daarmee achter. Reden is dat relatief veel vragen te complex zijn om in de 1^e lijn af te handelen. Relatief eenvoudige vragen worden daarentegen niet meer via het telefonische kanaal gesteld, maar digitaal afgehandeld.</p>
0.4.c Optimaliseren van onze digitale dienstverlening, zodat de burger 24 uur per dag bij ons terecht kan.	Dit doen we onder andere door het door ontwikkelen van de nieuwe website en het implementeren van een aantal e-formulieren. In dit kader sluiten we ook aan bij de beweging van de Digitale Agenda 2020 om meer collectieve voorzieningen te organiseren onder het motto "samen doen wat samen kan".	J	September 2016 is officieel de vernieuwde website onthuld. Het is een overzichtelijke, rustige en duidelijke site geworden volgens het toptaken principe. De website is zo ingericht dat de meest gevraagde onderwerpen direct te vinden zijn.
0.4.d Doorontwikkelen van vernieuwde website en uitbreiden van digitalisering van (dienstverlenings-) processen conform de Digitale Agenda 2020	We houden alle kanalen open, en sturen op een toename van het gebruik van de digitale kanalen, door deze gebruiksvriendelijker te maken en onder de aandacht te brengen.	J	Met de nieuwe website zijn ook de e-formulieren vernieuwd (o.a. uittreksel burgerlijk stand / gemeentelijke basisadministratie, doorgeven verhuizing, evenementen vergunning). Inwoners kunnen inloggen met DigiD en ondernemers met E-herkenning.

<p>0.4.e Beter bewaken kwaliteit en doorlooptijd van onze processen. Verder willen we dat burgers en bedrijven de afhandeling van zaken eenvoudig kunnen volgen, bijvoorbeeld via Mijn Overheid. Dit verbetert de dienstverlening en verhoogt de efficiëntie.</p>	<p>Zaakgericht werken verder implementeren in de organisatie.</p>	<p>J Voor het digitaal versturen van brieven naar onze inwoners wordt de landelijke persoonlijke brievenbus MijnOverheid Berichtenbox ingezet. Dit is hét juridisch rechtsgeldige communicatiekanaal voor alle overheden. Ongeveer een derde deel van onze inwoners (al 4.657 inwoners) van 14 jaar en ouder heeft zich aangemeld bij MijnOverheid berichtenbox.</p>
--	---	--

Wat heeft het gekost

Rekening 2017 structuur P&C CYCLUS			SALDO				
Programma	Taakveld	Grootboeknummer	Primitieve Begroting 2017	Wijziging Begroting 2017	Herziene Begroting 2017	Rekening 2017	Verschil 2017
09 - Dienstverlening			116.203	25.965	142.168	107.455	34.713
	0.10 - Mutaties reserves			-95.009	-95.009	-68.075	-26.934
		691009 - Mutatie reserve P09		-95.009	-95.009	-68.075	-26.934
	0.2 - Burgerzaken		116.203	5.465	121.668	87.022	34.646
		602000 - Basisregistratie personen	-50	-1.000	-1.050	-1.464	414
		602010 - Naturalisatie	-3.630		-3.630	-2.426	-1.204
		602020 - Reisdocumenten	-88.700	-2.740	-91.440	-104.202	12.762
		602030 - Rijbewijzen	-62.160		-62.160	-53.926	-8.234
		602040 - Burgerlijke Stand	-535	1.000	465	-4.337	4.802
		602050 - COVOG-verklaringen	-2.250		-2.250	-1.620	-630
		602060 - Verkiezingen	21.250	8.205	29.455	29.386	69
		602070 - Huisnummering	2.000		2.000	1.270	730
		602999 - Directe salariskosten taakveld 0.2	250.278		250.278	224.341	25.937
	0.4 - Overhead			115.509	115.509	88.509	27.000
		604091 - Project doorontwikkeling KCC		7.500	7.500	5.566	1.934
		604100 - Project basisregistraties		75.546	75.546	75.479	67
		604101 - Project vervolg excellente dienstverlening		7.463	7.463	7.463	0
		604102 - Project digitalisering vergunningverlening		25.000	25.000		25.000

Toelichting mutaties reserves (bedragen * € 1.000)	
<i>Lasten</i>	
Toevoeging bestemmingsreserve budgetoverheveling 2017 naar 2018 voor:	
Budget digitalisering vergunningverlening	25
Budget project doorontwikkeling KCC	2
	27
<i>Baten</i>	
Overheveling budgetten vanuit 2016 naar 2017	95
Toelichting verschil "Saldo na bestemming" (bedragen * € 1.000)	
Leges reisdocumenten	12
Directe salariskosten	26
Overige verschillen	-3
	35

Leges reisdocumenten € 12.000

We hebben meer reisdocumenten afgegeven.

PROGRAMMA 10 'BESTUUR en ORGANISATIE'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 0.1 Bestuur
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.4 Bestuursondersteuning B&W/Ondersteuning organisatie

Accenten binnen het programma:

De leefbaarheid van kernen en wijken en het betrekken van inwoners bij het beleid staan hoog op de agenda van het college. We gaan meer ruimte geven aan laagdrempelige initiatieven en meer ruimte bieden voor zelfsturing. Initiatieven moeten wat het college betreft zo mogelijk vanuit de samenleving zelf komen geheel conform het OMO-beleid: overheidsparticipatie in plaats van burgerparticipatie. In relatie daarmee zijn er nu al goede fundamenten gelegd voor de huuskamers in Heijen en Milsbeek en ontstaan er mogelijk goede fundamenten voor een huuskamer in Ottersum. Wij vinden normalisering van de verhoudingen binnen de gemeenteraad en tussen raad en college van eminent belang voor het goed functioneren van ons lokaal bestuur. Wij leveren als college hieraan graag onze bijdrage.

Taakveld	0.1 Bestuur
Portefeuillehouder	P. de Koning

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
0.1.a Verbetering van de vergaderwijze in raad en raadscommissies.	Door het Presidium wordt een nieuwe bestuursstructuur uitgewerkt. Doel is een meer efficiënte, transparante en op inwoners gerichte vergaderstructuur te ontwikkelen, welke recht doet aan de rol en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad. Zie voorts 0.1.c.	J	De raad heeft in diverse retraites zich gebogen over de vergaderorde. Er is een concept reglement van orde dat in het presidium van januari 2018 zal worden besproken. Het systeem waarmee inmiddels ervaring is opgedaan staat niet meer ter discussie. Dat wil zeggen: vaste vergaderavond, zes-wekencyclus en onderscheid in A-, B1- en B2-stukken in de raad.
0.1.b Verbetering van de agendering en kwaliteit van stukken.	Dit is een doorlopend proces waar in samenwerking met de griffie invulling aan wordt gegeven.	J	De agenda's leiden zelden tot aanpassing in de vergaderingen.
0.1.c Verbetering van de kaderstellende en controlerende rol van de raad.	Zie 0.1.a. De raad zal daarbij worden geholpen bewust(er) om te gaan met deze rollen. Wat hoort bij de uitvoering van deze rollen en wat niet? Voorbeeld: gemeenschappelijke	J	Het onderzoek van de gezamenlijke rekenkamercommissies is afgerond. De resultaten zijn voor de VRLN verwerkt. Er loopt verder een verbeterproces voor de

	<p>regelingen waarbij de raad de beleving heeft deze rollen onvoldoende te kunnen uitoefenen. Interessant wordt het onderzoek van Noord-Limburgse rekenkamercommissies naar de gemeenschappelijke regeling VRLN.</p>	<p>overige gemeenschappelijke regelingen via de griffiers en de gemeentesecretarissen in de regio. Het presidium wordt hiervan op de hoogte gehouden. In 2018 moet een en ander uitgerold gaan worden.</p>
--	--	--

Taakveld	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
Portefeuillehouder	P. Lucassen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
<p>0.3.a Structurele inkomsten genereren door het verpachten van gemeentelijke gronden.</p>	<p>Pachtcontracten actueel houden en de hoogte van de pachtvergoedingen jaarlijks aanpassen aan het pacht Prijzenbesluit</p>	J	<p>De hoogte van de pachtvergoeding wordt jaarlijks aangepast aan de normering van het pacht Prijzenbesluit. Voor 2017 zijn de pachtvergoedingen met 20 % verhoogd.</p>
<p>0.3.b. Beheren van onroerend goed dat niet in exploitatie is.</p>	<p>Zorgdragen voor een adequaat beheer zonder dat langjarige verplichtingen voor de gemeente ontstaan</p>	J	<p>In het kader van de verdere realisatie van het plan de Brem is het object Brem 2 in 2017 uit het beheer genomen en gesloopt</p>

Taakveld	0.4-1 Bestuursondersteuning B&W
Portefeuillehouder	P. de Koning

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
0.4-1.a Informeren van inwoners, ondernemers, verenigingen, maatschappelijke organisaties, media en andere relevante partijen over plannen en beleid van de gemeente.	Gemeentelijke communicatiekanalen inzetten zoals website, sociale media en gemeenterubriek in lokale h.a.h.-blad. Wekelijks persgesprek college van B&W met lokale media.	J	Het hele jaar door informeren we inwoners en anderen via onze gemeentelijke kanalen over onze plannen en beleid. Ook organiseren we regelmatig bijeenkomsten met inwoners. Het persgesprek van B&W met de lokale media vindt vrijwel elke week plaats.
	De opzet en werking van de nieuwe toptakenwebsite actief monitoren. Samen met het KCC bekijken hoe we de gemeentelijke diensten optimaal kunnen aanbieden (efficiënt contact). In het verlengde van de nieuwe website ook het intranet voor de gemeentelijke organisatie vernieuwen.	J	Via de zogeheten web-statistieken en aan de hand van reacties van bezoekers van onze website monitoren we of de informatie-voorziening via dit kanaal aan de behoeften voldoet. Het intranet heeft in 2017 dezelfde (toptaken-) opzet gekregen als de gemeentelijke website.
	Blijven investeren in het communicatie-bewustzijn van de gemeentelijke organisatie.	J	We investeren in het communicatiebewustzijn van de organisatie, onder meer door communicatie een vast onderdeel te laten zijn van het projectmatig werken in de gemeente.
0.4-1.b Betrekken van inwoners en/of andere relevante partijen bij beleidsvorming en – uitvoering.	Accent in gemeentelijke communicatie verleggen van informeren naar meer interactie met inwoners en anderen. Met behulp van vernieuwde 'Leidraad Overheidsparticipatie' handvatten bieden om aan te sluiten bij de overheidsparticipatie-gedachte (reguleren-regisseren-stimuleren-faciliteren-loslaten).	J	Een aantal medewerkers heeft in 2017 de interne workshop 'Communicatie bij participatie' gevolgd. Daarbij onder meer aandacht voor: Hoe bereik je een nieuw publiek, waar ga je het precies over hebben en welke vorm past daar het beste bij?
	Sociale media inzetten voor laagdrempelige communicatie met inwoners. Gebruik sociale media verder professionaliseren met	J	We gebruiken dagelijks sociale media (Twitter, Facebook, LinkedIn en You Tube) voor communicatie

	<p>behulp van monitoringsinstrument. Bij doorontwikkeling dienstverlening ook stilstaan bij de rol van sociale media (Buiten beter-app, afhandeling vragen).</p>		<p>met inwoners en anderen. Dit beheren en monitoren we met het instrument OBI4wan.</p>
<p>0.4-1.c Initiatieven uit de samenleving stimuleren en benaderen vanuit de 'ja-mits'-gedachte.</p>	<p>Geactualiseerde 'Leidraad Overheidsparticipatie' in de praktijk brengen.</p>	N	<p>Leidraad is nog niet geactualiseerd. Afgesproken is om dit te doen in samenspraak met de nieuwe gemeenteraad/college.</p>
	<p>Het Genneps Initiatief/Vrijwilligersvacaturebank verder uitrollen.</p>	N	<p>De gemeente heeft dit digitale platform ontwikkeld. Het is aan de lokale samenleving om dit te gebruiken. Dit gebeurt nog niet frequent. De bekendheid van het platform kan een impuls gebruiken.</p>
<p>0.4-1.d Invulling geven aan goed, laagdrempelig contact met inwoners.</p>	<p>Collegebezoeken aan kernen en wijken.</p>	J	<p>Oorspronkelijk lag het initiatief voor deze bezoeken bij de dorpen en wijken. Gezien de beperkte respons, heeft het college in 2017 het initiatief weer naar zich toegetrokken. In de periode oktober 2017 - januari 2018 heeft het college alle wijken en dorpen bezocht. Dit is gebeurd in de vorm van kleinschalige 'Samen aan tafel'-bijeenkomsten.</p>

Taakveld	0.4-2 Ondersteuning organisatie
Portefeuillehouder	P. de Koning

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
<p>0.4-2.a Een zo effectief en efficiënt mogelijke inzet van onze financiële middelen om zoveel mogelijk voor de lokale samenleving tot stand te kunnen brengen.</p>	<p>Een op het mogelijk maken van keuzen en afwegingen ingerichte P&C-cyclus hanteren, waarbij transparantie voorop staat.</p>	J	<p>De voorjaarsnota geeft een totaalbeeld van het nieuwe beleid en het financiële effect hiervan. In de diverse P&C documenten staan aansluitingen en analyses die zorgen voor inzicht in de ontwikkeling van onze financiële positie.</p>

	Bestuurlijke richtinggevende uitspraken zo vroeg mogelijk in het besluitvormingsproces ophalen; optimale transparantie in college- en raadsvoorstellen bewerkstelligen.	J	Gerealiseerd door het organiseren van diverse informatiebijeenkomsten.
	Uitvoeren van 213a-onderzoek, implementeren van aanbevelingen van de rekenkamercommissie en accountant.	J/N	Door het ontbreken van een geschikt onderwerp is In 2017 geen 213a onderzoek uitgevoerd. Aanbevelingen van de rekenkamer en accountant zijn opgepakt.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W 2015	W 2016	B 2017	W 2017
Formatie in Fte per 1.000 inwoners	6,17	6,35	6,42	6,49
Bezetting in Fte per 1.000 inwoners	5,77	6,12	6,19	6,13
Apparaatskosten per inwoner	€ 532	€ 570	€ 550	€ 549
Externe inhuur (als % totale loonsom en kosten inhuur)	2,31%	2,08%	2,29%	8,91% ¹⁾
Overhead, % van totale lasten	n.v.t.	n.v.t.	10,86%	11,35%

1) Door toename vacatures is meer tijdelijk personeel ingehuurd.

Wat heeft het gekost

Programma	Taakveld	Grootboeknummer	Primitieve Begroting 2017	Wijziging Begroting 2017	Herziene Begroting 2017	Rekening 2017	Verschil 2017
10 - Bestuur en organisatie			5.771.192	-102.582	5.668.610	5.622.494	46.116
	0.1 - Bestuur		1.115.021	78.951	1.193.972	1.034.666	159.306
		601000 - Raad	234.650	37.626	272.276	248.189	24.087
		601010 - Commissies	12.500		12.500	5.862	6.638
		601020 - College van B&W	496.700	8.000	504.700	420.835	83.865
		601030 - Klachtenbehandeling	6.500		6.500	6.675	-175
		601040 - Commissies bezwaar en beroep	32.450	2.500	34.950	31.565	3.385
		601100 - Griffie	35.000	30.825	65.825	115.842	-50.017
		601110 - Accountantskosten	33.500		33.500	32.860	640
		601120 - Rekenkamercommissie	35.300		35.300	31.992	3.308
		601999 - Directe salariskosten taakveld 0.1	228.421		228.421	140.846	87.575
	0.10 - Mutaties reserves		-491.250	243.207	-248.043	293.049	-541.092
		691010 - Mutatie reserve P10	-491.250	243.207	-248.043	293.049	-541.092
	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden		-64.908	-171.255	-236.163	-240.336	4.173
		603000 - Pachtgronden	-50.680		-50.680	-50.290	-390
		603010 - Huren, zakelijke rechten	-17.430		-17.430	-18.839	1.409
		603020 - Verkoop gemeentelijke gronden		-208.055	-208.055	-215.803	7.748
		603030 - Algemene kosten gronden				9.379	-9.379
		603100 - Beheer overige gebouwen	12.295		12.295	11.445	850
		603101 - Beheer gemeentewerf Paesplasweg 4-6	-42.507	36.800	-5.707	-4.894	-813
		603999 - Directe salariskosten taakveld 0.3	33.414		33.414	28.666	4.748
	0.4 - Overhead		5.212.329	-253.485	4.958.844	4.535.115	423.729
		604000 - Kabinet en representatie	18.500		18.500	17.864	636
		604020 - Communicatie	41.500		41.500	35.271	6.229
		604030 - Externe Bestuursondersteuning	45.000		45.000	34.349	10.651
		604040 - Bestuursondersteuning subsidies	0	0	0	0	0
		604050 - Ondernemingsraad	1.900		1.900	1.483	417
		604080 - Beheer BGT	43.700		43.700	21.876	21.824
		604090 - Poort van Gennep	33.000	-21.260	11.740	3.518	8.222
		604200 - Gemeentekantoor Ellen Hoffmannplein 1	441.884	29.254	471.138	463.408	7.730
		604201 - Stadhuis Markt 1	60.164	-3.285	56.879	56.456	423
		604210 - Bureaukosten algemeen	178.000		178.000	156.890	21.110
		604211 - Bureaukosten archief en vakliteratuur	64.000	66.000	130.000	63.413	66.587
		604212 - Inkoopfunctie	15.000		15.000	7.780	7.220
		604220 - Automatisering	773.209	21.930	795.139	694.042	101.097
		604500 - Personeelskosten	7.682.583	-1.071.461	6.611.122	2.161.911	4.449.211
		604501 - Pers.kosten GV: opleidingenbudget Leefomgeving	35.100		35.100	33.810	1.290
		604502 - Pers.kosten GV: opleidingenbudget Publiek	50.400	5.267	55.667	40.681	14.986
		604503 - Pers.kosten GV: opleidingenbudget Staf/Veiligheid	7.200		7.200	6.455	745
		604504 - Pers.kosten GV: opleidingenbudget Bedrijfsvoering	16.200		16.200	17.333	-1.133
		604510 - Overige kosten personeel	11.586		11.586		11.586
		604520 - Werkkostenregeling, intermediaire kosten	5.000		5.000	2.402	2.598
		604521 - Werkkostenregeling, gerichte vrijstellingen mobiel	31.750	-21.750	10.000	3.745	6.255
		604522 - Werkkostenregeling, gerichte vrijstellingen P&O	4.000	0	4.000	186	3.814
		604523 - Werkkostenregeling, eindheffingsloon forfait	61.975		61.975	58.299	3.676
		604550 - PZ Publiek cluster DIV/ICT		93.381	93.381	71.109	22.272
		604551 - PZ Publiek cluster Zorg & Welzijn		98.319	98.319	91.258	7.061
		604552 - PZ Publiek cluster V&H		-500	-500		-500
		604553 - PZ Publiek cluster Dienstverlening		40.009	40.009	36.574	3.435
		604560 - PZ Leefomgeving cluster O&R		109.868	109.868	110.402	-534
		604561 - PZ Leefomgeving cluster Samenleving		125.200	125.200	116.416	8.784
		604562 - PZ Leefomgeving cluster Ruimte		59.375	59.375	41.735	17.640
		604570 - PZ Bedrijfsvoering cluster Juridische zaken		5.040	5.040	5.212	-172
		604571 - PZ Bedrijfsvoering cluster Inkoop		14.700	14.700	14.782	-82
		604573 - PZ Bedrijfsvoering cluster P&O		74.320	74.320	68.588	5.732
		604580 - PZ Management team		122.108	122.108	97.868	24.240
		604999 - Directe salariskosten taakveld 0.4	-4.409.322		-4.409.322		-4.409.322

Toelichting mutaties reserves (bedragen * € 1.000)	
<i>Lasten</i>	
Toevoeging bestemmingsreserve budgetoverheveling 2017 naar 2018 voor:	
Raad restant budget fractievergoedingen	2
Raad uitzendingen vergaderingen	5
Raad overige kosten	7
Restauratie archiefmateriaal	68
ICT inrichtingsplan, uitwijk in eigen beheer	35
ICT inhuur adviseur	25
ICT koppeling burgerzaken en applicatiebeheer	9
ICT upgrade Verseon	35
Personeelszaken implementatie EHRM	38
Personeelszaken aanpassingen ARBO	10
Personeelszaken organisatieontwikkeling	260
Personeelszaken inhuur	41
Personeelszaken opleidingen	10
Beheer BGT	23
Poort van Gennep	8
	576
<i>Baten</i>	
Overheveling budgetten vanuit 2016 naar 2017	126
Onttrekking bestemmingsreserve verkoop gronden	157
	283
Toelichting verschil "Saldo na bestemming" (bedragen * € 1.000)	
Raad en commissies	17
College, pensioenvoorziening	251
College, voorziening wachtgelden	-175
Advieskosten bestuursondersteuning	11
Bureaunkosten	21
Automatisering	32
Personeelskosten	160
Directe salariskosten	-306
Overige verschillen	35
	46

Raad en commissies € 23.000

Lagere studiekosten raad, minder presentiegelden commissies en lagere kosten uitzenden raadsvergaderingen.

Vrijval pensioenvoorziening wethouders € 251.000

Voor de bepaling van de hoogte van de pensioenvoorziening wethouders is de rekenrente van groot belang. Na jaren van dalende rente en extra stortingen is de rekenrente nu gestegen waardoor ruimte aanwezig is in de voorziening, die moet vrijvallen.

Dotatie voorziening wachtgelden wethouders € 175.000

Bij het opmaken van de jaarrekening was al bekend dat in elk geval één wethouder na de verkiezingen niet terug zou komen waarmee recht bestaat op wachtgeld. Voor deze verplichting is een voorziening gevormd.

Advieskosten algemeen € 11.000

Meer juridische taken zijn intern uitgevoerd. Daardoor was er minder externe ondersteuning voor juridische zaken en inzet voor bezwaren WWB/WMO nodig.

Bureaunkosten € 21.000

Betreft met name lagere kopieer- en portiekosten, deels door incidentele doorbelasting van deze kosten aan andere taakvelden. Of door de verder gaande digitalisering structureel sprake is van lagere kopieer- en portiekosten zal de komende jaren moeten blijken.

Automatisering € 32.000

Lagere telefoonkosten door gunstige aanbesteding en ontvangen vergoeding voor verrichte diensten aan een andere gemeente.

Personeelskosten € 160.000

Het voordeel op de personeelskosten is opgebouwd uit diverse onderdelen.

In de begroting wordt jaarlijks rekening gehouden met declaraties zoals reis- en verblijfkosten. De declaraties zijn lager dan vooraf ingeschat.

De vacatures BGT functioneel beheer en technisch beheer zijn niet ingevuld.

De kosten van de Ondernemingsraad (OR) zijn lager doordat niet alle uren van OR leden zijn vervangen.

Lagere kosten van tijdelijk personeel vanwege langdurige ziekte interim afdelingshoofd Bedrijfsvoering, lagere kosten inhuur P&O medewerkers en minder inhuur vervanging zwangerschapsverlof cluster Ruimte.

Rekening was gehouden met extra kosten voor vervanging van een 3 tal langdurige ziektegevallen.

De werkelijke kosten zijn lager uitgevallen.

Er is ook een voordeel op de inhuur van 2 garantiebanen. Beide banen zijn, na vertrek van medewerkers met een garantiebaan, tijdelijk ingevuld door nieuwe kandidaten met een nul uur tarief, ter beoordeling van geschiktheid.

PROGRAMMA 11 'GEMEENTEFINANCIËN'

In dit programma zijn opgenomen de taakvelden:

- 0.5 Treasury
- 0.61 Onroerend zaakbelasting woningen
- 0.62 Onroerend Zaakbelasting niet woningen
- 0.64 Belasting overig
- 0.7 Algemene uitkering Gemeentefonds
- 0.8 Algemene baten en lasten

Accenten binnen het programma:

De gemeentebegroting is qua vermogens- en liquiditeitspositie op orde. Gennep is in die zin een financieel gezonde gemeente. De exploitatie is meerjarig sluitend, de begroting 2018 en meerjarenbegroting 2019-2021 heeft structureel een positief saldo. De ons ter beschikking staande financiële en personele middelen hebben we zo effectief mogelijk ingezet om zoveel mogelijk voor de lokale samenleving tot stand te brengen.

Taakveld	0.5 Treasury
Portefeuillehouder	P. Lucassen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
0.5.a Financieren tegen zo laag mogelijke kosten.	We hebben nog voldoende liquiditeiten waardoor we in 2017 geen financiering hoeven aan te trekken.	J	In 2017 geen nieuwe financiering aangetrokken.
0.5.b Behartigen van gemeentelijke belangen in Enexis en WML via aandeelhouderschap.	Deelname aandeelhoudersvergaderingen	J	De deelname aan de vergaderingen van Enexis gaat via de Vegal.

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Waterleidingsmaatschappij Limburg N.V.

De WML is de drinkwaterproducent en –leverancier voor inwoners en bedrijven in de provincie Limburg. Daarnaast is de WML ook verantwoordelijk voor het veiligstellen van de openbare watervoorziening. De WML beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water, nu en in de toekomst.

Enexis Holding N.V.

De vennootschap heeft ten doel:

- Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water;
- Het in standhouden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;
- Het doen uitvoeren van alle taken die als gevolg van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld;
- Het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.
- De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen, tegen de laagst mogelijke prijs.

Deelnemingen vennootschappen splitsing Essent.

Deze vennootschappen zijn opgericht in navolging van de aandelenverkoop van Essent. Attero en Publiek Belang Elektriciteitsproductie (PBE) zijn buiten de verkoop gehouden. Met betrekking tot PBE kan worden vermeld dat de aandeelhouders van PBE en Verkoop Vennootschap eind juni 2011 akkoord zijn gegaan met een schikking met Electriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland waardoor de daadwerkelijke overdracht van de aandelen aan RWE kan plaatsvinden. Vervolgens kan de deelneming in PBE worden opgeheven.

De overige vennootschappen zullen weer worden opgeheven zodra de wettelijke termijnen (m.n. claims) hiervoor zijn verstreken.

Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding N.V. (VEGAL)

De vereniging heeft ten doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen der Limburgse gemeenten voor zover die voortvloeien uit hun aandeelhouderschap in de naamloze vennootschap: "Enexis Holding N.V.", alsmede uit hun aandeelhouderschap in de uit Essent N.V. voortkomende vennootschappen. De vereniging tracht dit doel te bereiken door het houden van vergaderingen die gericht zijn op uitvoering van het aan de leden toekomende stemrecht op aandelen in "Enexis Holding N.V.", en de uit Essent N.V. voortkomende vennootschappen, en door alle verdere wettige middelen die de vereniging als geschikt voorkomen.

Taakvelden	0.61 Onroerend zaakbelasting woningen 0.62 Onroerend zaakbelasting niet woningen 0.64 Belastingen overig
Portefeuillehouder	P. Lucassen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
0.6.a Behalen van de begrote inkomsten van algemene middelen van de inwoners en bezoekers van de gemeente, mede ter dekking van de jaarlijkse gemeentelijke uitgaven. Dit tegen zo gering mogelijke kosten en	Regie uitvoering belastingen/WOZ: beoordelen rapportages, voeren voortgangsgesprekken, intermediair tussen gemeente en uitvoeringsorganisatie	J	Ook in 2017 is de regiefunctie ingevuld door middel van overleggen en beoordeling van verschillende rapportages vanuit BsGW. Ook advisering aan de wethouder Financiën en het college heeft uiteraard plaatsgevonden.
	Belastingbeleid	J	In de raad van december zijn

rekening houdend met gematigde lastendrukontwikkeling en in relatie met de tarieven in de omgeving.	(belastingverordeningen en besluiten): adviseren over en opstellen verordeningen en besluiten en voor 1 januari vastgestelde besluiten correct publiceren.		alle belastingverordeningen 2018 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. De vastgestelde besluiten zijn digitaal gepubliceerd.
0.6.b Voldoen aan de eisen van de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ) met bijbehorende uitvoeringsregelingen	Openbaarheid WOZ waarde woningen en berichtenverkeer Landelijke Voorziening WOZ (toezicht op uitvoering door BsGW)	J	In 2017 heeft de aansluiting op de LV WOZ plaatsgevonden, deze is verzorgd door BsGW.
	BAG-WOZ koppeling (toezicht op uitvoering door BsGW)	J	In de loop van 2017 is BsGW begonnen met het leveren van kwaliteitsrapportages hierover.

Bijdrage verbonden partijen aan realisatie programma

Belastingssamenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW)

De BsGW optimaliseert het maatschappelijk rendement door middel van de volgende doelstellingen:

- 1 het minimaliseren van de uitvoeringskosten;
- 2 het optimaliseren van de belastingopbrengsten;
- 3 het beperken en spreiden van de risico's in de bedrijfsvoering;
- 4 het optimaliseren van de kwaliteit van haar dienstverlening aan de burger en haar deelnemers.

Taakvelden	0.7 Algemene uitkering Gemeentefonds
Portefeuillehouder	P. Lucassen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
0.7.a Het verkrijgen van uitkeringen uit het Gemeentefonds welke dienen als dekkingsmiddel en vrij besteedbaar zijn.	Algemene uitkering berekenen o.b.v. de circulaire	J	De circulaire (mei-september- december) zijn doorgerekend en verwerkt in de jaarrekening.

Taakveld	0.8 Overige baten en lasten
Portefeuillehouder	P. Lucassen

Wat willen we bereiken	Wat gaan we er voor doen	Realisatie 2017	
		J/N	Toelichting
0.8.a Baten en lasten zoveel mogelijk functioneel ramen.	Verdeling stelposten naar de taakvelden	J	In de begrotingscijfers 2017 zitten geen stelposten meer.

Wat heeft het gekost

Programma	Taakveld	Grootboeknummer	Primitieve Begroting 2017	Wijziging Begroting 2017	Herziene Begroting 2017	Rekening 2017	Verschil 2017
11 - Gemeentefinanciën			-30.498.666	-951.760	-31.450.426	-30.579.001	-871.425
	0.10 - Mutaties reserves			-34.500	-34.500	-22.835	-11.665
		691011 - Mutatie reserve P11		-34.500	-34.500	-22.835	-11.665
	0.11 - Resultaat van de rekening van baten en lasten		-209.512	671.326	461.814	1.524.056	-1.062.242
		601199 - Saldo van de exploitatie	-209.512	671.326	461.814	1.524.056	-1.062.242
	0.5 - Treasury		-323.904	23.581	-300.323	-295.035	-5.288
		605000 - Geldleningen en uitzettingen < 1 jaar	-582	-6.529	-7.111	-13.823	6.712
		605010 - Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar	798.788	1.751	800.539	798.546	1.993
		605020 - Deelname nutsbedrijven	-162.022	-11.279	-173.301	-174.874	1.573
		605100 - Toegerekende rente vaste activa	-960.088	39.638	-920.450	-904.885	-15.565
	0.61 - OZB woningen		-1.664.527	10.500	-1.654.027	-1.837.736	183.709
		606100 - OZB woningen	-1.708.000	10.500	-1.697.500	-1.882.316	184.816
		606199 - Directe salariskosten taakveld 0.61	43.473		43.473	44.580	-1.107
	0.62 - OZB niet-woningen		-1.092.000		-1.092.000	-864.682	-227.318
		606200 - OZB niet woningen	-1.092.000		-1.092.000	-864.682	-227.318
	0.64 - Belastingen Overig		-80.000		-80.000	-81.338	1.338
		606400 - Overige belastingen	-80.000		-80.000	-81.338	1.338
	0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		-27.140.249	-1.587.588	-28.727.837	-28.735.903	8.066
		607000 - Algemene uitkering gemeentefonds	-27.140.249	-1.457.588	-28.597.837	-28.608.232	10.395
		607001 - Algemene uitkering gemeentefonds voorgaande jaren		-130.000	-130.000	-127.671	-2.329
	0.8 - Overige baten en lasten		11.526	-35.079	-23.553	-265.529	241.976
		608100 - Algemene baten en lasten	11.526	-35.079	-23.553	-265.529	241.976

<u>Toelichting mutaties reserves (bedragen * € 1.000)</u>	
<i>Lasten</i>	
Toevoeging bestemmingsreserve budgetoverheveling 2017 naar 2018 voor: Gem belastingen ondersteuning en koppelingen	12
<i>Baten</i>	
Overheveling budgetten vanuit 2016 naar 2017	34
<u>Toelichting verschil "Saldo na bestemming" (bedragen * € 1.000)</u>	
Incidentele baten	64
Onttrekkingen aan voorzieningen	195
Doorbelasting rente	-16
Onroerend zaak belasting	-54
Directe salariskosten	-1
Overige verschillen incl kostenplaatsen	2
subtotaal verschillen	<u>190</u>
Begroot positief saldo	462
Werkelijk saldo	<u>-1.524</u>
	-872

Incidentele baten € 64.000

Betreft voornamelijk de van het COA ontvangen vergoeding ad. € 59.000 voor plankosten niet gerealiseerd asielzoekerscentrum. De kosten hiervan zijn in voorgaande jaren gemaakt.

Vrijval voorzieningen € 195.000

De gemeente heeft een voorziening voor het groot onderhoud aan de schoolgebouwen. De verantwoordelijkheid voor het groot onderhoud van de schoolgebouwen is in 2015 overgegaan naar de schoolbesturen. Voor de scholen aan de Picardie zijn afspraken gemaakt over nog uit te voeren onderhoud indien nieuwbouw niet doorgaat. De kosten van het nog uit te voeren groot onderhoud zijn lager dan de hoogte van de voorziening waardoor € 184.000 vrijvalt.

De voorziening dubieuze debiteuren is verlaagd met € 11.000 doordat de omvang van de dubieuze debiteuren is afgenomen.

Doorberekende rente € 16.000

Door het achterblijven van de investeringen in met name de rioleringen is de doorberekende rente over de investeringen lager.

Onroerend zaak belasting € 54.000

In januari 2018 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan op een landelijk spelend bezwaar van bungalowpark-exploitanten om niet als bedrijf (niet-woning) te worden aangemerkt, maar als woning. Daarmee vervalt de OZB gebruikersopbrengst en is de OZB eigenarenopbrengst veel lager, omdat het woningtarief lager is dan het niet-woning tarief.

Door deze uitspraak moeten we over het belastingjaar 2016 een bedrag terugbetalen aan een bungalowexploitant en krijgt deze een lagere aanslag over 2017. Het negatieve financiële effect van de uitspraak valt voor een deel weg tegen een hogere opbrengst over het totaal aan onroerend zaak belasting.

Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Iedere gemeente heeft te maken met risico's bij de uitvoering van haar taken. Deze risico's lijken toe te nemen door de uitbreiding van het takenpakket en de complexer wordende samenleving. Een goed afgestemde financiële buffer ofwel weerstandscapaciteit is nodig om te voorkomen dat tegenvallers dwingen tot bezuinigingen of drastische beleidsbijstellingen.

Omdat risico's de mogelijkheden van een organisatie beïnvloeden om deze effectief te kunnen besturen en beheersen, dient inzicht te bestaan in de risico's die de organisatie loopt. De belangrijkste risico's moeten door adequate maatregelen beheerst worden.

Weerstandvermogen

Weerstandvermogen is het vermogen van een gemeente om niet-structurele risico's op te kunnen vangen, zodat het afgesproken gemeentelijke takenpakket toch onverkort kan worden uitgevoerd. Het weerstandvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

Het weerstandvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote kosten te kunnen dekken, en
- alle risico's waarvoor nog geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn (minimaal benodigde weerstandvermogen).

Deze relatie wordt uitgedrukt in een weerstandscoefficiënt. Deze coëfficiënt moet minimaal 1 zijn.

$$\text{Weerstandscoefficiënt} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Minimaal benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Beleid

Het weerstandvermogen is mede van belang bij het bepalen van de "financiële positie" van de gemeente. Een uniform antwoord op de vraag hoe groot het weerstandvermogen van een gemeente zou moeten zijn is niet te geven. Dit is sterk afhankelijk van de eigenheid van de gemeente en het risicoprofiel dat zij heeft. Vanuit het provinciale toezicht zijn ook geen directe normen te geven.

In de Nota Weerstandvermogen en risicomangement 'Weerstand tegen risico's' is o.a. bepaald dat:

1. De weerstand coëfficiënt moet een minimale omvang hebben van 1, voor ieder risico waarvan het financiële gevolg niet is in te schatten wordt de coëfficiënt verhoogd met 0,25 tot een maximum van 2.
2. De minimale ondergrens voor de algemene reserve weerstandvermogen vast te stellen op 10% van de begrote jaaruitgaven met een minimum van € 5.000.000.
3. Van de algemene vrije reserve wordt alleen het niet bestemde gedeelte als directe weerstandscapaciteit meegenomen, het gedeelte dat is gereserveerd voor toekomstige investeringen wordt als niet-direct-beschikbaar meegenomen.
4. Voor berekening onbenutte belastingcapaciteit wordt uitgegaan van de drempeltarieven van de OZB.

Paragrafen

Bij het vaststellen van de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2013-2017 is tevens aangegeven dat in de programmabegroting en jaarrekening de minimale weerstandscapaciteit wordt bepaald. In deze paragraaf is dit opgenomen.

In de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2013-2017 is gevraagd om een gestructureerde en systeemgerichte aanpak en implementatie van het risicomanagement.

Begin 2013 is met hulp van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) een plan van aanpak risicomanagement opgesteld en het implementatietraject is in gang gezet. Waar tot vorig jaar in de programmabegroting/jaarrekening risico's vertaald werden in een financiële weerstandscapaciteit, is de aanpak nu juist gericht op niet-financiële risico's zoals imago, informatie, juridisch/aansprakelijkheid, letsel/veiligheid, materieel, milieu, personeel/arbo, dienstverlening, verbonden partijen/deelnemingen en overige risico's. Rollen en verantwoordelijkheden zijn benoemd.

Gekozen is voor een pragmatische aanpak. Het resultaat is tweedelig: een visuele risicokaart op programmaniveau waarin het risiconiveau (hoog/middel/laag) direct herkenbaar is, de beheersmaatregelen kernachtig omschreven worden en – indien er sprake is van een financieel risico – de weerstandscapaciteit vermeld wordt. De 10 risicokaarten (op programmaniveau) worden vervolgens vertaald in een risicokaart op organisatieniveau. Ook hier geldt: geen grote lijsten maar een toegankelijk en leesbaar model. Een veel belangrijker resultaat is de manier van denken: risicobewust zonder risicomijding.

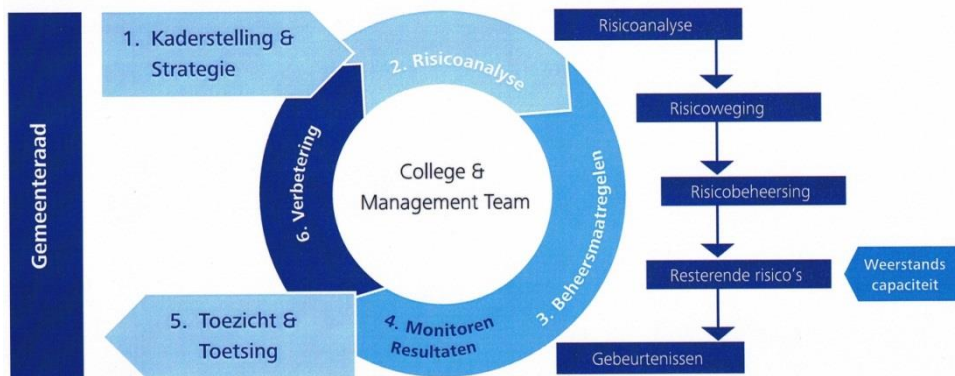
De volgende stappen zijn uitgezet:

- De programmaverantwoordelijken hebben de door NAR opgestelde rapportage en inventarisatie (RISICO-gebeurtenis/oorzaak/gevolg, classificatie-kans/gevolg en de te treffen beheersmaatregelen) aangevuld of bijgesteld.
- Hiermee is een totaalrapportage beschikbaar op programmaniveau, inclusief een risicokaart en de risico's 'in het rode gebied' zijn transparant en herkenbaar. De rapportage wordt ook doorgeleid richting college. De rapportage is als onderdeel opgenomen van de managementrapportage (in 2015 alle risico's, vanaf 2016 alleen de majeure).
- Los van bovenstaand is er de voortgangsrapportage projectmatig werken die werkt met een stoplichtmodel voor risico's. Het kan niet anders zijn dat de identificatie van een risico op projectniveau en bij de overige besluiten op elkaar aansluiten. De overzichten en rapportages op management en bestuursniveau worden dan ook met regelmaat afgestemd.

In de managementrapportage worden de risicokaarten opgenomen met aangevuld de stand van zaken van de beheersmaatregelen. Hiermee is een begin gemaakt met de implementatie van het risicomanagement binnen de reguliere planning & control cyclus.

Paragrafen

Onderstaand het risicomanagement-proces op gemeentelijk niveau.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit kan worden onderscheiden in een structurele weerstandscapaciteit en een incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

Met structurele weerstandscapaciteit worden middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Het betreft middelen welke deel uit maken van de exploitatie:

- De stelpost voor onvoorziene uitgaven;
- de vrije ruimte in de belastingcapaciteit (uitgaande van landelijke rekentarieven).

Berekening structurele weerstandscapaciteit		
	Bedrag	Gekapitaliseerde waarde
Stelpost onvoorzien	€ 25.000	€ 100.000
Vrije ruimte belastingcapaciteit	nihil	
	Totaal	€ 100.000
<i>Voor de gekapitaliseerde waarde is uitgegaan van 4 jaar, de periode waarop de meerjarenbegroting betrekking heeft</i>		

Tabel structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen.

In beginsel betreft dit de optelsom van:

- De stille reserves
- De algemene reserves

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarden van activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd doch direct verkoopbaar zijn indien men dat zou willen. Conform de Nota stille reserves, die in augustus 2006 door de raad is vastgesteld, beperken de stille reserves zich tot verpachte gronden, bosgronden en ondergrond garageboxen. Door verkoop van verpachte gronden is de stille reserve gedaald.

Paragrafen

De omvang van onze stille reserve is:

Actief	Kwantiteit	Waarde	Grondslag waardebepaling
Gronden die regulier verpacht zijn	51	€ 1.836.000	Geschatte opbrengst € 36.000 per hectare. (60% van de waarde pachtvrije gronden)
Gronden met jaarlijkse pacht	3,7	€ 222.000	Geschatte opbrengst € 60.000 per hectare
Bosgronden	124,5	€ 1.245.000	Geschatte opbrengst € 10.000 per hectare
Ondergrond garageboxen	656	€ 32.800	Taxatie € 50 per m2.
	Totaal	€ 3.335.800	

Tabel stille reserves.

Algemene reserves

De algemene reserves bestaan uit de Algemene reserve weerstandsvermogen, de Algemene vrije reserve en de Algemene reserve bouwgrondexploitatie. De Algemene reserve bouwgrondexploitatie wordt meegenomen omdat in de berekening van de minimale benodigde weerstandscapaciteit de risico's van de bouwgrondexploitatie ook zijn meegenomen.

Berekening incidentele weerstandscapaciteit		
	Stand 31 december 2016	Stand 31 december 2017
Algemene reserve weerstandsvermogen	€ 5.000.000	€ 5.000.000
Algemene vrije reserve	€ 5.793.000	€ 4.220.000
Resultaat over het boekjaar	in saldo AVR	€ 1.524.000
Algemene reserve bouwgrondexploitatie	€ 4.966.000	€ 4.518.000
Stille reserves	€ 2.391.500	€ 3.335.800
Totaal	€ 18.150.500	€ 18.597.800

Tabel incidentele weerstandscapaciteit.

In bovenstaand overzicht is geen rekening gehouden met eventuele winsten binnen de bouwgrondexploitatie.

De totale weerstandscapaciteit is € 100.000 en € 18.597.000, totaal € 18.697.000.

Risico's

Alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van grote betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of het eigen vermogen, worden als risico aangemeld.

Risico's kunnen als volgt worden ingedeeld:

- risico's voortvloeiend uit het eigen beleid
- risico's voortvloeiend uit beleid van hogere overheden
- risico's voortvloeiend uit samenwerkingsverbanden
- risico's voortvloeiend uit het handelen van derden
- risico's voortvloeiend uit voor de gemeente niet te beïnvloeden ontwikkelingen

Risico's voortvloeiend uit eigen beleid

Bouwgrondexploitatie

Voor mogelijke risico's in het kader van de bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Bij de bepaling van de minimale weerstandscapaciteit zijn deze risico's meegenomen.

Onderhoud gebouwen

Voor het onderhoud van onze gebouwen worden elke vier jaar meer-jaren onderhoudsplanningen opgesteld. In deze planningen staan de te verwachten kosten van onderhoud voor de komende tien jaar. In 2014 is een planning opgesteld wat heeft geleid tot een hogere jaarlijkse dotatie aan de onderhoudsvoorzieningen. Voor de berekening van de jaarlijkse dotatie wordt een korting toegepast van 20%, gebaseerd op lagere uitgaven uit het verleden en zo beperkt mogelijk uitvoeren van het onderhoud. Op het totale onderhoudsvolume van tien jaar is de korting € 1,6 miljoen. Uiteindelijk moet het onderhoud toch uitgevoerd worden. Ook de markt trekt weer aan waardoor aanbestedingsvoordelen zullen afnemen.

Garanties

Door de gemeente zijn garanties afgegeven voor geldleningen welke door verenigingen of instellingen binnen de gemeente zijn aangegaan. Indien de geldleningen niet worden terugbetaald door de verenigingen of instellingen dan wordt de gemeente hiervoor aansprakelijk gesteld. Hierin zit een gegarandeerde geldlening aan Roepaen. Bekend is dat deze organisatie in financieel zwaar weer zit en een achterstand heeft in de aflossing en rentebetalingen. De raad is hierover vertrouwelijk geïnformeerd. Namens de gemeente, Nationaal Restauratie Fonds en de provincie Limburg is een extern adviseur bezig met het opstellen van een nieuw businessplan voor Roepaen. Dit plan moet leiden tot een hogere en meer structurele inkomstenstroom waardoor het weer mogelijk is aan de rente en aflossing verplichtingen te voldoen.

Open einde regelingen

Door de wetgeving van het Rijk worden de gemeenten steeds vaker geconfronteerd met open einde regelingen, denk hierbij aan de Wet Werk en Bijstand, leerlingenvervoer, Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Wet Sociale Werkvoorziening.

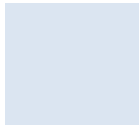
Sociaal domein.

Door de drie decentralisaties is een verruiming ontstaan van taken en verantwoordelijkheden op het gebied van Jeugdzorg, begeleiding en verzorging van ouderen en gehandicapten en arbeidsmarktbeleid. De decentralisaties brengen bijna een verdubbeling van het budget van programma 6 met zich mee. Helaas zijn de middelen die overkomen niet even hoog als die waarmee het Rijk en provincie dezelfde taken hebben uitgevoerd. Als lokale overheid zullen we het systeem dus veel efficiënter moeten vormgeven en zijn we dus niet zonder (financieel) risico. Tot nu zijn we daar goed in geslaagd. Voor het opvangen van eventuele tekorten op het sociale domein is een bestemmingsreserve in het leven geroepen en vanaf 2015 hebben we nog elk jaar een extra bedrag in de reserve kunnen storten en dus nog geen aanspraak hoeven doen.

Planschade

Elke planologische maatregel als bedoeld in artikel 49 WRO kan leiden tot planschade. Artikel 49 a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) maakt afwenteling van planschade op een initiatiefnemer mogelijk.

Om het risico op planschade zoveel mogelijk te beperken is het binnen de gemeente Gennep gebruikelijk om, voorafgaand aan toepassing van ruimtelijke procedures waarbij schade niet kan

Paragrafen

worden afgewenteld, onderzoek te (laten) verrichten naar mogelijke schade die het gevolg kan zijn van de betreffende procedures (de zogenaamde planschaderisico-inventarisatie). Lopende het traject kunnen bijstellingen van de plannen plaatsvinden, ter voorkoming dan wel vermindering van planschade. Schadeclaims die uiteindelijk worden toegekend, en niet afgewenteld kunnen worden, komen ten laste van de post 'onvoorzien' of de algemene vrij besteedbare reserve, omdat we in de begroting geen raming hiervoor opnemen. Binnen de grondexploitatiegebieden wordt waar dat noodzakelijk is wel rekening gehouden met mogelijke planschadeclaims. Het college is bevoegd te beslissen over ingediende planschadeverzoeken.

Risico's voortvloeiend uit het beleid van hogere overheden

Algemene uitkering

Via het Gemeentefonds of via specifieke uitkeringen worden rijksmiddelen aan de gemeenten beschikbaar gesteld. Het gemeentelijk beleid is daarom gevoelig voor rijksmaatregelen die deze genoemde geldstromen betreffen. Vooral ten aanzien van de algemene uitkering is dit risico substantieel. Als het Rijk besluit om te bezuinigen betekent dit voor de gemeente dat de algemene uitkering lager wordt, andersom wordt de algemene uitkering hoger.

Risico's voortvloeiend uit samenwerkingsverbanden

Business Park Venlo (Greenpark) en Villa Flora

De gemeente was deelnemer in de exploitatie van het Business Park Venlo, hierna 'Greenpark' en de exploitatiemaatschappij Villa Flora BV.

Per 1 januari 2017 is de gemeente Gennep uit de gemeenschappelijk regeling Greenpark getreden en heeft de aandelen in Villa Flora B.V. overgedragen. Ons aandeel in de tekorten van beide partijen is afgekocht en voor 50% van ons aandeel hebben we compensatie van de provincie gekregen. Daarnaast heeft de provincie ons gevrijwaard voor toekomstige financiële claims. Ons risico is hiermee nihil geworden.

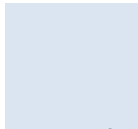
INTOS

Op 9 mei 2005 heeft de gemeenteraad van Gennep haar goedkeuring verleend aan de garantstelling van een lening van € 1.500.000 van de Stichting INTOS. Die lening is nodig om de algemene reserve van INTOS daadwerkelijk te kunnen inzetten ter dekking van de exploitatietekorten. De gemeente Gennep staat samen met de gemeente Mook en Middelaar garant voor de lening. Het restant van deze lening bedraagt op 31 december 2017 € 950.000. Het aandeel van Gennep is 70%, € 630.000.

Naast deze lening staat de gemeente voor 50% garant voor een in het verleden aan de Stichting INTOS verstrekte lening via de NV bank Nederlandse Gemeenten. Het restant van deze lening bedraagt op 31 december 2017 € 1.429.000, aandeel 50% is € 715.000.

Op basis van de concept meerjarenbegroting 2018-2021 van Intos hebben we een extra tekort op de exploitatie van Intos van structureel € 400.000. In 2017 is een onderzoek gedaan naar mogelijke maatregelen aan zowel de inkomsten- als uitgavenkant die kunnen leiden tot een taakstelling ter vermindering van het structurele tekort op de WSW. De uitkomsten van dit onderzoek hebben niet tot een vermindering van het tekort geleid.

In 2018 zal nieuw arbeidsmarkt beleid opgesteld worden met daarin voorstellen om te komen tot een intensievere samenwerking met synergievoordelen.

Paragrafen

Risico's voortvloeiend uit handelen van derden

Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

In het kader van de bruteringsoperatie heeft de gemeente Gennep het risico van de garantieverstrekking c.q. lening verstrekking aan woningcorporaties overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De gemeente fungeert voor dit fonds als "achtervang" en loopt hierbij een minimaal risico.

Waarborgfonds Eigen Woningbouw (WEW)

Het risico van garantieverstrekking in het kader van de Nationale Hypotheek Garantie is ondergebracht in het Waarborgfonds Eigen Woningen. De gemeente fungeert nog als achtervang voor de afgegeven hypotheekgaranties tot 1 januari 2011. Vanaf deze datum is sprake van een 100% rijksachtervang. Uit de liquiditeitsprognoses van het WEW blijkt dat voor de jaren waar de prognoses betrekking op hebben geen aanspraken zijn te verwachten op de achtervangfunctie van de gemeenten.

Risico's voortvloeiend uit voor de gemeenten niet te beïnvloeden ontwikkelingen

Renteontwikkeling

Indien de rente op de geld- en kapitaalmarkt zich ongunstig ontwikkelt ten opzichte van de in de begroting opgenomen percentages, dient rekening te worden gehouden met extra rentelasten voor de leningen welke afgesloten gaan worden. De ontwikkeling kan ook positief zijn als de rente zich gunstig ontwikkelt. De rente is nog steeds laag en de verwachting is dat deze voorlopig laag blijft. Wij hebben een groot financieringsoverschot. Hiervoor rekenen we gezien de lage rente en het verplichtte schatkistbankieren geen rendement. Door het grote financieringsoverschot en het niet incalculeren van renteopbrengsten hebben wij geen renterisico.

Minimaal benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de analyse en beoordelingsmethode zoals vastgelegd in de nota "weerstandsvermogen en risicomanagement" is hieronder berekend wat de minimaal benodigde weerstandscapaciteit is.

In de berekening wordt een kans op optreden en een kans op het financiële gevolg bepaald.

Kans van optreden.

De inschatting van de kans dat een gebeurtenis zich voordoet wordt voor het grootste deel gebaseerd op basis van historische cijfers. Waar een kans op een andere manier wordt berekend wordt dit aangegeven.

Als bekend is hoe vaak een risico zich voordoet moet hier een factor aan worden toegekend. Hierbij wordt de volgende indeling gehanteerd:

Aantal keren dat een gebeurtenis zich voordoet	Kans optreden
≥ 2* per jaar	2,00
1* per jaar of eenmalig	1,00
≥ 2* per vijf jaar	0,50
1* per vijf jaar	0,25
overig	0,10

Kans financieel gevolg

Bij het schatten van de financiële gevolgen wordt in eerste instantie bepaald in welke mate het mogelijk is om financiële gevolgen te bepalen. Hierbij wordt de volgende classificatie gehanteerd:

- Goed: duidelijk is wat de financiële gevolgen van het risico zijn;
- Redelijk: de financiële gevolgen worden bepaald op basis van historische gegevens;
- Slecht: de financiële gevolgen worden op een andere manier bepaald;
- Niet in te schatten: er is geen inschatting te maken van de financiële gevolgen.

De financiële gevolgen van het voordoen van elk risico moeten in beeld worden gebracht, tenzij is aangegeven dat dit niet mogelijk is. Afhankelijk van de mate waarin een inschatting van de financiële gevolgen gemaakt kan worden, wordt het bedrag volledig of deels meegenomen.

Bepaling financiële gevolgen	Kans financieel gevolg
Goed	1,00
Redelijk	0,75
Slecht	0,50
Niet in te schatten	0,00

Berekening minimale weerstandscapaciteit 2017									
Programma	Risico per categorie	Classificatie	Kans optreden	Kans financiële gevolgen	Financieel gevolg	Afgedekt	Minimale weerstandscapaciteit	Toelichting	
6	Open-einde regelingen Intos/IWGM	Redelijk	0,50	0,75	€ 200.000	nee	€ 75.000	Uitgegaan van vier jaar €200.000 extra Exploitatietekort tlv gemeenter Bestemmingsreserve beschikbaar.	
6	Garantiestelling lening INTOS	Slecht	0,00	1,00	€ 800.000	nee	€ 600.000		
6	Uitvoering 3-D's	Niet in te schatten			€ 1.610.500	nee	€ 0		
8	Woningbouw				ondergebracht bij Waarborgfondsen opgenomen in de exploitatie opzetten				
8	Planschade, grondexploitaties								
8	Planschade, overig	Redelijk	0,50	0,75	€ 50.000	nee	€ 18.750		
10	Wachtgeld wethouders						Voorziening gevormd		
AD	Garanties algemeen	Redelijk	0,50	0,75	€ 1.400.000	nee	€ 525.000		
AD	Rente-ontwikkeling, 1% afwijking						Door overschot aan liquide middelen niet opgenomen als risico.		
AD	Onderhoud kapitaalgoederen					ja			
AD	Algemene uitkering	Goed	0,50	1,00	€ 280.000	nee	€ 140.000		1% afwijking
8	Bougrondexploitaties Plan Zwarteweg, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 0		€ 0		Boekwaarde is laag
8	Plan Hogeweg stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 52.000	nee	€ 52.000		2 jaar extra rentelasten
8	Plan Smele, stagnatie verkopen	Goed	1,00	1,00	€ 0		€ 0		Boekwaarde is laag
8	Locatie Gennepershuisweg, latere uitvoering	Goed	1,00	1,00	€ 16.960	nee	€ 17.000		1 jaar later opbrengst
8	Locatie Gennepershuisweg, niet doorgaan verkoop	Goed	0,50	1,00	€ 848.000	nee		Voorziening beschikbaar	
8	Exploitatiebijdrage Heikant	Goed	0,50	1,00	€ 1.000.000	nee	€ 500.000		
Totaal							€ 1.927.750		

Tabel berekening minimale weerstandscapaciteit

Conclusie

De weerstandscapaciteit moet een zodanige omvang hebben dat onvoorziene financiële tegenvallers kunnen worden gedekt. De financiële consequenties van de geïnventariseerde risico's zijn voor een deel redelijk te kwantificeren.

De risico's zijn met de huidige omvang van de weerstandscapaciteit voldoende afgedekt. De weerstand coëfficiënt is € 17.976.000 / € 1.928.000 is 9,3. In de begroting 2017 was de coëfficiënt 8,1. De stijging wordt veroorzaakt door de hogere stand van de reserves en wegvallen risico Businesspark Venlo.

Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Om dit te bereiken is voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid.

De minister heeft in een regeling bepaald welke kengetallen opgenomen moeten worden.

Kengetallen Besluit Begroting en Verantwoording				
	Rekening 2015	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Netto schuldquote	18,64%	23,91%	18,24%	20,76%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	16,09%	22,47%	16,83%	19,38%
Solvabiliteitsratio	32,34%	32,87%	26,77%	33,46%
Grondexploitatie	0,05%	0,06%	0,02%	0,03%
Structurele exploitatieruimte	1,50%	3,43%	0,34%	3,04%
Belastingcapaciteit	94,38%	93,46%	93,63%	93,63%

Tabel kengetallen

Toelichting bij de kengetallen

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Door de jaarlijkse aflossingen op onze vaste geldleningen daalt de schuldquote. Nieuw leningen zijn niet nodig. De afwijking met de begroting 2017 komt door de daling van de overlopende passiva. Deze daling komt grotendeels door afname van de vordering op ons aandeel n de opbrengst van de verkoop van de bedrijventerreinen op de Brem.

Een schuldquote onder de 100% wordt als gezond ervaren hier zitten we ver onder.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. Over het algemeen wordt gesproken van een "gezonde" situatie als de solvabiliteitsratio >20% is. De stijging ten opzichte van de begroting 2017 komt door een hoger eigen vermogen inclusief het batig resultaat over 2017.

Grondexploitatie

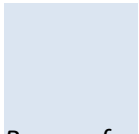
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het kengetal geeft een indicatie over mogelijke risico's in de grondexploitaties in relatie tot de totale "omzet" van de gemeente. Een laag kengetal is gunstig, wat dat betekent een lage boekwaarde in verhouding met de totale jaarlijkse baten. Onze grondexploitaties zijn nog heel beperkt en daarmee een zeer laag kengetal.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten. Ook wordt rekening gehouden met structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Het verschil tussen de structurele baten en lasten wordt uitgedrukt in een percentage van de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Het percentage geeft aan dat onze exploitatie over 2017 ook voor de structurele baten en lasten een batig saldo oplevert.

Paragrafen

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen en of er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig waarbij gekozen is voor de belastingcapaciteit op basis van landelijk gemiddelde tarieven. Voor het landelijk gemiddelde is uitgegaan van het landelijke gemiddelde 2017 zoals gepubliceerd in de Meicirculaire 2017.

Het kengetal is lager dan 100 wat aangeeft dat we onder het landelijk gemiddelde zitten.

Samenvattend oordeel kengetallen

De kengetallen voor de beoordeling van onze financiële positie zijn allemaal gunstig. Lage netto schuldquote's en een solvabiliteitsratio boven de geldende norm geeft een gezonde financieringssituatie aan. De boekwaarden van onze grondexploitaties zijn laag en de risico's zijn afgedekt. Het kengetal structurele exploitatieruimte is positief en het kengetal belastingcapaciteit geeft aan dat er nog ruimte is voor extra belastingverhoging mocht dit noodzakelijk zijn.

Paragraaf lokale heffingen

De gemeentelijke heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente Gennep. Lokale heffingen bestaan uit (algemene) belastingen, bestemmingsbelastingen en retributies. Ook de kwijtscheldingen maken onderdeel uit van deze paragraaf. Maar we kijken vooral naar de financiële gegevens in de vorm van opbrengsten en tarieven (realisatie ten opzichte van de begroting).

De gemeente Gennep heeft de ontwikkeling van de gemeentelijke belastingen gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Een beheerste lastendrukontwikkeling realiseren door samenhang tussen de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing tarieven: het belastingniveau dient een reële bijdrage te leveren aan de gestelde ambities;
- Een trendmatige stijging van de belastingtarieven voor dekking van de trendmatige kostenontwikkeling.
- Een afwijking van deze trendmatige stijging indien extra middelen nodig zijn voor het afdekken van specifieke uitgaven, waarvoor niet op andere wijze dekking binnen de begroting kan worden gevonden.
- De tarieven afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges zijn kostendekkend.

De uitvoering en bevoegdheden op het gebied van de gemeentelijke belastingen en de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ) zijn overgedragen aan Belasting Samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). Dit betekent meer sturen op afstand en minder gedetailleerde informatie.

In onderstaand overzicht zijn de totale belastingontvangsten aangegeven

Overzicht belastingopbrengsten				
Bedragen x € 1.000	Rekening 2015	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Onroerend Zaak Belasting	€ 2.934	€ 2.928	€ 2.959	€ 2.893
Rioolheffing	€ 1.801	€ 1.890	€ 1.883	€ 1.888
Afvalstoffenheffing	€ 959	€ 1.065	€ 1.028	€ 1.055
Hondenbelasting	€ 82	€ 85	€ 84	€ 85
(Woon)Forensenbelasting	€ 40	€ 40	€ 37	€ 21
Toeristenbelasting	€ 1.249	€ 1.306	€ 1.551	€ 1.614
Totaal	€ 7.065	€ 7.314	€ 7.542	€ 7.556

Bij de OZB 2017 is rekening gehouden met het effect van de uitspraak van de HR over de recreatieparken
Bij de afvalstoffenheffing is voor de Diftar € 504.000 aan opbrengst meegenomen.

Tabel belastingopbrengsten

Ontwikkelingen in 2017

– LV WOZ

De aansluiting bij de landelijke voorziening WOZ (LV WOZ) zal voor de gemeente Gennep door BsGW worden verzorgd. De gemeente moet wel als afnemer aansluiten. Voorwaarde voor aansluiting is een goede kwaliteit van de BAG-WOZ koppeling. De LV WOZ fungeert als portaal ten behoeve van de openbaarheid van de WOZ waardes van woningen.

Realisatie in 2017:

De gemeente Gennep is via BsGW per 26-6-2017 definitief aangesloten op de LV WOZ (gegevens beschikbaar vanaf belastingjaar 2015).

– Openbaarheid WOZ waarde woningen

Sinds 2016 moeten gemeenten/samenwerkingsverbanden de WOZ waarden van woningen openbaar maken. Voor niet-woningen blijven de WOZ-waardes niet-openbaar.

Realisatie in 2017:

Met de aansluiting op de LV WOZ in juni 2017 is ook de tijdelijke oplossing van BsGW gestopt. Over de beslissing of en zo ja wanneer WOZ niet-woningen openbaar worden is nog niets bekend.

– Recreatieparken

In de begroting 2017 was het risico opgenomen dat de opbrengsten OZB niet-woningen niet gehaald zouden worden als gevolg van het landelijk spelende bezwaar van bungalowpark-exploitanten om als woning te worden aangemerkt. Als het bezwaar wordt toegekend vervalt de OZB gebruikersopbrengst en is de OZB eigenarenopbrengst veel lager, omdat het woningtarief lager is dan het niet-woning tarief.

Realisatie in 2017:

In januari 2018 is als gevolg van een Hoge Raad uitspraak het bungalowpark aangemerkt als woning. De OZB gebruikersopbrengst vervalt en de OZB eigenarenopbrengst is veel lagers, omdat het woningtarief lager is dan het niet-woning tarief. Het fors negatieve effect over 2016 en 2017 is verwerkt in deze jaarrekening 2017 en ten laste gebracht van het resultaat.

– Woningwaarderingstelsel (WWS)/Proceskosten

In het landelijk woonakkoord is een aanpassing van het WWS voorzien, namelijk het gebruik van de WOZ-waarde bij het bepalen van de maximale huurprijs. Gezien de omvang van BsGW zijn de uitvoeringskosten voor deze nieuwe taak substantieel. Deze kosten zijn echter niet opgenomen in de begroting daar deze taak (vooralsnog) niet is opgenomen in het takenpakket van BsGW, en daarmee ook niet in de bijdragen van de deelnemers van BsGW.

Realisatie in 2017:

De invoering heeft voor 2017 nog niet geleid tot doorrekening van meerkosten aan de gemeente. Voor de proceskosten en de aanvulling van het weerstandsvermogen is dat wel aan de orde. De extra bijdrage is opgenomen in deze jaarrekening.

– Omgevingswet en lokale belastingen

De omgevingswet voegt heel veel regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving samen. De omgevingsvergunning, maar ook de zorgplichten voor de gemeentelijke watertaken en de inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen, vallen onder de reikwijdte van de omgevingswet. De minister kan nadere regels stellen over de berekening van de leges omgevingsvergunning, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Als gevolg hiervan zal waarschijnlijk een wijziging in de gemeentewet moeten plaatsvinden.

Realisatie in 2017:

Het traject van de omgevingswet is vertraagd en heeft in 2017 nog niet geleid tot wijziging van de gemeentewet.

– Verruiming lokaal belastinggebied

Het kabinet heeft in de brief van 24 juni 2016 aan de Tweede Kamer bouwstenen gegeven voor een hervorming van het lokaal belastinggebied. De bouwstenen passen bij het streven van de VNG naar meer financiële flexibiliteit voor gemeenten. Gepleit wordt voor een verschuiving van €4 miljard aan rijksbelastingen naar gemeentebelastingen.

Paragrafen

Verschuiving van Rijks- naar gemeentebelastingen is een keuze die door het volgende kabinet moet worden gemaakt.

Realisatie in 2017:

In 2017 zijn hierin geen nieuwe ontwikkelingen geweest. Beslissingen hierover zijn doorgeschoven naar het nieuwe kabinet, maar hebben geen hoge prioriteit gekregen.

Gecombineerde aanslagen

De aanslagen worden door BsGW opgelegd. Dit betekent dat op de aanslag naast de gemeentelijke heffingen

- onroerende-zaak belastingen (eigenaar woning en niet-woning, gebruiker niet-woning)
- rioolheffing eigenaar
- rioolheffing gebruiker
- afvalstoffenheffing vast deel
- hondenbelasting

ook de waterschap heffingen zijn vermeld (zoals zuiveringsheffing, ingezetenenomslag, waterschap heffing gebouwd). Alle heffingen uiteraard voor zover van toepassing.

Aantal aanslagregels per heffingssoort			
	2015	2016	2017
WOZ beschikking eigenaar	8.610	8.370	8.337
WOZ beschikking gebruiker	1.069	993	835
WOZ beschikking woning huurder	0	2.328	2.375
Onroerende zaakbelastingen eigenaar	8.478	8.305	8.293
Onroerende zaakbelastingen gebruiker	968	893	734
Rioolheffing eigenaar	8.031	7.877	7.829
Rioolheffing gebruiker	7.999	7.967	7.945
Hondenbelasting	1.670	1.619	1.603
Afvalstoffenheffing	7.518	7.483	7.489
Reinigingsrecht (bedrijven)	60	84	81
Afvalstoffenheffing (diftar)	11.252	11.365	0 ¹
Toeristenbelasting	64	96 (incl 29 vlp)	39 ²
Forensenbelasting	31	30	30
¹ diftar aanslagen worden achteraf opgelegd, hierdoor zijn nog geen aantallen 2017 bekend			
² dit betreft nog uitsluitend voorlopige aanslagen. Definitieve aanslagen volgen in 2018.			

Tabel aanslagregels

Onroerende-zaak belasting (OZB) en WOZ

In 2017 zijn nieuwe WOZ-beschikkingen verzonden, zoals wettelijk vereist. Deze zijn (indien mogelijk) op het gecombineerde aanslagbiljet afgedrukt. De peildatum van de WOZ-beschikkingen was 01-01-2016. De WOZ-waarde is de grondslag voor de OZB-aanslag.

In 2017 zijn 425 bezwaren binnengekomen (exclusief diftar bezwaren).

Paragrafen

Kengetallen

	2013 (wpd 2012)	2014 (wpd 2013)	2015 (wpd 2014)	2016 ¹ (wpd 2015)	2017 ² (wpd 2016)
Aantal bezwaarschriften	165	64	830	939	425
* afgehandeld			820	931	418
* in behandeling			10	8	7
Totaal aantal woz objecten onder bezwaar			388	969	313
* woningen			298	864	236
* niet-woningen			90	105	77
% afgehandeld			97,7%	99,0%	99,4%
% afwijzingen			41,2%	21,3%	53,8%
% toewijzingen			58,8%	78,7%	46,2%
wpd = waarde peildatum					
1) vanaf 2016 worden voormeldingen verstuurd					
2) bezwaren diftar zijn hierin nog niet meegenomen					

Tabel bezwaren

Rioolheffing

De rioolheffing is gebaseerd op het geldende GRP. Zie de toelichting bij programma 7.

Afvalstoffenheffing

Zie de toelichting bij programma 7.

Hondenbelasting

Elk jaar wordt door BsGW een steekproefcontrole gehouden.

Kengetallen

	2013	2014	2015	2016	2017
- Tarieven					
1 ^e hond	€ 51,60	€ 52,80	€ 53,52	€ 54,12	€ 54,48
volgende honden	€ 72,60	€ 74,40	€ 75,36	€ 76,20	€ 76,68
kennels	€ 340,92	€ 348,00	€ 354,00	€ 357,00	€ 360,00
- totale opbrengst	€ 80.820	€ 84.426	€ 84.666	€ 85.191	€ 85.256
- aantal honden					
1 ^e hond	1.307	1.295	1.441	1.406	1.401
volgende honden	165	158	182	185	189
kennels	6	6	7	7	7
Het aantal honden is altijd een momentopname, aangezien dagelijks honden kunnen worden aan- en afgemeld.					

Tabel hondenbelasting

Forensenbelasting

Doordat steeds meer mensen ingeschreven zijn als inwoner in de Basisadministratie Personen staan de opbrengsten voor de forensenbelasting onder druk.

Toeristenbelasting

De definitieve aanslagen 2016 zijn in 2017 opgelegd. Aangezien de definitieve aanslag altijd pas na afloop van het kalenderjaar kan worden opgelegd, wordt de (verwachte) opbrengst van de definitieve aanslag niet meer opgenomen als nog te ontvangen in het betreffende belastingjaar, maar verantwoord in het jaar waarin deze opgelegd wordt. Naast de definitieve aanslagen 2016 zijn

Paragrafen

ook de voorlopige aanslagen 2017 in de rekening 2017 als opbrengst opgenomen voor de toeristenbelasting.

Kengetallen

Vanaf 2011 is sprake van een differentiatie in de tarieven. Een hoger tarief voor hotels en vakantieonderkomens en een lager tarief voor campings, B&B e.d. Het hoge tarief is voor 2017 met € 0,05 per persoon per nacht verhoogd ten opzichte van 2016 op grond van een eerder genomen raadsbesluit. Het werkelijke aantal overnachtingen over 2017 zal pas in de loop van 2018 bekend zijn, omdat dan pas de aangiftes over 2017 binnen zijn.

	W 2013	W 2014	W 2015	W 2016	B 2017
Toeristische overnachtingen	899.898	951.648	956.705	962.196	994.139
Aantal overnachting bungalowparken	820.662	874.584	880.259	881.499	920.000
Aantal overnachtingen bij hotels	2.910	3.577	2.131	3.864	3.864
Aantal overnachtingen op overige locaties	76.326	73.487	74.315	76.833	70.275

Tabel aantal overnachtingen

Kwijtscheldingsregeling

Het percentage van de kwijtscheldingsnorm is 100 % van de gemeentelijke bijstandsnorm.

Kwijtschelding wordt verleend voor:

- de hondenbelasting ter zake van de eerste hond;
- de rioolheffing die wordt geheven naar het aantal kubieke meters afvalwater dat vanuit een eigendom wordt afgevoerd (rioolheffing gebruik);
- het vaste bedrag aan afvalstoffenheffing, zijnde het basistarief, alsmede van het verschuldigde bedrag aan afvalstoffenheffing voor 16 ledigingen per half jaar van zowel de container voor restafval als de container voor groente-, fruit- en tuinafval;
- de leges ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een verklaring omtrent inkomen en vermogen.

Omdat BsGW kwijtschelding die aan ondernemers wordt verleend niet apart registreert is het effect niet bekend.

Kengetallen

	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal aantal aanvragen	460	718	665	745	417
Totaal bedrag kwijtscheldingen	€ 56.616	€ 55.585	€ 51.430	€ 56.314	€ 42.294
kwijtschelding per belastingsoort					
* Afvalstoffenheffing			€ 19.469	€ 21.065	€ 22.136
* Diftar			€ 14.756	€ 15.970	€ 0
* hondenbelasting			€ 2.020	€ 2.435	€ 2.520
* rioolheffing gebruik			€ 15.185	€ 16.843	€ 17.638

kwijtscheldingen 2015/2016 zijn aangepast aan de stand 31-12-17. In de kwijtschelding 2017 zijn de Diftar nog niet meegenomen

Tabel kwijtschelding

Het bedrag en de aantallen betreffen uitsluitend de kwijtscheldingen met betrekking tot het betreffende belastingjaar. De kwijtschelding voor Diftar belastingjaar 2017 is nog niet meegenomen, omdat deze aanslagen pas in 2018 worden opgelegd.

Oninbaar

Over het algemeen vinden oninbaar verklaringen pas plaats na minimaal 5 jaar. Echter in een aantal gevallen vindt al eerder oninbaar verklaring plaats.

Daarom zijn de bedragen oninbaar voor de diverse belastingjaren nog geen eindstand.

	2015	2016	2017
Bedrag oninbaar naar belastingjaar	€ 13.433	€ 4.553	€ 1.033

Tabel oninbaar

Kostendekkendheid leges en heffingen

Vanaf 2017 is het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoorden van toepassing. Hierdoor zijn de totale kosten van de organisatie niet meer verdeeld over de diverse taken van de gemeente. Alleen de directe salariskosten van medewerkers die werken voor een bepaald taakveld komen op het betreffende taakveld. De kosten van management, ondersteunende afdelingen, huisvesting etc. zijn kosten van overhead en komen op het afzonderlijke taakveld 'Ondersteuning organisatie'.

Door deze wijziging staan op de taakvelden niet meer de integrale kosten waardoor niet direct te herleiden is of een heffing kostendekkend is.

De belangrijkste activiteiten waar kosten worden verhaald staan op de taakvelden Burgerzaken, Wonen en Bouwen, Riolering, Afval en Begraafplaatsen.

Op basis van de ureninzet 2016 is per medewerker een opzet gemaakt voor welke taakvelden hij/zij werkzaam is c.q. sprake is van ondersteunende werkzaamheden. Voor deze personeelsleden zijn de salariskosten rechtstreeks verdeeld over de taakvelden. De salariskosten van de overige personeelsleden maken onderdeel uit van taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie (overhead). Hier staan ook de kosten van huisvesting en ICT.

De totale kosten van taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie zijn afgezet tegen de salariskosten die rechtstreeks op de taakvelden zijn verantwoord wat leidt tot een opslagpercentage voor overhead. In de paragraaf Bedrijfsvoering is een overzicht opgenomen van de kosten van de organisatie en berekening van het opslagpercentage voor overhead.

Over de boekwaarde van de investeringen wordt 2,5% aan omslagrente berekend, dit is een onderdeel van de begrote kosten op het taakveld. In de berekening van de reinigings- en rioolheffingen is uitgegaan van een rentelast van 4%. Het percentage van 4% is afgeleid van de gemiddelde rente die wij als gemeente betalen over de afgesloten vaste geldleningen.

De toerekening van overhead, aanvullend rente en BTW vindt extracomptabel plaats.

In onderstaand overzicht staan de berekeningen of tarieven kostendekkend zijn geweest.

Overzicht kostendekkendheid					
	Riolering	Afval- inzameling	Begraafplaats	Marktgeden	Leges
Kosten taakveld	1.435.270	1.331.153	56.561	24.778	218.435
Inkomsten taakveld	22.515	569.211	0	5.619	
Nette kosten taakveld	1.412.755	761.942	56.561	19.159	218.435
Toe te rekenen kosten					
Overhead	154.612	39.641		4.607	176.527
Rente	216.416	6.128			
BTW	214.317	264.117			
Totale kosten	1.998.100	1.071.828	56.561	23.766	394.962
Opbrengst heffing	1.883.333	1.055.278	43.424	5.619	481.382
Dekkingspercentage	94,3%	98,5%	76,8%	23,6%	121,9%

Tabel kostendekkenheid tarieven

Voor de leges zijn de werkelijke opbrengsten hoger dan de kosten. Dit door de afgifte van een grote bouwvergunning waardoor de opbrengsten hoger zijn dan begroot. Daarnaast hebben we lagere kosten bij de RUD.

Paragraaf grondbeleid

1. Algemeen

Op 29 mei 2017 is de Nota grondbeleid 2017 door de gemeenteraad vastgesteld. Ten opzichte van de vorige nota zijn geen relevante beleidswijzigingen opgenomen. In de nota grondbeleid 2017 komen de instrumenten voor grondbeleid aan de orde en worden de relevante regelgeving en financiële aspecten belicht. In de nota zijn ook de grondprijzen opgenomen. Tenslotte geeft de nota een doorkijk naar de invloed van de omgevingswet op het grondbeleid.

Door de invoering Wet modernisering vennootschapsbelasting (Vpb) per 1 januari 2016 en de daarop aansluitende wijziging van het BBV heeft in de jaarrekening 2015 een opschoning plaatsgevonden van onze balanspositie voorraad gronden. Alleen de in eigen beheer in exploitatie genomen plannen vallen onder de nieuwe regelgeving als zijnde grondexploitatie.

2. In exploitatie genomen plannen

Omgeving Zwarteweg

Plan Zwarteweg is een woningbouwlocatie in Milsbeek met nog een beperkt aantal kavels. In 2017 heeft de gemeente de laatste kavel verkocht (levering en betaling begin 2018). Via een exploitant zijn nog enkele kavels beschikbaar. Het plan is nagenoeg volledig woonrijp gemaakt. De looptijd van de exploitatieopzet is tot en met 2021.

Hogeweg

Het plan Hogeweg in de kern Ven Zelderheide biedt ruimte voor in totaal 37 woningen en is volledig bouwrijp gemaakt. In het plan zijn zeven kavels opgenomen in de Ruimte voor Ruimte regeling. Het plan wordt gefaseerd woonrijp gemaakt.

In 2007 is begonnen met de uitgifte van de kavels. De verkoop stagneert, vanaf 2012 is niets meer verkocht. In 2017 heeft het college van BenW besloten dat 3 kavels voor in totaal 5 woningen worden betrokken bij een grondruil. Begin 2018 is de raad akkoord gegaan met deze grondruil waardoor er nog kavels voor 15 te bouwen woningen beschikbaar zijn.

De planning loopt tot en met 2024. Het risico bestaat dat de verkoop stil blijft liggen waardoor de looptijd langer wordt en daarmee de rentelasten hoger worden.

Smele 2

Het plan Smele 2e fase is voor de woningbouwbehoefte van de dorpskern Heijen en zit in de afrondende fase. Het plan is geheel woonrijp gemaakt. In 2017 zijn twee percelen verkocht waarvan een perceel in 2018 wordt geleverd. Resteert nog een vrije sector kavel.

Genneperhuisweg.

Dit plan betreft de locatie van de voormalige gemeentewerf aan de Genneperhuisweg. De marktpartij die in beeld was voor de ontwikkeling van de locatie is afgehaakt. In de raad van 2 oktober 2017 is besloten om het plan op te knippen en in eerste instantie het gebied rondom de Gennepermolen te ontwikkelen met als uitgangspunt budgettair neutraal resultaat. In dit gedeelte komen maximaal tien wooneenheden.

Voor het restant van het gebied geldt een organische ontwikkeling. We gaan uit van initiatieven uit de markt. Het bestemmingsplan geeft mogelijkheden voor de invulling van dit gedeelte.

Paragrafen

Locatie Hoofdstraat Heijen.

Het plan locatie Hoofdstraat Heijen voorziet in de bouw van 10 nultredenwoningen, 2 appartementen en een ontmoetingsruimte/huiskamer rondom een autoluw hofje. Het plan wordt in één keer gerealiseerd door Destion.

Voor het plan is een exploitatieopzet gemaakt met een verlies van € 11.000.

3. Financieel beleid en financiële voortgang

Wet modernisering vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen

Per 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelasting (Vpb) van kracht geworden. Vanaf het begin van de invoering Vpb was duidelijk dat de Grondexploitaties door de nieuwe wet onder de vennootschapsbelasting vallen. Op 1 januari 2016 hadden we vier actieve grondexploitaties:

- Plan Zwartweg in Milsbeek
- Plan Hogeweg Ven Zelderheide
- Plan Smele Heijen
- Locatie Genneperhuisweg

In 2018 wordt hier de exploitatie van een terrein aan de Hoofdstraat in Heijen aan toegevoegd.

De winstbepaling voor de Vpb kijkt af van de exploitatieopzetten die zijn opgesteld conform het BBV. Belangrijke verschillen zijn de rente, bovenwijkse voorzieningen en indirecte kosten. Voor de Vpb mag alleen de daadwerkelijk betaalde rente meegenomen worden, dus geen rente over eigen financiering. Reserveringen voor bovenwijkse voorzieningen zijn voor de vpb ook geen kosten. De economische waarde van de lopende grondexploitaties komt terug in de fiscale openingsbalans per 1 januari 2016. Wat is de waarde van de nog te verkopen percelen minus de nog te maken kosten? Een hoge (fiscale) openingsbalans beperkt de kans op winst. Deze fiscale openingsbalans hoeft niet op 1 januari 2016 bepaald te zijn. Voor de eerste aangifte Vpb, boekjaar 2016, hebben we uitstel gekregen en moet in mei 2018 ingediend zijn. In mei 2018 kan de fiscale openingsbalans nog aangepast worden.

De plannen die wij hebben zijn beperkt van omvang. We hebben berekeningen gemaakt van de mogelijke waarde voor de openingsbalans en te betalen vpb. Deze voorlopige berekeningen onderschrijven de conclusie dat de te betalen vpb beperkt is en opgevangen kan worden vanuit de lopende exploitaties c.q. algemene reserve bouwgrondexploitaties. Voor te betalen vpb is daarom geen bedrag opgenomen in de begroting.

Financieel beleid

De verkoop van bouwgrond in de gemeente Genneep is gestagneerd. In de jaren 2014-2016 is heel weinig verkocht. In 2017 was belangstelling voor kavels in Heijen. Zowel de voorraad aan gronden als de boekwaarde zijn beperkt van omvang waardoor de financiële risico's gering zijn.

De commissie BBV heeft in een Notitie Grondexploitaties opgenomen dat voor de winstneming uitgegaan moet worden van de percentage of completion (POC) methode. Deze methode betekent dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst wordt genomen. Een notitie van de commissie BBV is niet bindend maar in reactie op vragen heeft de commissie BBV aangegeven dat deze methode toegepast moet worden.

Voor de plannen Zwartweg en Smele is in 2015 tussentijds winst genomen. Dit vooruitlopend op de invoering van de VPB. Toepassing van de POC methode leidt voor het plan Smele in 2017 tot een aanvullende winstneming van € 150.000. De tussentijdse winstneming in 2015 bij het plan Zwartweg was zodanig dat een aanvullende winstneming in 2017 niet aan de orde is. De plannen Hogeweg, Genneperhuisweg en Hoofdstraat Heijen hebben een verlies waardoor tussentijdse

Paragrafen

winstneming niet aan de orde is.

De tussentijdse winsten zijn toegevoegd aan de algemene reserve grondexploitaties. Toekomstige winsten van bouwgrondexploitaties worden in eerste instantie ingezet om de algemene reserve bouwgrondexploitatie op het gewenste niveau te brengen.

Voor verliezen is een voorziening getroffen. De voorziening wordt in mindering gebracht op de boekwaarde. De boekwaarde van de grondexploitaties bestaat uit de werkelijk gemaakte kosten minus de werkelijk gerealiseerde opbrengsten en de voorziening indien een verlies verwacht wordt.

Bij het vaststellen van de nota Grondbeleid in de raad van 8 mei 2017 zijn ook de grondprijzen vastgesteld. Hierbij is bepaald dat voor percelen > dan 500 m² tot 500 m² de reguliere grondprijs van € 210 wordt gehanteerd. Voor de m² tussen 500 en 1.000 50% van de reguliere grondprijs, € 105 en voor de m² boven de 1.000 een prijs van € 60. In de plannen Hogeweg en Smele hebben we percelen groter dan 500 m². In het plan Hogeweg hebben we zelfs twee percelen > dan 1.000 m². Voor deze plannen is de potentiële opbrengst naar beneden bijgesteld.

Financiële voortgang

In onderstaand overzicht is het verloop van de boekwaarden opgenomen.

Verloop boekwaarden grondexploitaties									
Best.plan	Boekwaarde 1 januari	Rente	Kosten	Opbrengsten	Mutatie voorziening grex/resultaat	Mutaties algemene reserve grex	Boekwaarde 31 december	m2	prijs per m2
Zwarteweg	187.052	3.741	39.213	-14.900			215.106	3.050	71
Hogeweg	1.350.510	27.010	7.560				1.385.080	9.372	148
Smele2	-40.482	0	15.737	-156.660	150.000		-31.405	1.316	-24
Genneperhuisweg	1.360.000	27.200	28.459		-55.659	-339.000	1.021.000	2.424	421
Hoofdstraat Heijen	0		41.129				41.129	3.210	13
<i>Totaal gronden in exploitatie</i>	2.857.080	57.951	132.098	-171.560	94.341	-339.000	2.630.910		

Tabel overzicht verloop boekwaarden

In 2017 zijn de kosten voor de grondexploitaties zeer beperkt geweest. De kosten bestaan hoofdzakelijk uit doorbelasting kosten van de eigen organisatie en rente. De kosten voor bouw of woonrijpmaken waren zeer beperkt. In het plan Smele is één kavel verkocht.

De in 2017 gemaakte kosten voor het plan Genneperhuisweg zijn ten laste van de voorziening waardering grondexploitaties gebracht.

De voorbereidingskosten voor de ontwikkeling van de locatie aan de Hoofdstraat in Heijen zijn geactiveerd.

Verwachte resultaten

De grondexploitaties zijn per balansdatum geactualiseerd. De belangrijkste bijstellingen zijn de vertaling van de nieuwe grondprijzen in de plannen Hogeweg en Smele. Bij de kavels van meer dan 500 m² zijn de prijzen voor de m² boven de 500 verlaagd.

De nog te maken kosten, te realiseren opbrengsten en verwachte resultaten zijn weergegeven in onderstaande tabel. Van het resultaat is ook de contante waarde in 2018 opgenomen.

Overzicht nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten						
Best.plan	Boekwaarde 31-12-2017	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat	Contante waarde resultaat	Opvang nadelig resultaat
Zwarteweg	215.106	232.415	-540.944	-93.423	-€ 86.308	
Hogeweg	1.385.080	480.764	-1.699.935	165.909	€ 144.434	voorziening
Smele2	-31.405	62.880	-243.180	-211.705	-€ 203.484	
Genneperhuisweg	1.021.000	563.100	-848.040	736.060	€ 666.672	voorziening
Hoofdstraat Heijen	41.129	261.350	-291.533	10.946	€ 10.731	voorziening
totaal	2.630.910	1.600.509	-3.623.632	607.787		

Tabel overzicht nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten

Zwarteweg Milsbeek

De gemeente heeft nog één kavel waar overeenstemming is over de verkoop, levering in 2018. De projectontwikkelaar heeft nog vijf kavels. Voor de afronding van het woonrijpmaken zijn middelen beschikbaar. Daarnaast is rekening gehouden met de kosten van inzet van de eigen organisatie. We verwachten een positief resultaat bij de afsluiting van dit plan in 2021.

Hogeweg Ven Zelderheide

Vanaf 2012 zijn in dit plan geen kavels meer verkocht. Op 29 mei 2017 zijn de nieuwe prijzen vastgesteld waarin een staffel is opgenomen voor de grotere percelen. Boven de 500 m² geldt een lagere prijs. In het plan Hogeweg liggen vijf grote Ruimte voor Ruimte kavels waardoor de nieuwe prijzen een fors effect heeft op de potentiële opbrengst, een verlaging van € 340.000. Door deze bijstelling van de grondopbrengsten verwachten we een verlies op dit plan van € 212.000. Voor dit verlies is in deze jaarrekening een voorziening getroffen.

Smele 2 Heijen

De beschikbare percelen in het plan Smele zijn groter dan 500 m². Bij het in 2017 verkochte perceel is de korting voor de m² >500 toegepast. Voor de resterende twee percelen is de potentiële opbrengst naar beneden bijgesteld. Van een perceel is al bekend dat dit in 2018 wordt verkocht. Voor civiele aanpassingen is nog budget beschikbaar. Rekening is gehouden met kosten van de eigen organisatie. In 2017 is een tussentijdse winst genomen op dit plan van € 150.000.

Locatie Genneperhuisweg Gennep

Voor het plan Genneperhuisweg is een knip gemaakt. Voor het terrein nabij de voormalige brandweerkazerne is de potentiële opbrengst vervallen omdat deze middelen worden ingezet voor de inrichting van het terrein en de alternatieve invulling van de voormalige kazerne. De boekwaarde is in 2017 verlaagd.

Voor het restant van het terrein is de looptijd verlengd naar 2022. Rekening is gehouden met rentelasten over de boekwaarde en een beperkte inzet van de eigen organisatie. Deze nog te maken kosten worden gedekt uit de voorziening waardering grondexploitaties. Aanvullend is voor het verschil tussen de boekwaarde en de potentiële opbrengst ook een voorziening gevormd. De risico's voor dit plan zijn dus afgedekt in de voorziening.

Hoofdstraat Heijen

De locatie Hoofdstraat Heijen is een nieuw plan van beperkte omvang. Met Destion is overeenstemming over de te verkopen gronden en de prijs. De opbrengst ligt hiermee vast. De te verwachten kosten zijn hoger dan de opbrengst, € 11.000. Voor dit tekort is een voorziening gevormd.

Paragrafen

Voorziening waardering grondexploitaties

Voor de tekorten bij de plannen Hogeweg, Gennepershuisweg en Hoofdstraat Heijen is een voorziening gevormd.

In onderstaand overzicht is het verloop van de voorziening waardering grondexploitaties en de onderbouwing van de hoogte van de voorziening opgenomen.

Voorziening waardering grondexploitaties	
Stand 1 januari	€ 780.600
Afboeking kosten Gennepershuisweg 2017	-€ 55.659
Bijstellingen diverse plannen	€ 187.979
Stand 31 december	€ 912.920
<i>Specificatie opbouw saldo</i>	
<i>Gennepershuisweg boekwaarde</i>	€ 1.021.000
<i>Gennepershuisweg nog te maken kosten</i>	€ 224.100
<i>Gennepershuisweg opbrengst</i>	-€ 509.040
<i>Verwacht verlies plan Hogeweg Ven Zelderheide</i>	€ 165.910
<i>Verwacht verlies plan Hoofdstraat Heijen</i>	€ 10.950
	€ 912.920

Tabel verloop voorziening waardering grondexploitaties.

Algemene reserve bouwgrondexploitatie

Op de algemene reserve bouwgrondexploitaties ligt een claim voor nog te maken kosten De Brem, beschikbaar 2018-2020 € 126.000.

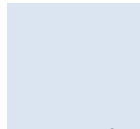
Het restant van de locatie Gennepershuisweg heeft nog een boekwaarde. Mocht de ontwikkeling hiervan niet doorgaan dan moet de boekwaarde afgeboekt worden. De gemeente heeft ook nog een vordering van 1 miljoen op Parkvisie van gemaakte kosten voor het plan Heikant. Over deze vordering lopen we een risico.

De algemene reserve grondexploitaties biedt voldoende ruimte om de hierboven genoemde risico's op te vangen.

Hieronder is het verloop van de algemene reserve grondexploitaties weergegeven.

Overzicht verloop algemene reserve grondexploitatie	
Stand 1 januari	€ 4.966.257
Kosten afwikkeling De Brem	-€ 71.202
Winstneming plan Smele	€ 150.000
Verlaging boekwaarde Gennepershuisweg	-€ 339.000
Aanvulling voorziening waardering grondexploitaties	-€ 187.979
Stand 31 december	€ 4.518.076

Tabel verloop Algemene reserves grondexploitaties.

Paragrafen

Fonds bovenwijkse voorzieningen

In 2017 is een perceel in het plan Smele verkocht, 992 m². Per m² storten we € 5 in het fonds.

Overzicht fonds bovenwijkse voorzieningen	
Stand 1 januari	€ 134.327
Toevoeging op basis verkochte m2	€ 4.960
Stand 31 december	€ 139.287

Tabel verloop fonds bovenwijkse voorzieningen.

Paragraaf bedrijfsvoering

1. Algemeen

De paragraaf bedrijfsvoering gaat in op de wijze waarop we georganiseerd zijn, de aansturing van de processen en de inzet van de middelen in onze gemeente. De bedrijfsvoering richt zich op doelmatige, doeltreffende en rechtmatige realisatie van programma's. Het beleid van de gemeente wordt vormgegeven binnen de programma's. De bedrijfsvoeringsprocessen zorgen ervoor dat de programma's worden uitgevoerd.

De bedrijfsvoering van de gemeente wordt bepaald door ontwikkelingen binnen en buiten de organisatie. Het realiseren van een effectieve en efficiënte organisatie betekent voortdurend anticiperen op deze ontwikkelingen. Het afgelopen jaar is het proces gestart om te komen tot een organisatieverandering. Daarnaast is de bedrijfsvoering doorontwikkeld langs thema's als digitalisering, samenwerking, beheersing en transparantie.

Op deze plek wordt verantwoord op welke wijze vanuit de verschillende aspecten invulling is gegeven aan de (bedrijfsvoerings)doelen van de gemeente.

2. Organisatieontwikkeling

De samenleving om ons heen is volop in beweging. Behoeften van inwoners, ondernemers en andere partijen waarmee we te maken hebben, veranderen. Dat vraagt om een andere houding van ons als gemeente. Om aansluiting bij de maatschappij te blijven houden is het noodzakelijk de structuur van onze ambtelijke organisatie anders in te richten.

Dit organisatie ontwikkeltraject is gestart in 2017 en zal zijn beslag krijgen in 2018. De nieuwe structuur moet ervoor zorgen dat de organisatie sneller en beter in kan spelen op vragen van individuele inwoners en van de samenleving als geheel. Daarnaast draagt de nieuwe structuur bij aan het optimaliseren van de efficiëntie van de producten en dienstverlening, het verkleinen van de kwetsbaarheid en het verder verbeteren van de kwaliteit van producten en dienstverlening.

3. Personeel

De gemeente voert de taken uit met ca. 107 fte. De ongeveer 130 medewerkers zijn verdeeld over de afdelingen Leefomgeving, Publiekszaken en Bedrijfsvoering. In onderstaand overzicht zijn de totale kosten van de organisatie weergegeven. De stijging van de personeelslasten 2017 ten opzichte van 2016 komt door de CAO verhogingen.

Specificatie kosten organisatie				
	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2017 incl wijzigingen	Rekening 2017
Personeelskosten	€ 8.183.400	€ 7.905.794	€ 7.559.670	€ 7.654.853
Gemeentekantoor E. Hoffmannplein	€ 485.000	€ 441.884	€ 471.138	463.408
Stadhuis Markt 1	€ 65.700	€ 60.164	€ 56.879	€ 56.456
Doelen 2	-€ 7.000	€ 0	€ 0	€ 0
Communicatie en representatie	€ 50.100	€ 60.000	€ 60.000	€ 53.135
Externe bestuursondersteuning	€ 38.700	€ 46.900	€ 46.900	€ 35.832
Beheer BGT, poort van Gennep	€ 46.400	€ 76.700	€ 55.440	€ 56.180
Bureaunkosten/Inkoopfunctie	€ 156.100	€ 193.000	€ 193.000	€ 164.670
Vakliteratuur	€ 54.100	€ 64.000	€ 130.000	€ 130.913
Automatiseringskosten/ICT	€ 815.300	€ 773.209	€ 795.139	€ 762.804
Bedrijfsauto's	€ 22.800	kosten rechtstreeks naar taakveld		
Totaal kosten organisatie	<u>€ 9.910.600</u>	<u>€ 9.621.651</u>	<u>€ 9.368.166</u>	<u>€ 9.378.251</u>
Salariskosten rechtstreeks op taakvelden		€ 4.409.323	€ 4.409.323	€ 4.155.794
Kosten ondersteuning organisatie		€ 5.212.328	€ 4.958.843	€ 5.222.457
Kosten ondersteuning in % directe salariskosten		118%	112%	126%
Totaal salariskosten		€ 7.643.298	€ 7.511.049	€ 7.226.669
Salariskosten rechtstreeks op taakvelden		€ 4.409.323	€ 4.409.323	€ 4.155.794
Salariskosten ondersteuning organisatie		€ 3.233.975	€ 3.101.726	€ 3.070.875

Tabel specificatie kosten organisatie.

Op basis van de ureninzet 2016 is per medewerker een opzet gemaakt voor welke taakvelden hij/zij werkzaam is c.q. of sprake is van ondersteunende werkzaamheden. Voor deze personeelsleden zijn de salariskosten rechtstreeks verdeeld over de taakvelden, totaal € 4,16 miljoen. De werkelijke salariskosten op de taakvelden zijn lager dan begroot. Vacatureruimte is deels ingezet voor het inhuren van vervanging. De kosten van de vervanging zijn verantwoord op het taakveld Overhead en niet verdeeld over de programma's. Hiervoor is ook geen begrotingswijziging gemaakt. De salariskosten van de overige personeelsleden maken deel uit van taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie (overhead). Hier staan dus ook de kosten van huisvesting en ICT.

Uit het overzicht is ook de verhouding direct en overhead af te leiden wat van belang is voor de berekening van de kostendekking van de tarieven. Deze berekening is extracomptabel (dat wil zeggen niet in de boekhouding verwerkt) maar ingeval van procedures over de hoogte van de tarieven moet de organisatie aan kunnen tonen hoe het opslagpercentage tot stand is gekomen.

De gemeente Gennep maakt in aanvulling op de eigen formatie veelvuldig gebruik van samenwerking met omliggende gemeenten en andere partijen. Deze samenwerking doet zich zowel beleidsinhoudelijk voor als in de uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken. Concrete voorbeelden op het vlak van personeel zijn mobiliteit (BanenpleinLimburg en Meester-in-je-werk-week), de digitalisering van het personele beheer (E-HRM), regionale arbeidsvoorwaarden en banenafspraken voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

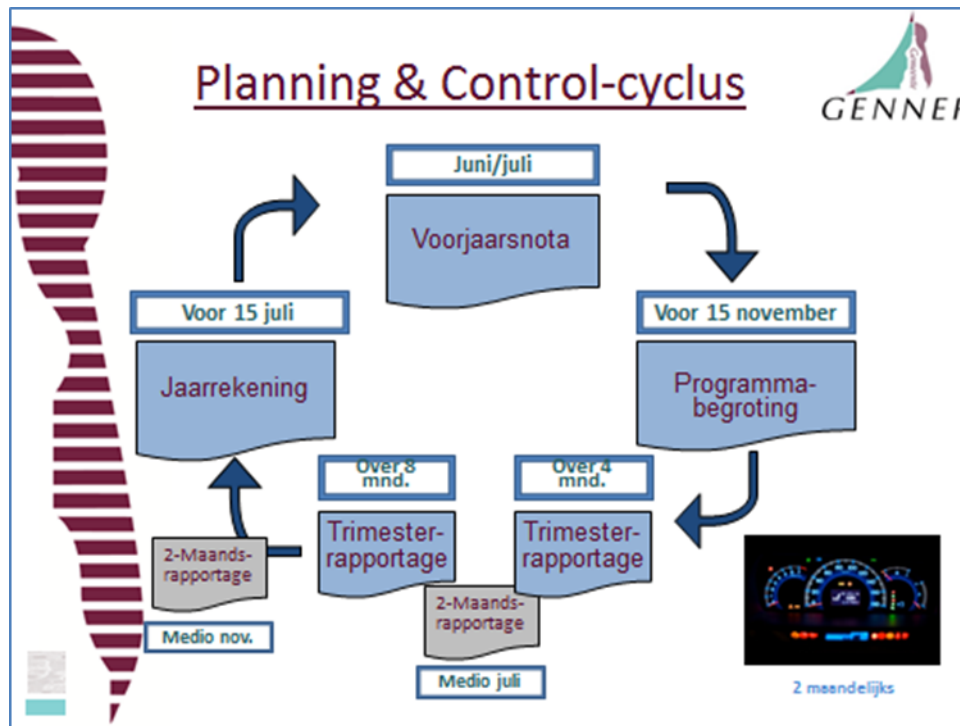
In het kader van personeelszorg zijn twee preventiemedewerkers opgeleid, is een medewerker opgeleid tot gecertificeerd vertrouwenspersoon integriteit en zijn er trainingen gevaarlijke stoffen en asbestherkenning en omgaan met agressie georganiseerd voor de BOA's.

Paragrafen

Het totale ziekteverzuim is in 2017 (5,4%) licht gedaald ten opzichte van 2016 (5,6%). In 2016 was landelijk het ziekteverzuim voor vergelijkbare gemeenten 4,9%. Het ziekteverzuim wordt vooral beïnvloed door enkele langdurig zieken.

4. Planning en control

De planning en control wordt mede vormgegeven in de gelijknamige P&C-cyclus. Het instrumentarium kent diverse aanpassingen als gevolg van de per 2016 gewijzigde BBV-voorschriften. In onderstaande figuur is de cyclus weergegeven.

Ondersteunend aan de kaderstelling door de raad is in 2017 een nieuwe verordening organisatie financieel beleid en beheer, artikel 212 Gemeentewet, vastgesteld. Tegelijk zijn vastgesteld de verordening voor de controle op het financieel beheer, 213 Gemeentewet, en verordening doelmatigheid en doeltreffendheid, artikel 213a Gemeentewet. Met het actualiseren van de Nota reserves en voorzieningen hebben we een actueel overzicht van de aanwezige reserves en voorzieningen en de beleidsregels over de voeding en inzet van de reserves en voorzieningen. In 2017 zou de eerste aangifte vennootschapsbelasting plaatsvinden over het boekjaar 2016. Er bestaat nog steeds veel onduidelijkheid over de waardering van de grondexploitaties. Voor de aangifte 2016 is uitstel aangevraagd en verleend tot mei 2018.

5. Juridische zaken

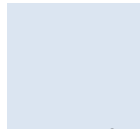
In 2017 zijn, naast de reguliere taken, de volgende werkzaamheden afgerond:

- a. vaststellen Beleidsregels horeca-exploatievergunning en begeleiden van de implementatie;
- b. invoeren Wet aanpak woonoverlast;
- c. ondersteuning griffier bij vaststellen nieuwe raadsverordeningen.

6. Informatiebeheer, informatiebeveiliging en privacy

Informatievoorziening is steeds meer bedrijfskapitaal. Het dient alle werkprocessen en zit in het hart van wat Gemeente Gennep als organisatie doet en nodig heeft. De gemeente wil flexibel kunnen

Paragrafen

inspelen op de veranderende behoefte van de beleids- en uitvoeringstaken, door het realiseren van integrale (over alle verschillende beleidsterreinen heen) en kwalitatieve (volledige, juiste en tijdige) informatievoorziening. In het afgelopen jaar heeft dit o.a. invulling gekregen door vervanging van ICT infrastructuur, onderzoek naar professionalisering van de informatiefunctie, besluitvorming over upgrade zaakstelsel, het doorvoeren van diverse beveiligingsmaatregelen, de realisatie van koppeling met de KvK, basisregistratie topografie en het Omgevingsloket online en de invoering van gemeentelijke inkoopvoorwaarden bij IT (Gibit).

De verantwoording over informatieveiligheid aan de gemeenteraad vindt plaats via de P&C-cyclus. Het in 2015 vastgestelde Informatiebeveiligingsbeleidsplan wordt jaarlijks vertaald in concrete actie- en verbeterplannen. Het bevorderen van het interne veiligheidsbewustzijn is een continu proces. De veranderende kaders voor informatieveiligheid en privacy op basis van de landelijke en Europese wet- en regelgeving en landelijke normenkaders worden in concrete acties meegenomen.

Er is een nieuwe Europese wetgeving. Op 25 mei 2018 moeten alle gemeenten voldoen aan de 'Algemene Verordening Gegevensbescherming'. Met de voorbereidingen is in 2017 een start gemaakt. Om de verantwoordingsystematiek zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten, is per 1 juli 2017 een landelijk project gestart, genaamd ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Hierin wordt een zelfevaluatie-tool ontwikkeld die op één moment een rapportage vraagt.

7. Communicatie

Communicatie is ondersteunend aan het vormgeven van de OMO-gedachte, waarbij we inwoners stimuleren en faciliteren om zelf initiatieven te ontplooiën. De digitalisering van de samenleving is niet meer weg te denken. In aanvulling op de traditionele communicatiemiddelen hebben we het gebruik van sociale media verder geïntensiveerd door de aanschaf van een monitoringssysteem. De gemeentelijke toptakenwebsite stelt ons in staat optimaal in te spelen op actuele ontwikkelingen en de wensen en behoeften van inwoners.

Op het gebied van zorg, werk en welzijn, de uitvoering van ruimtelijke/fysieke projecten en de gemeentelijke dienstverlening is communicatie een wezenlijk aandachtspunt. Een nieuw speerpunt op communicatievlak is de implementatie van de Omgevingswet.

Als gemeente leveren we bijdrage aan evenementen als Koningsdag, Dodenherdenking, de ontvangst van nieuwe inwoners/naturalisatieceremonie, de doortocht van de Vierdaagse en de Sleuteloverdracht. Speciale aandacht ging in 2017 uit naar het vierhonderdjarig bestaan van het Gennepe stadhuis.

8. Inkoop

Vanuit inkoop wordt niet alleen een bijdrage geleverd aan een efficiëntere bedrijfsvoering (bij aanbestedingen zoals Gebiedsontsluitend internet, accountant, Arbodienst, opstellen Omgevingsvisie, Herinrichting Julianalaan, groot onderhoud aan de wegen, rioleringen e.d.), maar ook getracht het lokale bedrijfsleven te bevorderen door het monitoren van lokale, regionale en landelijke uitgaven. Vanuit rechtmatigheid is aandacht geschonken aan 22 aanbestedingen in het achterliggende jaar.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

1. Algemeen

Het onderhoud van de kapitaalgoederen bestaat uit het instandhouden van de openbare ruimte, waaronder wegen water en groen, riolering en gebouwen.

In onderstaande toelichting zijn ook de beleidsplannen opgenomen die betrekking hebben op het onderhoud van onze kapitaalgoederen. Het geactualiseerde wegenbeleidsplan, groenbeleidsplan en speelruimtebeleidsplan zijn in 2016 door de Raad vastgesteld.

Kencijfers	
Oppervlakte gemeente	5.040 ha
Te onderhouden gebied	28 ha bosplantsoen
	105 ha gemeentelijk openbaar groen
	127 ha verhardingen
	39 speelterreinen
Door gemeente beheerd	Wegen 203 km <i>Waarvan 46 km onverharde en 157 km verharde wegen</i>
	Berm 300 km
	30 gebouwen (excl. schoolgebouwen) 13 objecten, zoals beelden en kapelletjes
	250 speeltoestellen
Drukriool	64 km lang
Vrijvalriool	107 km lang Waarvan 24 km gescheiden (10 km. DWA en 16 km HWA).
Overstorten	20 stuks <i>Waarvan 9 stuks met randvoorzieningen (4 retentiebasins, 5 bergbezinkbasins)</i>
Overige riolering	6.100 kolken
	241 pompunits 15 grote gemalen

2. Beleidsplannen en organisatie

Het fundament voor het in stand houden van de openbare ruimte (het riool, wegen, kunstwerken, speeltoestellen, verlichting en groen) ligt vast in de beleidsdocumenten en onderhoudsplannen: het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan, Wegenbeleidsplan, Beleidsplan openbare verlichting, het Integraal Verkeers- en vervoersplan, Speelruimtebeleidsplan en het Groenbeleidsplan

Het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is in 2013 geactualiseerd en is geschreven voor de periode 2014-2019. De kaders en uitgangspunten voor het verkeers- en vervoersbeleid zijn in 2012 vastgesteld in het geactualiseerde Integraal Verkeers- en VervoersPlan (IVVP). In 2013 is het

Bijbehorend uitvoeringsprogramma vastgesteld. Bij het opstellen van deze plannen wordt gezocht naar een integrale benadering zodat de plannen op elkaar aansluiten, waardoor er meer efficiency en afstemming is van de werkzaamheden. Het Groenbeleidsplan, Wegenbeleidsplan en Speelruimtebeleidsplan zijn in 2016 geactualiseerd en vastgesteld door de Raad.

De uitvoering van het beheer is volledig uitbesteed. De volgende beheerswerkzaamheden worden door Buitenwerk (Intos) uitgevoerd:

- groenbeheer
- wegenbeheer,
- schoonhouden buitenruimte
- rioolstoringen.

De overige werkzaamheden worden aan andere derden partijen uitbesteed.

Voor het goed onderhouden is ook een meldingssysteem actief voor burgers die ongenoegens in de openbare ruimte tegenkomen.

Plannen	Vastgesteld door de raad	Jaar	Financiële vertaling begroting en meerjarenraming	Achterstallig onderhoud
Wegenbeleidsplan 2016-2020	Ja	2016	Ja	Ja
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2018	Ja	2013	Ja	Nee
Gemeentelijke gebouwen inclusief binnensportaccommodaties	Ja	2006	Ja	Nee
Onderwijshuisvesting MOP 2010-2019	Nee	2010	N.v.t.	Nee
Beleidsplan openbare verlichting 2018-2022	Ja	2018	Ja	Nee
Groenbeleidsplan 2016-2020	Ja	2016	Ja	Nee
Integraal Verkeers- en vervoersplan 2013-2017	Ja	2012	Ja	Nee
Speelruimtebeleidsplan "Spelen en ontmoeten in de openbare ruimte" 2016 t/m 2019	Ja	2016	Ja	Nee

3. Kwaliteit openbare ruimte

De kwaliteit van de openbare ruimte is vastgelegd in de meetlat integrale kwaliteit openbare ruimte. In de meetlat is aangegeven waar de gemeente welk kwaliteitsniveau wenst. Op basis van de in de meetlat opgenomen kwaliteitsbeelden worden middels beeldbestekken het beheer en onderhoud van de openbare ruimte uitbesteed aan Buitenwerk en andere derden partijen Gennep zet in op:

- Een hoge waardering van de gebruikers voor de kwaliteit van de openbare ruimte.
- Een goede prijs-kwaliteit verhouding voor het beheer van de openbare ruimte.
- Een schone en veilige stad.

4. Uitkomsten recente beleidsplannen

In 2016 zijn het geactualiseerde Wegenbeleidsplan en het Groenbeleidsplan vastgesteld. Daaruit blijkt dat het kwaliteitsniveau van het groen over de gehele gemeente van goed niveau is. Geadviseerd wordt om nog iets meer te fijnslippen door meer aandacht voor het groen in het

stedelijk gebied ten koste van de bedrijventerreinen. Dat kan met hetzelfde budget als in de afgelopen jaren.

In het Wegenbeleidsplan is geconstateerd dat als gevolg van de bezuinigingen van de afgelopen jaren met name de asfaltwegen een (veel) te laag kwaliteitsniveau hebben. Er is extra budget beschikbaar gesteld om het kwaliteitsniveau de komende jaren weer op het gewenste peil te brengen. Tevens zijn extra middelen beschikbaar voor het (half)verharderen van de bermen. In 2017 zijn op diverse locaties onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de asfaltwegen en bermen.

In 2017 is het beleidsplan Openbare verlichting geactualiseerd. Voor 2020 wordt een energie reductie gehaald van 20% en voor 2030 een reductie van 50% op het energie verbruik.

5. Gebouwen

De “Nota onderhoud gemeentelijke gebouwen 2006” is nog steeds van toepassing om het kwaliteitsniveau van onze gebouwen vast te leggen. Binnen deze nota is het visueel en technisch onderhoudsniveau in categorieën ingedeeld. De energetische duurzaamheid neemt hierin een belangrijke plaats in. Middels een meer-jaren onderhoudsplan dat gebaseerd is op het kwaliteitsniveau dat in genoemde nota is vermeld, zijn de totale onderhoudskosten over een periode van tien jaren geraamd. Deze onderhoudskosten zijn vertaald in een voorziening die gevoed wordt met een jaarlijkse dotatie.

Het onderhoudsplan wordt om de drie à vier jaren geactualiseerd; de eerstvolgende actualisatie vindt plaats in 2018.

Binnen de actualisatie zijn de gemiddelde kosten gestegen vanwege grote investeringen in de toegevoegde periode, uitgestelde investeringen en indexering. Vooral geplande investeringen voor de binnensportaccommodaties leggen een behoorlijke druk op de voorziening. Dit betekent dat de genormaliseerde inboeking van 30% tegen het licht is gehouden en verlaagd is naar 25%.

Het Meerjaren Onderhouds Plan is een dynamisch plan. Begin van elk jaar wordt op grond van de werkelijke kwaliteit van de gebouwen een uitvoeringsdocument opgesteld. Daar waar de onderhoudsplicht gezamenlijk door beheer en exploitant wordt uitgevoerd, worden vooraf prioriteiten gesteld en budgetafspraken gemaakt.

In 2017 is voor ruim € 448.000 aan werkzaamheden uitgevoerd. Onderhoudswerkzaamheden aan Stadhuis en Gemeentekantoor zijn voor zover mogelijk uitgesteld i.v.m. de in voorbereiding zijnde restauratie en verbouwplannen. In de Sporthal zijn aanvullende werkzaamheden uitgevoerd i.v.m. de promotie van Fast volleybal team. Ook aan stadsmuur en Antoniuskapel zijn aansprekende onderhoudswerken verricht.

De stand van de voorziening per 31-12-2017 is € 557.000.

De stand van de voorziening op het einde van de looptijd in 2024 wordt geraamd op € 28.600.

6. Speel terreinen

De gemeente Gennep is verantwoordelijk voor het onderhoud en de veiligheid van circa 250 speeltoestellen, verspreid over 39 locaties. We zorgen ervoor dat de speel terreinen en toestellen netjes onderhouden worden en veilig zijn, zodat onze inwoners hier veilig gebruik van kunnen maken. De gemeente voert daarom regelmatig visuele inspecties uit en controleert toestellen op basis van meldingen op defecten. Alle toestellen zijn geïnspecteerd door een erkend inspectiebedrijf. Van alle inspecties en onderhoudswerkzaamheden houden we een logboek bij.

7. Financiën

In onderstaand overzicht zijn de dotaties aan de voorzieningen voor onderhoud en de investeringen in de kapitaalgoederen opgenomen.

		Rekening 2016	Begroting 2017 incl wijz	Rekening 2017
P2	Regulier onderhoud wegen	€ 57.200	€ 169.500	€ 12.463
P2	Planmatig onderhoud wegen	€ 577.700	€ 1.345.000	€ 1.365.578
P2	Reconstructie wegen	€ 452.100	€ 25.000	€ 25.000
P2	Onderhoud openbare verlichting	€ 75.500	€ 60.000	€ 50.392
P2	Onderhoud openbaar groen	€ 1.096.100	€ 966.115	€ 968.278
P7	Onderhoud riolering vrijval	€ 74.770	€ 87.000	€ 87.464
P7	Onderhoud kolk en huisaansluitingen	€ 44.300	€ 34.900	€ 38.242
P7	Onderhoud randvoorzieningen	€ 12.600	€ 14.000	€ 15.903
P7	Onderhoud drukriolering	€ 41.500	€ 89.000	€ 88.767
P7	Investeringen riolering	€ 461.000	€ 986.000	€ 879.000
Div	Dotatie voorziening onderhoud gebouwen	€ 644.000	€ 585.800	€ 585.824
Div	Gepland onderhoud gebouwen	€ 729.000	€ 189.000	€ 364.468
Div	Boekwaarde gebouwen, incl scholen	€ 16.895.000	€ 16.150.000	€ 16.125.000
P7	Boekwaarde investeringen riolering	€ 14.432.000	€ 15.454.000	15.602.000

Tabel kosten onderhoud en investeringen kapitaalgoederen

Paragraaf verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Onder *bestuurlijk belang* wordt verstaan: de gemeente heeft een zetel in het bestuur en/of heeft stemrecht (via aandelen).

Met een *financieel belang* wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen verhaald kunnen worden op de gemeente.

Verbonden partijen zijn onder meer vennootschappen/deelnemingen (nv's en bv's), gemeenschappelijke regelingen en sommige publiek-private samenwerkingen (pps). Stichtingen en verenigingen kunnen ook verbonden partijen zijn als de gemeente een zetel in het bestuur heeft en sprake is van een financieel belang. Soms zijn we als gemeente verplicht om taken met anderen uit te voeren, met name bij gemeenschappelijke regelingen, maar in de meeste gevallen betreft het een vrije keuze van de gemeenteraad, het college of burgemeester (afhankelijk van het betreffende besluitvormende bestuursorgaan).

Inzicht in de verbonden partijen is voor de raad om de volgende redenen van belang:

- Zij voeren vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan doen en worden als het ware gemandateerd door de gemeente. De gemeente blijft verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's en heeft als gevolg hiervan een kader stellende en controlerende taak.
- De gemeente maakt kosten en kan financiële risico's met bijbehorende budgettaire gevolgen lopen. Vanuit financieel perspectief zijn met name het financiële belang van de gemeente, te verwachten resultaten en inzicht in de samenhangende risico's en weerstandspositie van de verbonden partij van belang.

Beleid

Verbonden partijen leveren voor gemeenten een forse bijdrage aan de realisatie van allerlei, door uw raad bepaalde, maatschappelijke doelen. Vanuit die doelstelling is het nodig dat de aansturing adequaat is. In de eerste plaats om de gemeentelijke doelen te realiseren. Verder omdat sommige verbonden partijen mede worden opgericht omdat aan projecten grote risico's verbonden zijn. Ook los van eventuele risico's bestaat altijd een financiële relatie. Invloed en toezicht zijn ook gewenst vanuit een oogpunt van democratische controle. Bij de begroting en de jaarstukken geeft het college in de deze paragraaf de informatie conform Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

In onze Nota verbonden partijen die in 2014 is geactualiseerd, zijn de richtlijnen opgenomen over het aangaan van nieuwe overeenkomsten. Voordat besloten wordt tot het oprichten van of het deelnemen aan een verbonden partij worden eerst een risicoanalyse en toezichtarrangement opgesteld. Daarnaast wordt aan de raad gevraagd om eventuele bedenkingen ten aanzien van het aangaan van een nieuwe overeenkomst kenbaar te maken.

Ontwikkelingen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt vernieuwd. Van belang is dat de raad de benodigde informatie krijgt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en de daaraan verbonden risico's te kunnen beoordelen en te laten meewegen in het proces van horizontale sturing en verantwoording. De nieuwe regels voor het BBV gelden ook voor

Paragrafen

de gemeenschappelijke regelingen. De informatie over de verbonden partijen wordt opgenomen in de beleidsprogramma's. De commissie BBV zal hierover een stellige uitspraak opnemen in de notitie Verbonden Partijen.

De voorschriften met betrekking tot de paragraaf verbonden partijen worden in het nieuwe BBV vereenvoudigd. De paragraaf kan zich beperken tot een totaalbeeld van participaties en de financiële aspecten ervan.

Overzicht

Hieronder volgt een overzicht van de verbonden partijen van de gemeente Gennepe.

Publiekrechtelijke samenwerkingen	Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden
<p><i>Gemeenschappelijke regelingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) - Euregio Rijn-Maas-Noord - Euregio Rijn-Waal - Gemeenschappelijke orgaan openbaar basisonderwijs - Intergemeentelijke Werkvoorziening Gennepe, Mook & Middelaar (IWGM) - Veiligheidsregio Limburg- Noord - Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord - Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz - Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord 	<p><i>Deelname in vennootschappen (deelnemingen):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bodemzorg Limburg B.V. / Nazorg Limburg B.V. - N.V. Bank Nederlandse Gemeenten - Vereniging Afvalsamenwerking Limburg - Waterleidingmaatschappij Limburg N.V. (WML) <p><i>Deelname in vennootschappen als gevolg van splitsing Essent N.V. in een netwerkbedrijf en een productie- en leveringsbedrijf en verkoop van het productie- en leveringsbedrijf aan RWE:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. - CBL Vennootschap B.V. - Claim Staat Vennootschap B.V. - Verkoop Vennootschap B.V. - Vordering Enexis B.V. - Enexis Holding N.V. - Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding N.V. (VEGAL)

Deze verantwoording omvat per verbonden partij de volgende gegevens:

- Naam deelnemende partij;
- Het verloop van het eigen en vreemd vermogen;
- Omvang van het financiële resultaat
- De eventuele jaarlijkse bijdrage van de gemeente;
- Wijze en omvang van zeggenschap;
- De financiële en beleidsmatige risico's met betrekking tot de verbintenis.

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)			
Naam	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wijze van behartiging			
N.v.t.	Algemene dekkingsmiddelen	Jaarlijkse bijdrage € 194.000	De gemeente is naar rato van de jaarlijkse bijdrage risicodragend en voor de eigen (gemeentelijke) belastingopbrengsten

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	-284	-998	Nog niet bekend
vreemd vermogen	5.998	5.439	
resultaat	-332	-714	

uregio Rijn-Maas-Noord			
Naam	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wijze van behartiging			
Burgemeester lid van het algemeen bestuur	3	Bijdrage € 6.880 per jaar (2 stemmen)	geen

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	312	341	Nog niet bekend
vreemd vermogen	259	354	
resultaat	27	29	

Euregio Rijn-Waal			
Naam	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wijze van behartiging			
Burgemeester lid van het algemeen bestuur	3	Bijdrage € 3.800 per jaar	geen

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	1.315	1.315	Nog niet bekend
vreemd vermogen	2.392	2.424	
resultaat	1	0	

Gemeenschappelijk orgaan openbaar basisonderwijs			
Naam	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wijze van behartiging			
Wethouder met portefeuille openbare ruimte en middelen	4	Bijdrage € 250 per jaar	geen

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	2.964	3.321	Nog niet bekend
vreemd vermogen	2.231	2.537	
resultaat	36	356	

Naam	Intergemeentelijke Werkvoorziening Genneep, Mook & Middelaar (IWGM)		
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie in 2017	Gemeentelijk risico
Wethouder met portefeuille samenleving, wonen en milieu	6	Bijdrage € 32.748 aan beheerskosten en € 441.779 aan exploitatietekort	Een exploitatietekort

Naam	Veiligheidsregio Limburg-Noord		
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Burgemeester lid van het algemeen bestuur en DB	1 en 7	Bijdrage € 1.612.402	Exploitatietekort van de Veiligheidsregio.

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	3.061	1.675	Nog niet bekend
vreemd vermogen	46.018	44.341	
resultaat	0	65	

Naam	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord		
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wethouder met portefeuille samenleving, jeugd en onderwijs	6	Bijdrage 2017 € 109.988, -	Het bedrag van de jaarlijkse bijdrage.

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	0	0	Nog niet bekend
vreemd vermogen	451	1.046	
resultaat	0	0	

Naam	Omnibuzz		
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Wethouder met portefeuille samenleving, jeugd en onderwijs	6		Het bedrag van de jaarlijkse bijdrage.

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	Nog niet bekend
vreemd vermogen			
resultaat			

Naam			
Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord			
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Burgemeester lid van het algemeen bestuur	8	Bijdrage 2017 € 20.836, -	

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
vreemd vermogen			
resultaat			

Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden

Naam			
Bodemzorg Limburg B.V. / Nazorg Limburg B.V.			
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
De wethouder met in zijn portefeuille milieu vertegenwoordigt de gemeente in de AVA.	7	Jaarlijkse bijdrage van € 4.346 (€ 0,25 per inwoner)	het nominale aandelenkapitaal € 186,05 (413 stuks á € 0,45).

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	2.900	Nog niet bekend	Nog niet bekend
vreemd vermogen	23.794		
resultaat	347		

Naam			
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten			
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
0,01891% van aandelenkapitaal en vertegenwoordiging via AVA	Algemene dekkingsmiddelen	Dividenduitkering over 2017 € 66.602 (€ 2,53 per aandeel). Nominale waarde aandelen € 26.325 zijnde 10.530 aandelen à € 2,50	Boekwaarde van de aandelen met een verlies van € 26.325 en het jaarlijkse geraamde dividend.

Vermogensontwikkeling

	2015	2016	2017
eigen vermogen	4.163 mln.	4.486 mln.	4.953 mln.
vreemd vermogen	145.348 mln.	149.514 mln.	135.072 mln.
resultaat	226 mln.	369 mln.	393 mln.

Naam		Vereniging Afvalsamenwerking Limburg	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
De wethouder met in zijn portefeuille milieu neemt deel aan de algemene vergaderingen	7	Bijdrage € 0,10 per inwoner	N.v.t.

Vermogensontwikkeling

(x € 1.000)	2015	2016	2017
totale lasten	379	278	Nog niet bekend
totale baten	555	208	
resultaat	176	-70	

Naam		Waterleidingmaatschappij Limburg N.V. (WML)	
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
1,2% van aandelenkapitaal en vertegenwoordiging via de AVA	7	Er wordt geen dividend uitgekeerd. Nominale waarde aandelen € 27.270,- zijnde 6 aandelen à € 4.545,-	Het nominale aandelenkapitaal € 27.270,-

Vermogensontwikkeling

	2015	2016	2017
eigen vermogen	188 mln.	195 mln.	Nog niet bekend
vreemd vermogen	384 mln.	384 mln.	
resultaat	7,6 mln.	6,2 mln.	

Naam		Deelnemingen inzake splitsing Essent	
	Wijze van behartiging	Relatie progr.	Gemeentelijk risico
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	Aandelen (270.000)	Algemene dekkingsmiddelen	Het nominale aandelenkapitaal € 2.700,-
CBL Vennootschap B.V. (Cross Border Leases)	Aandelen (3.608)	Algemene dekkingsmiddelen	Het nominale aandelenkapitaal € 36,-
Claim Staat Vennootschap B.V.	Aandelen (3.608)	Algemene dekkingsmiddelen	Het nominale aandelenkapitaal € 36,-
Verkoop Vennootschap B.V.	Aandelen (3.608)	Algemene dekkingsmiddelen	Het nominale aandelenkapitaal € 36,-
Vordering Enexis B.V.	Aandelen (3.608)	Algemene dekkingsmiddelen	Het nominale aandelenkapitaal € 36,-

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	1.580	1.639	1.620
vreemd vermogen	118	51	18
resultaat	-18	59	-18

CBL Vennootschap B.V. (Cross Border Leases)

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	9.009	788	147
vreemd vermogen	424	149	17
resultaat	-334	-149	-19

Claim Staat Vennootschap B.V.

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	-42	3.209	870
vreemd vermogen	50	171	65
resultaat	-51	3.251	-110

Verkoop Vennootschap B.V.

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	84.803	1.243	151
vreemd vermogen	30.139	37	20
resultaat	48.860	-525	-67

Vordering Enexis B.V.

(x € 1.000)	2015	2016	2017
eigen vermogen	43	24	9
vreemd vermogen	862.181	356.261	356.320
resultaat	-22	-19	-15

Naam	Enexis Holding N.V.		
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
Aandelen bezit 0,1804% (270.000 stuks) door wethouder met in zijn portefeuille openbare ruimte en middelen.	Algemene dekkingsmiddelen	Dividenduitkering 2016 € 158.385	Het nominale aandelenkapitaal € 270.000 / gestort € 55.242.

Vermogensontwikkeling

	2015	2016	2017
eigen vermogen	3.607 mln.	3.704 mln.	3.808 mln.
vreemd vermogen	3.472 mln.	3.580 mln	3.860 mln
resultaat	223 mln	207 mln	207 mln

Naam	Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding N.V. (VEGAL)		
Wijze van behartiging	Relatie progr.	Financiële relatie	Gemeentelijk risico
N.v.t.	Algemene dekkingsmiddelen	Jaarlijkse bijdrage € 250,-	Het bedrag van de jaarlijkse bijdrage.

Vermogensontwikkeling

	2015	2016	2017
eigen vermogen	13.021	7.238	7.375
vreemd vermogen	-	-	-
resultaat		-5.783	137

Paragraaf financiering

Algemeen

Gemeenten vallen onder de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). De belangrijkste uitgangspunten van de Wet Fido zijn het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden én het beheersen van renterisico's.

Het beleid voor de financiering binnen de gemeente Gennepe is geregeld in het treasurystatuut. Het treasurystatuut is het geheel aan regels waarbinnen de treasury-activiteiten plaats moeten vinden. Het betreft niet alleen de regels waar de treasuryfunctie zich aan moet houden, maar ook de bevoegdheden en verantwoordelijkheden ten aanzien van treasury-activiteiten.

Interne ontwikkelingen

Op basis van de liquiditeitsbegroting kan worden vastgesteld wanneer er een liquiditeitsbehoefte ontstaat of dat overtollige middelen eventueel weggezet kunnen worden. De ontwikkelingen op de kapitaalmarkt van kortlopende en langlopende financieringsmiddelen zijn ook mede bepalend voor het moment waarop een eventuele lening aangetrokken wordt.

Het treasurystatuut is ook gericht op het voorkomen van risico's bij het uitzetten van gelden. Met de invoering van het schatkistbankieren zijn de mogelijkheden tot het uitzetten van gelden verder beperkt.

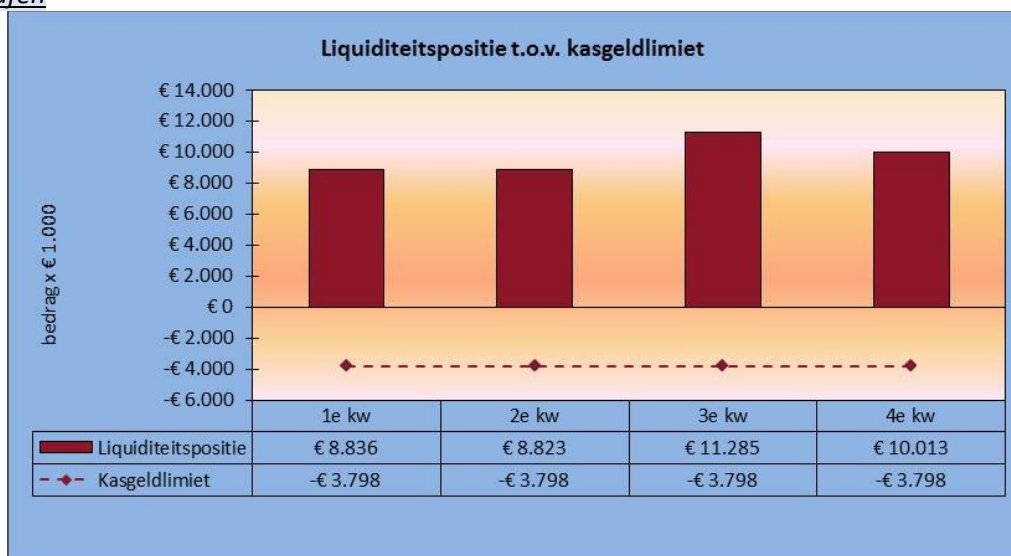

Risicobeheer

Dit onderdeel geeft een samenvatting van het risicoprofiel van de organisatie. Ingegaan wordt op het renterisico van de vlottende schuld en de langlopende schulden.

Kasgeldlimiet

Het renterisico van de vlottende schuld wordt bepaald op basis van de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet wordt vastgesteld op basis van een percentage van de totale begrotingsomvang. Dit percentage wordt door de minister vastgesteld en bedraagt momenteel 8,5%. De gemeente mag voor deze omvang kortlopende schulden aangaan.

Grafiek liquiditeitspositie t.o.v. kasgeldlimiet

De gemeente Gennep beschikte het gehele jaar 2017 over een positief liquiditeitssaldo. De kasgeldlimiet komt duidelijk niet in gevaar. De positieve liquiditeitspositie wordt grotendeels veroorzaakt door de verkoop van de Brem gronden.

Renterisiconorm

Het renterisico over de vaste schuld wordt uitgedrukt in de mate van overschrijding van de renterisiconorm. De rente-risiconorm is een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage (sinds 2001 vastgesteld op 20%) van de vaste schuld per 1 januari van het betreffende jaar

In onderstaand overzicht wordt aangegeven hoe de renterisiconorm en het feitelijke renterisico voor de gemeente Gennep in 2017 zijn geweest.

Rente-risiconorm en renterisico's vaste schuld (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2016	Begroot 2017	Werkelijk 2017
Nieuwe aangetrokken vaste schuld	€ 0	€ 0	€ 0
Nieuwe verstrekte lange leningen	€ 0	€ 0	€ 0
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (1)	€ 0	€ 0	€ 0
Betaalde aflossingen (incl extra aflossingen) (2)	€ 1.935	€ 1.935	€ 1.935
Herfinanciering (laagste van 1 en 2) (3)	€ 0	€ 0	€ 0
Renteherziening op vaste schuld o/g	€ 0	€ 0	€ 0
Renteherziening op vaste schuld u/g	€ 0	€ 0	€ 0
Netto renteherziening op vaste schuld (4)	€ 0	€ 0	€ 0
Renterisico op vaste schuld (3+4) (5)	€ 0	€ 0	€ 0
<u>Renterisiconorm</u>			
Stand van de vaste schuld per 1-1	€ 21.795	€ 19.860	€ 19.860
Bij min.regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%
Renterisiconorm (6)	€ 4.359	€ 3.972	€ 3.972
Ruimte (+) / Overschrijding (-) (6-5)	€ 4.359	€ 3.972	€ 3.972

Het renterisico vaste schuld blijft ruimschoots binnen de wettelijk vastgestelde kaders.

Paragrafen

Leningenportefeuille

In onderstaand overzicht zijn de mutaties opgenomen als gevolg van nieuwe leningen, vervroegde aflossingen, renteconversies en bijzondere transacties.

De leningen zijn in belangrijke mate afgesloten ter financiering van de langlopende investeringen. De langlopende leningen beschikken over een lange en vaste rentelooptijd. De gehele lening portefeuille is afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. De BNG voldoet aan de voorwaarden zoals gesteld in het treasurywet.

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000)	2016	2017	Gem. rente
Renterisico op vaste schuld (3+4) (5)	€ 23.730	€ 21.795	4,34%
Nieuwe leningen	€ 0	€ 0	
Reguliere aflossingen	€ 1.935	€ 1.935	
Vervroegde aflossingen	€ 0	€ 0	
Stand per 31 december	€ 21.795	€ 19.860	

Schatkistbankieren

Sinds enkele jaren is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak.

Alle deelnemers aan het schatkistbankieren hebben een privaatrechtelijke rekening-courantovereenkomst met de Staat der Nederlanden. De rekening-courant bij de schatkist is gekoppeld aan de BNG bankrekening van de gemeente Gennep. Via die bankrekening worden

middelen naar de schatkist geboekt en weer teruggehaald. In 2017 is als gevolg van een liquiditeitsoverschot structureel gebruik gemaakt van het stalen (en terugboeken) van overtollige liquiditeiten in de schatkist.

Door de invoering van het schatkistbankieren dienen gemeenten in de toelichting op de balans te rapporteren over het drempelbedrag (maximum bedrag wat de gemeente aan liquiditeiten in eigen beheer mag aanhouden) en per kwartaal het bedrag aan liquiditeiten welke buiten de schatkist zijn aangehouden. Het Ministerie van Financiën en in het bijzonder het agentschap van de Generale Thesaurie heeft hiervoor een rapportageformat ontwikkeld, zie onderstaande tabel.

Agentschap van de Generale Thesaurie
Ministerie van Financiën

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)		Verslagjaar 2017			
(1)	Drempelbedrag	€ 335			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	€ 232	€ 232	€ 235	€ 235
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	€ 103	€ 103	€ 100	€ 100
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	€ 44.650			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	€ 44.650			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	€ 0			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	€ 335			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	€ 20.890	€ 21.119	€ 21.641	€ 21.593
(5b)	Dagen in het kwartaal	€ 90	€ 91	€ 92	€ 92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	€ 232	€ 232	€ 235	€ 235

Paragrafen

Het drempelbedrag voor de gemeente Genneep is in 2017 vastgesteld op € 337.000. Zoals in de tabel af te lezen is blijven de aangehouden liquide middelen buiten de schatkist per kwartaal gemiddeld onder het drempelbedrag. Hiermee geeft de gemeente Genneep uitvoering aan de wet betreffende het schatkistbankieren. Per 31 december 2017 was het saldo van de gemeente Genneep in de rijkschatkist ruim € 8 miljoen.

Uitzetting van gelden

De uitgezette gelden bestaan uit beleggingen en verstrekte geldleningen. De beleggingen hebben nagenoeg geheel betrekking op branche eigen aandelen. De belangrijkste zijn WML, BNG, Enexis en PBE. Gesteld kan worden, dat in dit kader sprake is van een gering risico.

De verstrekte geldleningen betreffen één lening aan Enexis en één storting in het revolverend startersfonds gemeente Genneep bij de SVN.

De lening aan Enexis heeft een looptijd van 10 jaar en is het laatste voortvloeisel uit de verkoop van Essent aan RWE. De oorspronkelijke lening was opgedeeld in vier tranches met verschillende aflossingstermijnen, de tranches A, B en C zijn inmiddels afgelost. De laatste tranche (D) zal volgens planning afgelost worden in 2019. Enexis is door 2 rating agencies als zeer kredietwaardig S&P; A+ (9 okt 2016) en Moody's; Aa3 (10 apr 2017) aangemerkt.

De storting in het revolverend startersfonds is gebaseerd op de regeling starterslening, die in november 2008 in werking is getreden. De regeling is bedoeld om starters op de koopwoningmarkt een steuntje in de rug te geven. In het fonds waaruit de startersleningen voor de gemeente Genneep worden verstrekt hebben zowel de provincie als de gemeente Genneep 50% ingebracht. Een revolverend fonds wil zeggen dat de gemeente bij het opheffen van het fonds de inleg terug krijgt. In 2017 hebben geen stortingen plaatsgevonden.

Kredietrisico op verstrekte gelden

Onderstaand een overzicht van de kredietrisico's op verstrekte gelden.

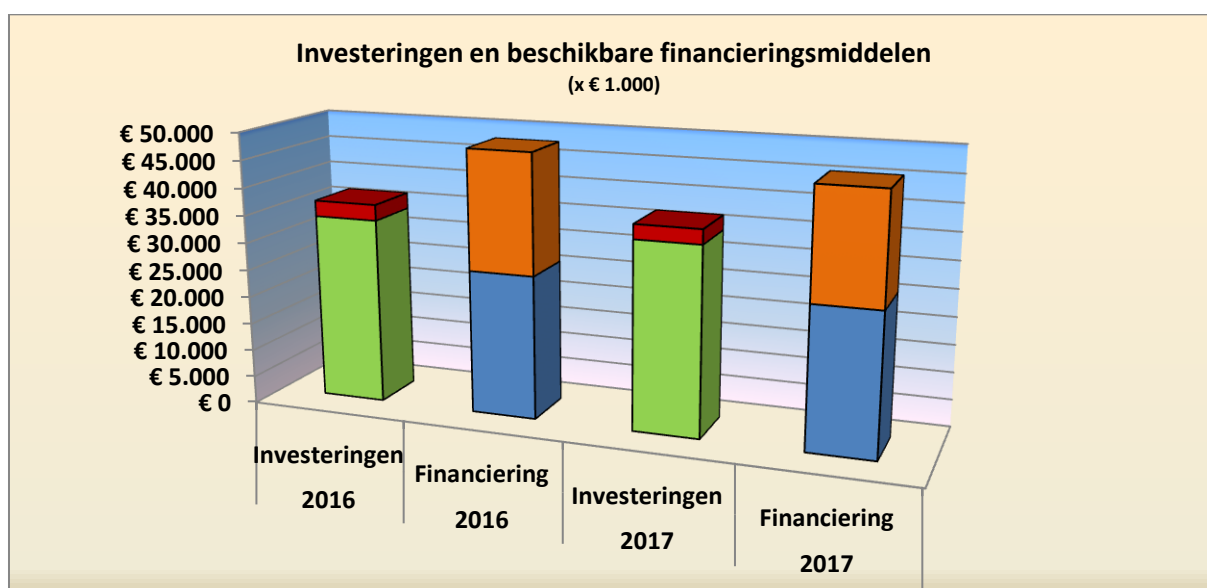
Verstrekte geldleningen (bedragen x € 1.000)	2016	2017	Hyp. zekerheid
Enexis			
Stand per 1 januari	€ 1.533	€ 631	
Verstrekingen	€ 0	€ 0	
Aflossingen	€ 902	€ 0	
Stand per 31 december	€ 631	€ 631	Nee
Startersleningen woningmarkt			
Stand per 1 januari	€ 450	€ 450	
Verstrekingen	€ 0	€ 0	
Aflossingen	€ 0	€ 0	
Stand per 31 december	€ 450	€ 450	Nee
Verstrekte geldleningen ambtenaren			
Stand per 1 januari	€ 28	€ 0	
Aflossingen	€ 28	€ 0	
Stand per 31 december	€ 0	€ 0	Ja

Financieringspositie

De activa worden gefinancierd met eigen vermogen en langlopende geldleningen. Onderstaand wordt het verschil aangegeven tussen de beschikbare financiële middelen en de investeringen.

Investerings en beschikbare financieringsmiddelen (x € 1.000)	Werkelijk 31-12-2016	Begroot 1-1-2017	Werkelijk 31-12-2017
Boekwaarde investeringen	€ 33.877	€ 35.507	€ 34.239
Boekwaarde bouwgrondexploitatie	€ 2.857	€ 2.837	€ 2.631
Subtotaal investeringen	€ 36.734	€ 38.344	€ 36.870
Financiering met reserves en voorzieningen	€ 26.171	€ 23.760	€ 25.809
Financiering met langlopende leningen	€ 21.795	€ 21.795	€ 19.860
Subtotaal financieringsmiddelen	€ 47.966	€ 45.555	€ 45.669
Financierings tekort/overschot	€ 11.232	€ 7.211	€ 8.799

Grafiek Investerings en beschikbare financieringsmiddelen

Garantstellingen

De gemeente Gennep loopt een risico wegens het afgeven van garanties voor leningen verstrekt door financiële instellingen aan derden. Dit gebeurt op basis van raadsbesluiten. Deze derden oefenen taken uit die in het gemeentelijke beleid passen. Zie ook onderdeel Garanties in de paragraaf Weerstandsvermogen.

EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid (Rijk, lagere overheden en sociale fondsen) van een bepaald land in een bepaald jaar.

Paragrafen

<i>Bedragen x € 1.000</i>		Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	Omschrijving	2016	2017	2017
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	188	-2.411	267
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.430	1.493	1.439
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.611	2.083	3.325
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	813	1.306	1.801
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	62		
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	268		226
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	3.528	2.933	2.165
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11	Verkoop van effecten: Gaaf u effecten verkopen? (ja/nee) Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	Nee	Nee	Nee
	Berekend EMU-saldo	-905	-3.074	1.291

Wat zegt het EMU saldo

Het EMU-saldo wordt sterk beïnvloed door incidentele ontvangsten of uitgaven en kan dus behoorlijk fluctueren. De investeringen in de riolering en mutaties in de grondexploitaties bepalen in grote mate het EMU-saldo voor onze gemeente. Het EMU-saldo geeft alleen de mutatie weer en houdt geen rekening met de aanwezige liquiditeiten.

Het EMU-saldo over 2017 is positief wat aansluit met het uiteindelijke resultaat over 2017. Het EMU-saldo op basis van het voorgeschreven overzicht geeft geen totaalbeeld van de wijzigingen in onze liquiditeitspositie. De liquiditeitspositie is in 2017 gedaald door het aflossen van vaste geldleningen en afname van de crediteurenpositie. Hier staat tegenover een lager saldo bij de debiteuren. In bovenstaand overzicht worden deze mutaties niet meegenomen.

Paragrafen

Renteresultaat/renteschema

In het nieuwe BBV is bepaald dat in de paragraaf Financiering een renteschema wordt opgenomen waaruit ook het renteresultaat blijkt. Daarnaast moet inzicht geboden worden in de financieringsbehoefte.

De werkelijke rentelasten minus de baten omgeslagen over het totaal aan activa komt uit op een omslag-percentage van 2,01%. In de begroting is bij de toerekening van de rente aan de taakvelden uitgegaan van een omslagrente van 2,5%, dit berekend over de boekwaarde per 1 januari van de activa behorende bij het taakveld.

Door de hogere omslagrente hebben we een positief resultaat op het taakveld Treasury.

RENTESHEMA JAARREKENING 2017	
	1-1-2017
<u>Financieringsbehoefte</u>	
Boekwaarde per 1 januari:	
Conform staat van geactiveerde kapitaaluitgaven	35.432.000
Grondexploitaties, in exploitatie genomen plannen	2.857.000
Totaal boekwaarde investeringen	38.289.000
Financiering met langlopende gelden saldo 1-1-	21.795.000
Financiering met eigen middelen	16.494.000
Saldoreserves en voorzieningen incl ntb resultaat	26.435.000
Financieringsoverschot c.q. tekort (-)	9.941.000
<u>Rentelasten/baten:</u>	
Langlopende leningen	881.995
Rentebaten lening Enexis	-45.456
Rentebaten lening Parkvisie	-37.151
Kortlopende gelden	
Totaal rentelasten	799.388
Omslagpercentage: rentelasten/boekwaarde x 1%"	2,0878%
Rente op basis omslagpercentage 2,5%	904.885
Saldo taakveld treasury	105.497

Relatiebeheer/ kasbeheer

Het huisbankierschap is in handen van de Bank Nederlandse Gemeenten. Voor de rekening-courant is een raamcontract (geïntegreerde dienstverleningsovereenkomst) aangegaan waarin naast de kosten van betalingen, de tarifiering van mogelijk opgenomen rekening-courant krediet en de vergoeding van overtollige middelen is geregeld.

Verder wordt (in zeer beperkte mate) gebruik gemaakt van rekening-courant faciliteiten van de Rabobank. Deze rekening wordt met name gebruikt voor het afstorten van contanten uit de kassa's van het burgerloket. De ontvangst en betaling van gelden verlopen voor 99% via de BNG, dit is dan ook de hoofdrekening van de gemeente Gennepe.

Jaarrekening

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen in het jaar waarin het dividend beschikbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Balans

Vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Materiële vaste activa

- De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
- Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
- Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, hierbij wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde.
- Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.
- Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	5
Gronden	n.v.t.
Renovatie sportaccommodaties	25
Gebouwen	30-40
Verbouwing/renovatie gebouwen	25-35
Noodlokalen	20
Installaties w.o. brandmeldinstallaties	10

Inventaris	10
Riolering	50
Rioleringsinstallaties	15
Vervoersmiddelen	6
Materieel	10
Begraafplaatsen	30
Software	4-5

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Er zijn geen voorzieningen voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. De actuele waarde ligt gelijk of boven de verkrijgingsprijs.

Flottende activa

Vorraden

- De gemeente Gennep heeft geen nog niet in exploitatie genomen bouwgronden.
- De bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
- Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd. De voorziening voor debiteuren sociale uitkeringen wordt statistisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen. Voor dubieuze belastingdebiteuren wordt jaarlijks een vast bedrag gedoteerd.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is op de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De programmarekening en de toelichting

De programmarekening bevat:

- a. de begrote en gerealiseerde baten en lasten per programma, waarbij de begrote bedragen worden aangegeven voor wijziging en na wijziging;
- b. het overzicht van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen;
- c. het gerealiseerde resultaat voor bestemming, volgend uit de onderdelen a en b;
- d. de werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
- e. het gerealiseerde resultaat na bestemming, volgend uit de onderdelen c en d.

Voor de toelichting op de verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie wordt verwezen naar de toelichting per programma. Daarnaast zijn de belangrijkste wijzigingen aangegeven in de aanbiedingsbrief in het begin van het jaarverslag. De incidentele baten en lasten zijn in een apart overzicht weergegeven. Daarnaast is aangegeven welke onttrekkingen c.q. stortingen er in de reserves hebben plaatsgevonden. Deze zijn per programma aangegeven.

Begrotingsrechtmatigheid

De raad autoriseert met het vaststellen van de programmabegroting de totale lasten en de totale baten per programma en het overzicht algemene dekkingsmiddelen ('Financiële verordening gemeente Gennep' art. 5, lid 1.). Compensatie tussen de programma's onderling of dekking van een overschrijding via de algemene dekkingsmiddelen (zoals bedoeld in BBV art. 8, lid 5) zal door de raad moeten worden goedgekeurd, wat uiterlijk gebeurt bij de trimesterrapportages en jaarrekening.

Voor de afsluitende oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten. Het bepalen of respectievelijk welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan de raad.

Als blijkt dat de gerealiseerde saldi van baten en lasten per programma zoals weergegeven in de jaarrekening hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging, is - voor zover het de begrotingsoverschrijdingen betreft - mogelijk sprake van onrechtmatige uitgaven. De overschrijding kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van de gemeenteraad zoals geregeld in de Gemeentewet.

Om te voorkomen dat bij de jaarrekening ongewenste discussie ontstaat over allerlei overschreden posten zal voor de navolgende situaties geen indenniteitsprocedure worden gestart maar zullen eventuele afwijkingen via vaststelling van de jaarrekening worden geaccordeerd. Het betreft begrotingsafwijkingen die:

- Per programma kleiner zijn dan € 10.000;
- Worden gecompenseerd door hogere opbrengsten;
- Passen binnen het beleid;
- Het gevolg zijn van een open-eindconstructie (bijv. WMO).

Voor de overschrijdingen wordt alleen gekeken naar de lasten. Bij onderstaande programma's zijn de werkelijke lasten hoger dan begroot.

	Begrote lasten	Werkelijke lasten	Overschrijding
Programma 2	€ 4.503.000	€ 4.528.000	€ 25.000
Programma 5	€ 1.840.000	€ 1.858.000	€ 18.000
Programma 7	€ 3.376.000	€ 3.430.000	€ 54.000
Programma 10	€ 6.779.000	€ 7.114.000	€ 335.000

De lasten in programma 2 zijn overschreden door hogere directe salariskosten, €15.000 en hogere kosten van het onderhoud van de wegen. Tegenover de hogere kosten van het onderhoud wegen staan hogere vergoedingen van nutsbedrijven en doorberekening van kosten.

De overschrijding van de lasten in Programma 5 betreft een hogere dotatie aan de voorziening groot onderhoud gebouwen ad. € 10.000 en enkele kleinere overschrijdingen van in totaal € 8.000. Tegenover de hogere dotatie aan de voorziening staat een ontvangen subsidie en dus hogere inkomsten.

De overschrijding bij programma 7 bestaat uit hogere lasten voor de afvalinzameling, € 41.000 en beheer van de rioleringen € 13.000. De hogere lasten afvalinzameling bestaan uit hogere verwerkingskosten ingezameld afval op het milieustation. Voor het beheer van de riolering is meer uitgegeven aan vervanging en onderhoud van de pompen en elektriciteit. Tegenover deze hogere kosten staan hogere opbrengsten, gesloten exploitaties.

Bij programma 10 zijn de lasten overschreden door de directe salariskosten inclusief budgetoverhevelingen. De onderuitputting op de directe salariskosten van de overige programma's, vacatureruimte, is ingezet op programma 10, totaal € 306.000. Tegenover deze overschrijding op programma 10 staan lagere directe salariskosten op de overige programma's. Daarnaast is een voorziening gevormd voor wachtgelden van wethouders, hiervoor was niets begroot.

De conclusie is dat voldaan wordt aan het begrotingscriterium en geen inbreuk is gemaakt op het budgetrecht van de raad.

Inzet post onvoorzien

Voor onvoorzien was in de primitieve begroting € 30.000 beschikbaar. Dit bedrag is volledig ingezet voor de inrichting van de raadzaal en onderzoek naar de vergadermogelijkheden.

Heffing vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 is de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen ingevoerd. Wij hebben een inventarisatie gemaakt van al onze activiteiten en daarbij aangegeven of mogelijk sprake is van een Vpb-plicht. Om te bepalen of sprake is van een belastingplicht moeten drie vragen beantwoord worden:

1. Is er sprake van duurzame organisatie van kapitaal en arbeid?
2. Is er deelname aan het economisch verkeer?
3. Worden voordelen beoogd of behaald?

Kan een van de vragen met 'nee' worden beantwoord, dan is er geen belastingplicht.

Op basis van onze begroting zijn voor alle functies de drie vragen beantwoord. Conclusie is dat, met uitzondering van de grondexploitaties, geen enkele activiteit belastingplichtig is. Dit betekent dat er geen extra lasten zijn voor onze exploitatie.

De inventarisatie is beoordeeld door EFK-belastingadviseurs. Onze uitwerking wordt door EFK onderschreven.

Voor de grondexploitaties zijn we belastingplichtig. Per 1 januari 2016 hebben we nog vier grondexploitaties. Een voorlopige berekening is gemaakt van omzet en kosten. Op basis van deze berekening zijn wij over 2016 en 2017 geen vennootschapsbelasting verschuldigd. In de jaarrekening is daarom geen bedrag opgenomen voor de heffing voor de vennootschapsbelasting.

Mocht daadwerkelijke betaling van vennootschapsbelasting aan de orde zijn dan is dit voor de grondexploitaties en kunnen we deze dekken uit de algemene reserve grondexploitaties.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Op grond van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector, WNT, moeten beloningen, waaronder voorzieningen ten behoeve van toekomstige beloningen zoals pensioen en ontslaguitkeringen in de jaarrekening worden vermeld als deze het bedrag van € 181.000 te boven gaan. De WNT is nageleefd en er zijn in 2017 geen beloningen boven € 181.000 geweest.

Daarnaast bevat de WNT een openbaarmakingsverplichting van de bezoldiging van topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking. Voor een gemeente zijn de topfunctionarissen de secretaris en griffier.

Hieronder staat de rapportage op grond van de WNT.

Topfunctionaris met dienstbetrekking		
Bedragen * € 1	J. Nijland	J. van de Knaap
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01/ 31-12	01-06 /31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	0,89
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus onbelaste vergoedingen	102.231	40.104
Beloningen betaalbaar op termijn	18.211	7.239
<i>Subtotaal</i>	<i>120.443</i>	<i>47.343</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	181.000	94.006
minus onverschuldigd bedrag	0	0
Totaal bezoldiging 2017	120.443	47.343
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t	n.v.t
Gegevens 2016	J. Nijland	A. ten Hoeve
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01-01/31-12	1-1/31-8
Deeltijd 2016 in fte	1,00	0,89
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	86.966	45.489
Beloningen belastbaar op termijn	16.805	7.048
Totale bezoldiging in 2016	103.771	52.537

Topfunctionaris zonder dienstbetrekking		
Bedragen * € 1	J. van de Knaap	
Functiegegevens	Griffier	
Kalenderjaar	2017	2016
Periode functievervulling in het kalenderjaar	01-01/31-5	01-09/31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	4
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief dat geldt voor het kalenderjaar	€ 176	€ 175
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	200.500	
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief	Ja	Ja
Bezoldiging in betreffende periode	51.128	52.136
Totale bezoldiging ghele periode kalendermaand 1 t/m 12	103.264	
minus onverschuldigd bedrag	n.v.t	n.v.t
Totale bezoldiging , excl. btw	51.128	52.136
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.vt.	n.v.t

Overzicht van baten en lasten 2017												
Programma	Begroting voor wijziging			Begroting incl. wijziging			Realisatie					
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo			
1 Veiligheid	1.311.372	-38.228	1.273.144	1.564.206	-38.228	1.525.978	1.549.458	-68.182	1.481.276			
2 Openbare ruimte	4.578.920	-321.500	4.257.420	4.503.013	-418.000	4.085.013	4.355.134	-428.163	3.926.971			
3 Economische structuur, toerisme en recreatie	861.776	-1.421.465	-559.689	1.114.161	-1.683.465	-569.304	918.431	-1.755.581	-837.150			
4 Onderwijs en kinderopvang	1.651.918	-71.000	1.580.918	1.745.988	-94.000	1.651.988	1.577.055	-94.047	1.483.008			
5 Cultuur en sport	1.816.829	-27.473	1.789.356	1.840.664	-27.473	1.813.191	1.805.467	-37.406	1.768.061			
6 Sociaal domein	21.539.229	-4.010.552	17.528.677	23.281.050	-4.521.740	18.759.310	22.369.634	-4.602.732	17.766.902			
7 Milieu en volksgezondheid	3.304.773	-3.668.446	-363.673	3.375.676	-3.626.019	-250.343	3.417.851	-3.704.086	-286.235			
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	3.441.764	-2.626.646	815.118	3.544.953	-2.552.297	992.656	2.084.133	-1.078.232	1.005.901			
9 Dienstverlening	439.833	-323.630	116.203	561.807	-324.630	237.177	519.326	-343.795	175.531			
10 Bestuur en organisatie	6.894.321	-631.879	6.262.442	6.778.629	-861.976	5.916.653	6.538.259	-1.208.814	5.329.445			
subtotaal programma's	45.840.735	-13.140.819	32.699.916	48.310.147	-14.147.828	34.162.319	45.134.749	-13.321.038	31.813.711			
Algemene dekkingsmiddelen	1.189.951	-31.509.105	-30.319.154	1.200.451	-33.078.191	-31.877.740	1.186.923	-33.267.146	-32.080.223			
Onvoorzien uitgaven	30.000	0	30.000	0	0	0	0	0	0			
gerealiseerd totaal resultaat van baten en lasten	47.060.686	-44.649.924	2.410.762	49.510.598	-47.226.019	2.284.579	46.321.672	-46.588.184	-266.512			
Mutaties reserves programma 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Mutaties reserves programma 2	0	-1.650.000	-1.650.000	0	-1.499.975	-1.499.975	172.635	-1.567.475	-1.394.840			
Mutaties reserves programma 3	0	-60.000	-60.000	0	-198.247	-198.247	96.973	-152.239	-55.266			
Mutaties reserves programma 4	0	0	0	0	-9.460	-9.460	27.910	-9.460	18.450			
Mutaties reserves programma 5	0	0	0	0	-15.760	-15.760	52.715	-15.760	36.955			
Mutaties reserves programma 6	0	0	0	0	-433.680	-433.680	901.133	-472.680	428.453			
Mutaties reserves programma 7	0	0	0	0	-68.976	-68.976	12.575	-68.976	-56.401			
Mutaties reserves programma 8	0	0	0	0	-142.743	-142.743	231.188	-668.222	-437.034			
Mutaties reserves programma 9	0	0	0	0	-95.009	-95.009	26.934	-95.009	-68.075			
Mutaties reserves programma 10	0	-491.250	-491.250	0	-248.043	-248.043	576.092	-283.043	293.049			
Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	-34.500	-34.500	11.665	-34.500	-22.835			
subtotaal mutaties reserves	0	-2.201.250	-2.201.250	0	-2.746.393	-2.746.393	2.109.820	-3.367.364	-1.257.544			
Gerealiseerd resultaat	47.060.686	-46.851.174	209.512	49.510.598	-49.972.412	-461.814	48.431.492	-49.955.548	-1.524.056			

	Specificatie algemene dekkingsmiddelen												
	Begroting voor wijziging			Begroting incl. wijziging			Realisatie						
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo				
Onroerende zaakbelasting		-2.959.000	-2.959.000		-2.959.000	-2.959.000		-2.892.093	-2.892.093				
Hondenbelasting		-84.000	-84.000		-84.000	-84.000		-85.338	-85.338				
Uitvoering wet WOZ/belastingen	234.000	-71.000	163.000	244.500	-71.000	173.500	220.096	-71.000	149.096				
Algemene uitkering gemeentefonds		-27.140.249	-27.140.249		-28.727.837	-28.727.837		-28.735.903	-28.735.903				
Nutsbedrijven kapitaallasten	18.878		18.878	18.878		18.878	18.428		18.428				
Dividend		-191.640	-191.640		-209.448	-209.448		-210.571	-210.571				
Gedelingen en uitzettingen > 1 jaar	881.995	-81.456	800.539	881.995	-81.456	800.539	881.153	-82.607	798.546				
Toegerekende rente	1.685	-960.088	-958.403	1.685	-920.450	-918.765	1.685	-904.885	-903.200				
Overige financiële middelen	9.500		9.500	9.500		9.500	7.789	-11.000	-3.211				
Algemene baten en lasten	30.420	-21.672	8.748	420	-25.000	-24.580	13.193	-273.749	-260.556				
Directe salariskosten	43.473		43.473	43.473		43.473	44.580		44.580				
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	1.219.951	-31.509.105	-30.289.154	1.200.451	-33.078.191	-31.877.740	1.186.923	-33.267.146	-32.080.222				
Mutaties reserves	0	0	0	0	-34.500	-34.500	11.665	-34.500	-22.835				
Gerealiseerd resultaat	1.219.951	-31.509.105	-30.289.154	1.200.451	-33.112.691	-31.912.240	1.198.588	-33.301.646	-32.103.057				

Overzicht baten en lasten per taakveld							
Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten		
		Begroting primitief 2017	Begroting incl wijzigingen	Rekening 2017	Begroting primitief 2017	Begroting incl wijzigingen	Rekening 2017
0.1	Bestuur	1.115.021	1.193.972	1.285.767	0	0	251.101
0.10	Mutaties reserves	0	0	2.109.820	2.201.250	2.746.393	3.367.364
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-209.512	461.814	1.524.056	0	0	0
0.2	Burgerzaken	439.833	446.298	430.817	323.630	324.630	343.795
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	170.787	173.587	189.555	235.695	409.750	429.891
0.4	Overhead	5.608.513	5.526.579	5.151.445	396.184	452.226	527.821
0.5	Treasury	911.031	911.031	903.028	1.234.935	1.211.354	1.198.063
0.61	OZB woningen	273.473	283.973	260.675	1.938.000	1.938.000	2.098.411
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	1.092.000	1.092.000	864.682
0.64	Belastingen Overig	4.000	4.000	4.000	84.000	84.000	85.338
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen ge	0	0	0	27.140.249	28.727.837	28.735.903
0.8	Overige baten en lasten	31.447	1.447	19.220	19.921	25.000	284.749
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.115.040	1.229.290	1.214.435	19.228	19.228	26.345
1.2	Openbare orde en veiligheid	196.332	334.916	335.023	19.000	19.000	41.837
2.1	Verkeer en vervoer	2.935.190	2.906.108	2.766.462	214.000	310.500	311.188
2.2	Parkeren	42.825	15.325	12.278	5.000	5.000	5.275
3.1	Economische ontwikkeling	234.500	255.638	266.255	0	0	200
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	63.760	129.970	73.104	0	9.000	4.675
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	32.346	32.346	24.778	9.465	9.465	5.619
3.4	Economische promotie	458.355	592.392	481.743	1.412.000	1.665.000	1.744.587
4.2	Onderwijshuisvesting	850.221	841.831	836.744	0	0	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	771.697	874.157	710.115	71.000	94.000	94.047
5.1	Sportbeleid en activering	207.367	199.117	203.691	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	856.344	874.099	833.647	4.445	4.445	2.889
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultu	207.233	210.483	214.540	0	0	0
5.4	Musea	31.978	31.978	32.239	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	68.583	69.658	76.242	9.800	9.800	21.026
5.6	Media	445.324	455.329	445.108	13.228	13.228	13.491
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.673.720	1.685.395	1.648.945	102.500	102.500	112.201
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.432.669	1.778.992	1.341.157	100.795	84.145	82.620
6.2	Wijkteams	1.550.595	1.541.207	1.466.301	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	5.099.942	4.944.341	5.334.640	3.608.830	3.549.101	3.971.101
6.4	Begeleide participatie	5.051.996	6.493.553	6.365.861	10.000	332.851	9.634
6.5	Arbeidsparticipatie	599.162	680.459	653.451	47.927	44.494	38.698
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	294.000	294.000	318.508	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3.451.801	3.425.991	2.922.782	243.000	511.149	480.200
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3.479.134	3.500.714	3.307.047	0	0	15.557
7.1	Volksgesondheid	609.930	651.793	690.082	0	0	4.922
7.2	Riolering	1.450.502	1.396.775	1.435.270	2.044.217	1.991.790	2.020.843
7.3	Afval	1.293.928	1.291.828	1.331.153	1.589.229	1.589.229	1.639.819
7.4	Milieubeheer	505.517	632.247	594.878	0	0	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	54.826	54.826	56.551	35.000	45.000	43.424
8.1	Ruimtelijke ordening	500.665	534.016	713.752	124.000	49.651	343.967
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.279.923	2.279.248	795.470	2.301.046	2.301.046	481.273
8.3	Wonen en bouwen	661.176	731.689	574.911	201.600	201.600	252.993
TOTAAL		46.851.174	49.972.412	49.955.548	46.851.174	49.972.412	49.955.548

Incidentele lasten inclusief toevoegingen reserves		
P2	Vorming voorziening groot onderhoud wegen en bermen	1.450.000
P2	Reconstructie Nieuwwijkstraat	25.000
P2	Openbare verlichting Goorseweg	5.748
P2	Verkeersmaatregelen onderdeel GVVP 2016	39.467
P2	Verkeersmaatregelen onderdeel GVVP 2017	39.344
P2	Aansluiting Zwerfheide Heijenseweg	47.305
P3	Budget De Brem	61.468
P5	Onderzoek binnensportaccommodaties	12.000
P5	Aanpassing accommodatie VIOS	15.670
P5	Lage veld Achates	25.000
P5	Jubileum 400 jaar Stadhuis	15.000
P8	Vervolgonderzoek kern Ven Zelderheide	15.000
P8	Koningsven De Diepen	162.080
P8	Centrumplan Heijen	73.703
P8	Budget implementatie Omgevingswet	60.000
P9	Speelvoorzieningen Poort van Gennep	3.000
P9	Digitalisering vergunningverlening	25.000
P10	Klimaatbeheersing archief	30.000
P10	Bestrijding schimmelinfectie archief	67.500
P10	Upgrade Verseon	35.000
P10	Scansoftware	21.000
P11	OZB, restitutie 2016	93.000
Totaal incidentele lasten		2.321.285
Incidentele baten inclusief onttrekkingen reserves		
P2	Onttrekking AVR vorming voorziening groot onderhoud we	1.450.000
P2	Onttrekking AVR dekking GVVP 2016	23.720
P3	Aanwending algemene reserve grex budget De Brem	61.468
P8	Onttrekking AVR centrumplan Heijen	73.703
P8	Koningsven De Diepen	162.080
P10	Verkoop gemeentelijke gronden	215.800
P11	Vergoeding plankosten niet gerealiseerd asielzoekercentru	59.100
P10	BDU uitkering Looiseweg	25.000
Totaal incidentele baten		2.070.871

De balans en toelichting

In de balans worden naast de cijfers per balansdatum tevens de cijfers van het vorige jaar opgenomen.

De grondslagen voor de balans zijn opgenomen in het hoofdstuk grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Per balanspost wordt een toelichting gegeven over het verloop van het afgelopen jaar.

BALANS PER 31 DECEMBER

ACTIVA	2016	2017
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa	32.663.700	33.025.300
Investerings met een economisch nut	17.812.300	17.031.700
Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven	14.851.400	15.993.600
overige investeringen met een economisch nut		
Financiële vaste activa	1.213.600	1.213.600
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	132.300	132.300
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen		
Leningen aan deelnemingen	631.300	631.300
Leningen aan overige verbonden partijen		
Overige langlopende leningen u/g		
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van > 1 jaar	450.000	450.000
Bijdragen aan activa in eigendom van derden		
Totaal vaste activa	33.877.300	34.238.900
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	2.076.500	1.718.000
Onderhanden werk	0	0
Gronden in exploitatie	2.076.500	1.718.000
Gronden in exploitatie door derden	0	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	12.327.700	10.299.000
Vorderingen op openbare lichamen	27.100	20.100
Vorderingen op deelnemingen	0	0
Rekening courant ministerie van Financien	10.462.700	8.299.200
Rekening courant niet financiële instellingen	611.600	510.700
Overige vorderingen	1.226.300	1.469.000
Liquide middelen	220.400	256.900
Kassaldi	1.700	1.600
Bank- en girosaldi	218.700	255.300
Overlopende activa	7.582.900	6.377.000
Totaal vlottende activa	22.207.500	18.650.900
TOTAAL ACTIVA	<u>56.084.800</u>	<u>52.889.800</u>

BALANS PER 31 DECEMBER

PASSIVA	2016	2017
EIGEN VERMOGEN	18.653.000	18.919.600
Algemene reserve	11.057.100	9.220.000
Bestemmingsreserves		
- Voor egalisatie tarieven		
- Overige bestemmingsreserves	7.860.000	8.175.500
Nog te bestemmen resultaat	-264.100	1.524.100
VOORZIENINGEN	5.601.500	6.354.700
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.748.300	2.572.200
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	918.000	1.794.100
Van derden ontvangen middelen met een specifieke aanwendingsrichting	1.935.200	1.988.400
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1jaar	21.806.800	19.872.600
Onderhandse leningen van derden	21.795.100	19.860.300
Waarborgsommen	11.700	12.300
Totaal vaste passiva	46.061.300	45.146.900
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	1.100.900	1.068.800
Bank- en giroaldi	0	0
Overige schulden	1.100.900	1.068.800
Overlopende passiva	8.922.600	6.674.100
Totaal vlottende passiva	10.023.500	7.742.900
TOTAAL PASSIVA	<u>56.084.800</u>	<u>52.889.800</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen :

	31-12-2016	31-12-2017
Gewaarborgde geldleningen 1%	14.000	14.000
Gewaarborgde geldleningen 20%	1.380.000	0
Gewaarborgde geldleningen 50% *	40.886.349	40.143.299
Gewaarborgde geldleningen 70% *	665.000	630.000
Gewaarborgde geldleningen 100%	3.044.811	2.054.092
Garantstellingen	34.000	14.000
* exclusief de z.g. achtervanggarantie van het WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw)		
Langlopende huurverplichtingen		24.740
Langlopende contracten		1.200.000

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA
MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de **investeringen met economisch en maatschappelijk nut** weer. De grond- weg en waterbouwkundige werken zijn investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

	1-1-2017	Investerings	Bijdragen	Afschrijvingen	Afwaarderingen	31-12-2017
Gronden en terreinen	41	-41				
Bedrijfsgebouwen	16.895	95		865		16.125
Grond- weg- en waterbouwkundige	14.851	1.509		366		15.994
Vervoermiddelen	2			2		
Machines, apparaten en installaties	19			2		17
Overige materiële vaste activa	855	238		203		890
	32.663	1.801		1.439		33.025

<u>Gronden en terreinen</u>	Investerings	bijdragen
Verkoop (restant) perceel Groote Heeze	-41	
	-41	

<u>Bedrijfsgebouwen</u>	Investerings	bijdragen
Renovatie Elzendaal College	90	
Vorbereidingskrediet IKC	5	
	95	

<u>Grond- weg- en waterbouwkundige werken</u>	Investerings	bijdragen
Bergbezinkbassin Milsbeek overstortvoorziening	23	
Rioolvervanging Julianalaan	382	
Reconstructie Bloemenstraat	86	
Rioolvervanging Haspel/Gennepershuisweg	117	
Gebiedsontwikkeling Gennepershuisweg	533	
Relining riolering GRP	175	
Rioolvervanging Nieuwwijkstraat	172	
Rioolvervanging Margrietstraat/Roggestraat	10	
Diversen verkeer	12	
	1.509	

<u>Overige materiële vaste activa</u>	Investerings	bijdragen
ICT investeringen DMS	9	
ICT investeringen modernisering GBA	4	
Vervanging werkplekapparatuur	75	
Vervanging netwerkinfrastructuur	128	
Voorfinanciering haalbaarheidsonderzoek GSI	22	
	238	

Voor een verdere specificatie wordt verwezen naar de bij de jaarrekening overgelegde bijlage "Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven". De bestemmingsplannen inzake grondexploitatie zijn onder de voorraden verantwoord.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa weer

	1-1-2017	Inves- teringen	Verkoop	Afschrij- vingen	Uitzettingen < 1 jaar	31-12-2017
Kapitaalverstrekkingen aan: deelnemingen gemeenschappelijke regelingen overige verbonden partijen	132					132
Leningen aan: deelnemingen (leningen) overige verbonden partijen	631					631
Overige langlopende leningen Overige uitzettingen > 1 jaar Bijdragen aan activa in eigendom van derden	450					450
	1.214					1.214

Specificatie kapitaalverstrekkingen

<u>Deelnemingen:</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2017</u>
Aandelen NV BNG	26,3	26,3
Aandelen NV WML	27,2	27,2
Aandelen Enexis (div. maatschappijen)	78,6	78,6
Aandelen Villa Flora		
NV Sturing afvalverwijdering Limburg	0,2	0,2
Totaal	132,3	132,3
 <u>Leningen deelnemingen</u>	 <u>31-12-2016</u>	 <u>31-12-2017</u>
Bruglening Enexis, vervaldatum 2016		
Bruglening Enexis, vervaldatum 2019	631,3	631,3
Totaal	631,3	631,3
 <u>Overige uitzettingen > 1 jaar</u>	 <u>31-12-2016</u>	 <u>31-12-2017</u>
Hypothecaire geldlening ambtenaren		
Leninge startersfonds woningmarkt	450,0	450,0
Totaal	450,0	450,0

VLOTTENDE ACTIVA

VOORRADEN

	boekwaarde 01-01-2017	vermeer- deringen	vermin- deringen	winst neming	herwaard. tlv voorz	boekwaarde 31-12-2017
Onderhanden werk						
Voorraad in exploitatie	2.857	190	-172		-245	2.631
Voorraad niet in exploitatie						
Voorraad in exploitatie door derden						
Voorziening waardering grex	-781	-188	56			-913
	2.076	2	-116		-245	1.718

In de paragraaf grondbeleid is een overzicht opgenomen van het verloop van de boekwaarde van de bouwgrondexploitaties.

Specificatie voorraden in exploitatie en verwachte eindresultaten

Overzicht nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten						
Best.plan	Boekwaarde 31-12-2017	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengst	Geraamd eind resultaat	Contante waarde resultaat	Opvang nadelig resultaat
Zwarteweg	215	232	-541	-93	-86	
Hogeweg	1.385	481	-1.700	166	144	voorziening
Smele2	-31	63	-243	-212	-203	
Gennepershuisweg	1.021	563	-848	736	667	voorziening
Hoofdstraat Heijen	41	261	-292	11	11	voorziening
totaal	2.631	1.601	-3.624	608	532	

De nog te maken kosten zijn gebaseerd op de, bij het opstellen van de jaarrekening, geactualiseerde exploitatieopzetten. De nog te realiseren opbrengsten voor Zwarteweg, Hogeweg, Smele2 en Gennepershuisweg zijn de nog beschikbare m2 uitgeefbare gronden vermenigvuldigd met de laatst vastgestelde verkoopprijs per m2. De opbrengst bij Hoofdstraat Heijen is conform de overeenkomst met de woningbouwvereniging. Over de boekwaarde per 1 januari wordt rente berekend en bijgeschreven op de boekwaarde.

Voor de locaties Hogeweg, Gennepershuisweg en Hoofdstraat Heijen is een voorziening gevormd voor de het verwachte tekort op de exploitatie.

UITZETTINGEN KORTER DAN één JAAR

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd

	Gecorr. Saldo 2016	Saldo 31-12-2017	Voorz. Oninbaar heid	Gecorr. Saldo 2017
Vorderingen op openbare lichamen	27	20		20
Rekening courant Ministerie van Financiën	10.463	8.299		8.299
Rekening courantverhoudingen niet financiële instellingen	612	511		511
Vorderingen sociale debiteuren	764	1.396	1.064	332
Overige vorderingen	463	1.219	82	1.137
	12.328	11.445	1.146	10.299

De vorderingen op openbare lichamen hebben betrekking op vorderingen van het Rijk, de provincie Limburg, de belastingdienst, rijkswaterstaat en een aantal gemeenten in de omgeving van Genneep

Gemeenten zijn verplicht overtollige financiële middelen onder te brengen bij het Ministerie van Financiën, het zogenaamde schatnistbankieren. In onderstaand overzicht is het drempelbedrag opgenomen en voor ieder kwartaal het bedrag aan middelen dat buiten de rijksschatkist is aangehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatnistbankieren (bedragen x € 1000)		Verslagjaar 2017			
(1)	Drempelbedrag	€ 335			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatnist aangehouden middelen	€ 232	€ 232	€ 235	€ 235
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	€ 103	€ 103	€ 100	€ 100
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	€ 44.650			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	€ 44.650			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	€ 0			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	€ 335			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatnist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatnist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	€ 20.890	€ 21.119	€ 21.641	€ 21.593
(5b)	Dagen in het kwartaal	€ 90	€ 91	€ 92	€ 92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatnist aangehouden middelen	€ 232	€ 232	€ 235	€ 235

Als gevolg van de invoering van de WWB per 1-1-2004 zijn de bijstandsvorderingen tegen de reële waarde opgenomen in de balans. Bij de beoordeling van de vorderingen is een taxatie gemaakt op basis waarvan een voorziening voor dubieuze debiteuren is gevormd.

De rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen betreft de rekening-courantverhouding met IWGM, Intergemeentelijke Werkvoorziening Genneep en Mook&Middelaar.

Dubieuze debiteuren (betreft Debiteuren, Debiteuren Sociale Zaken en Belastingdebiteuren)

Het verloop van de deze voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		872
Storting in de voorziening	297	
Vrijval in de voorziening	11	
Afboeking oninbare debiteuren	12	
		274
Saldo per 31 december 2017		1.146

LIQUIDE MIDDELEN

	31-12-2016	31-12-2017
Bank Nederlandse Gemeenten	216	250
Rabobank	3	5
Kas	2	2
	220	257

De saldi van de liquide middelen zijn in overeenstemming met de werkelijke saldi bij de diverse bankinstellingen

OVERLOPENDE ACTIVA

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2017</u>
Vooruitbetaalde bedragen	276	23
Nog te ontvangen bedragen	<u>7.307</u>	<u>6.354</u>
	<u>7.583</u>	<u>6.377</u>
<u>Specificatie vooruitbetaalde bedragen</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2017</u>
Bijdrage VNG	24	
Pacht Loswal	4	
Minimabeleid bijdrage Jeugdcultuurfonds	6	
WMO project Gennep Doet Mee	29	23
JZ bijdrage MGR	200	
ICT programmatuur onderhoud, computeruitwijk en telefoonkosten	12	
Totaal	<u>276</u>	<u>23</u>
<u>Specificatie nog te ontvangen bedragen</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2017</u>
De Brem vergoeding Maessen	3.313	2.223
Heikant afkoopsom Parkvisie	984	984
Personeelkosten, detachering Buitenwerk		20
Medewerker veiligheid, declaratie Mook	10	13
Koningsven de Diepen, ontw.bijdrage derden	114	
Subsidie provincie project Zwerfheide		12
Subsidie provincie Gennep Centraal	31	
Diftar 2e helft dienstjaar	503	504
Huisvesting vergunninghouders, rijksbijdrage	31	
Milieustraat, poortopbrengsten jul-dec		30
automatiseringskosten, applicatiebeheer GWS	29	
Rente leningen Enexis okt-dec	11	11
Afrekening jeugdzorg plus en crisiszorg		39
Afrekening PGB's	182	49
Afrekening WSW	31	10
Participatiebudget, rijksbijdrage WEB		21
Algemene bijstand, rijksbijdrage BUIG		259
OZB woningen, eigenaren voorgaande jaren		130
Diverse nog te ontvangen posten	24	26
Afrekening BTW/BCF	<u>2.044</u>	<u>2.022</u>
Totaal	<u>7.307</u>	<u>6.354</u>

Het te ontwikkelen bedrijventerrein De Brem is in 2015 verkocht. De koopsom is opgebouwd uit een bedrag ineens en aanvullend een bedrag per verkochte m2 bedrijfskavel. Het aanvullend bedrag is een vordering op Maessen projecten B.V. van € 4,1 miljoen. Op deze vordering is in 2016 een bedrag van € 0,8 miljoen gefactureerd en ontvangen en in 2017 idem van € 1,1 miljoen.

Met de ontwikkelaar van het plan Heikant is overeenstemming over de bijdrage in de door de gemeente nog te betalen kosten. Deze bijdrage wordt in termijnen betaald. Over het nog niet betaalde gedeelte wordt rente berekend.

PASSIVA

RESERVES EN VOORZIENINGEN

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	31-12-2016		31-12-2017	
Algemene reserve weerstandsvermogen		5.000		5.000
Algemene vrije reserve		6.057		4.220
Bestemmingsreserves				
- budgetoverheveling	1.039		1.379	
- opbrengst verkoop gemeentelijke gronden	308		150	
- sociaal domein 3D's	1.249		1.825	
- inventaris en apparatuur gemeentekantoor	164		164	
- reserve bouwgrondexploitatie	4.966		4.518	
- bovenwijkse voorzieningen	134		139	
		7.860		8.176
Nog te bestemmen resultaat		-264		
		18.653		17.396

Algemene vrije reserve

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		6.057
Bestemd dienstresultaat 2016		-264
		<u>5.793</u>
Planmatig onderhoud wegen en bermen	-1.450	
Uitvoeringsprogramma GVVP	-24	
Regiovisie programmaorganisatie	-26	
Masterplan Heijen	-74	
Mutaties		<u>-1.573</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>4.220</u></u>

Bestemmingsreserve budgetoverheveling

Bepaalde budgetten zijn in 2017 niet of niet geheel uitgegeven. Ze zijn verwerkt in de begroting en lopen via de budgetoverheveling naar 2018.

Het verloop van de deze bestemmingsreserve is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		1.039
Overboeking naar diverse exploitatierekeningen 2017	-1.039	
Toevoeging bestemmingsreserve budgetoverheveling 2017 naar 2018 voor:		
- project fietspad achter de Weverflat	10	
- project voorzieningenplannen	21	
- project Koningsven de Diepen	9	
- project omgevingswet	32	
- project doorontwikkeling KCC	2	
- project digitalisering vergunningverlening	25	
- regulier onderhoud wegen diensten derden	5	
- regulier onderhoud wegen uitvoering hondenbeleid	28	
- verkeers- en vervoersplannen GVVP	25	
- verkeers- en vervoersplannen bijdrage Maasbrug	25	
- project Zwerfheide Heijenseweg	31	
- verkeer en parkeren Pottenhoek	43	
- natuur en landschap natuurwaardenkaart	6	
- economisch beleid	12	
- strategische regiovisie	23	
- regio project vrijetijdseconomie	32	
- speelterreinen aanleg	30	
- peuterspeelzalen taalniveau 3F	28	
- binnensportaccommodaties onderzoek capaciteit	10	
- buitensportaccommodaties lage veld Achaten	37	
- bibliotheek onderzoek benedenverdieping	6	
- algemene bijstand rijksbijdrage BUIG	15	
- minimabeleid bijzondere bijstand en voorlichting	27	
- WMO bewonersorganisaties duofiets	3	
- WMO zorg en ondersteuning accent op ieders talent	20	
- WMO kernen en wijken opslagruimte JN	10	
- WMO kernen en wijken ID trofee	20	
- huisvesting vergunninghouders	174	
- veiligheidsregio GIDS gelden	35	
- VTH RUD basistaken	13	
- dorpsontwikkelingsplan Ven-Zelderheide	15	
- RO beleidsplannen	20	
- fractievergoedingen, lokale omroep en overige kosten raad	14	
- beheer BGT advieskosten	23	
- Poort van Gennep klantgeleiding	8	
- bureaunkosten restauratie archief	68	
- automatisering diversen	14	
- automatisering upgrade zaaksysteem	35	
- automatisering inhuur ICT adviseur	25	
- ICT uitwijk in eigen beheer	30	
- personeelskosten arbotechnische aanpassingen	10	
- personeelskosten project E-HRM	38	
- personeelskosten organisatiewijziging	260	
- personeelskosten tijdelijk personeel	29	
- personeelskosten opleidingenbudget	24	
- OZB woningen diensten derden	12	
	<hr/>	341
Stand per 31 december 2017		<hr/> 1.379

De overheveling van middelen van 2017 naar 2018 dient met goedkeuring van de gemeente raad te gebeuren. De raad beslist hier expliciet over. Aangezien deze overhevelingen echter allemaal incidentele aangelegenheden betreffen voor werkzaamheden welke afgelopen jaar niet zijn uitgevoerd, zijn deze overhevelingen reeds in de balans verwerkt. De onttrekkingen gebeuren op basis van de begroting. Begrotingsoverschotten worden via de resultaatbestemming aan de bestemmingsreserve toegevoegd en blijven dus binnen het eigen vermogen.

Bestemmingsreserve opbrengst verkoop gemeentelijke gronden

De bestemmingsreserve heeft als doelstelling/functie het egaliseren van de jaarlijks in de begroting opgenomen taakstelling van verkoop van gemiddeld 5 hectare (niet-strategische) landbouwgrond. Het gemiddelde van 5 ha. vertegenwoordigt een waarde van € 225.000

Het verloop van de deze bestemmingsreserve is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		308
Onttrekking 2017 ivm programmabegroting 2017	-158	
Onttrekking 2017, ivm gemaakte kosten		
		<u>-158</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>150</u></u>

Deze bestemmingsreserve is ontstaan doordat in 2013, met de kavelruil "Koningsven/De Diepen", de doelstelling van het verkopen van 5 hectare per jaar ruimschoots is overschreden. In totaliteit zijn 30 hectare verkocht. De taakstelling is in de meerjarenbegroting 2016-2019 afgebouwd waardoor een gedeelte van de reserve kan vrijvallen. De taakstellende opbrengst 2016 is uit de reserve gehaald. Het saldo per 31 december 2017 is de nog te

Bestemmingsreserve Sociaal Domein 3D's

De bestemmingsreserve heeft als doelstelling/functie een buffer te vormen voor tegenvallers die het gevolg zijn van de 3 decentralisaties

Het verloop van de deze bestemmingsreserve is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		1.249
Onttrekking ivm werkbudget WMO		
Toevoeging ivm mutaties boekjaar	575	
		<u>575</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>1.825</u></u>

Bestemmingsreserve inventaris en apparatuur gemeentekantoor

De bestemmingsreserve heeft als doelstelling/functie een dekking te vormen voor de kosten van de vervanging van de inventaris en apparatuur van het gemeentekantoor.

Het verloop van de deze bestemmingsreserve is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		164
Toevoeging ivm vrijval voorziening inventaris		
Toevoeging ivm vrijval voorziening apparatuur		
		<u>164</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>164</u></u>

Algemene reserve bouwgrondexploitatie.

De reserve is bestemd voor dekking van de risico's die verbonden zijn aan de grondexploitatie. De gemeente heeft diverse bouwgrondcomplexen in exploitatie. Jaarlijks worden de exploitatiebegrotingen van de complexen geactualiseerd waardoor de verwachte resultaten bekend zijn. Bij afsluiting van een complex wordt het positieve c.q. het negatieve resultaat respectievelijk ten gunste of ten laste van de reserve grondexploitatie gebracht.

Het verloop van de deze bestemmingsreserve is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		4.966
Onttrekking Genneperhuisweg	-339	
Onttrekking de Brem	-71	
Winstneming Smele	150	
Aanvulling voorziening waardering grex	-188	
		<u>-448</u>
Saldo per 31 december 2017		<u>4.518</u>

Reserve bovenwijkse voorzieningen.

De reserve bovenwijkse voorzieningen is bedoeld voor het financieren van kosten van werken die direct of indirect worden veroorzaakt door het in exploitatie nemen van een plangebied en die in principe niet of niet volledig binnen het gebied zijn gelegen. Per m2 verkochte grond in de plangebieden wordt € 5 gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Het verloop van de deze bestemmingsreserve is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		134
Toevoeging ivm verkopen Smele	5	
Onttrekking		<u>5</u>
Saldo per 31 december 2017		<u>139</u>

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd als er sprake is van een financiële verplichting waarvan de omvang onzeker is, een risico dat zich zal voordoen en waarvan de financiële omvang redelijkerwijs te schatten is en het egaliseren van lasten voor de komende jaren. De voorzieningen zijn als volgt opgebouwd:

	31-12-2016		31-12-2017	
Voorzieningen voor verplichting, verliezen en risico's				
- pensioenverplichtingen wethouders	2.314		2.147	
- wachtgelden wethouders	0		175	
- personeel	434		250	
		2.748		2.572
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
- groot onderhoud gebouwen	420		641	
- onderhoud schoolgebouwen	498		240	
- planmatig onderhoud wegen en bermen			913	
		918		1.794
Voorzieningen van derden verkregen middelen				
- toekomstig tarievenbeleid rioolrecht	1.041		931	
- afvalstoffenheffing	459		444	
- parkeerfonds				
- herplantplicht	23		11	
- privatisering sportclubs	27		58	
- kwaliteitsverbetering buitengebied	380		425	
- kwaliteitsverbetering kernen	5		5	
- LOB van Gennepe			115	
		1.935		1.988
		5.601		6.355

Pensioenen wethouders.

De voorziening is bestemd voor dekking van pensioenlasten gewezen wethouders.

Het verloop van de deze voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		2.314
Onttrekking i.v.m. bereiken 65 jarige leeftijd	-27	
Toevoeging ten laste van de exploitatie regulier	111	
Vrijval ten gunste van de exploitatie ivm renteaanpassing Raet	-251	
		-167
Saldo per 31 december 2017		2.147

Wachtgelden wethouders

De voorziening is bestemd voor dekking van wachtgelden gewezen wethouders.

Het verloop van de deze voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		0
Onttrekking i.v.m. diverse uitgaven	0	
Storting i.v.m. berekening verkiezingen	175	
		175
Saldo per 31 december 2017		175

Personeel

De voorziening is gevormd voor de dekking van getroffen afvloeiingsregelingen.

Het verloop van de deze voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		434
Onttrekking i.v.m. diverse uitgaven	-187	
Storting i.v.m. herberekening	<u>3</u>	
		<u>-184</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>250</u></u>

Groot onderhoud gebouwen

De voorziening is bestemd voor egalisatie van de kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen, monumenten, sport- en gemeenschapsaccommodaties .

Het verloop van deze voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		420
Toevoeging ten laste van de exploitatie	586	
Toevoeging ivm klimaatbeheersing archief	30	
Toevoeging BRIM subsidie kapel St. Antonius	1	
Toevoeging BRIM subsidie stadhuis	13	
Toevoeging subsidie provincie Loc'94	10	
Toevoeging uit voorziening inventaris/apparatuur	30	
Kosten groot onderhoud	<u>-449</u>	
		<u>221</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>641</u></u>

Groot onderhoud schoolgebouwen

De voorziening is bestemd voor egalisatie van de kosten van groot onderhoud aan schoolgebouwen.

Het verloop van de deze voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		498
Toevoeging ten laste van de exploitatie		
Kosten groot onderhoud	-74	
Vrijval nav collegebesluit 2014	<u>-184</u>	
		<u>-259</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>240</u></u>

Planmatig onderhoud wegen

De voorziening is bestemd voor egalisatie van de kosten van planmatig onderhoud aan wegen en bermen

Het verloop van de deze voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		
Toevoeging ten laste van de AVR	1.450	
Toevoeging ten laste van de exploitatie	145	
Kosten groot onderhoud	-428	
Dotatie aan diverse projecten	<u>-254</u>	
		<u>913</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>913</u></u>

Toekomstig tarievenbeleid rioolrecht

De voorziening is bestemd voor egalisatie van de kosten en opbrengsten riolering.

Het verloop van de voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		1.041
Toevoeging ten laste van de exploitatie		
Onttrekking ten gunste van de exploitatie	<u>-110</u>	
		<u>-110</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>931</u></u>

Deze voorziening is voor dekking van kosten vervanging rioleringen en dekking van de tekorten op de functie riolering totdat het tarief kostendekkend is.

Afvalstoffenheffing

De voorziening is bestemd voor egalisatie van de kosten en opbrengsten afvalstoffenheffing.

Het verloop van de voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		459
Toevoeging ten laste van de exploitatie		
Onttrekking ten gunste van de exploitatie	<u>-15</u>	
		<u>-15</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>444</u></u>

Deze voorziening is ontstaan vanuit een positief saldo op de afvalstoffenheffing in de jaarrekening van 2011. Het voornemen is deze voorziening in te zetten indien in enig jaar de kosten hoger zijn dan de opbrengsten. Mocht na 3 jaar blijken dat de voorziening niet nodig is om tekorten af te dekken dan kan deze ingezet worden voor stabilisering van de afvalstoffenheffing.

Herplantplicht

De gemeente ontvangt bedragen voor de afkoop van de herplantplicht op eigen terrein. Deze bedragen moeten door de gemeente besteed worden aan het planten van nieuwe bomen.

Het verloop van de deze voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		23
Toevoegingen ontvangsten derden in verband met herplantplicht	0	
onttrekking i.v.m. diverse uitgaven	<u>-12</u>	
		<u>-12</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>11</u></u>

Privatisering sportclubs

De voorziening is gevormd voor groot onderhoud en renovatie van de sportaccomodaties

Het verloop van de deze voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		27
Toevoeging ten laste van de exploitatie	99	
Onttrekking i.v.m. diverse uitgaven	<u>-68</u>	
		<u>31</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>58</u></u>

Kwaliteitsverbetering buitengebied

De voorziening is gevormd voor kwaliteitsverbeterende maatregelen in het buitengebied

Het verloop van de deze voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		380
Toevoeging i.v.m. betalingen Diekendaal	71	
Onttrekking i.v.m. diverse uitgaven	<u>-27</u>	
		<u>45</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>425</u></u>

Kwaliteitsverbetering kernen

De voorziening is gevormd voor kwaliteitsverbeterende maatregelen in de kernen, op basis van de structuurvisie woningbouw in kernen - borging Kwaliteitsmenu

Het verloop van de deze voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		5
Toevoeging i.v.m. Hoofdstraat 39 Heijen		
Onttrekking i.v.m. diverse uitgaven	<u></u>	
		<u>5</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>5</u></u>

LOB van Gennep

De voorziening is gevormd met ontvangen bijdragen voor compensatie en ontgronding Koningsven De Diepen. De bijdragen worden besteed aan kwaliteitsverbetering van het gebied.

Het verloop van de deze voorziening is als volgt:

Saldo per 1 januari 2017		
Toevoeging i.v.m. afrekening TZG	115	
Onttrekking i.v.m. diverse uitgaven	<u></u>	
		<u>115</u>
Saldo per 31 december 2017		<u><u>115</u></u>

LANGLOPENDE SCHULDEN

Onder de langlopende schulden zijn de door de gemeente aangegane langlopende geldleningen opgenomen.

	Saldo 01-01-2017	Vermeer- deringen	Aflos- singen	Saldo 31-12-2017
Onderhandse leningen	21.795		1.935	19.860
Waarborgsommen	12	1		12
	<u>21.807</u>	<u>1</u>	<u>1.935</u>	<u>19.873</u>

De onderhandse leningen staan uit bij de BNG.

De totale rentelast voor het jaar 2017 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 881.994,72

VLOTTENDE PASSIVA

Kortlopende schulden	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2017</u>
Bank Nederlandse Gemeenten		
Crediteuren	<u>1.101</u>	<u>1.069</u>
	<u>1.101</u>	<u>1.069</u>

Overlopende passiva

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2017</u>
Vooruitontvangen bedragen	126	
Nog te betalen posten	<u>8.797</u>	<u>6.674</u>
Totaal	<u>8.923</u>	<u>6.674</u>

Specificatie vooruitontvangsten

	Saldo 31-12-2016	Ont- vangen	Uitge- geven	Saldo 31-12-2017
Subsidie Keramiekexperience	124	-124		0
Huur T-Mobile zendmast Martinustoren	2	-2		0
Bijdrage scholen voor project 'Gennep Doet Mee'				
	<u>126</u>	<u>-126</u>		<u>0</u>

Specificatie nog te betalen

<u>bedragen</u>	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2017</u>
Loonheffing salarisadministratie Gemeente Gennepe	385	526
Pensioenpremie salarisadministratie Gemeente Gennepe	74	82
Loonheffing sociale uitkeringen	127	134
Rente vaste geldleningen	428	389
Ontvangsten GWS	1.003	840
Regionale brandweer inhuur en brandkranen	27	28
Economisch beleid bijdrage BING		22
Automatisering applicatiebeheer en informatiebeveiliging		20
Sportcomplex Achates instandhoudingssubsidie	20	
Gemeentemonument Roepaen aflossing NRF	22	4
Onderwijsbegeleiding	20	
Leerlingenvervoer Munckhof	50	
Terugbetaling declaratiedeel BBZ	33	
Algemene bijstand	51	5
WSW afrekening diversen	67	59
Exploitatietekort Intos	352	445
Participatiebudget maatsch. begeleiding en reïntegratie	17	22
WMO huishoudelijke hulp	57	82
WMO vervoers-, rolstoel- en woonvoorzieningen	22	
WMO belevingsgerichte dagbesteding	66	25
WMO jeugd diversen	1.109	721
WMO dienstverlening en maatwerkvoorzieningen	7	6
WMO eerste lijn inkoop personeel		32
Inhuur ODBN, RUD en MB-ALL	430	393
Personeelskosten m.n. inhuur en studiekosten	73	32
Personeelskosten vakantiegeld jun-dec 2016	334	
Algemene uitkering terugbetaling rijksbijdrage	165	
OZB woningen ivm proceskosten		22
OZB opbrengst vermindering nav jurisprudentie recreatiewoningen		299
Afwikkeling Greenpark en Villa Flora	1.326	
Terugkoop openbaar gebied de Brem	2.425	2.425
Diverse nog te betalen posten	108	58
Totaal	<u>8.797</u>	<u>6.674</u>

Het te ontwikkelen bedrijventerrein De Brem is in 2015 verkocht. Het openbaar gebied wordt teruggekocht door de gemeente, dit is een verplichting van € 2,4 miljoen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Garanties en borgstellingen

Overzicht gewaarborgde geldleningen en garantstellingen.

Naam van de geldnemer	Percentage borgstelling	Oorspronkelijk bedrag	Risico bedrag 31-12-2016	Risico bedrag 31-12-2017
Gewaarborgde geldleningen				
BSGW	1%	1.400.000	14.000	14.000
Intos	50%	3.267.218	765.754	714.704
Intos	70%	1.500.000	665.000	630.000
Sportverenigingen	100%	715.378	367.557	312.596
Kasteel Heijen (Roovers)	100%	150.609	34.262	27.135
Landgoed Roepaen	100%	1.043.695	587.473	552.760
Stichting woonmij. Mooiland	50%	68.588.231	33.539.706	33.500.000
Stichting woonmij. Mooiland	100%	2.770.530	1.505.106	1.224.600
Stichting Destion	50%	17.074.719	6.844.255	6.580.301
Totaal		96.510.380	44.323.113	43.556.096
Verstrekte gemeentegaranties				
Revue Gennep 2016	nvt	20.000	20.000	
400 Jaar stadhuis (SEG)	nvt	14.000	14.000	14.000
Totaal		34.000	34.000	14.000

In 2017 zijn geen betalingen inzake de borg- en garantstellingen gedaan.

De langlopende huurverplichtingen betreft de multifunctionals (kopie-printers) en de koffieautomaten.

De langlopende contracten bestaan uit:

Leerlingenvervoer	330.000
Schoonmaken gemeentekantoor	60.000
Verzekeringen	100.000
Onderhoudscontracten ICT	560.000

Vanaf 2016 is de gemeente vennootschapsbelastingplichtig.

Over de jaren 2016-2017 heeft de gemeente € 180.000 aan verrekenbare verliezen.

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Stand van zaken kredieten
- Bijlage 2: Budgetoverhevelingen van 2017 naar 2018
- Bijlage 3: Staat van vaste activa
- Bijlage 4: Staat van reserves en voorzieningen
- Bijlage 5: Staat van langlopende geldleningen
- Bijlage 6: Verantwoording SiSa
- Bijlage 7: Overzicht afkortingen

BIJLAGE 1: Stand van zaken kredieten

Restantkredieten investeringen die geactiveerd worden						
Omschrijving investering	Totaal begroot	Begroot 2017	Werkelijk 2017	Restant 2017	Naar 2018	Toelichting
Verkeersmaatregelen 60 km zone	70.000	70.000	8.652	61.348	61.348	Alle infrastructurele maatregelen zijn in 2017 uitgevoerd, maar worden in 2018 opgeleverd en afgerekend.
Herinrichting Bloemenstraat		380.578	85.559	295.019	295.019	Restantkrediet over naar 2018 voor de uitvoering van de fase 3.
Reconstructie Margrietstraat/Roggestraat	75.000	75.000	0	75.000	0	2e trimesterrapportage 2017 volledig doorgeschoven naar 2018
Fietspad achter de Weverflat	113.000	113.000	2.725	110.275	110.275	Dit onderwerp maakt deel uit van Projectopdracht Revitalisering op de Logte en wordt in 2018 uitgevoerd.
Voorfinanciering haalbaarheidsonderzoek snel internet	250.000	250.000	22.221	227.779	227.779	Het project is aanbesteed. Het totaalbedrag wordt in tien gelijke termijnen overgemaakt. Elke 5,2 weken wordt er een termijn gefactureert. In het project zijn twee GO/NO-GO momenten ingebouwd.
Vorbereidingskrediet IKC	100.000	100.000	4.925	95.075	95.075	Project bevindt zich in de definitiefase: opstellen van PVE, architectkeuze etc.
Gebiedsontwikkeling Gennepershuisweg	500.675	500.675	532.655	-31.980	-31.980	Krediet naar 2018 door nog te ontvangen subsidiebedrag
BBB Milsbeek overstortvoorziening	400.000	400.000	22.748	377.252	129.252	2e trimesterrapportage 2017 € 248.000 doorgeschoven naar 2018
Relining riolering GRP 2016	572.930	572.930	175.230	397.700	151.700	2e trimesterrapportage 2017 € 30.000 doorgeschoven naar 2018, afgeraamd € 216.000
Vervanging riolering Nieuwwijkstraat	225.000	225.000	172.026	52.974	52.974	1e oplevering is geweest, afronding in maart 2018 voorzien
Vervanging riolering Margrietstraat/Roggestraat	50.000	50.000	9.650	40.350	350	2e trimesterrapportage 2017 € 40.000 doorgeschoven naar 2018
Relining riolering GRP 2017	70.000	70.000	0	70.000	0	2e trimesterrapportage 2017 volledig doorgeschoven naar 2018
Vervanging riolering Kasteelstraat	275.000	275.000	521	274.480	14.480	2e trimesterrapportage 2017 € 260.000 doorgeschoven naar 2018
Rioolaansluitingen woonboten haven Heijen	75.000	75.000	19	74.981	74.981	Vorbereidingen zijn gestart, realisatie in 2018
Herinrichting raadzaal Stadhuis	45.000	45.000	0	45.000	45.000	Vorbereidingen zijn gestart, realisatie in 2018
Vervanging netwerkinfrastructuur	167.000	167.000	127.565	39.435	39.435	Project loopt nog. Het restant van dit krediet is nodig voor de aanschaf van 2 servers.
Modernisering GBA	30.000	30.000	4.251	25.749	25.749	Vorbereidingen zijn gestart, realisatie in 2018
Totaal	3.018.605	3.399.183	1.168.746	2.230.437	1.291.437	

Kredieten investeringen die afgesloten worden						
Omschrijving investering	Totaal begroot	Begroot 2017	Werkelijk 2017	Restant 2017		Toelichting
Renovatie Elzendaalcollege	170.000	90.000	90.000	0		Werkzaamheden zijn afgerond, bedrag is uitbetaald.
Vervanging riolering Julianalaan	450.431	450.431	382.280	68.151		Werkzaamheden zijn afgerond, restant vloeit terug naar GRP
Vervanging riolering Haspel/Gennepershuisweg	116.570	116.570	116.570	0		Werkzaamheden zijn afgerond.
Rioolvervanging Jan Lindersplein/Groene gracht	30.275	30.275	0	30.275		In 2e trimesterrapportage al gemeld dat bedrag wordt afgeraamd en terug vloeit naar GRP
Vervanging werkplekapparatuur	75.000	75.000	74.829	171		Werkplekapparatuur is vervangen, restant verval.
Project zaakgericht werken	9.209	9.209	9.209	0		Werkzaamheden zijn afgerond.
Totaal	851.485	771.485	672.888	98.597	0	

BIJLAGE 2: Budgetoverheveling van 2017 naar 2018

Overzicht over te hevelen reguliere budgetten van 2017 naar 2018, jaarrekening 2017			
Pr.	Omschrijving	Toelichting	Bedrag
02 Openbare ruimte			
	Regulier onderhoud openbare ruimte, bestrijding dierenoverlast	In 2016 is het Uitvoeringsplan Hondenbeleid in de gemeente Gennepe vastgesteld. In 2017 zijn alle kernen bezocht. Tijdens deze bezoeken is samen met de inwoners gekeken naar waar we voorzieningen kunnen aanbrengen. Het komende jaar zullen de voorzieningen geplaatst worden. Dit betreft zowel prullenbakken met hondenpoepzakjes alsook ingerichte hondenspeelplaatsen.	28.200
	Regulier onderhoud openbare ruimte	Het betreft voorzieningen rondom een speeltuin. Het werkzaamheden worden in het 1e kwartaal 2018 uitgevoerd, gebaseerd op een offerte van mei 2017.	4.640
	Verkeers- en vervoersplannen	Dit betreft restantbudgetten van 3 verkeersprojecten, die in 2016 zijn opgestart vanuit het budget GVVP. Deze projecten zijn: snelheidsremmende maatregelen Eindstraat en Heiveld (€ 15.000), bestek fietspad Hoofdstraat Heijen (€ 5.300) en quickscan N271-Schaafsebosweg (€ 5.150).	25.450
	Verkeers- en vervoersplannen	Werkzaamheden voor verkeersproject 'aansluiting Zwerfheide Heijenseweg' zijn zo goed als afgerond en de definitieve financiële afronding zal plaatsvinden in het 1e kwartaal 2018.	30.500
	Natuur en landschap	In 2017 is opdracht verleend aan BTL om een natuurwaardenkaart voor ons te actualiseren. De werkzaamheden zijn gestart in 2017 en lopen nog door in 2018. De financiële afhandeling zal dan ook in 2018 plaatsvinden.	6.200
03 Economische structuur, toerisme en recreatie			
	Economisch beleid	Budget is nodig voor het onderzoek 'toekomstvisie (incl. leegstand) centrum Gennepe'. De opdracht is verstrekt aan Seinpost op basis van een offerte uit 2017.	12.400
	Regio project vrijetijdseconomie	De gemeente Gennepe is zowel bestuurlijk als ambtelijk kartrekker van de uitwerking van de programmalijn Vrijetijdseconomie van de Regio Venlo. Wij krijgen vanuit de Regio Venlo de middelen voor de uitvoering van dit project. Het benaderen van de stakeholders heeft langer geduurd dan gepland, waardoor de volledige uitvoering van de programmalijn nog niet heeft kunnen plaatsvinden. Het resterende budget worden gebruikt voor de afronding van de programmalijn in 2018.	31.851
	Strategische regiovisie	Het bedrag is gereserveerd voor het uitvoeren van projecten in 2017. Echter is de uitvoering nog niet gerealiseerd. Projecten zullen in 2018 worden uitgevoerd, daarvoor is het noodzakelijk dit budget over te hevelen naar 2018. Het gaat hierbij om de volgende projecten: onderzoek Maasheggen en Cultuurhistorische route Bergen, Gennepe, Mook en Middelaar.	22.722
	Speelterrinen	In 2016 is een initiatief ingediend voor een pannaveld aan de Julianalaan. Na een zorgvuldig gelopen proces vindt realisatie plaats in het eerste kwartaal van 2018. Verder heeft uw raad in mei 2017 een motie (JoPo) ingediend voor realisatie van ontmoetingsplekken. Voor een ontmoetingsplek aan de Margrietstraat/Zwaluwstraat zijn tevens burgerinitiatieven ingediend in het kader van het speelruimtebeleidsplan. Met partijen worden de ideeën verder uitgewerkt. Vanuit het wijken en kernenbeleid is het budget speelterrinen eenmalig verhoogd en kan ingezet worden voor realisatie van deze plannen in 2018.	30.000
04 Onderwijs en kinderopvang			
	Peuterspeelzalen	Door een motie van de Tweede Kamer wordt wettelijk verplicht gesteld dat pedagogisch medewerkers in VVE-locaties voldoen aan het taalniveau 3F. Het Rijk heeft hier voor extra middelen beschikbaar gesteld om in 2017 en 2018 de lokale pedagogisch medewerkers te scholen (€ 23.000). Hiervan is € 4.550 besteed. Het restant wat niet besteed wordt, moet terugbetaald worden. Dit zou max. € 18.285 zijn. Daarnaast is in 2016 vanuit de algemene uitkering een budget beschikbaar gesteld voor voorschoolse voorziening peuters van € 9.460. Dit loopt door in 2018.	27.910
05 Cultuur en sport			
	Binnensportaccommodaties	Bureau Negen doet een onderzoek naar de 'toekomstvisie binnensportaccommodaties gemeente Gennepe', op basis van een offerte van augustus 2017. Dit onderzoek wordt het 1e kwartaal 2018 afgerond.	10.405
	Buitensportaccommodaties	Sportcomplex Achates. Uitbetaling van het extra onderhoud 'lage veld' € 11.510 vindt plaats na afronding van het onderzoek door Sweco naar de structurele oplossing van de huidige situatie m.b.t. het lage veld. Daarnaast is in 2017 € 25.000 beschikbaar gesteld voor het oplossen van de waterproblematiek.	36.510
	Bibliotheek	Het bibliotheekgebouw wordt een ontmoetingsplek voor iedereen en meer ingezet als een multifunctioneel gebouw. Dit is nu al zichtbaar in de Kenniskeuken (benedenverdieping) waar steeds meer activiteiten worden georganiseerd door de samenwerkende partners. Om het nieuwe inrichtingsconcept (dat in 2017 is begeleid door Imagro) verder uit te te werken is voortzetting van advisering/begeleiding nodig.	5.800

Overzicht over te hevelen reguliere budgetten van 2017 naar 2018, jaarrekening 2017

Pr.	Omschrijving budgetoverheveling	Toelichting	Bedrag
06 Sociaal domein			
	Algemene bijstand	Het Rijk heeft een aanvullende voorwaarde bij de Rijksbijdrage BUIG gesteld dat wij extern onderzoek laten uitvoeren over verbeterkansen t.o.v. 2017 om over 2017 een extra Vangnetuitkering te kunnen ontvangen. Dit kan uit het positief saldo worden gedekt met deze budgetoverheveling.	15.000
	Minimabeleid, bijzondere bijstand	Deze post bevat middelen die specifiek gelabeld zijn voor de bestrijding van armoede bij kinderen (€ 62.710). Hiervan is € 22.170 in 2017 nog niet besteed en moet worden overgeheveld naar volgend jaar.	22.170
	Minimabeleid, uitkeringen	Met het armoedeplatform (ketenoverleg van organisaties die mensen met een laag inkomen helpen) is een voorlichtings- en preventieactiviteit afgesproken: de rondkomdag. Ketenpartners brengen hun activiteiten en uren in. De gemeente neemt de materiële onkosten voor rekening. Afrekening vindt in het 1e kwartaal 2018 plaats.	5.000
	Huisvesting vergunninghouders	Op basis van het bestuursakkoord verhoogde instroom asielzoekers heeft het rijk de algemene uitkering van gemeenten verhoogd om de extra kosten voor de huisvesting en opvang van de vergunninghouders asiel op te vangen. Deze tegemoetkoming is niet bedoeld voor kosten in specifieke jaren. Wij hebben de activiteiten in beeld gebracht, deze zullen naar verwachting tot in 2019 doorlopen. Het betreft de volgende activiteiten: taalbad voor lagere schoolkinderen, extra inrichtings- en huisvestingskosten, GGD extra inzet voor o.a. vaccinaties en tolkdiensten, integratie van gezinsleden (empowerment), kennisverwerving op cultureel vlak en deelname aan een regionaal integratieproject. Zie ook de raadsinformatie (262011).	174.272
	WMO bewonersorganisaties	In 2017 heeft de de Stichting bevordering leefbaarheid ouderen Ven- Zelderheide onderzocht of de gemeente Gennep zou willen bijdragen aan het beschikbaar stellen van een duofiets voor het dorp Ven Zelderheide, te plaatsen bij en uit te lenen door de Stichting vanuit de huiskamer Ven Zelderheide.	3.000
	WMO zorg en ondersteuning	Het programma "Accent op ieders talent" werkt vanuit het motto 'voor elkaar door elkaar' en zet in op duurzame verbindingen in de wijk, op het versterken van de zelfredzaamheid van de individuele wijkbewoner en de veerkracht van de wijk in zijn geheel. In 2017 is namens Wijkplatform Gennep West opdracht verleend aan ONTWIKKELBEDRIJF 3.0 voor de uitvoering van het programma. De werkzaamheden zijn gestart in juni 2017 en hebben een looptijd van een jaar en lopen dus nog door in 2018.	20.250
	WMO kernen en wijken	Er is schriftelijk bereidheid uitgesproken om (financiële) medewerking te verlenen aan het realiseren van een opslagschuur door Jong Nederland (zodra sloop van het gebouw de Zandberg aan de orde is).	10.000
	Veiligheidsregio GGD	De gezondheidsverschillen tussen lager en hoger opgeleiden zijn groot en dreigen groter te worden. Daarom is in 2014 het landelijke stimuleringsprogramma GIDS (Gezond in de Stad) gestart voor een lokale, integrale aanpak van gezondheidsachterstanden en het verbeteren van de gezondheid van risicogroepen. Het Ministerie van VWS heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld. De gemeente Gennep ontvangt vanaf 2015 voor de duur van 3 jaar 45.000 per jaar. Voor de besteding van deze middelen is een projectplan opgesteld. Omdat het eerste jaar is gebruikt voor het opstellen van het plan loopt de besteding een jaar achter t.o.v. de ontvangen Rijksmiddelen.	35.058
07 Milieu en volksgezondheid			
	VTH RUD basistaken	Nog uit te voeren werkzaamheden RUD. Betreft voor 2017 geplande, maar nog niet uitgevoerde (milieu-) controles in verband met ondercapaciteit.	12.575
08 RO en volkshuisvesting			
	RO bestemmingsplannen en regiekamer	Betreft lopende bestemmingsplannen en procedures regiekamer. Deze procedures kunnen een looptijd van meer dan een (boek)jaar kennen, waardoor de bijbehorende werkzaamheden, kosten en ontvangen inkomsten kunnen door lopen in het nieuwe jaar.	19.666
	Stads en dorpsvernieuwing	In het dorpsontwikkelingsplan Ven-Zelderheide werd in de VJN 2016 de wens uitgesproken om een dorpshart rond de Kerkvonder te realiseren. Hiervoor is een budget beschikbaar gesteld van €15.000. De werkgroep is momenteel bezig met de opzet van een exploitatie en zoekt daarvoor economische dragers. De gemeente Gennep heeft een faciliterende rol en kan ondersteuning bieden middels dit bedrag.	15.000

Overzicht over te hevelen reguliere budgetten van 2017 naar 2018, jaarrekening 2017

Pr.	Omschrijving budgetoverheveling	Toelichting	Bedrag
10 Bestuur en organisatie			
	Raad, fractievergoedingen	Fracties hebben recht op een overheveling van maximaal 30% van hun jaarbudget. Dit bedrag is dus afhankelijk van hun afrekening over het jaar 2017. Alle afrekeningen over 2017 zijn ingediend, beoordeeld en de budgetoverheveling is berekend.	2.401
	Raad, overige kosten	In 2017 is door aangenomen amendement/motie een bedrag van € 20.000 beschikbaar gekomen voor de herinrichting raadzaal en onderzoek naar vergadermogelijkheden van de raad. Door Bierman Henket en Novares zijn onderzoeken gestart en gedeclareerd voor een bedrag van € 13.150. Om e.e.a te kunnen afronden dient het restantbudget meegenomen te worden naar 2018.	6.850
	Raad, uitbestedingen	Naast de kosten aan Notubizz voor het uitzenden in geluid en uitwerken van de raadsvergaderingen was voor 2017 een bedrag beschikbaar voor de Lokale Omroep, voor het uitzenden van raadsvergaderingen in beeld. Door omstandigheden is dit niet gelukt en kan het bedrag nu ingezet worden voor de opstart en ondersteuning van de Gennep News in 2018.	4.500
	Bureaunkosten	In 2017 is bij een depot inspectie door een gespecialiseerd bedrijf schimmel aangetroffen in de archiefbewaarplaats. Om te voldoen aan de archiefwet zijn we wettelijk verplicht om ons archief te laten desinfecteren en om de oorzaak van het probleem (een niet naar behoren werkende klimaatinstallatie) aan te pakken. De budgetoverheveling is nodig voor het uitvoeren van de reiniging in 2018. Voor de daaropvolgende restauratie (klimaatinstallatie) is rekening gehouden in de voorziening groot onderhoud gebouwen.	67.500
	Automatisering, diensten derden	Op de strippenkaart DBA.nl in 2017 zijn minder uren verbruikt als verwacht, met een restant van € 5.000 als gevolg. Voor de strippenkaart van DBA.nl. in 2018 hebben we dit extra bedrag hard nodig omdat DBA.nl meer uren zal gaan besteden i.v.m. de upgrade van Oracle 11 en 12. Daarnaast dient € 30.000 overgeheveld te worden voor het project uitwijk in eigen beheer. Dit project kon, als gevolg van capaciteitsproblemen, in 2017 niet opgepakt worden, maar dient nog wel uitgevoerd te worden.	35.000
	Automatisering, ict software	Op deze post is budget over o.a. vanwege het feit dat het budget (€ 5.000) voor onderhoud op PIMS@All is gehandhaafd voor Youforce. Dit bedrag is niet ingezet. Verder zijn er in 2017 aanmerkelijk minder incidentele (te betalen) programmaupdates geweest. Een bedrag van € 25.000 over te hevelen om hiermee de noodzakelijke inhuur van de adviseur automatisering, technische informatiebeveiliging en projectleider roadmap te verlengen tot eind juni 2018 (2e verlenging conform overeenkomst). De 2e verlenging is reeds vermeld in het MT voorstel van november 2017. Het is de bedoeling dat daarna structurele invulling zal plaatsvinden, na pensioen van een medewerker. In de begroting 2018 is geen rekening gehouden met de kosten van verlenging.	25.000
	Automatisering, ict informatiebeveiliging	Voor de koppeling burgerzaken is een bedrag van € 5.000 nodig om dit te realiseren (hier liggen 2 offertes aan ten grondslag van Enable-u en Sim	5.000
	Automatisering, uitbestedingen	Van de gemeente Bergen is in 2017 een bedrag ontvangen voor het laten maken van cognos rapportages sociaal domein. De werkzaamheden zullen in 2018 uitgevoerd worden en de factuur zal uit deze budgetoverheveling betaald worden.	3.762
	Personeelskosten, uitbestedingen	In 2016 is de gefaseerde implementatie E-HRM gestart. Deze implementatie loopt door in 2018.	38.000
	Personeelskosten, Arbo	€ 10.000 over hevelen ten behoeve van arbotechnische ondersteuning voor de verbouwing gemeentekantoor, o.a. het toetsen van bouwplannen op arbotechnische aspecten.	10.000
	Personeelskosten, organisatie ontwikkeling	In 2017 is gestart met een organisatieontwikkeling. Aan de ambtelijke organisatie is de opdracht gegeven dit binnen de bestaande budgetten te doen. Om de ontwikkeling te laten slagen, is draagvlak onder medewerkers natuurlijk een belangrijke succesfactor en zijn medewerkers er bij betrokken. Tijdens het proces bleek dat het op sommige momenten verstandig was om meer tijd te nemen voor de feedback van de medewerkers en het overleg daarover. Daarnaast vroeg ook het sociaal statuut om een zorgvuldige personele afwikkeling van de organisatiewijziging. Omdat het oude sociaal statuut dateerde uit 2003, is in overleg met het GO besloten dat dit statuut qua terminologie geactualiseerd moest worden. Ook dit heeft een tijdsinvestering gevraagd. Binnen de personeelsbegroting in 2017 waren middelen gereserveerd voor een aantal elementen uit de organisatieontwikkeling die niet meer in 2017 hebben plaatsgevonden. Deze niet bestede middelen willen we alsnog aanwenden in 2018. Het gaat hierbij om de middelen voor: - Management development (en eventueel individuele) trajecten (€ 75.000) voor de afdelingshoofden en coördinatoren (10 personen), om de beweging in de organisatie maximaal te kunnen ondersteunen. Assessments (€ 20.000) voor de geplaatste afdelingshoofden en coördinatoren. Uiteraard besteden we ook aandacht aan de medewerkers. Deze investering worden gedekt uit de opleidingsbudgetten die voor 2018 beschikbaar zijn. - Doordat er verschuivingen gaan plaatsvinden binnen de organisatie lopen we het risico dat een aantal werkzaamheden tussen de wal en het schip raken. Dit geldt met name voor de beleidsinhoudelijke taken die nu bij de huidige coördinatoren zijn ondergebracht. De bedoeling is dat deze uiteindelijk binnen de formatie worden opgevangen maar bij de start worden uitgevoerd door tijdelijke inhuur voor een bedrag van € 165.000. - Daarnaast hadden we een bedrag gereserveerd van € 160.000 om frictiekosten voortkomend uit het sociaal statuut op te kunnen vangen. De frictiekosten en de kosten voor externe inhuur zijn gebaseerd op een maximale kostenvariant, het zogenaamde worst-case scenario. De kans dat in beide situaties sprake is van een worst-case scenario is klein. Een niet te plaatsen coördinator (frictiekosten) kan bijvoorbeeld voor een deel ingezet worden om inhoudelijke taken uit te voeren, die niet langer door	260.000

Overzicht over te hevelen reguliere budgetten van 2017 naar 2018, jaarrekening 2017			
Pr.	Omschrijving budgetoverheveling	Toelichting	Bedrag
10 Bestuur en organisatie			
	Personeelskosten, opleidingen Publiek	In het kader van het opleidingsbudget 2017 zijn een aantal verplichtingen in 2017 aangegaan, die in 2018 afgerond worden.	9.986
	Personeelskosten, opleidingen Staf	Voor een stafmedewerker is een coachingtraject opgestart, dit wordt afgerond in 2018	4.000
	Personeelskosten, overige kosten	Het budget is beschikbaar voor het inhuren van ondersteuning voor het cluster F&C. In 2017 is besloten om een applicatie aan te schaffen voor verdere digitalisering van het proces en opleveren documenten P&C Cyclus. Voor de implementatie en inrichting van de applicatie is ondersteuning nodig. De aanschaf is verstraagd waardoor dit budget in 2018 wordt ingezet.	9.800
	Personeelskosten, cluster DIV/ICT	Betreft nog uit te voeren deel van de opdracht A-adviseur/projectleider roadmap ICT en professionalisering informatiefunctie (restant van aangegeven verplichtingen in 2018).	22.272
	Personeelskosten, cluster dienstverlening	Dit betreft het restant budget inhuur cluster dienstverlening voor medewerkers burgerzaken. Concreet gaat het hier om een WABO adviseur via Maandag Interim Management. De afgesproken tijdelijke werkzaamheden worden in 2018 afgerond.	3.435
	Personeelskosten, Management team	Het contract van het interim afdelingshoofd BV loopt nog door in januari.	2.800
	Beheer BGT	Het betreft het totaal bedrag aan verplichtingen uit 2017 die nog afgerond worden in 2018. Concreet zijn het verplichtingen voor stereokartering en verwerking mutaties (Digireg), ondersteuning aanlevering BRAVO (Nedgraphics), mutatiesignalering BGT (Digireg) en koppeling BGT-WGDW (Enable-U)	22.715
	Poort van Gennep	Opdracht reeds verleend. Betreft installatie en implementatie JCC-Klantgeleiding en opleidingen personeel. Werkzaamheden worden in 2018 uitgevoerd, afhankelijk van planning leverancier.	8.071
Algemene dekkingsmiddelen			
	Uitvoering wet WOZ	Drie verplichtingen zijn aangegaan in 2017 en kunnen pas in 2018 worden uitgevoerd: ondersteuning regie belastingen i.v.m. advisering n.a.v. nieuwe jurisprudentie, Nedgraphics en Stuf TAX koppeling LV WOZ tbv GIS	11.665
			1.157.336

Overzicht over te hevelen projectbudgetten van 2017 naar 2018, jaarrekening 2017			
Pr.	Omschrijving budgetoverheveling	Toelichting	Bedrag
02 Openbare ruimte			
	Verkeers- en vervoersplannen	Project fietspad achter de Weverflat, contract met RA Infra.	10.145
06 Sociaal domein			
	Samenkracht en burgerparticipatie	Project voorzieningenplannen, restantbudget	1.910
08 Ruimtelijke ordening			
	Ruimtelijke ordening	Project Koningsven De Diepen, aanvullende onderzoeken begin 2018	9.258
	Wonen en bouwen	Project implementatie omgevingswet, restantbudget	32.304
09 Dienstverlening			
	Overhead	Project digitalisering vergunningverlening, restantbudget	25.000
	Overhead	Project doorontwikkeling KCC, restantbudget	1.934
			80.551

BIJLAGE 3: Staat van vaste activa

Act. nr.	Omschrijving activum	Aanschafwaarde 1/1	Vermeerderingen	Verminderen	Aanschafwaarde 31/12	Afschrijvingen	Aflossingen	Boekwaarde 1/1	Boekwaarde 31/12
21 Gronden en terreinen									
257	Perceel Grote Heeze	41.079,50	0,00	41.079,50	0,00	0,00	0,00	41.079,50	0,00
Totaal 21 Gronden en terreinen		448.810,19	0,00	41.079,50	407.730,69	0,00	0,00	41.079,50	0,00
23 Bedrijfsgebouwen									
14	Bouw sporthal Picardie	1.967.494,53	0,00	0,00	1.967.494,53	49.187,40	0,00	836.184,88	786.997,48
15	Renovatie c.q. groot onderhoud micro-sporthal	145.553,92	0,00	0,00	145.553,92	5.822,16	0,00	17.466,44	11.644,28
16	Nieuwbouw Sociaal Cultureel Centrum, vb. krediet	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00	3.750,00	0,00	108.750,00	105.000,00
17	Sociaal Cultureel Centrum Pica Mare	1.492.897,45	0,00	0,00	1.492.897,45	37.322,40	0,00	1.156.301,14	1.118.978,74
18	Nieuwbouw Sociaal kunstzinnig onderwijs	276.289,66	0,00	0,00	276.289,66	6.907,20	0,00	212.769,84	205.862,64
23	Bouw kleedaccommodatie korfbalvereniging VIOS	98.922,31	0,00	0,00	98.922,31	3.297,36	0,00	13.190,05	9.892,69
26	Nieuwbouw kleuterschool Elckerlyc 1984	272.740,06	0,00	0,00	272.740,06	6.818,52	0,00	54.547,86	47.729,34
27	Bouwrjpmaken grond O.L.S. Elckerlyc	36.761,24	0,00	0,00	36.761,24	919,08	0,00	6.432,82	5.513,74
28	Nieuwbouw O.L.S. Elckerlyc 1984	390.650,34	0,00	0,00	390.650,34	9.766,20	0,00	68.364,28	58.598,08
29	Bouw 2 lokalen O.B.S. Elckerlyc 1986	196.162,15	0,00	0,00	196.162,15	4.904,04	0,00	44.136,60	39.232,56
30	Kleuterschool Picardie	243.784,21	0,00	0,00	243.784,21	6.094,56	0,00	30.473,38	24.378,82
31	Integratie verbouw Maria Goretti/Picardie	363.084,25	0,00	0,00	363.084,25	9.077,16	0,00	81.693,52	72.616,36
32	Ingrijpend onderhoud Basisschool Maria Goretti	361.360,92	0,00	0,00	361.360,92	9.034,08	0,00	162.611,96	153.577,88
34	Nieuwbouw kleuterschool Genneep-Zuid 1983	378.890,23	0,00	0,00	378.890,23	9.472,20	0,00	56.833,98	47.361,78
37	Vervanging gevelconstructie De Ratel	97.270,38	0,00	0,00	97.270,38	2.779,20	0,00	41.686,94	38.907,74
38	Bouw 4e lokaal de Goede Herder	64.813,79	0,00	0,00	64.813,79	1.620,36	0,00	24.305,05	22.684,69
40	Verbouw basisschool de Goede Herder 1984	135.156,11	0,00	0,00	135.156,11	3.861,60	0,00	7.723,23	3.861,63
43	Verbouw basisschool de Heggerank	154.607,32	0,00	0,00	154.607,32	4.417,32	0,00	57.425,83	53.008,51
46	Renovatie basisschool Milsbeek	419.737,17	0,00	0,00	419.737,17	11.992,44	0,00	179.887,77	167.895,33
47	Uitbreiding bijzondere basisschool de Brink	336.344,62	0,00	0,00	336.344,62	8.408,64	0,00	151.354,88	142.946,24
48	Aanv.uitbr. de Brink+uitbr. 1e inr. 8e+9e groep	23.488,12	0,00	0,00	23.488,12	587,16	0,00	11.157,20	10.570,04
49	De Brink, Tijdelijke uitbr. huisvesting 13e groep	165.170,51	0,00	0,00	165.170,51	8.258,52	0,00	82.585,30	74.326,78
50	Nieuwbouw kleuterschool Ven-Zelderheide	84.320,54	0,00	0,00	84.320,54	2.108,04	0,00	12.647,87	10.539,83
51	Nieuwbouw lagere school Ven-Zelderheide	276.021,78	0,00	0,00	276.021,78	6.900,60	0,00	34.502,28	27.601,68
52	Ratel: verbouwing	45.378,02	0,00	0,00	45.378,02	1.134,48	0,00	27.226,58	26.092,10
54	Uitbreiding SO-MLK Dr. Van Gilsschool	153.413,10	0,00	0,00	153.413,10	3.835,32	0,00	57.529,97	53.694,65
55	Huisvestingsvoorz. Augustinusschool	23.424,36	0,00	0,00	23.424,36	585,60	0,00	8.784,21	8.198,61
56	Bouw gymzaal Genneep-Zuid	367.631,90	0,00	0,00	367.631,90	9.190,80	0,00	18.381,57	9.190,77
58	Wijkaccommodatie Genneep-Zuid	66.705,69	0,00	0,00	66.705,69	1.667,64	0,00	15.008,80	13.341,16
59	Plankosten gemeenschapsacc. Genneep-Zuid	37.187,45	0,00	0,00	37.187,45	929,64	0,00	14.677,78	13.748,14
60	Bouw gemeenschapsaccommodatie Genneep-Zuid	290.184,73	0,00	0,00	290.184,73	7.254,60	0,00	88.466,49	81.211,89
61	Nieuwbouw wijkgebouw Genneep-Oost	225.426,66	0,00	0,00	225.426,66	5.635,68	0,00	50.720,89	45.085,21
62	Uitbr De Uitkomst incl peutersplz Ven-Zelderheide	59.235,87	0,00	0,00	59.235,87	1.480,92	0,00	32.579,54	31.098,62
63	Verbouw BS de Heggerank tot gem. schapshuis	729.937,18	0,00	0,00	729.937,18	18.248,40	0,00	325.327,95	307.079,55
66	Nieuwbouw peuterspeelzaal Milsbeek	88.376,71	0,00	0,00	88.376,71	2.209,44	0,00	44.188,17	41.978,73
68	Aanpassing Markt 1	120.357,25	0,00	0,00	120.357,25	3.008,88	0,00	70.590,36	67.581,48
72	Nieuwbouw ZMLK school Augustinusschool	1.334.464,03	0,00	0,00	1.334.464,03	33.361,56	0,00	733.880,53	700.518,97
73	Renovatie en aanpassing voorm. Dr. van Gilsschool	599.086,27	0,00	0,00	599.086,27	14.977,20	0,00	309.873,35	294.896,15
74	Uitbreiding 9e groep Elckerlyc (zie wijz. 37/2000)	167.254,91	0,00	0,00	167.254,91	4.181,40	0,00	87.808,56	83.627,16
75	Elckerlyc: uitbr. 2 lokalen (zie wijz. 37/2000)	279.460,41	0,00	0,00	279.460,41	6.986,52	0,00	160.657,95	153.671,43
76	Ratel uitbreiding 9e groep	283.172,93	0,00	0,00	283.172,93	7.079,28	0,00	169.904,11	162.824,83
77	Algehele aanpassing basisschool Maria Goretti	102.445,62	0,00	0,00	102.445,62	2.561,16	0,00	51.265,79	48.704,63
79	Bouw bibliotheek Ellen Hoffmannplein	1.104.356,00	0,00	0,00	1.104.356,00	27.608,88	0,00	636.864,56	609.255,68
80	Bibliotheek Speel-O theek	9.654,63	0,00	0,00	9.654,63	241,32	0,00	5.551,78	5.310,46
81	Aankoop pand Ellen Hoffmannplein 1	3.785.428,25	0,00	0,00	3.785.428,25	126.180,96	0,00	2.143.669,55	2.017.488,59
82	Nieuwbouw Gemeentewerf	2.319.499,21	0,00	0,00	2.319.499,21	57.987,48	0,00	1.736.133,29	1.678.145,81
85	Hezelandcollege, aanpassingen vaklokalen c.a.	505.048,50	0,00	0,00	505.048,50	12.626,16	0,00	328.281,51	315.655,35
86	Hezelandcollege, vernieuwing huisvesting	700.000,00	0,00	0,00	700.000,00	17.499,96	0,00	500.000,32	490.000,36
87	Hezelandcollege, bouwkundige aanpassingen	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00	3.750,00	0,00	108.750,00	105.000,00
88	Uitbreiding gebouw De Brink huisvesting 10e groep	190.587,69	0,00	0,00	190.587,69	4.764,72	0,00	123.881,78	119.117,06
89	De Brink, Huisvesting 11e en 12e groep	204.303,00	0,00	0,00	204.303,00	5.107,56	0,00	137.904,65	132.797,09
90	De Heggerank, uitbreiding met 1 lokaal, 8e groep	130.829,78	0,00	0,00	130.829,78	3.270,72	0,00	98.122,53	94.851,81
91	Onderwijskundige vernieuwingen Openbaar Onderwijs	170.000,00	0,00	0,00	170.000,00	11.333,28	0,00	68.000,43	56.667,15
92	Onderwijsk. vernieuwing Bijzonder Basis Onderwijs	900.927,40	0,00	0,00	900.927,40	60.061,80	0,00	240.749,35	180.687,55
93	Aanpassing scholen i.v.m. gebruiksvergunning	100.000,39	0,00	0,00	100.000,39	6.666,72	0,00	39.999,94	33.333,22
94	Onderwijsk. Vern. Bijzonder Speciaal Onderwijs	354.000,00	0,00	0,00	354.000,00	23.600,04	0,00	180.900,96	157.300,92
95	Hezelandcollege, uitbreiding en renovatie	1.238.000,00	0,00	0,00	1.238.000,00	30.950,04	0,00	900.024,68	869.074,64
101	Uitbreiding De Piramide	238.000,00	0,00	0,00	238.000,00	5.949,96	0,00	184.450,32	178.500,36
102	Uitbreiding Mikado 4 groepen	835.703,02	0,00	0,00	835.703,02	20.892,60	0,00	692.002,66	671.110,06
103	Uitbreiding Mikado 1e inrichting 14e groep	149.006,81	0,00	0,00	149.006,81	14.900,64	0,00	43.801,61	28.900,77
217	Nieuwbouw jongeren accommodatie	651.263,17	0,00	0,00	651.263,17	16.281,60	0,00	503.759,24	487.477,64
241	Aanpassingen gemeentewerf Paesplasweg	45.520,90	0,00	0,00	45.520,90	1.264,44	0,00	37.934,26	36.669,82
243	Sociaal Cultureel Centrum Europaplein	537.545,32	0,00	0,00	537.545,32	13.438,68	0,00	477.786,76	464.348,08
261	Pand Kleefseweg 27	235.923,98	0,00	0,00	235.923,98	0,00	0,00	235.923,98	235.923,98
262	Infrastructuur Mikado	91.258,45	0,00	0,00	91.258,45	2.281,44	0,00	75.288,37	73.006,93
263	Gymzaal Mikado	1.277.537,16	0,00	0,00	1.277.537,16	31.938,36	0,00	1.130.653,08	1.098.714,72
316	Vernieuwde publieksruimte imv KCC	295.510,23	0,00	0,00	295.510,23	14.775,48	0,00	266.599,47	251.823,99
328	Renovatie Elzendaal College 2015	285.000,00	90.000,00	0,00	375.000,00	14.250,00	0,00	270.750,00	346.500,00
341	Voorbereidingskrediet IKC	0,00	22.235,25	17.310,00	4.925,25	0,00	0,00	0,00	4.925,25
Totaal 23 Bedrijfsgebouwen		29.838.021,59	112.235,25	17.310,00	29.932.946,84	865.257,60	0,00	16.895.190,78	16.124.858,43

Act. nr.	Omschrijving activum	Aanschafwaarde 1/1	Vermeerderingen	Verminderen	Aanschafwaarde 31/12	Afscriptingen	Aflossingen	Boekwaarde 1/1	Boekwaarde 31/12
24 Grond, weg- en waterb. werken									
118	Bijdrage rioleringswerken Gennep-Zuid GRP	39.705,77	0,00	0,00	39.705,77	794,16	0,00	23.823,10	23.028,94
119	Reconstr.riolering kruising Spoorstr./Brabantweg	43.749,40	0,00	0,00	43.749,40	875,04	0,00	25.374,23	24.499,19
120	Activering voorziening rioleringswerken	789.857,61	0,00	0,00	789.857,61	15.797,16	0,00	458.117,36	442.320,20
121	Inventarisatie van niet op riolering aangesl.pand.	22.234,10	0,00	0,00	22.234,10	555,84	0,00	10.561,30	10.005,46
122	Bijdr.herstelwrkz. Niersw./Zuid-Oostw.hoogwater	22.689,01	0,00	0,00	22.689,01	907,56	0,00	3.630,25	2.722,69
123	Optimalisering riolering 1997	349.410,77	0,00	0,00	349.410,77	6.988,20	0,00	195.670,15	188.681,95
125	Vervanging riolering Kerkstraat/ged. Oude Baan	294.442,10	0,00	0,00	294.442,10	5.888,88	0,00	188.442,64	182.553,76
127	Rec. riolering Burg.Woltersstr./Voorhoevep.	581.544,12	0,00	0,00	581.544,12	11.630,88	0,00	348.926,50	337.295,62
128	Rec. riolering Nieuwstr/Oliestr/Molenstraat	109.891,35	0,00	0,00	109.891,35	2.197,80	0,00	65.935,03	63.737,23
129	Optimaliseringsmaatregelen riolering 1998	762.907,49	0,00	0,00	762.907,49	15.258,12	0,00	473.002,88	457.744,76
130	Reconstructie riolering Middelweg/Steendalerstraat	433.217,27	0,00	0,00	433.217,27	8.664,36	0,00	268.600,10	259.935,74
131	Prinses Irenestr. Riolering	215.308,20	0,00	0,00	215.308,20	4.306,20	0,00	142.103,13	137.796,93
133	Afvoerriool Goorseweg-Niers	25.437,76	0,00	0,00	25.437,76	508,80	0,00	9.685,99	9.157,19
134	Rioolherstel hoek Achterbroek/Ovenberg	52.726,44	0,00	0,00	52.726,44	1.054,56	0,00	21.090,33	20.035,77
135	Aanleg riolering in Nieuwstraat	71.410,61	0,00	0,00	71.410,61	1.428,24	0,00	28.564,03	27.135,79
136	Rioleringswerken St.Janstr./Niers Gnp Nrd.II+III	178.659,63	0,00	0,00	178.659,63	3.573,24	0,00	75.036,66	71.463,42
137	Koeweidestraat riolering	125.821,97	0,00	0,00	125.821,97	2.516,40	0,00	83.042,81	80.526,41
139	Touwslagersgroes: Spoelinstallatie bezinkbassin	47.395,39	0,00	0,00	47.395,39	1.184,88	0,00	29.622,16	28.437,28
140	Wilhelminastraat riolering	454.313,07	0,00	0,00	454.313,07	9.086,28	0,00	308.654,37	299.568,09
141	Niersdijk: riolering	181.936,76	0,00	0,00	181.936,76	3.638,76	0,00	125.041,25	121.402,49
142	Heidestraat: riolering	128.407,77	0,00	0,00	128.407,77	2.568,12	0,00	88.061,52	85.493,40
143	Optimaliseringsmaatregelen riolering 1999	402.463,55	0,00	0,00	402.463,55	8.049,24	0,00	266.212,15	258.162,91
144	Riolering buitengebied	1.269.082,07	0,00	0,00	1.269.082,07	31.727,04	0,00	786.363,47	754.636,43
145	Plaatsing IBA's i.v.m. lozing buitengebied	560.808,24	0,00	0,00	560.808,24	11.216,16	0,00	439.263,24	428.047,08
146	Moutstraat vervanging riolering	120.121,07	0,00	0,00	120.121,07	2.402,40	0,00	88.889,77	86.487,37
147	Burgemeester Janssenstraat: riolering	34.315,86	0,00	0,00	34.315,86	686,28	0,00	24.891,85	24.265,57
148	Rioolvervang./renovatie van de Gaest	47.889,40	0,00	0,00	47.889,40	957,84	0,00	37.353,32	36.395,48
149	Reconstructie riolering Kom Ottersum	65.450,94	0,00	0,00	65.450,94	1.308,96	0,00	53.670,24	52.361,28
150	Vervanging riolering 2006 div. locaties	137.650,00	0,00	0,00	137.650,00	2.753,04	0,00	110.119,68	107.366,64
151	Randvoorzieningen rioleringswerken	456.091,29	0,00	0,00	456.091,29	9.121,80	0,00	387.901,65	378.779,85
152	Vervanging riolering Heijenseweg	1.110.268,06	0,00	0,00	1.110.268,06	22.205,40	0,00	935.338,30	913.132,90
153	Vervanging riolering Langstraat	817.312,05	0,00	0,00	817.312,05	16.346,28	0,00	687.122,25	670.775,97
154	Vervanging riolering 2007 div. locaties	1.491.432,35	0,00	0,00	1.491.432,35	29.828,64	0,00	1.263.002,99	1.233.174,35
156	Infiltratieriool Willem Boyeweg	165.024,16	0,00	0,00	165.024,16	3.300,48	0,00	141.193,36	137.892,88
215	Milieustation Heijen, grond	141.779,54	0,00	0,00	141.779,54	0,00	0,00	141.779,54	141.779,54
216	Milieustation Heijen	416.462,68	0,00	0,00	416.462,68	16.658,52	0,00	266.536,01	249.877,49
242	GRP 2009-2013 2009 vrijval riolering	32.700,15	0,00	0,00	32.700,15	545,04	0,00	28.884,87	28.339,83
245	GRP 2009-2013 2009 verbeteringsmaatregelen	806,26	0,00	0,00	806,26	13,44	0,00	712,18	698,74
252	GRP 2009-2013 2011 vrijval riolering	168.328,08	0,00	0,00	168.328,08	2.805,48	0,00	156.800,52	153.995,04
256	GRP 2009-2013 2011 verbeteringsmaatregelen	286.260,38	0,00	0,00	286.260,38	4.770,96	0,00	265.932,98	261.162,02
264	Riolering Hoofdstraat	144.082,58	0,00	0,00	144.082,58	2.401,32	0,00	127.273,34	124.872,02
267	Riolering Dionisiusstraat	232.246,19	0,00	0,00	232.246,19	4.644,96	0,00	205.463,39	200.818,43
285	Emmastraat/Wilhelminaplein riolering	314.018,61	0,00	0,00	314.018,61	5.233,68	0,00	283.154,49	277.920,81
287	Gennep Centraal GRP Fase 1	439.385,83	0,00	0,00	439.385,83	7.323,12	0,00	395.671,87	388.348,75
288	Gennep Centraal GRP Fase 3	51.697,48	0,00	0,00	51.697,48	861,60	0,00	47.389,48	46.527,88
289	Gennep Centraal GRP Fase 5	27.000,00	0,00	0,00	27.000,00	450,00	0,00	26.100,00	25.650,00
305	Rioolvervang. Oudebaan Milsbeek	624.656,59	0,00	0,00	624.656,59	10.410,96	0,00	583.469,47	573.058,51
306	Rioolvervang. Vensestraat Ven-Zelderheide	731.655,62	0,00	0,00	731.655,62	12.194,28	0,00	695.256,50	683.062,22
308	Rioolvervang. Beukenlaan/Boslaan	251.939,15	0,00	0,00	251.939,15	4.199,04	0,00	237.558,95	233.359,91
310	Rioolvervang. Bolwerk	108.662,77	0,00	0,00	108.662,77	1.811,04	0,00	103.835,53	102.024,49
313	Rioolvervang. Kanonskamp Milsbeek	281.678,57	0,00	0,00	281.678,57	4.694,64	0,00	267.594,65	262.900,01
314	Optimalisering riol Condorstraat Gennep	172.241,13	0,00	0,00	172.241,13	2.870,64	0,00	163.629,21	160.758,57
315	Bergbezinkbassin Milsbeek overstortvoorziening	75.068,60	0,00	0,00	75.068,60	1.251,12	0,00	75.023,96	73.772,84
319	Rioolvervang. Europaplein	195.000,00	0,00	0,00	195.000,00	3.249,96	0,00	191.750,04	188.500,08
320	Riolering Jan Lindersplein en groene gracht	179.843,41	0,00	0,00	179.843,41	2.997,36	0,00	178.276,57	175.279,21
321	Riolering Zuid- & ZO wal en Zand- en Brugstraat	539.832,30	0,00	0,00	539.832,30	8.997,24	0,00	522.426,06	513.428,82
323	Riolering Brugstraat	1.152.238,77	0,00	0,00	1.152.238,77	19.203,96	0,00	1.133.548,65	1.114.344,69
325	Riolering relining werkzaamheden 2014	150.000,07	0,00	0,00	150.000,07	2.499,96	0,00	145.726,63	143.226,67
326	Heinrichting gebied Martinustoren	150.954,00	0,00	0,00	150.954,00	2.515,92	0,00	145.922,16	143.406,24
333	Riolering centrumplan Heijen	114.343,00	0,00	0,00	114.343,00	1.905,72	0,00	114.343,00	112.437,28
334	Kunstgrasveld sportpark De Heijkuul	148.000,00	0,00	0,00	148.000,00	2.466,72	0,00	148.000,00	145.533,28
335	Rioolvervang. Julianalaan	4.950,00	407.280,17	25.000,00	387.230,17	82,56	0,00	4.950,00	387.147,61
337	Verkeersmaatregelen 60 km/uur zone buitengebied	0,00	8.651,64	0,00	8.651,64	0,00	0,00	0,00	8.651,64
338	Reconstructie Bloemenstraat	0,00	297.559,02	212.000,00	85.559,02	0,00	0,00	0,00	85.559,02
339	Reconstructie Margrietstraat/Roggestraat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
340	Fietspad achter de Weverflat	0,00	2.724,60	0,00	2.724,60	0,00	0,00	0,00	2.724,60
342	Gebiedsontwikkeling Gennepervhuisweg	0,00	656.356,05	123.701,00	532.655,05	0,00	0,00	0,00	532.655,05
343	Berg Bezink Bassin (BBB) Milsbeek	0,00	27.928,33	5.180,00	22.748,33	0,00	0,00	0,00	22.748,33
344	Vervanging riolering Haspel/Gennepervhuisweg	0,00	116.570,00	0,00	116.570,00	0,00	0,00	0,00	116.570,00
345	Relining riolering GRP 2016	0,00	175.229,59	0,00	175.229,59	0,00	0,00	0,00	175.229,59
346	Vervanging riolering Nieuwwijkstraat	0,00	172.025,90	0,00	172.025,90	0,00	0,00	0,00	172.025,90
347	Vervanging riolering Margrietstraat/Roggestraat	0,00	9.650,00	0,00	9.650,00	0,00	0,00	0,00	9.650,00
348	Relining riolering GRP 2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
349	Vervanging riolering Kasteelstraat	0,00	520,50	0,00	520,50	0,00	0,00	0,00	520,50
352	Rioolaansluitingen woonboten haven Heijen	0,00	19,00	0,00	19,00	0,00	0,00	0,00	19,00
Totaal 24 Grond, weg- en waterb. werken		19.034.382,48	1.874.514,80	365.881,00	20.543.016,28	366.386,28	0,00	14.851.358,11	15.993.605,63

25 Vervoermiddelen									
237	Ford Transit connect (3x)	57.166,11	0,00	0,00	57.166,11	2.041,59	0,00	2.041,59	0,00
Totaal 25 Vervoermiddelen		57.166,11	0,00	0,00	57.166,11	2.041,59	0,00	2.041,59	0,00
26 Machines, apparaten en installaties									
179	Aanpassing invalidelif Markt 1 (86/14)	37.758,34	0,00	0,00	37.758,34	1.887,96	0,00	18.515,79	16.627,83
Totaal 26 Machines, apparaten en installaties		150.402,87	0,00	0,00	150.402,87	1.887,96	0,00	18.515,79	16.627,83
29 Overige materiële vaste activa									
115	Aanleg veld korfbalvereniging VIOS Ottersum	91.607,19	0,00	0,00	91.607,19	3.053,52	0,00	6.107,57	3.054,05
185	Uitbreiding algemene begraafplaats Gennep-Zuid	89.965,27	0,00	0,00	89.965,27	2.998,80	0,00	2.999,18	0,38
186	Aanleg Urmentuin	16.336,00	0,00	0,00	16.336,00	544,56	0,00	8.712,32	8.167,76
188	Uitbreiding urnenmuur op de gem.begraafplaats	15.812,83	0,00	0,00	15.812,83	527,04	0,00	4.744,28	4.217,24
189	Aanleg urnenmuur	29.134,15	0,00	0,00	29.134,15	971,16	0,00	18.422,59	17.451,43
238	Sneeuwplough (3x)	19.363,65	0,00	0,00	19.363,65	1.936,32	0,00	7.210,77	5.274,45
279	ICT inrichtingsplan BGM glasvezelinfrastructuur	86.664,58	0,00	0,00	86.664,58	8.666,40	0,00	36.003,34	27.336,94
281	Vervanging armaturen openbare verlichting	180.372,44	0,00	0,00	180.372,44	9.018,60	0,00	145.536,32	136.517,72
293	Mikado, inrichting gymzaal	47.445,00	0,00	0,00	47.445,00	4.744,56	0,00	28.466,76	23.722,20
297	ICT investeringen 2012, klantvolgsysteem	28.068,90	0,00	0,00	28.068,90	7.017,24	0,00	14.034,42	7.017,18
298	ICT investeringen 2012, BGT	135.125,80	0,00	0,00	135.125,80	33.781,44	0,00	98.377,84	64.596,40
300	ICT investeringen 2012, DMS	213.290,99	9.209,17	0,00	222.500,16	53.322,72	0,00	108.575,27	64.461,72
303	ICT investeringen 2012, upgrade Cognos	27.282,39	0,00	0,00	27.282,39	1.242,75	0,00	1.242,75	0,00
304	ICT investeringen 2012, algemeen	28.498,65	0,00	0,00	28.498,65	7.124,64	0,00	12.833,61	5.708,97
309	Papierloos vergaderen	75.326,62	0,00	0,00	75.326,62	18.831,60	0,00	41.884,78	23.053,18
324	Implementatie 3D's binnen informatie en ICT	22.500,00	0,00	0,00	22.500,00	5.625,00	0,00	11.250,00	5.625,00
327	Vervanging openbare verlichting 2015	169.317,38	0,00	0,00	169.317,38	8.465,88	0,00	167.060,42	158.594,54
329	Modernisering GBA	0,00	4.251,28	0,00	4.251,28	0,00	0,00	0,00	4.251,28
331	Vervanging werkplekapparatuur	0,00	74.828,52	0,00	74.828,52	0,00	0,00	0,00	74.828,52
332	Vervanging netwerkinfrastructuur	142.075,86	0,00	0,00	142.075,86	35.518,92	0,00	142.075,86	106.556,94
336	Vervanging netwerkinfrastructuur	0,00	127.565,15	0,00	127.565,15	0,00	0,00	0,00	127.565,15
350	Voorfinanciering haalbaarheidsonderzoek GSI	0,00	22.221,30	0,00	22.221,30	0,00	0,00	0,00	22.221,30
351	Herinrichting raadzaal Stadhuis	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal 29 Overige materiële vaste activa		2.267.193,86	238.075,42	0,00	2.505.269,28	203.391,15	0,00	855.538,08	890.222,35
41 Kapitaalverstrekking aan deelnemingen									
221	Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	26.325,15	0,00	0,00	26.325,15	0,00	0,00	26.325,15	26.325,15
222	Aandeel Waterleidingsmaatschappij Limburg (WML)	27.226,81	0,00	0,00	27.226,81	0,00	0,00	27.226,81	27.226,81
224	Deelname in samenwerking AVL nazorg BV	186,05	0,00	0,00	186,05	0,00	0,00	186,05	186,05
268	Deelneming Enexis Holding N.V.	55.242,00	0,00	0,00	55.242,00	0,00	0,00	55.242,00	55.242,00
273	Deelneming vordering op Enexis B.V.	36,08	0,00	0,00	36,08	0,00	0,00	36,08	36,08
274	Deelneming Verkoop Vennootschap B.V.	36,08	0,00	0,00	36,08	0,00	0,00	36,08	36,08
276	Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie	23.166,00	0,00	0,00	23.166,00	0,00	0,00	23.166,00	23.166,00
277	Deelneming CBL Vennootschap B.V.	36,08	0,00	0,00	36,08	0,00	0,00	36,08	36,08
278	Deelneming Claim Staat Vennootschap B.V.	36,08	0,00	0,00	36,08	0,00	0,00	36,08	36,08
Totaal 41 Kapitaalverstrekking aan deelnemingen		132.290,33	0,00	0,00	132.290,33	0,00	0,00	132.290,33	132.290,33
52 Leningen aan deelnemingen									
272	Verstekte geldlening Enexis 2019	631.337,61	0,00	0,00	631.337,61	0,00	0,00	631.337,61	631.337,61
Totaal 52 Leningen aan deelnemingen		1.533.248,48	0,00	0,00	1.533.248,48	0,00	0,00	631.337,61	631.337,61
53 Leningen overige verbonden partijen									
230	Leningen startersfonds woningmarkt	450.000,00	0,00	0,00	450.000,00	0,00	0,00	450.000,00	450.000,00
Totaal 53 Leningen overige verbonden partijen		518.067,03	0,00	0,00	518.067,03	0,00	0,00	450.000,00	450.000,00
ALGEHEEL TOTAAL		53.979.582,94	2.224.825,47	424.270,50	55.780.137,91	1.438.964,58	0,00	33.877.351,79	34.238.942,18

BIJLAGE 4: Staat van reserves en voorzieningen

Omschrijving	Saldo 31-12-2016	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2017
Algemene Reserves				
Algemene reserve (Weerstandsvermogen)	5.000.000,00	0,00	0,00	5.000.000,00
Algemene vrije reserve	6.057.106,91	0,00	1.837.112,98	4.219.993,93
- saldo dienstjaar	0,00	264.072,98	264.072,98	0,00
Totaal Algemene reserves	11.057.106,91	264.072,98	2.101.185,96	9.219.993,93
Bestemmingsreserves:				
Bestemmingsreserve budgetoverheveling	1.038.643,00	1.379.387,00	1.038.643,00	1.379.387,00
Bestemmingsreserve verkoop gem. gronden	307.500,00	0,00	157.500,00	150.000,00
Bestemmingsreserve sociaal domein	1.249.401,00	575.473,00	0,00	1.824.874,00
Bestemmingsreserve gemeentekantoor	163.911,05	0,00	0,00	163.911,05
Algemene reserve bouwgrondexploitatie	4.966.257,27	150.000,00	598.181,00	4.518.076,27
Fonds Bovenwijkse voorzieningen	134.327,06	4.960,00	0,00	139.287,06
Totaal van de bestemmingsreserves	7.860.039,38	2.109.820,00	1.794.324,00	8.175.535,38
Voorzieningen				
Groot onderhoud gebouwen	419.505,39	669.994,00	448.638,32	640.861,07
Onderhoud schoolgebouwen	498.483,42	0,00	258.656,42	239.827,00
Planmatig onderhoud wegen	0,00	1.595.000,00	681.564,43	913.435,57
Pensioenen wethouders	2.313.850,00	110.500,00	277.150,00	2.147.200,00
Wachtgeld wethouders	315,00	175.000,00	315,00	175.000,00
Personeel	434.000,00	2.793,48	186.793,48	250.000,00
Waardering grondexploitaties	780.600,00	188.279,00	55.959,00	912.920,00
Dekking investeringen riool	1.040.861,54	0,00	109.996,00	930.865,54
Afvalstoffenheffing	458.905,56	0,00	15.330,00	443.575,56
Parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00
Herplantplicht	23.284,42	440,00	12.308,85	11.415,57
Privatisering sportclubs	26.961,50	99.000,00	68.422,94	57.538,56
Kwaliteitsverbetering buitengebied	380.232,00	71.455,00	26.690,00	424.997,00
Kwaliteitsverbetering kernen	5.000,00	0,00	0,00	5.000,00
LOB van Gennep	0,00	115.000,00	0,00	115.000,00
Subtotaal voorzieningen	6.381.998,83	3.027.461,48	2.141.824,44	7.267.635,87
Voorziening dubieuze debiteuren				
Dubieuze debiteuren (standaard)	16.000,00	5.000,00	11.000,00	10.000,00
Dubieuze belastingdebiteuren	75.000,00	8.699,87	12.199,87	71.500,00
Dubieuze debiteuren sociale zaken	781.023,05	283.439,64	0,00	1.064.462,69
Subtotaal voorzieningen	872.023,05	297.139,51	23.199,87	1.145.962,69
Totaal van de voorzieningen	7.254.021,88	3.324.600,99	2.165.024,31	8.413.598,56
Totaal reserves en voorzieningen	26.171.168,17	5.698.493,97	6.060.534,27	25.809.127,87

BIJLAGE 5: Staat van langlopende geldleningen

STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN 2017								
Omvang lening	Datum besluit	Geldgever	Looptijd t/m	Rente perc.	Saldo 1-jan	aflossing	Saldo 31-dec	Rente lasten
€ 4.538	15-05-2001	NV Bank Ned. Gemeenten	2026	5,675	€ 1.815	€ 182	€ 1.634	€ 96
€ 5.000	21-5-2002	NV Bank Ned. Gemeenten	2027	5,520	€ 2.200	€ 200	€ 2.000	€ 114
€ 7.000	20-4-2004	NV Bank Ned. Gemeenten	2029	4,730	€ 3.640	€ 280	€ 3.360	€ 164
€ 5.000	13-12-2005	NV Bank Ned. Gemeenten	2030	3,705	€ 2.800	€ 200	€ 2.600	€ 104
€ 6.000	6-11-2007	NV Bank Ned. Gemeenten	2032	4,610	€ 3.840	€ 240	€ 3.600	€ 172
€ 12.500	23-6-2010	NV Bank Ned. Gemeenten	2025	3,290	€ 7.500	€ 833	€ 6.667	€ 232
€ 40.038		TOTAAL GENERAAL			€ 21.795	€ 1.935	€ 19.860	€ 882

bedragen x € 1.000

BIJLAGE 6: Verantwoording SiSa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties									
SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking ssa - d.d. 10 januari 2018									
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2017	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteits-eisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegscholse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01 € 76.274	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02 € 0	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03 € 0	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04 € 16.765			
Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen			Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag				
Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08				
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet, gemeentedeel 2017 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01 € 3.617.225	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02 € 43.048	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03 € 303.890	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04 € 566	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05 € 59.475	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06 € 0	
Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen			Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee		
Gemeente			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)			
Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07 € 0			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08 € 0	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09 € 14.850	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10 € 0	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11 € 0	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12 Ja		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen), gemeentedeel 2017 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gewestige zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gewestige zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob	
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01 € 4.102	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02 € 0	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03 € 5.350	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04 € 35.408	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05 € 3.096	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06 € 0	
Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)			Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee					
Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07 € 0			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08 € 0	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09 Ja					
IenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05		
			1 SAS 2015-94913 / 2016 75238 toegankelijkheid openbaar vervoer, aanpassen twee haltes Stiermenseweg	€ 11.817	€ 63.855				
			2 SAS-2016-00288 OV Transferia Busstation Gennep	€ 0	€ 2.051	€ 24.183	€ 23.694		
			3 SAS-2017-00929 en 2017/17522 Fietsverlichting Kleefseweg N291	€ 0	€ 0	€ 5.494	€ 5.494		
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10		
1 SAS 2015-94913 / 2016 75238 toegankelijkheid openbaar vervoer	€ 25.000	€ 77.037		Ja					
2 SAS-2016-00288 OV Transferia Busstation Gennep	€ 24.183	€ 25.745		Ja					
3 SAS-2017-00929 en 2017/17522 Fietsverlichting Kleefseweg N291	€ 5.494	€ 5.494		Ja					

BIJLAGE 7: Overzicht afkortingen

AFKORTING	OMSCHRIJVING	AFKORTING	OMSCHRIJVING
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers	PGB	Persoons Gebonden Budget
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	POK	Proces Ontwikkeling Kern
BAG	Basis Administratie Gebouwen	POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg
BOA	Buitengewoon Opsporings Ambtenaar	PPS	Publiek Private Samenwerking
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording	RMB	Regionaal MilieuBedrijf
BBZ	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen	ROC	Regionaal OverslagCentrum
BCF	BTW-Compensatie Fonds	RVP	Regionaal VolkshuisvestingsPlan
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten	SOK	SamenwerkingsOvereenKomst
BRP	Basis Registratie Personen	SVB	Sociale VerzekeringsBank
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	VEBO	VerkeersEducatie BasisOnderwijs
CAK	Centraal Administratie Kantoor	VRLN	Veiligheidsregio Limburg Noord
CBS	Centraal Bureau Statistiek	VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg	VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
DIV	Documentaire Informatie Voorziening	VVV	Vereniging Voor Vreemdelingenverkeer
DOP	Dorps Omgevings Plan	WI	Wet Inburgering
DSP	Documentair StructuurPlan	WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
DURP	Digitaal Uitwisselbare Ruimtelijke Plannen	WML	Waterleiding Maatschappij Limburg
ESF	Europees Sociaal Fonds	WRO	Wet op de Ruimtelijke Ontwikkeling
GAC	Gemeentelijk ActieCentrum	WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie	WWB	Wet Werk en Bijstand
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst	WWZ	WonenWelzijnZorg
GGZ	GeestelijkeGezondheidsZorg		
GIDS	Gezond in de stad		
GIV	Geografische Informatie Voorziening		
GOA	Gemeentelijke OnderwijsAchterstand		
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan		
HRM	Human Resource Management		
ICT	Informatie en Communicatie Technologie		
IKC	Integraal Kind Centrum		
OMO	Ontmoeten, Meedoen, Ondersteunen		
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen werknemers		
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen		
IVVP	Integraal Verkeers- en VervoersPlan		
KCC	Klant Contact Centrum		
KLPD	Korps Landelijke Politie Diensten		
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg		
OZB	Onroerende Zaak Belasting		